Ponson du Terrail

Ponson du Terrail

Rocambole

Ciclul „Dramele Parisului”
SERIA A III-A
INTRIGILE LUI ROCAMBOLE
Moartea Sălbaticului

Episodul I.

Capitolul I.

A doua zi după întrevederea lui Rocambole cu Conception şi, prin urmare, după sosirea ducelui de Sallandrera la Paris, ducele de Château-Mailly îl văzu, când se deşteptă dimineaţa, pe Zampa stând la căpătâiul patului său.

Zampa avea un aer misterios şi plin de umilinţă, care îl intrigă pe tânărul duce.

— Ce faci tu acolo? întrebă el.

— Aştept să vă deşteptaţi, domnule duce.

— Pentru ce? nu sun eu când mă trezesc?

— Aveţi dreptate.

— Atunci, zise Zampa, dacă îmi daţi voie să vorbesc…

— Vorbeşte…!

— Şi dacă îmi veţi permite un lucru…

— Anume?

— Acela de a uita un moment că eu sunt în serviciul senioriei voastre şi prin urmare valetul dumneavoastră; poate că voi putea să mă exprim mai bine astfel.

— Ia spune! zise ducele.

— Mă veţi ierta dacă ştiu oarecari amănunte…

— Ce anume ştii?

— Am fost zece ani în serviciul răposatului don José.

— Ştiu.

— Şi bietul meu stăpân, zise Zampa, părând că se emoţionează, binevoia din când în când să-mi spună şi mie câte ceva din secretele sale.

— Te cred cât se poate de demn pentru un lucru ca acesta.

— A mers până acolo cu încrederea, încât…

— Te-a făcut confidentul lui, nu-i aşa?

— Câteodată.

— Şi?

— Şi din cauza aceasta, am reuşit să aflu câteva lucruri privitoare la don José, la domnişoara de Sallandrera, vara sa, şi la…

— Şi la cine…?

— Şi la dumneavoastră, domnule duce.

— La mine! zise ducele tresărind.

— Don José, urmă portughezul, nu o iubea pe domnişoara Conception…

— Ah! crezi?

— Dar el voia s-o ia în căsătorie numai pentru titlu şi avere.

— Înţeleg.

— Dar, în schimb, domnişoara Conception îl ura de moarte.

Cuvântul acesta îl făcu pe duce să tresară de bucurie.

— Pentru ce? întrebă el.

Zampa crezu de cuviinţă să facă pe încurcatul.

— Drace! zise el după un moment de ezitare, pentru că mai întâi ea îl iubea pe fratele lui don José.

— Pe don Pedro?

— Da.

— Şi… apoi?

— Pe urmă, pentru că, încetând să-l mai iubească pe don Pedro, ea se amorezase poate de altul.

Aceste din urmă cuvinte, îl făcură pe duce să tresară simţind o emoţie stranie, necunoscută.

— Şi… pe cine altul? întrebă el tremurând…

— Nu ştiu… dar… poate…

— Spune! zise ducele cu nerăbdare.

— Nu pot să-i pronunţ numele, dar pot să povestesc domnului duce, câteva amănunte…

— Povesteşte…

Ducele era curios şi părea că viaţa sa atârna de spusele lui Zampa.

— Într-o seară, sunt aproape şase luni de atunci, don José mă trimise la palatul de Sallandrera, reluă lacheul. Duceam o scrisoare ducelui. Senioria sa era singur cu domnişoara Conception. Din anticamera care preceda cabinetul său, a cărui uşă era deschisă şi în care am rămas cinci minute, am putut să aud următoarele cuvinte: „Copila mea, zicea ducele, frumuseţea ta mă pune într-o mare încurcătură. Contesa Artoff, care a plecat acum de aici, a venit să-mi ceară mâna ta pentru tânărul duce de Château-Mailly.” Acest nume şi aceste cuvinte au aţâţat curiozitatea mea.

— Şi?… întrebă ducele.

— M-am uitat prin crăpătura uşii şi am văzut că domnişoara Conception se făcuse foarte roşie.

— Ah! murmură ducele, a cărui inimă începu să bată cu violenţă. Şi ce a răspuns ea?

— Nimic. Ducele a continuat: „Familia de Château-Mailly e foarte nobilă, are o avere mare; şi, am făcut o mare prostie că l-am refuzat; dar vezi bine că nu puteam să fac altfel”.

— Şi? întrebă ducele cu emoţie, domnişoara de Sallandrera…?

— N-a răspuns nimic, dar mi s-a părut că a suspinat şi din roşie cum era, a îngălbenit deodată.

Ducele tremura şi-l privi pe valet.

— Bagă de seamă! îi zise el, dacă îmi spui palavre, dacă mă minţi…

— Vă spun adevărul. E o lună de când am cerut domnişoarei Conception o scrisoare de recomandare

pentru dumneavoastră…

— Ah! tu i-ai cerut-o?

Un surâs uşor flutură pe buzele portughezului.

— Am ghicit sau am crezut că ghicesc, zise el şi apoi eram aproape sigur că domnişoara Conception nu-mi va refuza scrisoarea şi de altfel, dumneavoastră, cu o asemenea recomandare, m-aţi fi văzut cu alţi ochi…

— Într-adevăr, socoteala ta a fost bună, zise ducele. Şi pe urmă?

— Când am pronunţat numele dumneavoastră, zicând că vreau să intru în serviciul dumneavoastră, domnişoara Conception se făcu roşie din nou; dar nu pronunţă nici un cuvânt şi îmi dădu numaidecât scrisoarea cerută.

— Ei bine? zise domnul Château-Mailly.

— Ei bine! răspunse Zampa, cu un aer şiret, am conchis că domnul duce ar fi putut să fie acela pe care domnişoara…

— Taci din gură! zise tânărul cu bruscheţe.

— Iertaţi-mă! zise Zampa. Domnul duce îmi va permite poate un ultim cuvânt…

— Spune!

— Don José a murit.

— Ştiu.

— Domnişoara Conception vrea să se mărite.

— Ştiu şi asta.

— Şi fiindcă s-a întors…

Ducele sări din pat.

— A sosit? zise el, ea a sosit?

— Ieri de dimineaţă.

— Cu tatăl său?

— Cu domnul duce şi doamna ducesă.

Noutatea aceasta îl făcu pe domnul de Château-Mailly să se tulbure. Se ridică repede şi se îmbrăcă, ca şi cum ar fi vrut să plece imediat. Dar această nerăbdare înfrigurată fu de scurtă durată, raţiunea îi veni numaidecât, şi se mulţumi să-i zică liniştit lui Zampa:

— De unde ştii că ducele de Sallandrera s-a întors…?

— Am aflat ieri seară de la cameristul său.

— Ah…!

— Şi credeam că domnul duce nu s-ar supăra dacă ar auzi această noutate.

— Bine, zise tânărul cu asprime. Lasă-mă!

Zampa ieşi, fără să spună un cuvânt. Apoi domnul de Château-Mailly se aşează la biroul său, îşi luă capul între mâini şi începu să se gândească.

„Dumnezeule! murmură el după un moment de tăcere, dacă valetul acesta ar spune adevărul! dacă… ea mă iubeşte… Dumnezeule…!”

Ducele luă un condei, şi cu mâna tremurătoare, scrise următoarea scrisoare adresată ducelui de Sallandrera:

„Domnule duce, În momentul când vă scriu, cred că doamna contesă Artoff v-a vorbit de interesul şi importanţa mare ce o pun în întrevederea cu dumneavoastră. Legăturile de strânsă rudenie, ce-mi par că ne unesc, mă fac să sper în bunăvoinţa dumneavoastră şi aş fi fericit dacă aţi voi să mă primiţi.

Al dumneavoastră supus şi respectuos.

Ducele de Château-Mailly.”

După ce scrise şi închise scrisoarea, sună.

— Zampa, zise el cameristului său, du-te cu biletul acesta la palatul de Sallandrera şi adu-mi răspunsul.

— Da, domnule duce.

Valetul luă scrisoarea şi făcu un pas spre uşă.

— Ia trăsura sau unul din caii mei, ca să te duci mai iute.

Zampa făcu un semn din cap şi plecă.

Cum ducele de Château-Mailly pleca de obicei dimineaţa, avea totdeauna, câte nouăsprezece ore iarna şi şaptesprezece ore vara, un cal înşeuat în curte.

— Din ordinul domnului duce, zise Zampa, care luă calul din mâinile rândaşului şi sări pe el cu uşurinţă.

Palatul ducelui, după cum se ştie, era situat în piaţa Beauveau.

Zampa se îndreptă în galop spre strada Saint-Honoré făcând să pară că merge prin strada Royale, pentru a ajunge în urmă în piaţa Ludovic al XV-lea şi pe malul stâng ai Senei. Dar, ajungând în strada Madeleine se întoarse brusc la stânga şi alergă în strada Suresnes.

Rocambole îl aştepta îmbrăcat în haina sa poloneză.

Zampa îi întinse scrisoarea, Rocambole o deschise cu îndemânarea sa obişnuită şi îi citi conţinutul. Apoi îi spuse lui Zampa să-i povestească conversaţia cu ducele.

— Ce trebuie să fac? zise Zampa.

— Să urmăreşti punct cu punct instrucţiunile de ieri.

— Scrisoarea aceasta nu schimbă nimic?

— Absolut nimic. Numai…

Rocambole păru că se gândeşte.

— Ştii, zise el unde pune ducele acel faimos caiet pe care mi l-ai adus într-o seară şi care este scris de mâna rudei sale din Rusia, colonelul Château-Mailly?

— Şi, întrerupse Zampa, prin care îi spune că e un Sallandrera?

— Întocmai.

— Când mi l-aţi înapoiat, l-am pus în birou, de unde l-am luat.

— E tot acolo?

— Nu.

— Atunci unde e?

— Domnul duce l-a închis într-o lădiţă de lemn de santal, care conţine şi alte hârtii de valoare, bilete de bancă şi acţiuni.

— Şi lădiţa aceasta e tot în birou?

— Nu.

— Unde a pus-o?

— Pe o masă care serveşte ducelui şi care e lângă sobă, în cabinetul său.

— Foarte bine, zise Rocambole.

El rămase gânditor un moment.

— Şi lădiţa aceasta rămâne de obicei acolo? întrebă el.

— Câteodată. Alteori ducele o închide în birou. Dar acum e pe masă şi ducele e foarte agitat pentru a se mai ocupa de ea.

— Ai o cheie dublă de la lădiţa aceasta?

— Fireşte.

— De minune!

— Ce trebuie să fac?

— Du-te întâi să duci scrisoarea aceasta şi te aruncă la picioarele domnişoarei Conception. Ştii pentru ce?

— Bine. Pe urmă?

— Pe urmă îmi vei aduce scrisoarea pe care ducele de Sallandrera ţi-o va da către ducele de Château-Mailly. Pleacă!

Portughezul părăsi pe Rocambole, se urcă pe cal şi zbură ca o săgeată până la palatul de Sallandrera, lăsându-l pe Rocambole adâncit într-o meditaţie profundă. Zampa întrebă dacă ducele se sculase, apoi, cum i se spusese că ducele se culcase târziu şi probabil dormea încă, îl rugă pe un valet să urce până la domnişoara Conception şi s-o întrebe dacă voia să-l primească.

Conception se culcase mult mai târziu ca tatăl său, dar dormise rău şi se sculase dis de dimineaţă.

Ea fu aşa de mirată, când se anunţă vizita lui Zampa, care insistă să fie primit, încât porunci cameristei sale să-l introducă. Conception avusese totdeauna un fel de aversiune pentru Zampa. Ea îl considera ca făcând parte cu trup şi suflet din don José, şi de aceea simţea o repulsie când îl vedea că se apropie de dânsa. Dar un sentiment de curiozitate îi domină respingerea pe care i-o inspira şi îl primi.

Zampa intră umil şi târâtor ca totdeauna şi o salută adânc pe domnişoara Conception. Apoi se uită la cameristă.

Tânăra înţelese că Zampa dorea să fie singur cu ea. Conception făcu semn cameristei să iasă.

— Domnişoară, zise Zampa, când se găsi singur în faţa tinerei fete, sunt un mare vinovat, urmărit de remuşcări, şi

vin să implor mila şi iertarea dumneavoastră.

Zampa căzu în genunchi.

— Ce crimă ai comis Zampa? întrebă tânăra fată.

— V-am trădat domnişoară.

— M-ai… trădat?

— Da, zise el cu umilinţă.

— Cum ai putut? întrebă ea cu demnitate… ai fost vreodată în serviciul meu?

— Serveam pe don José.

— Ei bine?

— Don José m-a făcut spionul dumneavoastră.

— Ah!… zise ea cu dispreţ.

— Eram devotat stăpânului meu, urmă Zampa şi m-aş fi lăsat să fiu ciopârţit, pentru el; tot ce-mi poruncea, îndeplineam orbeşte.

— Şi tu m-ai… spionat?

— Dacă îmi permiteţi vă voi explica cum…

— Spune, zise Conception.

— Don José ştia că dumneavoastră nu-l iubiţi, şi eraţi binevoitoare faţă de el numai pentru a vă supune tatălui dumneavoastră…

— Ei şi? zise tânăra fată.

— El ştia, sau credea că ghiceşte că dumneavoastră iubiţi… pe un altul…

Conception tresări, se ridică şi-l măsură cu dispreţ de sus până jos pe Zampa.

— Don José, continuă valetul, mă însărcinase să mă învârtesc seara, împrejurul palatului…

Tânăra fată se făcu palidă.

— El era încredinţat că dacă dumneavoastră nu-l iubiţi, atunci domnul de Château-Mailly era favoritul.

— Nu-i adevărat! zise repede Conception.

— Or, continuă portughezul, într-o seară, pe când eram pe bulevardul Invalizilor…

El se opri; Conception începu să tremure.

Zampa urmă:

— Un om coborî dintr-o trăsură, către chei, o luă pe jos pe bulevard, şi se opri la portiţa grădinii palatului. Negrul dumneavoastră îl aşteptă.

— Mizerabile! exclamă Conception, taci!

— Dacă domnişoara vrea să mă asculte până la capăt, poate mă va ierta…

— Pe urmă? zise Conception tremurând încă.

— Am văzut un om intrând şi ieşind după o oră şi…

— Şi… l-ai recunoscut?

— Nu. Nu era domnul de Château-Mailly, nu-l cunoşteam.

Conception respiră.

— A doua zi, urmă Zampa, am raportat faptul lui don José.

— Şi don José?

— Don José mi-a zis: „Ei bine, care va să zică nu era ducele… ducele pe care-l urăsc din tot sufletul. Mai bine aş suferi rivalitatea lumii întregi decât pe a sa”.

— Şi, întrebă Conception, n-ai căutat să afli…

— Cine era acest om?

— Da, bâlbâi Conception.

— Nu domnişoară, căci don José a fost asasinat chiar în ziua aceea. Dar…

Aici Zampa păru că ezită.

— Vorbeşte, porunci Conception, care începuse să se liniştească.

— Dar, zise Zampa, părând că o face cu o mare sforţare asupra lui însuşi, ştiu cine l-a asasinat pe bietul meu stăpân…

Conception se făcu galbenă ca ceara.

— Şi am jurat să-l răzbun!

Domnişoara de Sallandrera credea că pământul se deschide sub ea, şi era cât pe ce să cadă. Aşadar, lacheul acesta cunoştea secretul ei?

— Acela care a pus la cale asasinarea lui don José, urmă Zampa, este domnul de Château-Mailly.

— Ei! exclamă Conception.

„Nu e adevărat”, fu gata să strige, dar vorbind astfel nu se trăda ea singură? Nu-i mărturisea astfel lui Zampa că îl cunoştea pe adevăratul asasin al lui don José? Lăsă deci capul în jos şi tăcu.

— Din ziua când am avut proba pe care v-am spus-o şi dumneavoastră, termină Zampa, n-am avut alt scop, altă dorinţă, decât să-l răzbun pe stăpânul meu!… Şi de aceea domnişoară, am căzut în genunchi la picioarele dumneavoastră, rugându-vă…

Conception îi porunci lui Zampa să se ridice.

— Nu înţeleg, zise ea, dacă eşti nebun, Zampa, şi nu înţeleg ce iertare pot să-ţi dau… Nu m-ai trădat niciodată, l-ai servit doar pe don José.

— Nu, zise Zampa, dar am îndrăznit să falsific scrisul dumneavoastră.

— Scrisul meu…!

— Şi m-am dus la domnul Château-Mailly cu o pretinsă scrisoare de la dumneavoastră.

— Cum! pentru ce? În ce scop? întrebă repede Conception.

— În scopul de a intra în serviciul său.

— Şi… te-a luat?

— Sunt cameristul său.

O scânteie de indignare trecu în privirea mândrei spaniole. Un moment vru să-l dea afară pe omul acesta şi să-i zică: „Ieşi! am să fac ca ducele să te dea afară”.

Dar se abţinu.

„Oare Zampa nu cunoştea secretul ei, nu văzuse el intrând un om seara prin portiţa grădinilor palatului? Un om pe care negrul său îl luase de mână, şi care, fără îndoială, era aşteptat de ea?”

Conception întâi nu răspunse nimic, apoi se uită Ia Zampa şi îi zise:

— Bine, nu voi spune nimic ducelui dar ce zici tu că vrei să faci la el?

— Să-l răzbun pe don José.

— Cum?

— Împiedicându-l să obţină mâna dumneavoastră.

— Tot se mai gândeşte la asta? zise Conception, care începu iar să tremure.

— Mai mult ca oricând! zise Zampa.

Conception se înfioră până în măduva oaselor.

Capitolul II.

Zampa urmă:

— Ducele de Château-Mailly se gândeşte mai mult ca oricând să obţină mâna dumneavoastră; şi dacă aş îndrăzni să spun…

— Îndrăzneşte, zise Conception cu o energie subită.

— Aş putea să arăt cu uşurinţă care este infamia acestui om.

Conception îl privi pe Zampa cu un fel de stupiditate.

„Cum ar putea ducele de Château-Mailly să fie un infam?”

Dar banditul ştia să dea fizionomiei sale o astfel de sinceritate şi de bună credinţă, încât tânăra fată îl crezu.

El continuă:

— În numele cerului, domnişoară, binevoiţi să mă ascultaţi până la sfârşit.

— Vorbeşte, zise Conception.

— Contesa Artoff şi ducele de Château-Mailly s-au înţeles, acum opt zile, să găsească un mijloc de a ajunge din nou la dumneavoastră.

— Contesa Artoff?

— Ah! zise Zampa, înaintea catastrofei.

— Ce catastrofă?

— Într-adevăr, urmă Zampa, domnişoara nu e decât de ieri la Paris şi nu ştie ce s-a întâmplat.

— Ei bine, ce s-a întâmplat? întrebă Conception.

— Contele ştia tot.

— Ce… tot?

— Purtarea femeii sale, aventurile cu domnul Roland de Clayet…

Aceste cuvinte o uimiră şi mai mult pe Conception.

— A urmat un duel.

— Un duel…!

— Adică contele Artoff a înnebunit pe teren, atât de mult îşi iubea soţia, pe când ea, după cum vedeţi, nu-l iubea deloc, şi duelul nu s-a mai făcut.

— Dar e înspăimântător! exclamă tânăra fată, care, până atunci, avusese cea mai bună părere despre Baccarat.

— Oh! aşteptaţi, zise Zampa, să vedeţi… Mi se pare că doamna contesă şi cu ducele erau foarte intimi… Era natural, ducele şi contesa erau de asemenea amici intimi. Contesa, ca o prietenă bună ce era, voia să-l însoare pe duce… Dar să vedeţi…

Şi Zampa făcu o pauză.

— Pe urmă? zise Conception cu nerăbdare.

— Ducele era într-o seară acasă, pe la ora opt sau zece, când sosi contesa, singură, bine voalată, îmbrobodită cu un şal mare. Eram în camera vecină cu cabinetul de fumat al ducelui şi am putut să aud conversaţia lor.

— Ah! ce ziceau?

— Contesa se aruncă fără jenă pe o canapea, îl lăsă pe duce să-i ia mâinile şi îi zise:

— Dragul meu, azi dimineaţă mi-a venit o idee destul de nostimă.”

— Ce idee?” întrebă ducele.

— Ideea de a te face mare duce de Spania.”

— Bun! tu ai mai avut această idee, dar vezi că n-am reuşit.”

— Dar don José trăia.”

— E adevărat.”

— Acum e mort, şi graţie mie afacerea va merge de minune.”

— Să vedem ideea. „

— Tu ai rude în Rusia: unul este vecin cu contele. Să ne imaginăm o scrisorică ca venind din partea unchiului tău, în care îţi dezvăluie un pretins mister de familie, probându-ţi limpede ca lumina zilei că tu ai avea dreptul să te numeşti Sallandrera, ca şi tatăl lui Conception.”

— Dar asta e absurd! strigă ducele.”

— Nicidecum. Am inventat o poveste nostimă”. Ea se aplecă la urechea ducelui şi îi vorbi mult timp, dar aşa de încet, încât mi-a fost imposibil să aud ceva. Numai după ce confidenţa aceasta fu sfârşită, auzii pe duce care zicea:

— Mica ta poveste e nostimă, dar va fi greu să găsim scrisoarea care nu există.”

— Asta e!… vom găsi un plastograf pe care îl vom însărcina cu aceasta.”

În acest moment ducele sună şi nu mai auzii nimic, termină Zampa.

Conception rămase zdrobită şi nu răspunse.

— Acum, domnişoară, adăugă portughezul, dacă vreţi să aveţi încredere în mine, vă jur că îl voi demasca pe ducele de Château-Mailly.

Conception n-avu timpul să răspundă. Camerista intră şi-i zise lui Zampa:

— Excelenţa Sa, domnul duce te aşteaptă, Zampa.

— E scrisoarea noului meu stăpân pentru domnul de Sallandrera, zise Zampa încet tinerei fete şi căruia trebuie să-i duc răspunsul.

Zampa plecă; dar înainte de a ieşi avu timpul să-i şoptească lui Conception aceste din urmă cuvinte:

— Domnişoara mă va mai revedea.

— Ei bine, bietul meu Zampa, zise ducele, care citise scrisoarea adusă de valet, eşti în serviciul domnului de Château-Mailly?

— În mod provizoriu, domnule duce, căci Excelenţa voastră ştie bine că… îi aparţin cu trup şi suflet.

— Voi face ceva pentru tine, răspunse ducele, în amintirea bietului meu don José, care te iubea mult.

Zampa puse mâna la ochi şi se prefăcu că-şi şterge o lacrimă închipuită.

— Dar, zise ducele, nu ştiu ce vrea noul tău stăpân de la mine… Nu înţeleg nimic din scrisoarea lui. Dar… du-i răspunsul.

Zampa luă scrisoarea ducelui şi alergă cu ea în strada Suresnes.

Rocambole îl aştepta.

Epistola ducelui fu deschisă prin acelaşi procedeu şi cu toate precauţiile pe care le cunoaştem deja, Rocambole citi: „Domnule duce, N-am primit nici o scrisoare de la contesa Artoff.

E posibil că dacă mi-a scris, scrisoarea să fi ajuns la Sallandrera după plecarea mea şi o să mi-o trimită la Paris. Nu ştiu despre ce legătură de rudenie vreţi să-mi vorbiţi şi aş fi foarte fericit dacă aţi binevoi să-mi daţi câteva explicaţii.

Vă aştept şi nu ies din casă.

Al dumneavoastră, Ducele de Sallandrera.”

Rocambole închise la loc scrisoarea, se gândi un moment şi zise:

— Stăpânul tău s-a îmbrăcat?

— L-am lăsat în halat.

— Unde pune cheile de la birou şi de la lădiţă?

— Ele sunt de obicei în buzunarul pantalonului său când plecă, şi pe masa din cabinetul de fumat înainte de a se îmbrăca.

— Foarte bine; am să-ţi dau nişte instrucţiuni.

— Ascult.

— Din două lucruri unul: sau ducele se va grăbi să se ducă la palatul de Sallandrera şi nu se va gândi deloc să ia cu el faimosul memoriu al colonelului, ruda sa, sau va voi să-l ia ca un act de convingere.

— Posibil.

— Atunci tu şterpeleşti cheile. El le va căuta, nu le va găsi şi îşi va zice: „Le voi găsi când mă voi întoarce sau voi

sparge broasca lădiţei” şi va pleca fără memoriu.

— Bine. Pe urmă?

— Pe urmă, după ce va pleca, tu vei deschide lădiţa şi vei distruge memoriul.

— Cum?

— În foc.

— Îl voi arde?

— Adică vei arde masa, lădiţa şi hârtiile.

— Şi biletele de bancă?

— Dobitocule!… strigă omul cu haina poloneză. Le vei pune în buzunarul tău. Oare cenuşa tuturor hârtiilor din lume nu e de aceeaşi culoare?

— Asta îmi ziceam şi eu.

— Vei provoca un început de incendiu şi vei arunca lădiţa în foc.

— Perfect! am înţeles.

Ducele de Château-Mailly, înfăşurat în halatul său, se plimba cu paşi mari prin cabinetul de fumat, aşteptând cu o nespusă nerăbdare întoarcerea lui Zampa.

În sfârşit, Zampa sosi.

Ducele rupse plicul scrisorii şi citi. În timp ce ducele citea, portughezul se prefăcu că aranjează diferite obiecte pe masă şi şterpeli legătura cu chei. Dar ducele nu se gândea nici la chei, nici la lădiţă.

— Repede! zise el, îmbracă-mă Zampa şi spune să înhame caii.

— Domnul duce pleacă?

— Imediat.

Zampa deschise fereastra cabinetului de fumat care dădea în curte şi strigă:

— Cupeul domnului duce!

Apoi îşi îmbrăcă stăpânul, care era nerăbdător ca un copil. În mai puţin de un sfert de oră ducele fu îmbrăcat, coborî, se aruncă în trăsură şi-i zise vizitiului:

— Strada Babylone, palatul de Sallandrera.

„Pe cinstea mea, murmură Zampa, când se găsi singur în cabinetul de fumat al stăpânului său, omul cu haina poloneză e admirabil! îmi porunceşte să arunc lădiţa în foc şi uită că e vară şi soba e plină de pânză de păianjen… Asta e!… pânza este uscată şi arde bine… Domnul duce a fumat ţigări de dimineaţă, pe urmă a sigilat o scrisoare, un chibrit încă aprins a căzut în sobă, pânza s-a aprins, apoi focul s-a întins la covor, de acolo la masă, apoi la hârtii. Şi gata”.

Pe urmă Zampa deschise lădiţa şi răscoli în ea în mod conştiincios. Luă faimosul memoriu îl aruncă în sobă, puse în buzunar cele douăsprezece bilete de bancă, lăsă acţiunile de drum de fier, care nu le-ar fi putut schimba fără să fie prins. Apoi închise lădiţa şi o aruncă de asemenea tot acolo. Apoi luă un chibrit, dădu foc pânzei de păianjen, precum şi celorlalte hârtii răspândite pe masă.

Făcând aceasta, ieşi din budoar şi închise uşa zicându-şi: „Într-un sfert de ceas voi striga foc! mă voi duce să chem pompierii, căci nu trebuie să las să ardă palatul întreg. E asigurat, şi nu vreau să păgubesc societăţile de asigurare”.

Când ducele de Château-Mailly sosi la palatul de Sallandrera, ducele îl aştepta într-un salon simplu mobilat, împodobit cu câteva portrete de familie, aduse din galeria de tablouri a vechiului palat din Spania.

În momentul în care tânărul duce intră, gentilomul castelan se ridică cu demnitatea unui adevărat hidalgo, merse spre el şi îl salută. Apoi îi arătă un scaun.

— Binevoiţi să luaţi loc, domnule duce, zise el.

Domnul de Château-Mailly era foarte mişcat.

Emoţia aceasta nu scăpă ducelui de Sallandrera, care se grăbi să ia cuvântul.

— Vă cer mii de scuze, domnule duce, zise el, că nu v-am vizitat eu întâi, în loc să aştept vizita dumneavoastră; dar doliul care îl port atât în mine, cât şi pe mine, îmi interzice, pentru un moment cel puţin, să mă arăt în vreun loc.

— Domnule duce, răspunse domnul de Château-Mailly, era de datoria mea să vin să vă văd.

După ce schimbară aceste două fraze banale, cei doi gentilomi se salutară încă o dată. Apoi domnul de Sallandrera continuă:

— Îmi vorbeaţi de o scrisoare a contesei Artoff?

— Da, domnule.

— Scrisoarea aceasta a ajuns fără îndoială la Sallandrera.

— Da, acolo v-a fost adresată.

— Trebuie să fi sosit acolo după plecarea mea.

— Probabil.

— Mi se va trimite la Paris, dar sunt sigur că aţi putea să-mi spuneţi…

— Ce conţinea, nu-i aşa?

— Tocmai.

— Fără îndoiala, domnule duce.

Şi domnul de Château-Mailly povesti istoria pe care o ştim deja şi care arăta după spusele colonelului de Château-Mailly că el făcea parte din familia de Sallandrera în linie directă.

Ducele asculta înmărmurit.

— Dar asta e straniu de tot! strigă el în sfârşit.

— Straniu, într-adevăr, domnule.

— Cred că visez.

— Tot aşa credeam şi eu.

— Domnule, zise ducele, să mă ferească Dumnezeu să mă îndoiesc un singur moment de vorbele dumitale, dar trebuie să înţelegi un lucru…

— Vă ascult, domnule.

— Sunteţi sigur că nu aţi fost păcălit?

— Cum…!

— Cine ştie dacă ruda dumneavoastră, a cărei scrisoare aş fi curios să o citesc, n-a vrut să-şi bată joc de dumneata?

— Domnule, răspunse tânărul om, astă seară, mâine cel mult, curierul trimis la Odessa să aducă cele două acte de care vă vorbesc se va întoarce la Paris. Cât despre scrisoarea rudei mele, vă cer numai zece minute…

Ducele plecă şi fu condus până la uşă de domnul de Sallandrera.

Tânărul om se sui repede în trăsură şi zise vizitiului.

— La palat, în galop!

Apoi murmură în sine: „Curios… ducele n-are aerul să mă creadă.”

După plecarea ducelui de Château-Mailly, don Paëz, ducele de Sallandrera, în prada unei emoţii subite, căzu pe un fotoliu.

„E nemaiauzit, curios, inexplicabil, murmură el. Cum se poate să fie adevărat ceea ce spune ducele, când în hârtiile noastre de familie, în tradiţiile noastre, nu se menţionează nimic de un asemenea eveniment?… Şi dacă ar fi aşa, dacă aceste acte ar fi adevărate…”

La gândul acesta, bătrânul hidalgo se ridică în picioare.

„Oh! dar atunci, îşi zise el, familia de Sallandrera, numele de Sallandrera nu va muri, nu se va stinge, ci va străluci ca o stea în mijlocul secolelor. Atunci Conception se va mărita cu ducele, trebuie, absolut!”

Şi cum ducele pronunţă cuvintele acestea cu vocea pe jumătate, uşa se deschise şi Conception apăru în prag.

— Intră, fiica mea, zise ducele pe un ton solemn.

Tânăra spaniolă tresări de frică văzându-l pe tatăl său cu figura aşa de veselă.

— Vino, urmă ducele, vino şi aşează-te aici lângă mine. Vreau să-ţi spun o noutate mare, sau cel puţin o speranţă mare.

Conception îl privi miratră. Ducele o luă de mână şi o aşează lângă el pe sofa.

— Conception, zise el, cât mă vezi de bătrân, am întinerit cu douăzeci de ani.

— Dumneata, tată…

— Dacă evenimentul prezis se va realiza, dacă nu mă înşeală…

— Atunci! Tata?

— Atunci! în loc să mor cu sufletul în doliu ca un om care vede stingându-i-se rasa, Dumnezeu poate îmi va acorda o viaţă lungă şi se va îndura poate, să văd tinerii moştenitori ai numelui meu, ieşiţi din tine, şi…

— Tată, zise Conception, care, fără să ghicească adevărul deodată, înţelesese cu toate acestea că ducele îi alesese un soţ, uiţi că dumneata eşti cel din urmă din familia de Sallandrera şi că… femeile…

— Te înşeli, copila mea.

— Eu… mă… înşel?

Şi Conception începu să tremure privindu-l pe tatăl său cu spaimă.

— Da, zise ducele, există, mi se pare în lume, în Paris un om care este un Sallandrera prin nume şi prin rasă, ca tine şi ca mine… Acest om, dacă poate să probeze că e de aceeaşi origine cu noi, va trebui să fie soţul tău, Conception, trebuie!

— Tată!

— Cinstea şi perpetuarea rasei noastre înainte de toate, adăugă bătrânul hidalgo cu egoismul despotic al ului sclav tradiţiilor sale.

Conception se simţi slăbită de puteri şi vocea sa tremurândă i se opri în gât. În acest moment se auzi zgomotul unei trăsuri intrând în galop în curte. După un minut răsunară paşii pe scară, apoi în anticameră şi valetul deschise amândouă uşile. Un om se arată în prag.

La vederea acestuia, Conception simţi că ameţeşte. Era ducele de Château-Mailly.

— Iată-l!… murmură hidalgo cu un accent de triumf.

Dar tânărul duce era palid şi desfigurat şi totul în el arăta o agitaţie violentă.

Capitolul III.

Domnul de Château-Mailly era aşa de palid şi aşa desfigurat, încât ducele de Sallandrera presimţi numaidecât o catastrofă.

— Dumnezeule! domnul duce, zise el, vi s-a întâmplat ceva?

Ducele salută pe Conception şi simţi la vederea ei că tot sângele i se îngrămădeşte în inimă.

Domnul de Sallandrera făcu un semn fiicei sale. Conception răspunse la salutul ducelui şi se aşează pe un scaun la câţiva paşi.

Domnul de Château-Mailly în picioare şi mut în mijlocul salonului, părea că aşteaptă să fie întrebat de ducele de Sallandrera.

— Ce ţi s-a întâmplat, domnule duce? întrebă din nou domnul de Sallandrera.

— A ars scrisoarea… de-abia putu să pronunţe domnul de Château-Mailly.

— A ars…!

— Cu tot ce conţinea lădiţa în care o pusesem.

— Domnule duce, zise domnul de Sallandrera, binevoiţi de vă explicaţi.

Domnul de Château-Mailly făcu o sforţare, îşi regăsi prezenţa de spirit şi zise repede:

— Scrisoarea colonelului de Château-Mailly era pusă într-o lădiţă unde ţineam închise mai multe hârtii de valoare. Lădiţa aceasta era pe o masă lângă sobă, în camera de unde am plecat înainte să vin aici. La întoarcerea mea am găsit palatul plin de soldaţi şi de pompieri. Focul se declanşase chiar în odaia aceia unde ţineam lădiţa şi toate obiectele au căzut pradă flăcărilor.

— Dar, în sfârşit, întrebă ducele, focul s-a stins?

— Da, dar ce-mi pasă! aş fi preferat mai bine să fi ars palatul întreg decât…

Ducele se opri şi îşi şterse fruntea inundată de sudoare.

— Terminaţi, zise domnul de Sallandrera.

— Mai bine ar fi ars palatul întreg decât memoriul scris de ruda mea, colonelul de Château-Mailly.

— Cum! strigă ducele, memoriul…

— A ars!… împreună cu lădiţa în care se găseau câteva bilete de bancă şi acţiuni industriale…

Ducele spunea aceasta cu o durere adevărată care-l convinse pe domnul de Sallandrera.

— Atunci, dar, zise hidalgo, consolaţi-vă, scumpul meu duce, memoriul rudei dumitale nu este nici scrisoarea strămoşului meu, mort de un secol, nici declaraţia episcopului din Burgos, mort de asemenea; ruda dumitale trăieşte încă şi poate să scrie din nou ceea ce a mai scris odată.

— Oh! sigur, zise ducele, al cărui piept sălta de bucurie şi de orgoliu. De altminteri, curierul trimis la Odessa de contesa Artoff nu va întârzia mult timp. Sunt cincisprezece zile de când a plecat.

Domnul de Sallandrera se uită la fiica sa.

Conception, aşezată în cealaltă extremitate a salonului, era palidă, agitată şi sta cu ochii în jos. Nobilul hidalgo socotea emoţia aceasta foarte naturală şi legitimă faţă de omul care, după cum putuse ea să-şi închipuie probabil trebuia să-i fie soţ.

Apoi întinse mâna domnului de Château-Mailly.

— Domnule duce, zise el, cred că nu e nevoie să spun pentru nişte oameni ca noi e destul un singur cuvânt.

— Cuvântul, îl întrerupse domnul de Château-Mailly, e mai bun decât toate chitanţele din lume.

— Adevărat. Atunci adu-mi acele două scrisori, adăugă el încet, ca şi cum n-ar fi vrut să audă Conception.

El se opri şi privi din nou pe fiica sa.

Domnişoara de Sallandrera stătea mereu cu ochii în jos, şi părea că nu ia în seamă conversaţia tatălui său cu domnul de Château-Mailly.

— Şi?… întrebă domnul de Château-Mailly cu nerăbdare şi speranţă.

— Veţi fi fiul meu, murmură ducele, care puse degetul la gură ridicându-se, ca şi cum ar fi vrut să arate domului de Château-Mailly că trebuie să plece.

Tânărul duce înţelese, salută, se înclină înaintea domnişoarei Conception, care, ridicând ochii asupra lui, îl măsură cu o privire rece aproape batjocoritoare şi plecă.

Fără îndoială ducele de Sallandrera era să se apropie de fiica sa şi să-i facă ceea ce în termeni părinteşti se numeşte o morală, dar în acelaşi moment ducesa intră în salon cu o doamnă bătrână, cunoscută în lumea pariziană sub numele de baroana de Saint Maxence.

Baroana era foarte guralivă, foarte bogată, era iniţiatoarea mai multor fundaţii de binefacere şi venea foarte des s-o vadă pe ducesa de Sallandrera.

Sosirea neaşteptată a acestui personaj îl împiedică pe duce să mai vorbească de domul de Château-Mailly şi îi permise domnişoarei Conception să respire, căci tânăra fată suferea grozav de câteva minute.

Baroana îl copleşi pe duce cu condoleanţele sale asupra morţii lui don José; ea păru că se interesează mai mult de Conception; apoi, cum Conception rămânea rece şi rezervată, conversaţia luă o direcţie cu totul deosebită. Într-un sfert de ceas, guraliva baroană puse familia spaniolă la curent cu toate bârfelile din saloanele cele mai cunoscute; vorbi de însurătoarea prinţului K..., de înmormântarea mareşalului X..., de duelul marchizului napolitan F..., apoi, ca un cronicar care îşi cunoaşte meseria şi importanţa unei anecdote scandaloase, termină mica sa revistă a saloanelor prin istoria contelui Artoff.

— Apropo, zise ea cu tristeţe şi cu melancolia unei ipocrite, ştiţi că bietul conte Artoff a înnebunit?

— Ce spuneţi? exclamă ducele.

— Cum! zise ducesa, contele e nebun?

— De legat, doamnă.

— Dar cum? când?

— Acum opt zile, la ora şapte dimineaţa în pădurea Vincennes, în momentul când voia să se bată.

— Cu cine, Dumnezeule?

— Cu domnul Roland de Clayet.

— Cine este acest domn, întrebă ducele.

— Rivalul său.

— Rivalul său! Glumiţi, doamnă? exclamă ducesa.

— Dar, Dumnezeule! răspunse baroana, se cunoaşte că veniţi din Spania, căci de aceea nu ştiţi nimic.

— Dar nu ştim absolut nimic, zise ducele uimit.

— Ei bine! contesa Artoff, femeia aceea care ne-a cucerit pe noi toţi, era o depravată.

Ducele şi ducesa scoaseră o exclamaţie de mirare; dar baroana, uitând poate prezenţa domnişoarei Conception, povesti istoria cu toate amănuntele ei, lăsându-i cu gura căscată.

Domnul de Sallandrera părea consternat.

— Doamnă, zise el deodată, în momentul când baroana se pregătea să plece, puteţi să-mi spuneţi în ce zi a înnebunit contele Artoff?

— Joia trecută.

— Azi e joi, se gândi ducele, sunt opt zile de atunci, curios…

Imediat ce baroana plecă, Conception care rămăsese tăcută până atunci, zise ducelui:

— Tată, domnul de Château-Mailly nu a spus că contesa Artoff va scris la Sallandrera?

— Adevărat, zise ducele, care nu se gândise deloc să o întrebe pe fiica sa de unde ştia toate amănuntele acestea. Pentru ce această întrebare, copila mea?

— Dar, răspunse domnişoara de Sallandrera, pentru că e ceva curios în toate acestea.

— Anume ce?

— E probabil că dacă contesa Artoff ţi-a scris pentru a-ţi vorbi de domnul de Château-Mailly, a făcut aceasta înainte de joia trecută. Aşadar, sunt nouă zile de când ţi-a scris şi noi am părăsit Sallandrera de-abia de cinci zile. Cum ţi se pare că noi n-am primit scrisoarea aceasta?

Ducele tresări la auzul acestei observaţii care se cam potrivea cu gândul său, dar uită să o întrebe pe Conception

de unde ştia atâtea lucruri.

— Într-adevăr, zise el, curios.

— E un lucru şi mai curios încă, urmă Conception cu gravitate, cum se face că incendiul a izbucnit tocmai în momentul când domnul Château-Mailly se întorcea să caute scrisoarea şi cum se face că a luat foc tocmai scrisoarea aceasta?

De astă dată domnul de Sallandrera fu cuprins de o bănuială.

— Şi apoi, termină Conception care se ridică să plece, gândeşte-te, tată, că, dacă contesa Artoff este într-adevăr acea femeie pierdută de care ne-a vorbit doamna de Saint-Maxence, apoi micile ei istorii genealogice pe care le aduce din Rusia meridională pot să fie nişte simple chinuiri ca şi virtutea sa grozavă.

Şi Conception ieşi, lăsându-l pe ducele de Sallandrera zdrobit de aceste din urmă cuvinte.

După o oră, negrul domnişoarei Conception de Sallandrera punea la poştă următoarea scrisoare, adresată tânărului marchiz Albert-Frédéric-Honoré de Chamery.

Scrisoarea aceasta, pe care Rocambole o primi la ora cinci şi jumătate, în momentul când se întorcea de la pădure, era astfel întocmită: „Amicul meu, Vino astă seară. Un mare pericol ne ameninţă din nou; un înşelător încearcă să fure bunăcredinţa tatălui meu şi să-l încredinţeze că în vinele acestui escroc curge sângele familiei de Sallandrera.

Dacă nu vii, dacă nu mă sfătuieşti şi nu mă susţii, tatăl meu este omul care se supune prejudecăţilor rasei şi mă va sacrifica fără nici o remuşcare. Vino! vino! vino!

Conception.”

— Uite! zise Rocambole lui sir Williams, căruia voia să-i citească scrisoarea, mi se pare că Zampa şi-a îndeplinit bine misiunea. Conception e deja încredinţată că Château-Mailly este un mizerabil, şi voi căuta să nu îi schimb credinţa.

Orbul ridică negativ din cap, apoi scrise: „Eşti un neghiob nepoate.”

— Asta e! ce trebuie să fac?

„Ascultă!”

Orbul scrise zece rânduri pe tăbliţă şi îi dădu lui Rocambole să citească.

Acesta citi, reciti, păru că se gândeşte şi zise:

— Nu înţeleg nimic; dar în sfârşit, pentru că sunt obişnuit să execut ordinele tale fără să le discut, mă voi supune.

Un surâs de satisfacţie flutură pe buzele lui sir Williams şi marchizul îl părăsi pentru a se duce să ia masa la pretinsa sa soră, vicontesa Fabien d’Asmolles.

La miezul nopţii, marchizul era pe bulevardul Invalizilor, îl găsi pe negru în pragul portiţei grădinilor, şi îl urmă ca în ajun, până în atelierul domnişoarei Conception. De astă dată, tânăra fată nu mai rămase nemişcată şi pironită pe scaunul său; nu, sângele spaniol se înfierbântase în ea la vederea pericolului.

Rocambole îi văzu ochii scânteind de o energie puternică, cu toate că se abţinea, ca să pară liniştită. Ea alergă la el, îi luă mâna şi îi surâse.

— Ah! vino! zise ea, să vezi cât sunt de mizerabili oamenii în lumea aceasta.

— Mizerabili! zise el mirat.

— Da, mizerabili!

— Dar… spune-mi numele lor?

— Oh! nu e decât unul… sau mai bine zis o femeie şi un om.

— Cine e femeia aceasta?

— Contesa Artoff.

Conception se aştepta, fără îndoială, să-l audă pe marchiz zicând: „Ah! nu pronunţa numele acestei creaturi.”

Dar Rocambole murmură din contră:

— Şi dumneata o acuzi şi crezi în crima ei?

— Cum! strigă Conception, dumneata nu crezi, dumneata? Te îndoieşti?

— Da, zise el cu tristeţe; lumea întreagă este adesea nedreaptă şi câteodată condamnă un nevinovat. Dar, adăugă el, deoarece nu pot să aduc nici o probă în sprijinul celor afirmate, spuneţi-mi acum numele acelui om care merită după dumneavoastră epitetul de mizerabil.

— Omul acesta, zise Conception, este ducele de Château-Mailly.

— El! ducele?! exclamă marchizul, făcând de minune pe miratul.

— Chiar el! ducele de Château-Mailly, repetă Conception cu răceală.

— Dar nu vă mai gândiţi la asta, zise Rocambole; ducele e tipul gentilomului perfect şi are sufletul nobil al rasei sale.

Conception îl întrerupse cu un gest poruncitor.

Rocambole făcea acest elogiu ducelui de Château-Mailly, fără îndoială, din ordinul lui sir Williams.

Apoi ea îi zise:

— Ascultă-mă… ascultă-mă fără să mă întrerupi, ascultă-mă până la sfârşit. Făgăduieşte-mi…

— Fie!… spune.

Conception îi expuse cu naivitate lui Rocambole ceea ce acesta ştia mai bine decât ea, adică istoria genealogiei ducelui de Château-Mailly, istoria inventată, după cum zicea ea, de contesa Artoff, povesti apoi de scrisoarea acesteia din urmă pe care ducele de Sallandrera nu o primise încă, precum şi de memoriul colonelului Château-Mailly, care se pretindea a fi fost prada focului, chiar în dimineaţa aceea.

Ea se opri aici cu recitarea sa, fără să pomenească nimic de Zampa, şi îl privi pe interlocutorul său.

Rocambole păru că ascultă cu multă atenţie şi faţa sa arăta pe rând, mirare, surpriză şi o durere adâncă.

— Dumnezeule! zise el atunci, dar nu văd decât un singur lucru, anume că domnul de Château-Mailly este demn să obţină mâna dumneavoastră şi titlul lui este sfânt…

— Dar, strigă Conception întrerupându-l repede, dumneata crezi în basmul acesta?

— Un… basm!… acesta e un basm?

— Da, zise fata. Ascultă încă şi vei vedea.

Şi Conception îi povesti lui Rocambole întrevederea sa de dimineaţă cu Zampa. Acesta ascultă cu o atenţie încordată.

Ea se aştepta să-l vadă protestând cu indignare în termenii cei mai energici, dar şi de data asta fu înşelată în speranţa ei. Rocambole îi zise cu tristeţe, dar liniştit:

— Cine e Zampa? Un valet. Cine e ducele? Un gentilom. Se poate ca valetul să fi spus adevărul; dar şi eu sunt gentilom, domnişoară, şi înainte de a crede că un gentilom poate să fie un escroc, am nevoie de o mărturie mult mai onorabilă decât a unui lacheu.

Conception tresări şi aruncă o privire plină de mirare lui Rocambole.

— Dar toate acestea ar putea să fie adevărate? strigă ea.

— Vai!

— Şi dacă ar fi neadevărat?… dacă într-adevăr ducele ar fi un farseur?

— Îl voi demasca!

— Dar, murmură ea lăsând ochii în jos şi zicând cu o voce tremurătoare, dacă valetul a minţit?

Rocambole îşi duse mâna la frunte, păru că face o sforţare grozavă şi îi zise:

— Uite, ascultă-mă, Conception, dacă ducele a spus adevărul, şi dacă e demn de tine, trebuie să te supui tatălui tău…

Fata scoase un ţipăt înăbuşit, îşi ascunse capul între mâini şi izbucni în lacrimi.

Atunci marchizul se aplecă spre ea, o sărută pe frunte şi îi zise:

— Adio… pe mâine… voi veni şi mâine… poate îţi voi aduce mijlocul să afli adevărul… chiar dacă acest adevăr ar trebui să fie sentinţa mea de moarte.

El suspină adânc şi plecă, lăsând-o pe Conception cufundată în durerea sa şi plângând cu lacrimi fierbinţi.

Capitolul IV.

L-am lăsat pe Venture depărtându-se cu precauţie de casa lui Murillo „Picior de lemn”, pe care îl spânzurase, după ce mai întâi îl strangulase cu intenţia de a face să se creadă că la mijloc e o sinucidere.

Venture trecu frontiera pe jos, mergând repede şi fredonând o arie, ca oricare orăşean care vine de la spectacol.

Se luminase de ziuă când acesta ajunse la limita extremă a Pirineilor care desparte Franţa de Spania.

Trecu valea, se aşează pe o piatră de pe pământul francez şi murmură: „Acum, când am un paşaport în bună regulă, pe numele lui Ionatas, pot să mai mă odihnesc, căci n-am nici un zor să alerg.”

Venture era îmbrăcat cu un palton gros, mare, ca o manta, cu nişte pantaloni negri, având pe cap o şapcă de călătorie şi era încălţat cu nişte cizme lungi.

„Costumul acesta este prea greu pentru o călătorie pe jos, îşi zise el. Mă duc să caut o gazdă şi să aştept trecerea diligentei.”

Venture îşi aduse aminte că în noaptea trecută zărise, în marginea drumului care cobora până la Bayona, o căsuţă albă având deasupra uşii tradiţionale o ramură de viţă care arăta că acolo este un han.

El luă drumul înspre localul acesta şi ajunse la el în mai puţin de o jumătate de ceas.

Hanul era ţinut de doi munteni cinstiţi, soţ şi soţie. Femeia se ocupa cu casa, dădea să bea şi să mănânce călătorilor. Bărbatul cultiva ziua câteva pogoane de pământ şi de vie: noaptea făcea contrabandă, meserie care, de cele două părţi ale Pirineilor, e bine văzută de clasele de jos. Contrabandistul este foarte iubit. Bărbatul îi dă carabina sa, femeia îl ascunde sub patul său, iar copiii îi servesc de călăuze când se întâmplă ca el să rătăcească. Dimpotrivă, vameşul este urât. Dacă se întâmplă ca vameşii să urmărească vreun contrabandist, oamenii caută să-i facă a-i

pierde urma. Dacă vine rănit, însângerat sau aproape mort şi bate la uşă noaptea, se prefac că dorm şi nu-i răspund.

Venture, care după cum am spus, vorbea perfect limba spaniolă şi franceză, cunoştea foarte bine toate obiceiurile acestea. El bătu cu îndrăzneală la uşa micului han.

Femeia îi deschise numaidecât şi fu foarte mirată când văzu că vine la ea aşa de dimineaţă un om atât de bine îmbrăcat, mai ales că Venture părea că vine de departe pe jos. Dar banditul puse un deget la gură, într-un fel semnificativ, aşa încât hangiţa rămase încredinţată că avea de-a face cu un contrabandist. Venture întră în han.

— Măicuţă, îi zise el femeii în spaniolă, aruncându-şi mantaua într-un colţ, sunt în siguranţă la dumneavoastră?

— Totdeauna.

Şi femeia puse la rândul ei două degete la gură, ceea ce însemna pentru Venture că aici era refugiul contrabandiştilor.

— Amigo! adăugă ea.

Bărbatul îşi scoase paltonul, deoarece se dezbrăcase de manta. Apoi ceru un brici, pe care hangiţa îl aduse numaidecât, şi îşi rase favoriţii.

După aceasta, văzând agăţaţi într-un cui nişte pantaloni, o vestă şi nişte carâmbi de postav închis, haine care le poartă numai oamenii localnici mai cu dare de mână, zise femeii:

— Cât să-ţi dau pe toate astea, măicuţă?

Fără îndoială hangiţa era obişnuită să vândă asemenea haine contrabandiştilor, care de obicei şi le agăţau pe ale lor de mărăcini sau care simţeau nevoia să se schimbe cu desăvârşire pentru a scăpa de urmărirea vameşilor, căci răspunse fără nici o ezitare:

— Zece scuzi francezi.

— Fie.

— Şi hainele dumneavoastră pe deasupra.

Bătrâna luă hainele din cui şi îi făcu semn lui Venture să o urmeze. Ea îl conduse la catul de sus şi îl lăsă aici.

După zece minute, Venture coborî îmbrăcat mocăneşte, având în cap o beretă roşie, la brâu banii şi faimoasa scrisoare care costase viaţa lui Murillo.

— Acum, zise el în limba localnică, căci împieliţatul era născut la frontiera spaniolă şi se găsea aproape în ţara lui, pune tigaia la foc, măicuţă, topeşte slănină şi fă-mi nişte jumări numărul unu.

Hangiţa aprinse focul şi pregăti masa. Venture mâncă jumări, brânză şi apoi bău o sticlă cu vin vechi de tămâioasă.

Banditul se simţi ca un om onest, care nu se gândeşte decât la mâncare. Amintirea nenorocitului Murillo nu-i smulse nici un suspin, nici o lacrimă; gândul că sir Williams era încă în viaţă nu-l sinchisi. Bău apoi cafea, rachiu, fumă un tutun excelent de contrabandă şi stătu la masă timp de mai multe ceasuri. La un moment dat auzi nişte trosnituri de bici şi zgomotul depărtat al unei trăsuri care se apropia. Era diligenţa.

Când aceasta se opri înaintea hanului, unde vizitiii şi conductorii aveau obiceiul să facă un popas şi să golească câte o sticlă de vin, Venture se arătă în prag, cu aerul cinstit şi simplu al unui muntean care are afaceri la Bayona. El avea pe umeri un ciomag şi în vârful acestuia o batistă înnodată în patru, care părea că alcătuia întregul său bagaj de călătorie.

— Ai vreun loc şi pentru mine? strigă el tot în limba localnică.

— Unul, lângă mine, răspunse conductorul.

Cu toată corpolenţa sa, Venture puse mâna pe cureaua care servea de urcat la astfel de trăsuri şi se sui cu uşurinţă în diligenţă, unde mai era un spaniol bătrân cu barba căruntă şi îmbrăcat cu nişte haine de catifea neagră la fel cu acelea ale meseriaşilor din Saragosa.

Conductorul dădu peste cap un pahar cu vin, se urcă la rândul său în diligenţă şi porni.

— Ei bine! zise atunci Venture pe un ton vesel, ce mai e nou, domnule conductor? Nu se mai aude nimic prin Spania, de revoluţie, de manifestaţii?

— Nu, zise conductorul; dar, în schimb, am văzut un om spânzurat.

— Asta e! zise Venture.

— Da, un om spânzurat, repetă conductorul.

— Pe drum?

— Nu, în casă.

— În ce sat?

— În Corta.

— Oh! cunosc bine Corta, haida-de, zise Venture cu un aer naiv, şi, ca dovadă, anul trecut am mâncat chiar la preot.

— Vesel om! zise conductorul.

— Doar nu s-o fi spânzurat el…?

— Oh! nu.

— Cunosc oameni din Corta, continuă tâlharul. Ştii numele spânzuratului.

— Directorul poştei.

— Dumnezeule! strigă Venture, făcându-şi cruce cu un aer consternat. „Picior de lemn”?

— Tocmai.

— Şi… s-a spânzurat?

— Astă-noapte.

— Ce de treabă om! murmură Venture; eşti sigur de aceasta?

— Foarte sigur, l-am văzut cu ochii mei.

— Dar de ce s-a spânzurat?

— Poate de inimă rea.

— Cine ştie!… zise banditul cu îndrăzneală, poate că l-a spânzurat altcineva?

— Oh! cât despre asta, nu, răspunse conductorul. Dacă l-ar fi spânzurat altcineva, înseamnă că ar fi voit să-l fure, şi biroul său s-a găsit plin de bani…

„Ce proşti mai sunt şi oamenii ăştia! se gândi Venture. Haide! sigur că voi fi la Bayona înainte de-a se fi descoperit ceva.”

Şi continuă să facă pe compătimitorul, pentru că, zicea el, îl cunoştea bine pe „Picior de lemn”.

După câteva ceasuri, sosi la Bayona.

Venture luă o trăsură şi-şi continuă drumul spre Paris, unde sosi după trei zile, pe înnoptate. Dar el nu intră în capitală cu diligenta.

La Etampes, Venture părăsi poştalionul şi închirie o trăsurică care îl duse până la bariera d’Ivry.

În timpul drumului, omul nostru îşi zise: „N-am promis lui Rocambole că sosesc cu o zi mai târziu sau mai devreme, şi cum am făcut călătoria cu uşurinţă, vreau să mă mai gândesc până mâine.” „De altminteri, adăugă, el în gând, sir Williams este omul care m-ar supraveghea chiar la mine acasă, în piaţa Belhomme şi nu sunt sigur dacă nu mă va omorî chiar în noaptea asta, mai ales că am pus mâna pe faimoasa scrisoare. Sir Williams e foarte econom…!”

Raţionamentul acesta nu era tocmai la locul lui şi Venture îl întări prin următoarea reflecţie: „E lucru constatat că am lucrat bine; sunt şapte zile de când am primit misiunea dată. Atunci n-aveam nici un ban şi o afacere de cinci mii de franci nu era de lepădat. Dar nici sir Williams, nici Rocambole nu s-au gândit că eu o să găsesc douăzeci de mii de franci în sacul care conţinea scrisoarea. Or, douăzeci de mii de franci e o sumă frumuşică şi aş putea să lucrez pe socoteala mea… Mai bine să păstrez scrisoarea până mâine”.

Şi Venture intră într-o cârciumă de la barieră, unde i se servi dejunul. Dar banditul nu era omul care să nu se gândească numaidecât să pună în siguranţă cei douăzeci de mii de franci şi, după ce mâncă, plecă de la cârciumă.

„Sunt puţin cam departe de văduva Fipart, îşi zise el. Bătrâna locuieşte, de când e strângătoare de zdrenţe, la Clignancourt, în dosul castelului roşu. Dar o să trec prin

Villette şi o să iau o trăsură cu ceasul. E cumsecade baba şi nu-l mai iubeşte pe micul Rocambole de când a lăsat-o în mizerie.”

Venture se duse la Clignancourt, opri trăsura în faţa Castelului Roşu şi se duse pe jos până la casele cu un singur cat, construite din cărămizi vechi şi din lemne provenite din dărâmăturile Parisului. Aceste clădiri erau foarte murdare şi mizerabile, ca cel din urmă bordei al unui ţăran sărac de la munte.

Văduva Fipart locuia la extremitatea acestui cartier, într-o căsuţă compusă din două odăiţe.

Etajul de sus era un pod unde un birjar ţinea nişte fân.

Era ora zece când Venture sosi aici. O lumină slabă tremura îndărătul gratiilor de la fereastră şi a scândurilor descleiate de la uşă.

„Bătrâna e acasă”, se gândi Venture.

Venture bătu la uşă.

— Intră, zise din interior o voce slăbită; uşa este deschisă.

Venture intră. Camera în care pătrunse nu avea altă mobilă decât o masă veche, două scaune rupte şi un fel de saltea de paie pe care era tolănită bătrâna şi care îi servea de pat: era mama Fipart; mama Fipart, pe care Venture ar fi fost foarte mirat să o găsească în pat, dacă ar fi asistat cu trei zile înainte la întrevederea ei cu Rocambole sub podul de la Passy.

Văduva Fipart înviase…!

Dar banditul nu ştia nimic şi se mulţumi să-i zică:

— Dumneata, bolnavă, dumneata! mămucă?

— Adică am fost moartă, răspunse ea cu vocea aşa de slăbită, că părea o stafie care la miezul nopţii iese din mormânt.

— Moartă? oh! glumeşti!

— Nu glumesc deloc. Am fost moartă două ore.

— Eşti nebună, bătrâno?

— Întreabă-l pe brigandul acela de Rocambole.

— Rocambole!… exclamă Venture, care tresări din cap până în picioare.

— Da, el m-a strangulat.

— Te-a strangulat…!

— Şi m-a aruncat în Sena!

— Pe legea mea! Cred că ţi-ai pierdut minţile, bătrâno.

— Mi le-am pierdut… un moment, murmură văduva Fipart, care îşi strângea pumnii slăbiţi, dar mi-am venit în fire.

— L-ai văzut pe Rocambole?

— I-am simţit degetele în gâtul meu şi strângea tare al dracului…!

— Dar unde? Când?

— Acum trei zile, sub podul de la Passy.

Şi văduva Fipart, după ce îi povesti lui Venture ceea ce noi ştim deja despre întâlnirea sa întâmplătoare cu falsul marchiz Chamery, continuă în termenii următori:

— Când monstru m-a strâns de gât, mi-am pierdut cunoştinţa; el trebuie să mă fi crezut moartă, apoi m-a aruncat în apă. Mi se pare că tocmai atunci trecea o barcă pe Sena, care venea de la Saint-Cloud şi care m-a pescuit.

— Cum! zise Venture, nu te-ai dus la fund?

— Nu; fustele m-au ţinut deasupra şi apoi frigul m-a făcut să-mi vin în fire şi am strigat după ajutor. Barca nu era departe; un om a sărit şi m-a scos afară.

— Ai avut noroc! zise bărbatul.

— Un moment am fost aşa de zăpăcită încât nu ştiam unde mă aflu.

— Şi pe urmă, o întrerupse Venture, ţi-ai adus aminte şi l-ai denunţat pe Rocambole?

— Nu sunt aşa de proastă! zise văduva Fipart.

— Tot îl mai iubeşti pe acest brigand?

— Oh! nu, cum se poate…!

— Pe urmă…?

— Eşti prost, bietul meu Venture!… Pentru că Rocambole m-a sugrumat pe mine, mama lui adoptivă, pe mine, mama

Fipart a scumpului Rocambole, înseamnă că se temea de mine, afurisitul.

— Cam aşa este.

— Şi dacă se teme de mine, e că pot să-i fac rău şi am putea să ne gândim…

— Eh! eh! zise Venture, tu eşti înţeleaptă, bătrâno.

— Aşa… puţin, nepoate. Mi-aduc aminte că a spus că trece de multe ori pe bulevardul Invalizilor.

— Şi asta e bine de ştiut, îi zise Venture.

— Mi-am spus că aş putea să mă răzbun.

— Cum?

— Mai m-am gândit că tu ai putea să-mi dai o mână de ajutor căci, vezi tu, Rocambole mi s-a părut a fi ajuns om mare.

— Probabil!

— Şi să vedem dacă am putea să-i stoarcem ceva parale.

— Să-i stoarcem.

— Oh! afurisitul a vrut să mă omoare, pe mama lui… o femeie care l-a crescut ca pe un prinţ, care îl iubea, poftim de vezi!

Pe când bătrâna bombănea astfel, Venture începu să se gândească profund.

— Dar, în sfârşit, zise el, ce ai spus tu oamenilor din barcă.

— Că am vrut să mor din cauza mizeriei. Atunci ei au contribuit cu toţii şi au strâns vreo şase franci pe care mi i-au dat.

— Şi te-ai întors aici?

— Adică m-am târât. Ajungând aici, m-am suit în pat şi după cum mă vezi, sunt tot în pat. Dar când voi ieşi…

— Ce-o să faci?

— Oh! îl voi găsi eu pe brigandul de Rocambole şi-mi va plăti el pentru asta!

Venture căzu din nou pe gânduri.

— Ia spune, mamă, zise el în sfârşit, Rocambole ţi-a spus că sir Williams a murit?

— Da.

— Eşti sigură?

— Foarte sigură! Sunt încredinţată că afurisitul a ajuns om mare acum şi lucrează pe socoteala lui.

— Ah! dacă aş fi sigur… murmură Venture, nu mai mi-ar fi frică mie de Rocambole…

El tăcu un moment, apoi continuă:

— I-a spune-mi, bătrâno, n-am nici un ban. M-a dat afară din casă că n-am plătit chiria; mă laşi să dorm noaptea asta la tine pe paiele din colţul ăla?

— Cum vei voi, răspunse văduva Fipart.

— Tu eşti cumsecade, bătrâno, şi-ţi voi plăti eu.

Venture se aruncă pe paie şi îşi ţinu monologul următor.

„Într-adevăr, am o frică grozavă de sir Williams; dar nu e mai puţin adevărat că nu mi-e frică de Rocambole şi dacă aş fi sigur că sir Williams a murit şi că Rocambole a scris scrisoarea aceea pe care am primit-o, nici nu m-aş sinchisi de ameninţările lui. Ori, scrisoarea aceea îmi făgăduia o ciomăgeală bună. Sau o lovitură de pumnal dacă nu mă voi supune. Dar nu mă împiedică nimic, de asemenea, s-o şterg în vreo parte. În Englitera, de exemplu, dacă într-adevăr sir Williams n-a murit. Şi apoi, Rocambole mi-a promis cinci mii de franci pentru scrisoarea aceasta adresată ducelui de Sallandrera, ceea ce înseamnă că pentru el are mare valoare. Drace!… să vedem!”

Şi Venture, care, era obişnuit cu trădarea, se ridică, se apropie de masa pe care ardea o lumânare, se scotoci prin buzunare şi scoase faimoasa scrisoare care costase viaţa spaniolului Murillo. El ezită încă câteva momente, o suci şi o răsuci între degete, citi şi reciti adresa.

„Haide, îşi zise el ce-o fi, o fi!”

Rupse plicul, scoase scrisoarea din plic şi o citi.

Capitolul V.

Scrisoarea aceea, pentru care stătuse la îndoială mult timp dacă trebuie sau nu s-o desfacă, era, după cum se ştie, scrisă de Baccarat domnului de Sallandrera. Contesa Artoff,

prin scrisoarea aceasta, îl punea pe duce la curent cu originea misterioasă a domnului de Château-Mailly. Îi reamintea demersul pe care-l făcuse anul trecut, în scopul de a obţine mâna domnişoarei Conception pentru domnul de Château-Mailly şi îi anunţa apropiata sosire a celor două acte importante care trebuiau să fie pentru duce o probă incontestabilă şi să-i înlesnească de a deveni ginerele domnului de Sallandrera.

Venture citi de două ori scrisoarea.

„Drace! zise el, nu se va isprăvi niciodată lupta aceasta veşnică între Baccarat şi sir Williams sau moştenitorul său Rocambole.”

Şi, într-adevăr, numele domnului de Château-Mailly şi al contesei Artoff erau pentru Venture un indiciu incontestabil că Rocambole se amesteca din nou în destinul lor într-un mod oarecare.

— Ce citeşti acolo? întrebă văduva Fipart.

— Citesc scrisoarea unei femei, răspunse el, o femeie care mă iubeşte.

— Ah! murmură bătrâna, aşadar tot te mai ţii după femei, domnule Ionatas?

— Da.

Şi Venture suflă în lumânare, ca şi cum ar fi vrut să arate că vrea să doarmă. Dar nu închise ochii toată noaptea. El rămase absorbit, cu capul între mâini, într-o meditaţie adâncă.

Cum se făcu ziuă, văduva Fipart se deşteptă şi îl zări pe Venture aşezat pe maldărul de paie cu ochii fixaţi în pământ şi cu sprâncenele încreţite.

Un zgomot uşor, pe care îl făcu bătrâna când se întoarse în patul rău îi atrase atenţia lui Venture, care ridică capul.

El o văzu pe văduva Fipart deşteptată şi o privi fix.

— Ia spune, bătrâno, l-ai văzut bine pe Rocambole?

— Oh! afurisitul!

— Vrei să te răzbuni pe el?

— Aş vrea să-i mănânc inima.

Bărbatul deveni iar gânditor.

— Uită-te la mine, zise el. Ştiu eu că ai slăbiciune pentru el… şi ai putea să-i mai sări de gât încă o dată, imediat ce ţi-ar zice mamă Fipart, buna mea mamă Fipart, mamă Fipart a micului Rocambole.

— Oh! nu-ţi fie frică!

— Adevărat?

— Pe capul bietului meu Nicolo, pe care banditul l-a făcut să fie dus la ghilotină!

— Ei bine, zise Venture, îţi jur pe ghilotină, mama noastră, a tuturor, că Rocambole o să-l vadă pe dracu.

Ochii bătrânei scânteiară de o bucurie vie.

— Dar, continuă acesta, trebuie, pentru toate astea, să mi te supui orbeşte.

— Voi face tot ce vei voi.

— Trebuie să te muţi de aici.

— Dar bagajul meu! Nu pot să mă mut fără să plătesc proprietarului.

— Aşa e! Dar poţi să ţi-l laşi aici.

— Ah! nu se poate.

— Dobitoacă bătrână! exclamă Venture, pentru o zdreanţă de pat, un scaun şi două mese care fac una peste alta cinci franci, îţi închipui că trebuie să mai cheltuim parale cu mutatul.

— Fie…!

Venture ridică din umeri. Apoi scotoci în buzunar şi scoase trei ludovici pe care îi aruncă pe masă.

— Aur!… strigă bătrâna minunându-se… ai aur.

— Drace!

— Dar spuneai aseară…

— Aseară nu e astăzi. Ieri aveam alte gânduri… voiam să ştiu dacă tot îl mai iubeşti pe Rocambole.

— Aur! Aur! repetă bătrâna. Cu ăsta merg departe, când vrei.

Şi văduva Fipart, care de trei zile stătea în pat, se scula teafără şi plină de vigoare.

— Înţelegi tu, continuă Venture, e necesar ca domnul Rocambole, care te crede pe lumea cealaltă, să nu ştie nimic de tine.

— Oh! Ar fi în stare să mă asasineze din nou.

— Mi-e frică.

Venture părea că tot se mai gândeşte.

— Ascunde aurul acesta, zise el în sfârşit, şi ia piesa asta de doi franci.

— Pentru ce?

— Du-te de cumpără un chil de vin, pâine şi ceva mezeluri. Crăp de foame.

— Şi eu, zise văduva Fipart, care, vorbind drept, nu mai era bolnavă.

Şi bătrâna îşi puse în cap un batic murdar, luă o broboadă, se încălţă şi plecă.

Atunci Venture ţinu, cum se zice, sfat cu el însuşi.

„Bineînţeles, îşi zise el, pentru că Rocambole plăteşte aşa de scump scrisoarea aceasta, pe care m-am dus s-o caut în Spania, înseamnă că el are interes ca ducele de Sallandrera să nu o primească. Or, ce zice scrisoarea aceasta? Doamna contesă Artoff, adică prietena noastră, doamna Baccarat, vrea să-l însoare pe ducele de Château-Mailly cu domnişoara de Sallandrera, care nu voieşte să-l ia, fie că o îndeamnă voinţa sa proprie, fie că ea lucrează din porunca tatălui său. Dar Baccarat crede că rezistenţa contra ducelui Château-Mailly vine din partea familiei Sallandrera. Foarte bine: dar, deoarece Rocambole a voit ca scrisoarea să nu ajungă la destinaţie, înseamnă că nu voieşte să aibă loc căsătoria aceasta. Dar de ce nu vrea?”

Întrebarea aceasta pe care şi-o adresă îl opri un moment pe pătrunzătorul Venture şi îi veni în gând o mulţime de lucruri.

„Chiar din timpul clubului „Valeţilor de Cupă”, reluă el, împieliţatul era deja un leu, părea un adevărat viconte: avea cal şi începuse să întoarcă ochii după cucoane… Cine ştie dacă nu a intrat din nou în pielea vreunui conte sau

marchiz şi dacă nu se gândeşte chiar el să se însoare cu domnişoara Conception? Ar fi nostim, dar nu m-ar mira deloc!”

După cum vedem, Venture ghicise cum stau lucrurile, graţie scrisorii căzute în mâinile sale.

Banditul începu să se gândească.

Văduva Fipart se întoarse. Ea puse pe masă pâine, salam, un chil de vin şi două pahare.

Venture se aşează la masă, dar tot gânditor.

— Spune, bătrâno, întrebă el deodată, adevărat că părea ca un prinţ?

— Cine?

— Rocambole.

— Era îmbrăcat tocmai ca un prinţ; avea butoni de diamant la manşete şi un briliant mare la deget.

— Drace, ce şic!

— El cobora bulevardul Invalizilor; dar mi-aduc aminte acum că pe când veneam dinspre chei a trecut foarte aproape de mine un cupeu tras de doi cai superbi. Trăsura aceasta staţiona apoi în capul bulevardului.

— Foarte bine, murmură Venture, care notă amănuntul în memoria sa.

Şi el tăie din salam, mâncă, dar n-avea nici foame, nici sete şi Venture îşi continuă monologul său: „Să plecăm de la un principiu, sau mai bine să admitem un punct de plecare şi să presupunem că Rocambole, care are interes să împiedice căsătoria domnului de Château-Mailly, se gândeşte să se însoare chiar el cu domnişoara Conception. Lucrul acesta îl voi verifica eu mai târziu. Să continuăm dar cu supoziţia. Admiţând lucrul acesta, e natural că împieliţatul a voit să oprească scrisoarea frumoasei Baccarat să ajungă la destinaţie; dar scrisoarea aceasta nu valorează nimic din moment ce vor sosi cele două acte care stabilesc originea ducelui de Château-Mailly. Aşadar, dacă Rocambole ştie de existenţa acestor două acte, trebuie ca el să fi luat măsuri pentru a le suprima. Din toate acestea

rezultă că lupta s-a angajat între Baccarat şi Rocambole şi pot să aleg: să-l servesc pe Rocambole sau pe Baccarat?”

Dilema aceasta grea îl preocupă pe Venture mai mult timp.

„Pe cinstea mea! îşi zise el, cel mai simplu lucru e să cântăresc spre a vedea cine atârnă mai greu: Rocambole sau Baccarat. Să începem cu cel dintâi. Dacă voi duce scrisoarea lui Rocambole după ce am lipit-o bine şi dacă el nu va observa că am deschis-o, pot să sper la cei cinci mii de franci. Dacă bagă de seamă, n-aş vedea nimic din toate acestea şi dacă aş avea norocul ca la prima ocazie să nu fiu omorât de un pumnal oarecare… şi dacă în sfârşit aş putea să-l găsesc şi să-i storc ceva bani, el mă va plăti prost. Din toate astea pot conchide că, cu Rocambole nu e de făcut nici o afacere… să vedem cu Baccarat. E aproape sigur că contele nu ştie absolut nimic de prezenţa lui Rocambole la Paris şi că acesta din urmă a făcut vreo combinaţie nostimă contra frumoasei Baccarat. Dacă mă duc la contesă şi îi spun să se păzească de Rocambole, ea ar fi în stare să-mi dea o sută de mii de franci sau chiar mai mult”.

Venture sfârşi monologul său luând o ultimă hotărâre. „Aşadar, cu Baccarat e treabă de făcut” îşi zise el.

Şi Venture termină cu masa. Apoi zise văduvei Fipart:

— Astă-seară am să vin să te iau pentru a te pune în siguranţă.

— Asta e! zise strângătoarea de zdrenţe…

— Adică îţi voi închiria o căsuţă modestă la Passy sau la Chaillot, sau mai bine la Ternes, cu covoare şi cu mobile de nuc de prima calitate.

— Vreau mai bine cu ARCAJU, răspunse ea, devenind deodată profitoare.

— Ambiţioaso! zise Venture.

El o sărută pe oribila bătrână şi plecă.

Cartierul Clignancourt, unde se îngrămădiseră de câţiva ani strângătorii de zdrenţe, era aşezat în mijlocul câmpului.

Venture parcurse şoseaua Saint Quen şi intră în Paris prin Batignolles şi prin bariera Clichy. El se schimbase cu totul, mai ales că-şi răsese favoriţii şi se tunsese, în aşa fel încât, dacă din întâmplare s-ar fi întâlnit cu Rocambole, acesta nu l-ar fi recunoscut.

Venture coborî strada Amsterdam, trecu calea ferată de est şi merse drept în strada Pépinière, la palatul Artoff.

Portarul fuma în pragul porţii; perdelele de la toate ferestrele erau lăsate.

— Pot să-l văd pe domnul conte? întrebă Venture.

— Domnul conte lipseşte din Paris, răspunse portarul care-l măsură pe Venture de sus până jos.

— Lipseşte din Paris?

— Da.

— Atunci pot s-o văd pe doamna contesă?

— Doamna contesă a plecat cu domnul.

— Drace! murmură Venture, răspunsul acesta mă descurajează, e adevărat ce-mi spui?

— Foarte adevărat.

— Dar acum şapte zile am primit o scrisoare de la doamna contesă…

— Doamna a plecat de patru zile.

— Când se va întoarce?

— Atunci când domnul conte se va face sănătos.

— E bolnav?

— E nebun.

— Nebun! exclamă Venture.

Portarul crezu că simte o intonaţie de durere în cuvintele repetate de vizitator şi îi zise:

— Îl cunoşti pe domnul conte?

— A fost binefăcătorul meu şi venisem să-i fac un serviciu foarte, important.

— Dumneata?

— Da.

Cuvintele acestea îl intrigară pe portar; îl pofti în odaia lui şi începu să-l întrebe. Dar Venture rămase rezervat şi,

cum portarul era cam limbut, începu să vorbească.

După un sfert de ceas, Venture fu pus la curent cu acea dramă curioasă ce se desfăşurase la palatul Artoff.

Adică, el află în câteva minute toate calomniile ce curgeau în Paris pe socoteala contesei, nebunia contelui în momentul când trebuia să pună mâna pe sabie şi protestele de nevinovăţie ale nefericitei Baccarat.

Portarul termină cu următoarea peroraţie a unui servitor rău:

— Zică-se orice s-ar zice, dar e lucru sigur că, dacă doamna contesă nu şi-ar fi făcut mendrele, nu s-ar fi auzit atâtea.

Venture ascultase cu o uimire adâncă.

El părăsi palatul Artoff zăpăcit, dar cu toate acestea el avu destulă prezenţă de spirit pentru a stabili un raport între calomniile de care era acuzată Baccarat şi scrisoarea ducelui de Sallandrera.

„Asta este isprava lui Rocambole”, îşi zise el.

Venture căută să reunească şi să strângă la un loc toate firele intrigii.

„Pe cinstea mea!” se gândi el, pentru că Baccarat e aproape pe jumătate nebună şi bărbatul ei nebun de-a binelea, trebuie să mă adresez domnului de Château-Mailly… şi trebuie să mă duc la el…!”

Dar de-abia făcuse câţiva paşi în direcţia pieţei Beauveau şi lui Venture îi veni o altă idee, care îl făcu să se oprească imediat.

„Drace! zise el, totdeauna am lucrat pe socoteala altora: acum am să lucrez pe socoteala mea proprie. Ducele ar putea să mă asculte şi să-mi dea pentru preţul ostenelilor mele una sau două hârtii de câte o mie de franci, de exemplu… Haide, dar! Uite! adăugă el, cred că am devenit un geniu, şi aş avea poftă să mă amestec şi eu. Cine ştie? aş fi capabil poate, în perspectivă, să vând mâna domnişoarei Conception domnului de Château-Mailly.”

Şi Venture, în loc să-şi continue drumul înainte, intră într-o cafenea care forma colţul străzii Pépinière şi al străzii Saint-Honoré. Avea el nevoie să se mai gândească încă?

După ce ceru un pahar cu bere, zise chelnerului:

— Dă-mi ANUARUL CELOR DOUĂZECI ŞI CINCI DE MII DE ADRESE. „Vreau să ştiu unde locuieşte domnul duce de Sallandrera”, se gândi el.

Chelnerul aduse voluminoasa carte. Venture avu răbdare să caute şi găsi următoarea adresă: „DOMNUL DUCE DE SALLANDRERA. MARE DUCE DE SPANIA, STRADA BABYLONE, 108”.

— 108, îşi zise el, numărul 108 trebuie să fie tocmai în colţul străzii cu Bulevardul Invalizilor. Drace! Iată cum se potrivesc lucrurile, tocmai ca pumnalul în teaca lui… Mama Fipart l-a întâlnit pe Rocambole la ora două de dimineaţă, pe Bulevardul Invalizilor. Împieliţatul se întorcea de la palatul de Sallandrera… dar…

Acest DAR era plin de ipoteze şi îl adânci pe Venture mai mult în meditaţiile sale.

„Un om care are diamante la cămaşă şi briliant la deget, continuă el, nu merge pe jos, şi e incontestabil că trăsura pe care a văzut-o mama Fipart era a lui. Ori, dacă Rocambole ieşea din palatul de Sallandrera, pentru ce trăsura sa îl aştepta aşa de departe pe chei? Sigur că ieşea INCOGNITO pe o portiţă. Aşadar, Rocambole e amantul domnişoarei Conception şi acum înţeleg totul.”

Venture găsise sau credea că găsise nodul gordian al intrigii, dar a-l găsi nu era singura dificultate, ci trebuia să-l taie.

Banditul continuă: „Baccarat e mai tare ca Rocambole, chiar decât sir Williams, ca dovadă acesta din urmă şi-a pierdut limba în campania sa cu Baccarat; dar mi se pare că Rocambole a făcut progrese, pentru că la rândul său a învins-o pe Baccarat. Or, dacă Rocambole e mai tare ca Baccarat, ducele de Château-Mailly nu o să-i dea mult de lucru, mai ales că asemenea oameni nu voiesc să creadă în

răul pe care ei sunt incapabili să-l facă. Dacă m-aş duce să povestesc totul domnului de Château-Mailly, sau nu mă va crede sau ar voi să-şi facă singur afacerile.

El va fi bătut şi atunci ar trebui să-mi fac testamentul înainte să dau ochii cu Rocambole. Aşadar vreau să-l servesc pe duce fără să ştie. Îmi va plăti pe urmă. Greutatea e acum să mă introduc la el."

Venture, tot reflectând astfel, luă un jurnal şi începu să citească; dar deodată tresări, şi privirea sa distrată fu atrasă de un anunţ conceput în termenii aceştia: „SE CAUTĂ UN VIZITIU ENGLEZ CARE ŞTIE SĂ DRESEZE CAI DE CURSA ŞI SĂ CONDUCĂ O TRĂSURA CU PATRU CAI ÎNAINTAŞI. A SE ADRESA LA PALATUL CHÂTEAU-MAILLY, PIAŢA BEAUVEAU." „Dar eu vorbesc englezeşte ca un englez, se gândi Venture, şi am fost vizitiu zece ani! Vreau să intru chiar de azi la domnul duce şi voi conduce, mi se pare, chiar trăsura cu patru cai înaintaşi, adică, tocmai trăsura de nuntă!"

Rocambole îşi găsise oare un adversar serios, şi trebuia să moară în luptă?

Capitolul VI.

După două zile de la întrevederea sa cu ducele de Sallandrera, tânărul duce Château-Mailly îl văzu pe Zampa că intră la el cam pe la ora zece dimineaţa… oră obişnuită, de altminteri, când cameristul său venea să-l îmbrace.

Zampa, ca şi în ajun, avea un aer misterios care îl miră puţin pe domnul pe Château-Mailly.

Cu familiaritatea unui valet crescut în funcţiile intime de confident, Zampa închise uşa şi făcu ducelui un semn discret.

— Ce e? întrebă ducele.

Drept orice răspunse Zampa scoase din buzunar o scrisoare pe care o întinse stăpânului său.

Ducele îşi aruncă ochii pe plic. Dar acesta era alb şi n-avea nici o adresă.

— E pentru dumneavoastră, zise Zampa.

Ducele rupse plicul.

Dar deodată tresări şi un val de sânge i se urcă în faţă. El desfăcuse o foaie de hârtie care exala un parfum discret şi care era acoperită de o frumoasă scriitură alungiţi! pe care o recunoscu imediat.

Cu toate astea biletul nu purta nici o semnătură. Dar scriitura aceasta semăna cu aceea din epistola pe care ducele o primise cu o lună înainte, scrisoare care îl recomanda pe Zampa de servitor credincios. Aşadar era de la Conception.

— Cine ţi-a dat biletul acesta? întrebă ducele cu o emoţie de neînvins.

— Negrul.

— Care negru?

— Acela al domnişoarei Conception.

Şi Zampa se retrase înclinându-se.

Ducele începu să citească. Scrisoarea era scurtă şi astfel ticluită: „Obstacole mari separ adesea pe cei ce se iubesc.

Dar cu răbdare şi cu curaj se poate triumfa câteodată. Tata părea că aşteaptă cu nerăbdare acele scrisori care probează că dumneavoastră sunteţi de acelaşi sânge cu noi, dar sosind acele scrisori să nu credeţi că toate dificultăţile vor fi distruse. Un secret pe care nu pot să vi-l dezvălui, pe care îl va şti într-o zi numai bărbatul meu, îmi impune un rol ciudat. Tata nu aşteaptă decât sosirea celor două acte pentru a vă acorda mâna mea, dar el nu ştie că sunt legată printr-un jurământ, prin care trebuie, până la ultima oră, să arăt că nu vă pot suferi… pe dumneavoastră. Dumnezeule! Vă iubesc în taină, şi de mult timp.

Aţi cerut mâna mea şi tata m-a consultat.

— Mă voi supune, i-am răspuns cu tristeţe, atunci când inima mea sălta de bucurie.

Pentru ce ipocrizia aceasta? Vai! v-o spun, un jurământ mă leagă, şi nu l-aş dezvălui decât în ziua când mă veţi duce la altar. Dar, până atunci, trebuie să mă arăt disperată, când sufletul mi se deschide de speranţă; să nu ridic ochii asupra

dumneavoastră când veţi veni, să spun tatălui meu chiar că vă urăsc…

O! Dumnezeule! Poate că într-o zi îmi veţi cere chiar o întrevedere între patru ochi. Veţi veni şi vom fi singuri în aparenţă, dar vor fi împrejurul nostru ochi şi urechi, care vor urmări privirile noastre şi nu vor pierde un singur cuvânt din conversaţia noastră.

De faţă cu ei vă voi ruga să renunţaţi la mâna mea, fiindcă nu vă iubesc, şi fiindcă iubesc pe un altul… Vă voi spune că dacă mă siliţi să devin soţia dumneavoastră, înseamnă să mă nenorociţi pentru totdeauna…

Dumneavoastră însă să nu vă înspăimântaţi. Nimic din toate acestea nu va fi sincer. Primiţi rugăminţile mele surâzând, şi nu vă îndoiţi…!

Cine ştie? voi merge până acolo poate de a spune că aţi combinat împreună cu contesa Artoff acea istorie misterioasă a genealogiei dumneavoastră, că actele pe care le aşteptaţi sau pe care le-aţi făcut deja sunt false. Surâdeţi şi răspundeţi într-un mod evaziv. Nu vă indignaţi, şi mulţumiţi-vă să spuneţi:

— Dumnezeule! domnişoară, vă iubesc, şi dacă presupunerile dumneavoastră sunt adevărate, la nevoie aş fi scuzat. Iubirea pe care o am pentru dumneavoastră justifică totul.

Mai cu seamă – oh! vă rog în genunchi să nu spuneţi nici un cuvânt care ar putea face aluzie la scrisoarea aceasta, şi vă rog să o ardeţi.

Nu căutaţi să ghiciţi, să pătrundeţi misterul acesta: Nu-l veţi afla, şi spuneţi-vă simplu că vă iubesc.”

Am spus că scrisoarea nu avea nici o iscălitură; dar fiecare din rânduri spunea destul că era de la Conception şi adresată domnului de Château-Mailly.

— Curios! murmură ducele.

El citi şi reciti scrisoarea, căută să o înţeleagă, dar nu înţelese nimic.

Inima îi tresărea de bucurie. Conception îl iubea! Ducele apropie scrisoarea de o lumânare şi o arse, îndeplinind astfel poruncile domnişoarei de Sallandrera.

Apoi sună.

Zampa veni, dar de astă dată aduse o scrisoare pe tavă. Ducele nu dădu nici o atenţie acestei scrisori şi zise lui Zampa:

— Ai ştiut tu vreodată că domnişoara de Sallandrera a fost cerută în căsătorie de un altul în afară de don José şi de mine?

Sigur că pentru domnul de Château-Mailly, misterul de care vorbea Conception nu putea să fie explicat decât admiţând că domnişoara de Sallandrera mai avea un pretendent care exersa asupra ei o influenţă directă sau indirectă.

Zampa îşi avea lecţia făcuta, fără îndoială, căci răspunse fără ezitare:

— Doamna ducesă nu împărtăşeşte ideile domnului duce.

— Apropo, de ce?

— Apropo de rasă şi de perpetuarea numelui.

— Ah! Crezi?

— Ea nu-l iubea pe don José.

— Adevărat?

— Tot atât pe cât nu vă iubeşte nici pe dumneavoastră.

— Adică, ea protejează în secret pe un al treilea pretendent la mâna fiicei sale. Eşti sigur? Şi cine e acest pretendent?

— Ah! zise Zampa, nu-i ştiu numele şi nu l-am văzut niciodată. Tot ce ştiu e că este bogat, mai bogat decât dumneavoastră, tânăr, frumos, dintr-o familie veche, şi duce ca şi dumneavoastră.

Domnul de Château-Mailly încruntă din sprâncene.

Zampa continuă:

— Sunt multe mistere în lumea asta şi, dacă doamna contesă protejează pe ascuns pe pretendentul acesta necunoscut, înseamnă că are motivele ei.

— Să vedem! zise ducele, spune ce ştii; eu nu voi ezita să recompensez în mod demn pe un servitor credincios.

— Ah! zise Zampa cu mândrie, domnul duce prea mă umileşte!

— Cum?

— Pentru că dumneavoastră vă închipuiţi că lucrez numai pentru interes. N-am intrat în serviciul dumneavoastră decât să mă supun domnişoarei Conception.

— Foarte bine, zise ducele, scuză-mă. Vorbeşte acum.

— Ducesa de Sallandrera este irlandeză, continuă cameristul.

— Ştiu.

— Ea are o soră.

— Ştiu şi asta: marchiza O'Brian, care a murit acum zece ani, fără să lase copii.

— Domnul duce se cam înşeală. Marchiza a avut un fiu, a cărui naştere n-a putut să fie constatată în mod autentic.

— Şi e fiul ei?

— Poate… Asta e tot ce pot să spun.

Domnul de Château-Mailly înţelese din explicaţiile lui Zampa că valetul acesta era legat printr-un jurământ oarecare faţă de Conception, precum aceasta era legată, fără îndoială, de mama sa.

„Mi se pare că înţeleg, se gândi el: Conception mă iubeşte, şi dacă se căsătoreşte cu mine, o face numai din porunca tatălui ei."

Şi ducele, satisfăcut de explicarea aceasta pe care şi-o dădu el singur şi care, de altminteri, devenea plauzibilă din momentul în care te încredeai în cuvintele întunecoase ale lui Zampa, luă de pe tavă a doua scrisoare pe care i-o aduse cameristul.

Epistola aceasta avea mai multe mărci germane şi ruse, şi ducele recunoscu imediat scrisul colonelului de Château-Mailly.

El o deschise repede şi citi: „Odessa…

Scumpul meu nepot, Am scris, acum câteva zile, doamnei contese Artoff pentru a-i anunţa primirea scrisorii sale şi sosirea curierului ei.

Îţi scriu acum şi ţie pentru a te anunţa că el a plecat alaltăieri de dimineaţă, după ce s-a odihnit trei zile şi îţi aduce cele două acte cărora le dai aşa de mare preţ.

Poate că a sosit la Paris înaintea scrisorii mele, şi să nu-mi scrii decât pentru a-mi confirma primirea lor.”

Urmau apoi câteva complimente afectuoase şi câteva banalităţi.

„Drace! se gândi ducele, am să trimit scrisoarea aceasta ducelui de Sallandrera; poate că asta îi va mai da niţică răbdare”.

Şi puse scrisoarea colonelului într-un plic, cu următoarele câteva rânduri: „Domnule duce, Veţi vedea după scrisoarea alăturată că actele pe care le aştept cu nerăbdare nu pot să întârzie mult timp; astă-seară, peste o oră poate, îmi va fi posibil să vă probez că sunt un Sallandrera ca şi dumneavoastră, şi că am tot dreptul să devin fiul dumneavoastră.

Primiţi respectuoasele mele omagii.

Ducele de Château-Mailly”

— Suie-te pe cal şi du scrisoarea aceasta la palatul de Sallandrera, zise ducele.

— Să aduc răspuns?

— Adu, dacă ţi-o da.

Zampa plecă, dar se întoarse după o secundă.

— Domnul duce a cerut un vizitiu de două sau trei zile?

— Da, pentru că John a plecat.

— Este în antecameră un vizitiu englez şi care vrea să se prezinte la dumneavoastră.

— Spune-i să intre.

Zampa se aşează în prag şi zise:

— Intră, omule.

El îl lăsă pe vizitiu să intre la duce şi alergă să ducă scrisoarea.

Or, vizitiul acesta pe care Zampa, sufletul lui Rocambole, îl introdusese la duce fără teamă, nu era altul decât Venture, sosit în ajun, şi care se prezentase la ducele de Château-Mailly, două ore după ce citi anunţul de pe pagina patru a jurnalului, anunţ făcut de duce. Dar aceste două ore îi erau de ajuns lui Venture pentru a se metamorfoza şi a-şi da aerul unui adevărat englez. S-ar fi zis că afurisitul trecuse pentru prima oară Marea Mânecii, căci îl prindea foarte bine costumul său englezesc.

El îl salută pe duce cu demnitatea particulară oamenilor de profesiunea sa, care în Anglia e considerată ca o emancipare a servituţii.

Venture întinse ducelui un pachet voluminos de certificate de bună purtare eliberate de diferiţi stăpâni pe care îi servise, precum şi un paşaport vizat de ambasada franceză din Londra, pe numele de Edward John Crampt… în vârstă de cincizeci şi şapte de ani.

Ducele fu satisfăcut de ţinuta şi mutra pretinsului său vizitiu.

— Care a fost cel din urmă stăpân al tău? îl întrebă el.

— Lord H… de Lancashire, răspunse Venture.

— Te iau numai de probă, adăugă domnul de Château-Mailly, şi dacă voi fi mulţumit de tine, îţi vei fixa singur leafa.

— Ah! zise falsul englez cu o voce care ai fi jurat că a ieşit din gura unui britanic, eu intru la milord fiindcă milordul are cei mai buni cai din Paris, zise el pe o franţuzească stricată.

Ducele sună. Un servitor alergă. Vechiul vizitiu veni puţin după aceea.

— John, îi zise ducelui, vrei să mă părăseşti, fiindcă te duci în Englitera. A venit timpul când pot să te înlocuiesc. Iată-ţi succesorul. Arată-i toţi caii şi spune-i obiceiurile mele; pe urmă, eşti liber să pleci.

Cei doi englezi, adică adevăratul şi falsul englez, se priviră. Dar Venture era aşa de bine transformat încât John

nu bănui nici un moment că avea înaintea lui un englez de contrabandă.

— Sunteţi liberi, zise ducele.

Plecând cei doi servitori, ducele începu să se plimbe prin dormitor în lung şi în lat, gândindu-se la neaşteptata sosire a vizitiului, la scrisoarea ciudată a domnişoarei Conception, şi întrebându-se dacă domnul de Sallandrera nu-l va ruga să vină la el chiar în ziua aceea.

Mergând la palatul de Sallandrera, oare nu era pentru el destulă fericire?

Pentru a-şi potoli nerăbdarea, ducele îşi puse o haină pe el şi coborî în curte să viziteze grajdurile.

Aici îi găsi pe vechiul şi pe noul său vizitiu.

Primul îl instruia pe cel din urmă cu o solemnitate gravă; el îi prezenta pe grăjdari, îi arăta caii, îl punea în sfârşit la curent cu toate obiceiurile ducelui.

Venture părea că ascultă cu mare interes fiecare detaliu, chiar pe cel mai mic; el îşi luă o mutră naivă, fină, inteligentă şi onestă.

Domnul de Château-Mailly îl văzu intrând în fiecare grajd, examinând caii ca un bun cunoscător, aci aprobând, aci discutând observaţiile vechiului vizitiu, încât ducele după un sfert de oră de examinare rămase convins că Venture este din cap până în picioare unul din acei vizitii pe care singură Anglia îi are în clasele ei de jos.

Într-adevăr, sportsmanul francez are fără îndoială, ca şi cel englez, toate cunoştinţele practice şi teoretice; dar vizitiul şi grăjdarul britanic au o instrucţie mult mai solidă în medicina veterinară şi în călărie, decât francezii din aceeaşi clasă.

„Mi se pare, se gândi ducele, că omul acesta este o adevărată comoară.”

Şi cum ducele vorbea bine englezeşte, intră în vorba cu Venture.

Venture făcea minuni şi confirmă în câteva minute impresia bună pe care contele şi-o făcuse despre el.

Cu câteva minute înainte de plecare, John zise succesorului său:

— Domnul duce iubeşte mult caii şi se ocupă mult de ei, ca un adevărat artist.

— Cu atât mai bine, răspunse Venture.

— Adesea o să-l vezi dimineaţa coborând în curte, adresându-ţi-se şi vorbind cu dumneata o oră întreagă ca şi cum ar fi un simplu rândaş.

„Iată că se potriveşte cu planurile mele, se gândi Venture, şi numai de cai o să-i vorbesc eu…”

Şi ca şi cum domnul de Château-Mailly ar fi vrut să întărească şi mai bine spusele lui John, coborî la grajd unde intră în vorbă cu Venture. Ei discutară tâmp de zece minute, când se auzi tropotul unui cal care întră în curte.

Deodată ducele se făcu feţe-feţe, el deveni galben şi nu putu să-şi stăpânească o emoţie subită. Era Zampa care se întorcea de la palatul de Sallandrera, şi ducele din galben cum era se făcu roşu văzându-l pe valet descălecând.

Zampa ţinea o scrisoare în mână.

„Oh! oh! se gândi Venture, care observase pe duce cu coada ochiului, iată noutăţi din intriga Rocambole şi Compania. Atenţie!”

Şi noul vizitiu se retrase respectuos la o parte, pe când domnul de Château-Mailly, a cărui emoţie creştea din ce în ce, rupse plicul scrisorii: „Scumpul meu duce, zicea domnul de Sallandrera, voiţi să faceţi onoarea ca astă-seară să luaţi masa eu noi? Vom fi ca în familie, pentru că colonelul de Château-Mailly, unchiul dumneavoastră, persistă să susţină legăturile noastre de rudenie. Vom vorbi mult timp de cele două acte a căror plecare din Odessa vi se anunţă.

Al dumneavoastră, Ducele de Sallandrera”

Ducele de Château-Mailly părăsi imediat grajdurile şi se duse să se închidă în cabinetul său, pentru a-şi stăpâni acolo emoţia şi bucuria pe care o simţea.

Înainte însă de a merge mai departe, să spunem ce se întâmplase în ajun, adică să explicăm scrisoarea care părea

că vine de la domnişoara de Sallandrera şi pe care Zampa o comentase în modul acela curios cum am văzut.

Capitolul VII.

A doua zi după întâlnirea cu domnişoara Conception, întrevedere în care falsul marchiz de Chamery se indignase întâi contra ducelui, apoi contra lui Zampa, şi sfârşise prin a lua cuvântul pretinzând că ducele era calomniat, că el era incapabil să urzească un aşa de odios complot şi pe care o termină hotărându-se să se retragă, a doua zi, ziceam, Rocambole era aşezat la picioarele patului lui sir Williams.

— Unchiule, zicea el, sunt încredinţat că într-adevăr eşti un geniu.

Orbul începu să râdă.

— Dar, dar un geniu obscur…

Orbul făcu o mişcare.

— De o lună mă faci să joc ca o adevărată paiaţă. Execut ceea ce-mi poruncesti, spun tot ceea ce îmi sufli şi, mărturisesc, spre ruşinea mea, că nu înţeleg absolut nimic din toate astea.

Sir Williams surâse din nou, luă tăbliţa şi scrise: „Pentru că afacerile tale nu merg rău, de ce te plângi?”

— Aşa e.

„Don José a murit, cele două acte sunt în mâna noastră: până în prezent toate merg de minune.”

— Dar, unchiule, ai putea să-mi spui pentru ce mi-ai dictat scrisoarea aceasta, pe care trebuie s-o scriu ca venind din partea domnişoarei Conception, şi pe care domnul de Château-Mailly o va primi mâine dimineaţă înainte de a se fi sculat din pat?

Rocambole vorbea de scrisoarea aceasta, pe care într-adevăr a doua zi Zampa o dădu stăpânului său, şi care-l cufundă pe duce într-o mare uimire; uluială care după cum am văzut, fu micşorată în mod sensibil de explicaţiile mincinoase ale cameristului.

Sir Williams scrise: „Ducele de Château-Mailly, reuşind să producă cele două acte care stabilesc originea sa

misterioasă, va deveni pentru domnul de Sallandrera un pretendent căruia nu i te poţi împotrivi.

Dar ducele de Château-Mailly ajungând să probeze că cele două acte au fost furate sau pierdute, şi întărindu-şi spusele sale cu atestările onorabile ale unchiului său, este încă un ginere destul de serios pentru ca ducele de Sallandrera să conteze pe el. Domnul de Château-Mailly are un venit de cinci sau şase sute de mii de livre, şi, chiar dacă n-ar fi un Sallandrera, ducele ar fi destul de măgulit să dea mâna fiicei sale domnului de Château-Mailly.”

— Uite! asta e foarte adevărat.

„Or, continuă sir Williams să scrie, pentru a ne scăpa complet de domnul de Château-Mailly… pentru a-l face să nu mai fie periculos…”

— Ce-ai făcut?

„Te-am pus să scrii fraza următoare în scrisoare, în care imiţi foarte bine scriitura alungită şi subţire a domnişoarei Conception. «Poate chiar într-o zi vă voi cere printr-o scrisoare o întrevedere, între patru ochi. Veţi veni şi dacă vom fi singuri în aparenţă, în realitate să ştiţi că vor fi ochi şi urechi care ne vor spiona, etc…

Cine ştie, chiar voi merge până acolo să vă zic că aţi inventat împreună cu contele Artoff o istorie misterioasă a genealogiei familiei dumneavoastră, că actele pe care le aşteptaţi sau care le-aţi produs sunt false; dumneavoastră să surâdeţi, să răspundeţi într-un mod evaziv…»„

— Bun! zise Rocambole, îmi aduc aminte, dar tot nu înţeleg nimic.

„Ei! scrise sir Williams, astă-seară, după ce te vei întoarce de la Conception, îţi voi explica lecţia, şi cred că vei înţelege.”

— Ce om! murmură Rocambole, nu spune niciodată tot.

„Acela care o afirmă înainte este un neghiob şi compromite viitorul,” scrise sir Williams.

Apoi, după un moment de reflecţie, scrise din nou: „N-ai făcut până acum nici o vizită oficială ducelui de Sallandrera

de când s-a întors?”

— Nu, unchiule.

„Astăzi e joi, ziua sa de recepţie, trebuie să te duci.”

— Pentru ce?

„Întâi pentru că e bine să nu te uite.”

— Şi… pe urmă?

„O să vezi.”

— Ce să văd?

„Conception nu ţi-a spus că tatăl ei are de gând să se ocupe de ceva ca să uite durerea cauzată de moartea scumpului său don José, aruncându-se în afaceri industriale?”

— Da. Sigur.

„Şi că vrea să cumpere cuptoarele şi minele domnului de I… din Franche-Comté…?”

— Sigur. Chiar notarul său îl sfătuieşte la aceasta.

„Cumnatul tău, vicontele Fabien d’Asmolles, n-are şi el o proprietate la două leghe depărtare de aceste mine?”

— Da, castelul de Haut-Pas.

„Şi nu vrea să-l vândă?”

— Ba mi se pare că da…

„Ei bine! scrise sir Williams, însărcinează-te tu cu această afacere şi propune domnului de Sallandrera să viziteze proprietatea aceasta împreună cu Fabien săptămâna viitoare.”

— Ţii mult ca ducele să cumpere castelul lui Fabien?

„Nu, dar ţin să părăsească Parisul pentru opt zile.”

— Pentru ce?

„O să ştii mai târziu.”

— Unchiule, murmură Rocambole, eşti misterios şi mut întocmai ca destinul.

„Şi orb ca şi el”, scrise sir Williams surâzând, căci era atât de dispus în ziua aceasta încât îşi bătea joc de propriile sale infirmităţi.

Rocambole mai vorbi câteva minute cu oribilul său sfătuitor şi coborî la Fabien.

— Amice, îi zise el, vrei să faci o ispravă şi o afacere bună?… Isprava mă priveşte pe mine… iar afacerea pe tine.

— Să vedem… mă faci curios.

— Am auzit, continuă Rocambole, că cel mai bun mijloc să seduci oamenii e să-i loveşti întâi în interesul lor propriu.

— Ah! zise Fabien.

— Dar, lasă-mă să vorbesc întâi de afacere. Tu vrei să vinzi castelul Haut-Pas?

— Dacă pot; e o proprietate care mă ruinează cu reparaţiile şi nu-mi aduce nici un venit.

— La ce sumă îl evaluezi?

— Cam la două sute de mii de franci.

— Dacă ţi-aş recomanda pe cineva care să-ţi dea două sute cincizeci de mii de franci, ce-ai zice?

— Asta e, zise vicontele privindu-l cu atenţie pe Rocambole, vrei să faci pe samsarul?

— Deloc.

— Atunci, explică-te.

— Aşteaptă. Lasă-mă mai întâi să-ţi vorbesc de ceea ce mă interesează pe mine.

— Vorbeşte, nefericitule, zise Fabien râzând.

— Ţi-am ascuns cam mult timp ambiţiile şi secretele inimii mele.

— Adevărat.

— Dar cum tu ai ghicit înainte, am să-mi deschid inima numai ţie.

— Adică vrei să-mi vorbeşti de domnişoara de Sallandrera?

— Tocmai.

— Ei bine, cum o duci cu dragostea?

— Cred că mă iubeşte… zise Rocambole cu o îngâmfare plină de modestie.

— Drace!

— Şi dacă mi s-ar ivi o ocazie bună să intru în relaţii cu ducele, poate că…

— Şi vrei să-i vinzi castelul meu din Haut-Pas?

— Ai ghicit.

— Curioasă idee…!

— Ba deloc. Ducele vrea să cumpere minele şi uzinele lui I…

— Ah! ce are a face.

— Vrei să mă însărcinezi pe mine cu negocierile?

— Bucuros, zise vicontele. Dar, adăugă el, cum vii tu să-mi oferi, pe contul ducelui, două sute cincizeci de mii de franci, când eu nu cer decât două sute de mii?

— Ai fi putut să mă refuzi.

— Dar, în sfârşit, ca viitor ginere al domnului de Sallandrera, tu pari că nu te mai gândeşti la interesele tale proprii.

— Oh! zise Rocambole cu acel lasă-mă să te las al unui adevărul senior, nu mă prăpădesc eu aşa de mult pentru prietenii mei.

Vicontele începu să râdă.

— Adio! adăugă Rocambole, mă duc chiar acum la duce, înarmat cu depline puteri din partea ta.

— Reuşită bună! îi ură Fabien.

Nu-l vom urmări pe Rocambole la domnul de Sallandrera; dar să-l căutăm mai târziu, cam pe la miezul nopţii, în atelierul domnişoarei Conception, unde fusese introdus, ca de obicei, de negru: şi să aflăm, din convorbirea lui cu tânăra fată, rezultatul întrevederii sale cu ducele de Sallandrera.

Conception aşteptase ora întâlnirii cu o nerăbdare greu de descris.

Rocambole intrând, îi luă mâna şi simţi că ea tremura. Falsul marchiz, inspirat fără îndoială de sfaturile înţelepte ale lui sir Williams, îşi luase aerul solemn şi trist al unui om care şi-a luat o hotărâre eroică şi dureroasă.

El ţinea în mână un pacheţel, în care erau strânse toate scrisorile tinerei fete.

Se aşează lângă ea şi îi zise:

— E un lucru imposibil să vă spun, domnişoară, ce torturi grozave am suferit timp de douăzeci şi patru de ore; dar sunt curajos şi întâlnirea noastră… cea din urmă…

— Cea din urmă! strigă Conception, ce spuneţi, Dumnezeule?

Un surâs trist, al omului resemnat să moară, apăru pe buzele lui Rocambole.

— Domnişoară, zise el, conversaţia noastră…

— Dar ce spuneţi? explicaţi-vă, zise ea cu înfocare.

— Conception, reluă el tot grav şi trist, sunt în viaţa omului împrejurări, situaţii, momente atât de teribile, încât ar prefera să moară decât să treacă prin ele. Ascultă-mă, Conception, şi dă-mi voie să recapitulez repede tot trecutul nostru.

Ea făcu un semn de aprobare.

— Când m-aţi chemat, continuă el, când mi-aţi făcut onoarea de a avea încredere în mine şi de a-mi cere protecţie, eraţi pe punctul de a cădea în puterea unui mizerabil căruia nu puteaţi, vai! să-i dezvăluiţi infamia fără a sfărâma inima ducelui, tatăl dumneavoastră.

— Aţi fost generos şi bun, murmură fata, şi m-aţi scăpat.

— Am îndrăznit să mă las în voia Providenţei răzbunătoare şi, în loc ca Dumnezeu să mă pedepsească, m-a ajutat.

Rocambole pronunţă aceste din urmă cuvinte cu solemnitatea unui judecător. Apoi urmă:

— L-am lovit pe don José pentru că era un mizerabil, pentru că era imposibil ca don José să fie vreodată soţul dumneavoastră. Dar acum, Conception, situaţia nu mai e aceeaşi şi trebuie să aveţi înainte de toate o supunere oarbă faţă de tatăl dumneavoastră.

— Dumnezeule! zise Conception cu durere.

— Ducele de Sallandrera are dreptate, continuă Rocambole, în a voi să-şi perpetueze rasa; acesta e un gând mare şi nobil care a fost inspiraţia vie şi credinţa sfântă a aristocraţiei.

Dar dacă, într-adevăr, domnul duce de Château-Mailly este fiul unui Sallandrera din alt timp, trebuie să-l luaţi în căsătorie, domnişoară, trebuie să vă supuneţi tatălui dumneavoastră. Şi e numai o prevedere, vai!… termină Rocambole cu o emoţie de cel mai mare efect, zic, e numai o prevedere, dacă v-am adus scrisorile dumneavoastră.

— Păstraţi-le, zise Conception. Ardeţi-le, eu nu le voi mai primi niciodată!

— Le voi arde în ziua când veţi fi ducesa de Château-Mailly Sallandrera.

— Dar omul aceste a minţit, minte! strigă Conception.

— Dar de unde ştiţi?

— Nu v-am spus ieri…?

— Da… declaraţiile valetului.

— Oh! omul acesta e sincer.

Rocambole păru că se gândeşte un moment.

— Ei bine! zise el, dacă ducele a minţit, vom vedea noi.

— Cum?

— El nu va putea aduce actele care să probeze această pretinsă origine.

— Şi dacă îşi procură acte false, dacă fabrică nişte pretinse acte vechi?

— Oh! asta ar fi o infamie!

Şi cum Conception tăcuse, Rocambole păru că se supune unei inspiraţii subite şi îi luă mâna.

— Ascultă, zise el, mă iubeşti?

— Oh! poţi să mă mai întrebi?

— Ai credinţă în mine?

— Da.

— Dacă ţi-aş da un sfat, l-ai urma?

— Da!… spune, mă supun.

— Ah! zise Rocambole, trebuie să ai curaj.

— Voi avea.

— Să îndrăzneşti a ţine piept un moment tatălui dumitale.

— Voi îndrăzni.

— Ei bine! Mâine, du-te de-l vezi pe tatăl dumitale, şi spune-i aşa: „Ducele de Château-Mailly minte ca un înşelător, şi am să-ţi dau probe”. Tatăl dumitale se va gândi. Atunci caută să obţii permisiunea de a te întreţine câteva minute, între patru ochi, cu ducele de Château-Mailly.

Rocambole pronunţând aceste din urmă cuvinte, se sculă şi merse să deschidă o uşă cu geamuri care da într-un cabinet de toaletă şi care la rândul lui comunica cu un coridor.

Apoi se întoarse lângă Conception care rămăsese uimită.

— Uite, zise el, ducele de Château-Mailly va veni aici, îl vei face să şadă pe scaunul pe care stau eu acum, şi vei stărui ca tatăl dumitale să se ascundă în cabinetul acesta, de unde el va putea auzi fără să scape nici un singur moment din vedere mutra domnului de Château-Mailly.

— Şi pe urmă…?

— Pe urmă, adresează-te ducelui ca unui om galant; spune-i că nu-l iubeşti, că niciodată n-o să-l poţi iubi, că inima ta aparţine altuia; şi mergi chiar mai departe, spunându-i: „Uitaţi, domnule duce, ştiu că mă iubiţi de mult şi vă cred capabil de orice pentru a putea obţine mâna mea… Ei bine! fiţi sincer faţă de mine, şi mărturisiţi că istoria misterioasă a originii dumneavoastră e o simplă invenţie a contesei Artoff”.

— Oh! întrerupse Conception, voi îndrăzni vreodată…?

— Trebuie să îndrăzneşti, domnişoară. Poate ducele va nega cu obrăznicie, dar se va tulbura destul pentru ca să între o bănuială în inima tatălui dumitale.

— Ah! strigă Conception, ai avut o inspiraţie dumnezeiască.

— Inspiraţia omului care iubeşte, murmură Rocambole. Şi vei îndrăzni, nu-i aşa?

— Îţi jur.

— Când?

— Mâine. Îi voi scrie ducelui după ce voi merge să-l văd pe tata.

Cei doi iubiţi mai vorbiră câteva mânute, apoi Rocambole adăugă:

— Ştii că astăzi l-am văzut pe tatăl dumitale. I-am vorbit de castelul Haut-Pas, un castel care aparţine vicontelui d’Asmolles, cumnatul meu, şi pe care acesta vrea să-l vândă.

— Tata ne-a vorbit de asta la masă; şi are intenţia să se ducă să-l viziteze.

— Ei bine, caută să te duci şi tu.

— Pentru ce?

— Nu ştiu, dar mi se pare că ar fi bine pentru noi. Am presimţiri.

— Bine, zise Conception, îţi promit.

După o oră, marchizul de Chamery se întorcea liniştit acasă, şi a doua zi se găsea în strada Suresnes, cu peruca sa blondă şi cu haina poloneză, pentru a-l aştepta acolo pe Zampa.

Portughezul sosi cu o scrisoare a ducelui de Château-Mailly pentru domnul de Sallandrera.

Rocambole o deschise, luă cunoştinţă de ea, o închise la loc şi zise cameristului.

— Îmi vei aduce răspunsul.

Zampa plecă şi se întoarse după o oră, aducând o invitaţie la masă a domnului de Sallandrera către ducele de Château-Mailly.

— Perfect! murmură Rocambole.

Şi scrise următoarea scrisoare: „V-am scris de-abia de câteva ore, amicul meu, pentru a vă preveni de rolul ciudat pe care îl aştept de la devotamentul dumneavoastră.

Evenimentele merg repede, şi s-a stabilit o întâlnire pentru astă-seară. Veţi primi în curând de la mine o scrisoare oficială, scrisoare numai de patru rânduri, în care nu vă voi spune, ca în aceasta, că vă iubesc… Dar nu vă indignaţi şi supuneţi-vă, trebuie! E în joc fericirea noastră! Mai cu seamă la o chestiune pe care vă voi spune-o relativ

la actele pe care le aşteptaţi din Rusia, să răspundeţi într-un mod evaziv.

Veţi şti într-o zi pentru ce vă impun condiţia aceasta ciudată.

A dumneavoastră pentru totdeauna.”

Şi Rocambole îndoi scrisoarea, o lipi şi i-o dădu lui Zampa.

„Desigur, îşi zise el toate merg de minune până în prezent, şi sir Williams e un om de oarecare imaginaţie. Trebuie să o mărturisesc. Conception mă iubeşte, actele sunt în posesia noastră, ducele se va pierde în spiritul socrului său. De minune! Un singur lucru mă nelinişteşte!”

Rocambole încreţi din sprâncene şi adăugă: „M-am dus de trei ori la post-restant şi n-am găsit nimic! Venture nu s-a întors încă, sau te pomeneşti că afurisitul a deschis scrisoarea? Dacă ar fi aşa, nu răspund nimic şi trebuie să mărturisesc că sir Williams s-a născut sub o stea nenorocoasă, şi că în ultimul moment un obstacol oarecare va veni să nimicească triumful câştigat.”

Şi Rocambole simţi că neliniştea îl cuprinde din ce în ce mai mult.

Capitolul VIII.

Câteva minute după plecarea lui Zampa de la palatul de Sallandrera, ducele care citise cu atenţie scrisoarea colonelului de Château-Mailly către ruda sa o văzu pe Conception intrând în cabinetul său.

Faţa îi era galbenă, dar mersul său era sigur şi privirea ei se opri fără ezitare în ochii ducelui.

— Bună ziua, copila mea, îi zise acesta. Vii tocmai la timp. Era să te chem.

— Doreai să mă vezi, tată?

— Da.

— Şi eu de asemenea, zise Conception.

— Dumnezeule! zise ducele, ce aer solemn ai domnişoară!

— Poate că din cauza convorbirii ce voiam s-o am cu dumneata, răspunse Conception.

— Ah!… zise ducele surâzând, dar vorbeşti întocmai ca un ambasador.

Conception se aşează pe un scaun.

— Dar înainte de toate, tată, zise ea, aş putea să ştiu pentru ce doreai să mă vezi?

— Da. Sigur.

— Te ascult, tată.

— Conception, copila mea, reluă ducele, vreau să vorbesc de măritişul tău.

Conception tresări, dar răspunse fără ezitare:

— Tocmai de asta doream şi eu să-ţi vorbesc, tată.

— Vreau să-ţi spun, continuă ducele, că l-am rugat pe domnul de Château-Mailly să ia masa la noi.

— Veneam să te rog şi eu lucrul acesta.

Ducele păru că se miră. Conception continuă:

— Te iubesc mai mult decât orice pe lumea asta, tată, şi m-aş supune totdeauna voinţei dumitale.

Ea pronunţă cuvintele acestea cu o emoţie care îl făcu pe duce să tresară.

— Dumnezeule! zise el, ce vrei să-mi spui, copila mea?

— Tată, continuă tânăra spaniolă, eşti un adevărat hidalgo, şi gândul de a-ţi transmite numele şi demnităţile unui om care le merită, e prea nobil, pentru a îndrăzni să-ţi fac observaţii. Dar dacă domnul de Château-Mailly nu poate să probeze originea sa.

— Mi-o va proba, zise ducele; citeşte scrisoarea pe care domnul de Château-Mailly o primise, chiar în dimineaţa aceea, de la unchiul său, colonelul de Château-Mailly.

Conception o citi şi o înapoie tatălui ei cu răceală.

— E foarte limpede, zise ducele.

— Tată, reluă Conception, dacă domnul de Château-Mailly este într-adevăr de aceeaşi rasă cu Sallandrera, dacă actele pe care le produce sunt cu adevărat autentice…

— Dar, întrerupse ducele, mi se pare că te îndoieşti.

— Da, tată.

— Eşti nebună!

— Poate.

— Cel puţin e bine că ducele e zdravăn…

— Tată, zise Conception cu o violenţă subită, ducele de Château-Mailly este un înşelător!

Ducele se retrase înspăimântat.

— Nu ştiu dacă sunt nebună, dar ceea ce ştiu e că această femeie pierdută, contesa Artoff, pe care toată lumea o credea pocăită, a imaginat împreună cu domnul de Château-Mailly această istorie a actelor.

— Ah! strigă domnul de Sallandrera, o asemenea infamie…

— Poate chiar aş putea să-ţi dovedesc.

— Tu, fiica mea?

— Eu, tată. Nu ştiu dacă domnul de Château-Mailly va aduce cele două acte de care vorbeşte, dar după cât mi se pare o să le aştepţi mult timp, căci am convingerea că nu există.

Şi Conception pronunţă cuvintele acestea cu un accent de credinţă care îl uimi foarte mult pe duce.

— Tată, urmă ea, mă vezi la picioarele dumitale, implorând dreptate.

Şi Conception căzu în genunchi.

Dar ducele o ridică imediat.

— Vorbeşte, copila mea, îi zise el cu gingăşie, oare nu sunt eu tatăl tău, care te iubeşte?

— Ei bine, zise Conception, e un secret pe care nu pot să-l mărturisesc, căci nu e al meu, dar te rog să crezi în cuvintele mele: ducele de Château-Mailly este un ambiţios şi un escroc!

— Dar, strigă ducele, tu-l urăşti pe omul pe care ţi l-am ales de bărbat?

— Da, dacă e adevărat ceea ce cred; – nu, dacă am fost înşelată. Şi în acest caz, murmură Conception, aş fi soţia lui, dacă dumneata o doreşti.

Cuvintele tinerei fete răsturnară completamente felul de a vedea al domnului de Sallandrera. El fusese într-un moment zdruncinat în convingerile sale de povestirea baroanei de Saint-Maxence, precum şi de apropierea stabilită între neprimirea scrisorii pe care contesa Artoff i-o adresase şi distrugerea, prin foc, a memoriului pe care colonelul de Château-Mailly îl trimisese rudei sale. Dar scrisoarea acestuia din urmă, pe care ducele de Château-Mailly o primise de dimineaţă, scrisoare care purta ştampila Odessei precum şi a celorlalte birouri de poştă pe unde trecuse în lungul său drum, făcea întru câtva să dispară bănuielile acestea.

— Bagă de seamă, fiica mea, îi zise el. Gândeşte-te că domnul de Château-Mailly are reputaţia unui gentilom desăvârşit.

— Reputaţiile sunt câteodată mincinoase, tată, răspunse Conception.

— Dar dovedeşte-mi ceea ce-mi spui.

— Sper că voi putea să probez.

— Cum?

— Cunoşti atelierul meu de pictură?

— Da.

— Ştii că există alături un cabinet a cărui uşă e astupată cu o perdea?

— Perfect.

— Cabinetul acesta corespunde cu un coridor care comunică cu scara.

— Îl ştiu; dar unde vrei să ajungi?

— Tată, răspunse Conception cu gravitate, un om ca ducele de Château-Mailly a minţit în faţa dumitale, dar n-are curajul să mintă şi înaintea unei femei, când aceasta îl iubeşte, sau pretinde că îl iubeşte.

— Ducele te iubeşte, copila mea.

— Fie, vreau să mă încredinţez.

— Şi trebuie să te gândeşti că averea lui personală îl pune la adăpost de bănuială, că…

— Tată, îl întrerupse Conception, nu vei refuza, copilei dumitale de a-ţi dovedi un singur moment că ea poate să probeze ceea ce spune?

— Fie, explică-te.

— Trebuie ca să-l inviţi pe duce aici.

— Am făcut-o, el prânzeşte cu noi.

— Astăzi?

— Chiar azi.

— Bine, zise Conception. După prânz îl voi invita pe duce să-mi vadă tablourile, şi-l voi duce în atelierul meu. Atunci…

Conception se opri.

— Atunci? zise ducele.

— Dumneata, tată, te vei urca pe scara care dă în coridor, vei intra în cabinet şi te vei ascunde acolo.

— Ah! fiica mea, asta e o faptă nedemnă de un om ca mine!

— În cazul acesta, tată, răspunse cu răceală Conception, retrag tot ce am spus. Domnul de Château-Mailly este un om galant şi sunt gata să-l iau în căsătorie.

În cuvintele domnişoarei Conception era atâta amărăciune şi disperare încât ducele fu mişcat.

— Fie, zise el, voi face tot ce vei voi.

— Oh! nu e tot, tată.

— Să vedem, zise ducele, stăpânit de insistenţa copilei sale.

— Îmi trebuie cuvântul dumitale de cinste, tată, cuvântul dumitale de Sallandrera că, orice voi zice fie fals, fie extraordinar, fie extravagant, oricât ar putea să-ţi pară acţiunile şi vorbele mele de nelalocul lor, va trebui să fii mut şi nemişcat.

— Îţi jur, copila mea.

Conception luă mâna ducelui şi o duse respectuos la buze.

— Dumneata eşti nobil şi bun! murmură ea, şi copila dumitale te iubeşte cum îngerii iubesc pe Dumnezeu!

Conception se apropie apoi de biroul domnului de Sallandrera şi scrise următoarea scrisoare: „Domnule duce, Tata zice că trebuie să fiu soţia dumitale. Nu pot decât să mă înclin înaintea voinţei părinteşti; dar înainte de asta mi-aţi refuza oare o convorbire de o oră?

Veţi lua masa la palat astă-seară. După masă vă rog să fiţi atât de bun şi să urcaţi în atelierul meu.

V-o cer cu insistenţă şi vă rog.

A dumneavoastră, Conception de Sallandrera.”

După ce termină de scris, tânăra fată arătă scrisoarea tatălui său, apoi o dădu cameristului să o ducă.

Să ne întoarcem la domnul de Château-Mailly, pe care l-am văzut părăsind brusc grajdurile pentru a urca în cabinetul său unde îşi ascunse bucuria ce i-o făcuse invitaţia ducelui de Sallandrera.

Stătea astfel de cinci minute, când Zampa intră.

Ducele se întoarce brusc către el.

— Ia ascultă, zise el, caii pe care îi alegi din grajd n-au picioare?

— Nu înţeleg întrebarea, domnule duce.

— Vreau să zic că îţi trebuie zece ceasuri ca să te duci şi să te întorci de la palatul de Sallandrera? Ai întârziat mai mult de o oră.

— Fie! zise Zampa, dar domnul duce să mă scuze.

— Pentru ce?

— Pentru că, zise portughezul, m-a chemat domnişoara Conception.

— Ducele se înroşi.

— Şi… ai văzut-o?

— Sigur.

— Şi… ţi-a vorbit de mine?

— Natural.

Şi Zampa, privindu-l pe duce cu un surâs misterios şi fin, adăugă:

— Vă bateţi joc de mine punându-mi o asemenea întrebare, căci ştiţi bine că domnişoara Conception nu mă

cheamă să-mi vorbească nici de ea, nici de mine.

— Adevărat, murmură ducele, a cărui inimă bătea cu violenţă.

Zampa îşi luase aerul serios şi demn al unui ambasador.

— Şi… ce ţi-a zis? întrebă domnul de Château-Mailly.

Drept orice răspuns Zampa scoase o scrisoare din buzunar şi i-o prezentă.

Epistola aceasta, semnată numai cu un singur C era scrisă de Rocambole.

Ducele crezu că recunoaşte scrisul tinerei fete. El rupse plicul şi citi: „Evenimentele merg repede. Întrevederea aceasta pe care o s-o am cu dumneata, e aceea de care v-am vorbit; este necesar să aibă loc astă-seară. Trebuie! amicul meu. Veţi veni să luaţi masa la palat. Sculându-ne de la masă vă voi ruga să urcaţi în atelierul meu.

— O! cât vă iubesc şi cât voi fi de mândră să port numele dumneavoastră. Recitiţi, vă rog, prima mea scrisoare, urmaţi întru totul recomandările, şi oricât de îngrozitor ar fi rolul pe care sunt silită să vi-l impun, vă rog în genunchi, aveţi curajul să-l jucaţi până la sfârşit. Fericirea noastră depinde poate de aceasta într-un mod absolut.

P. S. Poate că voi scrie după aceasta o scrisoare scurtă şi oficială.

Scrisoarea aceasta îl făcu pe duce gânditor.

„Voi face tot ce va vrea ea, îşi zise el; dar ce poate însemna asta?”

Cum ducele mai avea destul timp până să se prezinte la palatul de Sallandrera, ceru un cal de călărie şi o luă spre Champs-Élysées.

El făcu înconjurul pădurii şi se întoarse prin strada Pépinière, unde se opri la palatul contelui Artoff.

Domnul de Château-Mailly avea speranţa vagă că aici curierul din Odessa ar fi sosit. El se informă în cele din urmă la portar, dar acesta îi declară că n-a văzut pe nimeni.

„Extraordinar, se gândi ducele depărtându-se, ca o ştafetă să întârzie mai mult de trei zile decât o scrisoare

venită cu poşta. I s-o fi întâmplat ceva curierului?”

Gândul acesta îl făcu pe domnul de Château-Mailly să tremure; dar o reflexie foarte la locul ei îl asigură.

„Admiţând un asemenea lucru, îşi zise el, depeşele pe cale le duce, neavând nici o valoare pentru nimeni altul decât pentru mine, ele nu vor fi pierdute niciodată. Se vor regăsi, asta e şi natural”.

Ducele se întoarse acasă cam pe la ora patru. Numai două ore îl despărţeau de momentul când o va vedea pe Conception. Zampa îl aştepta pe stăpânul său în cabinetul de toaletă.

— Trebuie să-l îmbrac pe domnul duce?

— Sigur.

— A venit o altă scrisoare de la palatul de Sallandrera.

Ducele crezu să epistola aceasta era trimisă poate de doamna ducesă, şi o luă de pe masă. Dar el respiră uşurat când recunoscu scrisul domnişoarei Conception.

De astă-dată era chiar ea care îi scria şi era acel bilet pe care Conception îl scrisese în biroul tatălui ei şi de care Rocambole vorbise în scrisoarea semnată numai cu un C. şi prin care îl anunţa că îi va trimite o altă scrisoare scurtă şi oficială.

Ducele nu căută să comenteze fiecare cuvânt din scrisoarea aceasta cum făcea cu celelalte. Sigur că fusese scrisă sub ochii cuiva şi de aceea era oficială. Dar ducele fu lovit de o reflecţie.

„Sub ochii cui scrisese Conception scrisoarea aceasta? Nu poate să fie scrisă, se gândi ducele, în faţa domnului de Sallandrera. Înaintea cui, dar? Fără îndoială, îşi zise el, înaintea persoanelor sau persoanei care exercită asupra ei o influenţă aşa de extraordinară, o influenţă aşa de ciudată.”

Ca şi cum ar fi ghicit gândurile stăpânului său, Zampa îşi permise să zică, când îl văzu pe domnul de Château-Mailly încuind scrisoarea aceasta într-o cutie:

— Sunt sigur că domnişoara Conception dă o întâlnire domnului duce.

În orice altă împrejurare, ducele l-ar fi măsurat de sus până jos şi nu i-ar fi răspuns.

Dar portughezul avusese totdeauna rolul de confident, şi numai prin Zampa ducele avea noutăţi de la aceea care îl iubea.

Într-un cuvânt, aceasta era trăsura de unire care îl lega în mod misterios de tânăra spaniolă. Astfel, domnul de Château-Mailly se mulţumi să-l privească şi să-i zică fără iritare şi fără mânie:

— Ah! crezi?

— Drace! zise Zampa clipind din ochi, domnişoara de Sallandrera simte nevoia de a vă vedea şi de a fi singură cu dumneavoastră.

Ducele tresări…

— Ştii asta? zise el.

— Da, domnule.

Şi Zampa luă atitudinea misterioasă a unui om care ştie încă multe lucruri.

— Numai, adăugă el, dacă domnul duce ar voi să-mi permită…

— Ce…?

— Să-i dau un sfat…

— Să vedem…!

— Domnul duce şi domnişoara Conception probabil că se vor găsi singuri astă-seară dar domnul duce trebuie să ştie pentru propria sa conducere, că zidurile au câteodată ochi şi urechi.

— Ah! zise ducele…

Şi-l privi cu atenţie pe portughez.

— Să vedem, îi zise el, mi se pare că ştii mai multe decât mi-ai spus mie.

— Posibil, răspunse Zampa.

— Haide, ce mai ştii?

— Pe când eram, azi de dimineaţă, la domnişoara Conception, a intrat doamna ducesă.

— Mama sa?

— Tocmai. Ducesa nu mi-a dat atenţie, dar a zis fiicei sale, încet, în spaniolă: „Trebuie să vină astă-seară. Trebuie!”

— Şi, întrebă ducele, ce a răspuns domnişoara de Sallandrera?

— Ea se îngălbeni şi se roşi rând pe rând, apoi răspunse cu capul în jos: „Fie, îi voi scrie.”

— Atâta tot?

— Nu, domnule. Ducesa a pronunţat numele dumneavoastră; şi cum vorbea încet de tot, n-am auzit decât cuvintele acestea: „Oh! îl urăsc!”

— Aşadar vorbea de mine? întrebă ducele.

— Sigur.

— Dar pentru ce?… cum ar putea ea să mă urască?

— Uite! zise Zampa, e uşor de înţeles. Împiedicaţi pe protejatul său.

Tocmai suna ora cinci când Zampa termină să-l îmbrace.

— Porunceşte să vină cupeul, îi zise ducele.

La şase fără câteva minute domnul duce de Château-Mailly se prezentă la palatul de Sallandrera.

— Doamna ducesă îl aşteaptă pe domnul duce în salon, îi zise lacheul, care urma să-l introducă.

Capitolul IX.

Cuvintele lacheului invitându-l pe domnul de Château-Mailly spre a se duce în salon, unde ducesa îl aştepta, îl făcură pe duce să tremure puţin. În ochii săi doamna de Sallandrera era un duşman ascuns, proteguitoarea unui rival al său şi obstacolul cel mai serios în căsătoria lui cu domnişoara Conception. Ori, după cum i se spusese, ducesa era singură când intră domnul de Château-Mailly. Doamna de Sallandrera îl primi cu un surâs binevoitor şi dulce.

— Domnule duce, îi zise ea invitându-l să stea, domnul de Sallandrera n-a venit încă, şi veţi fi aşa de bun să-l scuzaţi.

Ducele se înclină cam surprins de accentul vocii afectuoase şi de privirea amicală a doamnei de Sallandrera.

„Femeile sunt foarte tari, se gândi el, ştiu de minune să ascundă secretul sufletului lor. Ea mă urăşte şi tot ea mă primeşte ca pe un prieten”. Apoi zise tare:

— Astăzi a fost frumos, şi sunt sigur că domnul duce a ieşit în trăsură deschisă. Trebuie să vină dinspre pădure, fără îndoială.

— Oh! zise ducesa râzând, vă înşelaţi, domnule, bărbatului meu la vârsta sa tot îi mai plac caii, dar nu-i mai place să-i conducă. Gustul ăsta îl au numai tinerii, nu unul ca el.

Domnul de Château-Mailly se mulţumi numai să surâdă.

Ducesa adăugă:

— Domnul de Sallandrera, continuă ducesa, a prins frică de Spania, de când ne-a lovit noua nenorocire.

Cu toate că această nenorocire era o cauză a probabilei fericiri care-l aştepta, ducele ştiu să găsească câteva cuvinte de condoleanţe foarte convenabile şi care arătau sufletul său generos.

Doamna de Sallandrera continuă:

— Ducele are intenţia să se stabilească în Franţa, cel puţin pentru câţiva ani.

Ducele de Château-Mailly tresări fără voia sa.

— I s-a vorbit acum două zile de uzinele de P… şi e pe cale de a le cumpăra.

— Dar, zise domnul de Château-Mailly, uzinele aparţin vicontelui d’Asmolles?

— Nu, dar domnul d’Asmolles vrea, la rândul lui să vândă un castel al său, care e la a mică distanţă de uzine, şi care se numeşte Haut-Pas.

— Ah! bună idee.

— Mi se pare că e o proprietate frumoasă. Într-o staţiune pitorească, destul de aproape de uzine pentru ca ducele să se ducă în fiecare zi cu trăsura şi destul de departe ca eu să

nu fiu supărată de zgomotul ciocanelor, de sunetul ascuţit al maşinilor şi de fumul coşurilor.

— Aşadar domnul de Sallandrera, zise tânărul duce vrea să cumpere castelul Haut-Pas?

— Probabil… îmi place la ţară, şi am promis bărbatului meu că aş sta bucuroasă şase luni de vară… mai cu seamă, adăugă ducesa surâzând şi privind pe duce în aşa mod încât el se înroşi, când fiica mea va fi măritată.

„Oh! femeile! se gândi ducele, asta are aerul să-mi ofere fiica ei, şi ea e adversarul meu cel mai înfocat.”

Zgomotul unei trăsuri care se auzi în curtea palatului puse capăt conversaţiei doamnei de Sallandrera cu viitorul său ginere.

De pe canapeaua pe care era aşezată, ducesa vedea foarte bine tot ce se petrecea în curte.

— Iată-l pe domnul de Sallandrera, zise ea.

Într-adevăr, după două minute, ducele intră în salon.

Domnul de Sallandrera îl salută pe ducele de Château-Mailly şi era fără îndoială gata să-i întindă mâna când uşa se deschise din nou şi intră fiica sa. Dar la vederea fiicei sale ducele îşi aduse aminte de convorbirea de dimineaţă care îi inspirase un fel de neîncredere.

— Bună seara, domnule duce, zise el simplu.

Intrarea domnişoarei Conception zăpăci atât pe domnul de Château-Mailly încât nu observă răceala ducelui de Sallandrera. La vederea tinerei fete el se tulbură şi se înroşi.

Conception intră, rece, tăcută. Ea d-abia ridică ochii, asupra ducelui, dar fu de ajuns să-şi aducă aminte de cele spuse în scrisoarea primită de la ea, pentru ca să-şi închipuie un moment că Conception îl iubea. Tânăra spaniolă avea pe buze un surâs atât de dispreţuitor care ar fi descurajat un om chiar mai puţin încrezător decât domnul de Château-Mailly. Dar el rămase încredinţat că prezenţa ducesei era singura cauză a acestei răceli.

— Ei bine! zise domnul de Sallandrera tânărului duce, pe când Conception o săruta pe mama sa. Aveţi ceva noutăţi de la Odessa?

— Nu încă, domnule duce, dar mă tem numai la gândul, că acel curier s-ar fi îmbolnăvii.

— Tot ce se poate, zise ducele, care aruncă o privire cercetătoare asupra domnului de Château-Mailly.

Acesta se înroşi un moment, căci Conception la auzul cuvântului Odessa, ridicase ochii asupra lui.

Totul părea că serveşte planurilor întunecoase ale lui Rocambole, căci roşeaţa aceasta, provocată de privirea domnişoarei Conception, era atribuită de domnul Sallandrera unei alte cauze.

— Se tulbură, se gândi hidalgo. Nu cumva fiica mea a avut dreptate când a spus că ducele este un escroc.

— Poftiţi la masă! zise un lacheu, deschizând ambele uşi ale salonului.

Tânărul duce, care era departe de a bănui ce idee îşi făcuse domnul de Sallandrera despre el, oferi braţul ducesei pentru a merge în sufragerie.

Conception luă braţul domnului de Sallandrera.

— Tată, îi zise ea încet, în spaniolă, am cuvântul dumitale.

— Da, copila mea.

— Oh! repetă ea cu un accent atât de convins încât ducele tresări, te asigur că minte!

— Vom afla în curând, murmură ducele de Sallandrera.

Invitaţia făcută, ca între prieteni domnului de Château-Mailly, era destul de semnificativă, pentru a nu mai fi nevoie ca în timpul mesei, să se discute chestiunile acelea delicate care însoţesc convorbirile unei apropiate căsătorii.

Ducele fusese poftit la masă, cum se invită un logodnic. Era un prânz în familie, în adevăratul înţeles al cuvântului.

Ducele de Château-Mailly înţelegând că orice vorbă asupra căsătoriei sale cu Conception ar fi de prisos înaintea

sosirii celor două acte, atât de mult aşteptate, se hotărî să nu mai pomenească nimic relativ la căsătorie.

Vorbi de uzinele din P…, de călătorii, apoi de Spania, în fine, discută despre pictură.

Conception nu ridică măcar o singură dată ochii asupra domnului de Château-Mailly; dar sculându-se de la masă zise:

— Domnule duce, vă place pictura, îmi închipui, după cât spuneaţi adineauri…

Şi cum vocea sa tremura uşor, ducele crezu de datoria sa să zică:

— Foarte mult, domnişoară, şi aş fi foarte fericit dacă mi-aţi permite să vizitez minunile atelierului dumneavoastră, şi mai ales pe acelea ieşite din penelul dumneavoastră.

— Ei bine! domnule, răspunse Conception, din ce în ce mai mişcată, dacă voiţi să-mi oferiţi braţul, sunt gata să vă satisfac dorinţa. Tata are neschimbatul obicei de a se duce să fumeze după masă şi să-l lăsăm să o facă.

Ducele de Sallandrera aprobă printr-un semn, şi domnul de Château-Mailly oferi imediat braţul tinerei fete.

Conception îi luă braţul, se uită la duce într-un mod semnificativ şi ieşi din salon pentru a-l conduce pe domnul de Château-Mailly.

Atelierul, după cum se ştie, era situat la etajul al doilea al palatului, care aparţinea în întregime domnişoarei Conception. Tânăra fată îl mobilase şi îl decorase după gustul ei, ca un adevărat artist.

— Să vă arăt întâi, zise ea ducelui, două zurbane foarte frumoase pe care le am în budoarul meu. Vom trece apoi în atelier.

— Sunt la ordinele dumneavoastră, răspunse tânărul, care era departe de a presupune că ea voia să înceapă cu budoarul, în scopul de a-i lăsa timp ducelui de Sallandrera să se ascundă în cabinetul de toaletă.

Negrul domnişoarei Conception îi urma.

Ducele fu de multe ori ispitit, în timpul trecerii, şi în timpul celor zece minute, cât stătuse cu ea în budoar, pe când Conception îi arăta cele două zurbane, de a ridica asupra ei o privire de înţelegere şi de a-i murmura încet câteva cuvinte; dar amintirea recomandărilor din scrisoarea misterioasă pe care o primise de dimineaţă îl împiedică.

— Acum, zise tânăra fată, când domnul de Château-Mailly rămăsese destul de extaziat de frumuseţea celor două zurbane, să trecem în atelierul meu.

Ea ridică o perdea grea de stofă orientală şi trecu înainte.

Ducele o urmă.

În acelaşi timp negrul, care fără îndoială primise ordine, se apropie de un candelabru gigantic aşezat în mijlocul atelierului şi îi aprinse toate lumânările.

Deodată atelierul se lumină a giorno, căci mai multe oglinzi de Veneţia aşezate în colţurile lui, precum şi pandelogurile de cristal agăţate de sticluţele candelabrelor măreau la infinit lumina aceasta vie.

Ducele se gândi că această iluminaţie avea un scop misterios, şi pe care ea o făcuse nu atât pentru ca el să vadă cu uşurinţă tablourile, ci pentru ca schimbările fizionomiei sale precum şi ale lui Conception să nu poată scăpa privirilor necunoscutei care îi va spiona pe amândoi.

Conception îl aşează pe tânărul duce lângă ea. Ei erau foarte aproape de candelabru şi faţa domnului de Château-Mailly era complet luminată.

În acest timp, tânăra fată aruncă pe furiş o privire asupra uşii cabinetului de toaletă. Dar oricât de repede fu privirea aceasta ea nu scăpă ducelui, care se încredinţă pe deplin de adevărul confidenţelor din scrisoarea ce o primise de dimineaţă.

Conception era foarte palidă, foarte mişcată; dar iubirea ce o avea pentru acela pe care tot Parisul îl credea

marchizul de Chamery îi dădea curaj, şi zise cu o voce tremurătoare domnului de Château-Mailly:

— Mi se pare că aţi primit scrisoarea mea, domnule duce?

— Da, domnişoară.

Şi domnul de Château-Mailly, care nu era mai puţin mişcat decât tânăra fată, se închină adânc.

— În acest caz, urmă Conception, sunt scutită de orice preambul, domnule duce, şi trebuie să ştiţi că nu fără motiv v-am rugat să vizitaţi atelierul meu.

— Sigur, că nu.

Conception se aşează la trei paşi depărtare de duce şi zise:

— Domnule duce, cred că sunteţi un om galant.

— Cel puţin zise ducele surâzând, mă bucur de reputaţia aceasta.

— Aşadar, vreau să mă adresez ducelui de Château-Mailly ca unui adevărat gentilom.

Ducele se înclină.

Conception continuă:

— Domnule duce, mi-aţi cerut mâna tatălui meu, nu este aşa?

— Mi-a dictat inima acest lucru.

— Fie, dar nu v-aţi gândit domnule, că înainte de a face acest pas oficial ar fi fost nevoie să mă consultaţi puţin şi pe mine?

Şi Conception se uită la duce cu o fixitate ciudată.

Domnul de Château-Mailly nu înţelese sensul acestei priviri şi zise imediat:

— Mărturisesc greşeala, domnişoară şi sunt gata să o repar.

— Domnule duce, este adevărat că mă iubiţi? întrebă Conception cu o emoţie cam nepotrivită.

— Pe cinstea mea! domnişoară.

— Şi… dacă eu… nu v-aş iubi?

— Aş avea cel puţin speranţa să găsesc într-o zi drumul spre a ajunge la inima dumneavoastră.

Conception mişcă uşor din umeri şi zise cu dispreţ:

— Domnule duce, aţi cerut tatălui meu mâna mea, el e pe punctul de a v-o acorda. Voinţa e neînfrântă: ceea ce trebuie să vreau şi eu… dar…

Ea păru că ezită.

— Vorbiţi, domnişoară, insistă ducele.

— Dar, termină Conception, eu nu vă iubesc, pentru că îmi e imposibil de… a vă iubi… fiindcă inima mea, vai! nu-mi mai aparţine…

Ducele, care îşi aducea aminte de fiecare frază din scrisoarea C. rămase nepăsător.

— Ceea ce îmi spuneţi acum, murmură el, nu mă miră domnişoară.

Conception tresări.

— Dar, termină ducele, eu vă iubesc, şi mă voi sili să merit iubirea dumneavoastră.

— Nu poţi iubi, domnule duce, doi oameni deodată.

— Dar se poate uita unul.

— Nu cred.

Ducele era foarte liniştit, crezând că se supune punct cu punct prescripţiilor secrete ale tinerei spaniole. Liniştea aceasta o îndârji pe Conception.

— Dar, domnule, zise ea cu vioiciune, un om galant nu se căsătoreşte cu o femeie care nu-l iubeşte.

Ducele surâse şi tăcu.

— Care iubeşte… pe altul.

— Vai… ştiu.

— Care nu va putea niciodată să vă iubească, zise Conception cu siguranţă…

— Ah! domnişoară, viitorul ascunde multe mistere. Cine ştie?

Un dispreţ grozav încreţi buzele domnişoarei Conception.

— Domnule duce, zise ca, trebuie să vă mărturisesc tot adevărul.

— Vă ascult domnişoară.

— E în Paris un om care mă iubeşte şi pe care îl iubesc, un om căruia i-am jurat să-i rămân credincioasă cu inima şi cu sufletul, dacă voinţa neînfrântă a tatălui meu m-ar condamna să primesc mâna altuia.

— Domnişoară, răspunse ducele care se săturase de comedia şi de rolul ce-l juca, toate astea sunt prea grave înaintea mea, şi am convingerea profundă că vă voi face cea mai fericită femeie din lume; aşadar nu-mi pasă de jurământul pe care l-aţi făcut.

— Oh! domnule, murmură Conception, asta o nedemn de un gentilom ca dumneavoastră.

— Domnişoară…

— Uite, reluă ea, lăsaţi-mă să încerc să vă fac mai flexibil, şi iertaţi-mi câteva cuvinte puţin cam repezi…

— Înţeleg, domnişoară, dar ce vreţi? N-am şi eu inimă, nu iubesc şi eu cu înfocare…?

Conception continua să-l privească cu dispreţ. Ducele păstră tăcerea un moment, dar era încurcat şi suferea… rolul care îl juca era un supliciu pentru el.

— Aşadar, urmă Conception, sunteţi fără milă…

— Adică vă iubesc…

— Şi… tot mai persistaţi?

— Da… dacă domnul duce, tatăl dumitale, mi-ar face onoarea să-mi acorde mâna dumneavoastră.

— Ah! murmură Conception, care îşi puse un moment batista la ochi, asta e o nelegiuire, domnule duce.

Domnul de Château-Mailly era atât de încredinţat că fiecare cuvânt ce-l pronunţa Conception era dictat de o voinţă alta decât a sa, încât nu se mâhni, nici nu se supără de aceste cuvinte din urmă. El se mulţumi numai să surâdă.

— Viitorul îmi va da dreptate, murmură el.

Un moment Conception se lăsă în voia emoţiei, dar se gândi la tatăl său, care, fără îndoială, auzea totul din fundul

ascunzătoarei sale şi nu pierdea nici o mişcare din fizionomia ducelui; în sfârşit îi reveni curajul.

— Ei bine! zise ea, pentru că e aşa, pentru că sunt condamnată în mod fatal să mă numesc într-o zi ducesa de Château-Mailly, cel puţin veţi fi sincer faţă de mine?

— Oh! sigur, zise ducele.

Conception nu se putu abţine de a mai arunca încă o dată o privire spre uşa întredeschisă a cabinetului de toaletă. Ducele surprinse şi de astă dată privirea aceasta.

— Domnule duce, reluă tânăra fată, cred să mă iubiţi.

— Ah! zise ducele ducându-şi mâna la inimă.

— Iubirea dumneavoastră iartă în ochii mei tot ce pare ciudat în purtarea dumneavoastră.

— Cuvintele dumneavoastră sunt curioase, bâlbâi domnul de Château-Mailly.

— Ei bine! mărturisiţi că iubirea aceasta de care vorbiţi şi pe care… o probaţi… v-a împins până acolo, de a imagina o intrigă îngrozitoare, de a născoci o istorie a actelor… a genealogiei… a originii misterioase…

În momentul când Conception pronunţă cuvintele acestea din urmă, se auzi în cabinetul de toaletă zgomotul unei mobile care se hârjâi uşor de parchet.

La zgomotul aceasta, ducele o văzu pe Conception îngălbenind.

Capitolul X.

Sunetul uşor care se auzise din cabinetul de toaletă fusese instantaneu şi încetă imediat. Ducele auzise, de asemenea, acest fapt, care confirma pentru el fraza din pretinsa scrisoare venită din partea domnişoarei Conception: „Ochi şi urechi ne vor spiona etc.” Domnul de Château-Mailly ghici numaidecât că era cineva ascuns în cabinetul de toaletă. Dar se făcu că nu bagă nimic de seamă, mai ales îngălbenirea domnişoarei Conception, căreia îi răspunse:

— Dumnezeule, domnişoară, daţi-mi voie să nu răspund asupra acestei chestiuni, chiar când ar fi…

Credincios prescripţiilor din scrisoarea primită, ducele păru că ezită.

— Terminaţi, domnule, zise Conception, terminaţi, destul!

— Ei bine! zise ducele, aducându-şi aminte de frazele subliniate din scrisoare, asta nu e decât o probă de iubire.

— Cum! strigă Conception, îndrăzniţi să negaţi că istoria aceasta…

— Nu neg nimic, domnişoară.

— E inventată de dumneavoastră şi de contesa Artoff, continuă Conception cu indignare…

— Ah! daţi-mi voie, întrerupse ducele.

— Domnule, zise Conception cu răceală îmi veţi face un jurământ?

— Depinde.

— Juraţi-mi, pe cinstea dumneavoastră de gentilom, că aveţi convingerea şi siguranţa de a fi din aceeaşi rasă a familiei de Sallandrera?

Ducele, sclav pretinselor recomandaţii din scrisoarea tinerei fete, păru că ezită încă şi în fine răspunse:

— Nu pot face un asemenea jurământ.

— Foarte bine, domnule, zise ea, e destul.

Apoi îi arătă uşa cu degetul şi îi zise cu aprindere:

— Domnule, nu pot să fiu soţia dumitale; aici sunt la mine acasă. Pleacă, pleacă imediat…!

Ducele rămase înmărmurit; dar, încredinţat încă o dată că aceasta juca un rol ca şi el, se sculă fără să zică un cuvânt, salută adânc şi se îndreptă spre uşă. Dar, ajuns aici, se reîntoarse:

— Adio domnişoară, spuse el; cu toate asprimile dumneavoastră, vă iubesc, şi cu ajutorul lui Dumnezeu veţi fi soţia mea.

Şi plecă.

În anticameră, domnul de Château-Mailly îl găsi pe negrul domnişoarei Conception. Acesta luă o lumânare pentru a-i lumina calea şi trecu înaintea lui. Coborând la

etajul întâi, ducele se îndreptă spre salon unde credea că o să-i revadă pe duce şi pe ducesă; dar în pragul anticamerei, el găsi un lacheu care îi zise:

Doamna ducesă e cam bolnavă şi s-a retras în apartamentul ei.

— Bine. Du-mă în cabinetul de fumat al ducelui.

— Domnul duce a plecat de douăzeci de minute, zise lacheul.

— A plecat?

— Da, domnule.

— Curios…

— A venit cineva să-l ia pentru a se duce la un spaniol, general C…, care e foarte bolnav.

Motivul acesta păru atât de înţeles domnului de Château-Mailly, încât nu mai stătu pe gânduri şi ceru să i se aducă trăsura.

— Trăsura domnului duce de Château-Mailly! strigă lacheul.

Şi îl conduse respectuos până la cea din urmă treaptă a scării.

În acest timp Conception alergă la uşa cabinetului de toaletă şi o dădu de perete. Domnul de Sallandrera, galben ca ceara, ieşi.

— Ei bine! tată, zise Conception, ai auzit?

— Totul!

— L-ai văzul?

— Da.

— Tot mai crezi?

— Nu.

— Iată-l, continuă tânăra fată, pe omul căruia voiai să mă dai de soţie. Un escroc!

Ducele nu răspunse imediat şi rămase nemişcat cu ochii în pământ, ca şi cum ar fi fost cuprins de un presentiment. Apoi, deodată, un suspin îi ieşi din piept, duse mâna la frunte şi murmură descurajat:

— Totul e sfârşit, Dumnezeule! şi numele de Sallandrera s-a stins pentru totdeauna!

Conception nu răspunse nimic. Ea înţelese că tatăl său renunţase la căsătoria ei cu domnul de Château-Mailly.

— O! Rasa mea! Marea şi nobila mea rasă! murmura ducele cu vocea sfărâmată, eu sunt ultimul tău vlăstar?

Şi pentru a doua oară don Paëz, ducele de Sallandrera, îşi ascunse capul în mâini şi Conception văzu o lacrimă alunecându-i printre degete.

Atunci Conception se aruncă de gâtul tatălui ei, îl înconjură cu braţele, îl acoperi de sărutări şi îi zise:

— Tată… bunul meu tată! Te iubesc…

Fu un moment plin de expansiune între tată şi fiică, moment în timpul căruia Conception ar fi trebuit să mărturisească întregul secret al sufletului său.

Dar o voce internă, aceea a prudenţei, îi înăbuşi vocea; ea nu spuse nimic de domnul de Chamery. În acest timp domnul de Sallandrera îi zise:

— Sunt sigur, copila mea, că e un fel de fatalitate care pare a răsturna toate planurile mele asupra căsătoriei tale. Până în prezent am fost stăpânit de marele şi nobilul gând de a vedea perpetuându-se rasa noastră, am vrut rând pe rând să te unesc cu don Pedro, apoi cu don José şi în urmă cu ducele de Château-Mailly. Don José şi don Pedro au murit amândoi, ducele de Château-Mailly este un mizerabil, nedemn de tine. De acum înainte, copila mea, te las liberă să-ţi alegi soţul care îţi va conveni. Sunt încredinţat dinainte că îţi vei alege un nume nobil şi o inimă mare.

În momentul când ducele pronunţa cuvintele acestea, care întredeschideau cerul visurilor domnişoarei Conception, se auzi galopul unui cal care se oprise în curtea palatului.

Numaidecât apăru negrul domnişoarei Conception.

— Cine e? îl întrebă ducele.

— Cameristul domnului de Château-Mailly vă aduce o scrisoare.

Chiar în acelaşi timp Zampa se arătă în urma negrului.

După faţa tulburată a ducelui şi după privirea binevoitoare pe care i-o aruncă Conception, portughezul înţelese că toate cele puse la cale reuşiseră pe deplin.

Zampa salută adânc pe duce şi îi întinse scrisoarea.

Ducele surâse cu dispreţ, deschise scrisoarea şi citi.

— Ah! ah! zise el în sfârşit, escrocul crede că a ajuns prea departe, aşa că prepară retragerea cu actele imaginare pe care le aşteaptă.

El dădu scrisoarea fiicei sale care o citi ridicând din umeri.

Apoi ducele se aşeză la o masă, scrise câteva rânduri şi i le dădu lui Zampa zicându-i:

— Zampa, prietene, vrei să intri în serviciul meu?… tu nu eşti bine la domnul de Château-Mailly.

— Domnul duce n-are decât să spună, răspunse portughezul; ştiţi bine că sunt un trup şi suflet al dumneavoastră, precum eram şi al lui don José.

Zampa salută şi se retrase ducând cu sine răspunsul domnului de Sallandrera, zicându-şi pe când cobora scara:

— Articolul din Gazeta Tribunalelor va face gălăgie mare.

Ori, pentru a explica aceste din urmă cuvinte ale lui Zampa, precum şi sosirea sa bruscă la palatul de Sallandrera, trebuie să ne întoarcem în urmă cu aproape o oră şi să intrăm în palatul de Château-Mailly. În timp ce ducele prânzea la viitorul său socru şi urca în atelierul domnişoarei Conception, Zampa, picior peste picior, având o ţigară între dinţi, se întindea molatic într-un fotoliu al domnului de Château-Mailly, într-o cameră, care era pentru duce şi cabinet de lucru şi sală de fumat.

„Când te gândeşti, îşi zise el râzând că stăpânul meu la ora aceasta e pe punctul de a-şi strica afacerea sa de căsătorie, şi se va reîntoarce acasă încredinţat că domnişoara Conception îl adoră!… De ce depind lucrurile…!”

În momentul acesta se auzi o bătaie uşoară în uşă.

— Cine e acolo? întrebă Zampa, ştiind sigur că în orice caz, nu era stăpânul său.

— Eu, răspunse o voce de copil.

— Cine eşti tu?

— Gât-Frânt, i se răspunse.

— Intră! zise Zampa, fără a se deranja deloc, din poziţia orientală pe care şi-o luase.

Uşa se deschise şi individul care răspundea la numele curios de Gât-Frânt, intră.

Era un grom înalt de trei picioare şi jumătate la care ducele ţinea pentru îndrăzneala sa fără pereche, şi căruia îi dăduse tocmai din cauza aceasta porecla de Gât-Frânt. Acesta dresa caii nărăvaşi făcându-i buni de călărit. Gât-Frânt avea o mulţime de calităţi care îi atrăsese stima stăpânului său.

Zampa, care, în calitatea sa de camerist, era un personaj însemnat printre servitorii ducelui, luase sub protecţia sa pe Gât-Frânt, şi şi-l ataşase.

— Ce vrei, afurisitele? zise Zampa pe un ton poruncitor.

— Iartă-mă că v-am deranjat, domnule Zampa, dar jos, în curte, e un om care vrea să vă vorbească.

— Cu mine?

— Da; cu dumneata.

— Cum e omul ăsta?

— Nu tocmai grozav.

— Bătrân, tânăr?

— Potrivit.

— Ce mutră are?

— Are faţa roşie şi părul galben.

— Drace! se gândi Zampa, o fi omul cu haina poloneză.

Şi zise repede lui Gât-Frânt.

— Spune-i să intre!

— Aici?

— Sigur!

Gât-Frânt fugi numaidecât şi se întoarse după un minut, urmat de însuşi Rocambole, de omul cu haina poloneză şi cu peruca gălbuie. Se ştie că Zampa nu-l văzuse pe marchizul de Chamery niciodată deghizat sub altă formă.

Rocambole făcu un semn misterios portughezului.

— Du-te, zise el lui Gât-Frânt, domnul e un văr al meu care vine să mă vadă în afaceri de familie.

Când Gât-Frânt plecă şi după ce Zampa închise uşa cu prudenţă, acesta din urmă pierdu numaidecât atitudinea sa protectoare.

În faţa omului cu haină poloneză, portughezul redeveni umil şi supus ca totdeauna.

— Îmi pare rău, zise Rocambole ironic, că jucai rolul unui duce când am intrat. Te întindeai în fotoliul ăsta ca un om care are o rentă de câteva sute de mii de livre.

— He! he! zise Zampa cu modestie, dacă protecţia dumneavoastră nu mi-ar fi în zadar, aş putea avea şi astea!

Rocambole şezu şi scoase din buzunar un jurnal.

— Ce e asta? întrebă portughezul.

— Asta e Gazeta Tribunalelor.

Zampa îl privi cu curiozitate pe Rocambole.

— Mi se pare, zise omul cu haina poloneză că i s-a întâmplat o nenorocire curierului pe care contesa Artoff îl trimisese la Odessa.

— Şi a murit?

— Dumnezeule! Da.

— Scrie în Gazeta Tribunalelor?

— Da. Stăpânul tău o să se întoarcă?

— L-aştept.

— Ei bine! când va veni, îi vei arăta jurnalul ăsta.

— Foarte bine! zise Zampa.

— Acum, continuă Rocambole, dă-mi câteva amănunte asupra grajdurilor ducelui.

— Bucuros. Ducele are treizeci de cai.

— Din cine se compune personalul?

— Un picher, un vizitiu, opt rândaşi şi doi gromi.

— Cine e mai mare, picherul sau vizitiul?
— Picherul cumpără şi reformează cai.
— Şi vizitiul…?
— Vizitiul dă afară sau bagă rândaşi.
— Fără ştirea ducelui?
— Aproape totdeauna fără…
— Foarte bine. Cum stai cu vizitiul?
— Nici bine, nici rău.
— Cum aşa?
— E nou. A intrat azi de dimineaţă.
— Ce este?
— E englez neaoş. Un roşcovan burtos.
— Dar rândaşii?
— Am unul care mi-e devotat.
— Foarte bine; să aranjezi lucrurile în aşa fel încât să fie dat afară unul din ei.
— Drace! cred că nu i-ar conveni deloc.
— Ce leafă are?
— O mie două sute pe an.
— Îi vei da zece ludovici şi promisiunea că-l bagi îndărăt după opt zile.
— Sunt sigur că o să consimtă.
— Dacă nu se mulţumeşte cu atât, dublează suma.
— Pe urmă?
— Pe urmă să aranjezi lucrurile aşa ca John, un tânăr pe care îl protejez eu, să-l înlocuiască pe rândaşul dat afară.
— Bine, voi face ca pentru protejatul meu.
Rocambole se ridică.
— Acum, termină el, vei examina fizionomia stăpânului tău când se va întoarce, după ce va citi Gazeta Tribunalelor.
— Şi… pe urmă?
— Pe urmă vei veni în strada Suresnes. Mâine dimineaţă, să-mi dai socoteală de tot ce s-a întâmplat.
Zampa îl conduse pe Rocambole până la uşă, salutându-l respectuos. Apoi veni să se aşeze liniştit în acelaşi fotoliu, unde mai fumă o ţigară.

După câteva minute, poarta cea mare a palatului se deschise şi Zampa auzi trăsura ducelui duruind pe peron.

— Oh! oh! se gândi el, se mănâncă puţin la palatul de Sallandrera.

Şi ieşi înaintea stăpânului său.

Domnul de Château-Mailly intră trist şi preocupat. Tot ce se petrecuse la palat, nu-l sinchisea mult.

Când intră în sala de fumat, Zampa ţinea în mână Gazeta Tribunalelor.

— Ce e aia? întrebă ducele.

Portughezul păru încurcat.

— Asta, zise el, e un jurnal pe care l-am cumpărat pentru dumneavoastră.

— Pentru ce?

— Ah! zise Zampa, e o istorie întreagă.

— Să văd, zise ducele, aruncându-se într-un fotoliu.

— Am plecat imediat după dumneavoastră, zise Zampa şi am intrat într-o cafenea, pe bulevard. Am pus mâna pe Gazeta Tribunalelor, mi-am aruncat ochii pe ea şi imediat privirea îmi fu atrasă de… un articol.

— Asupra cui?

— Asupra unui asasinat care a avut loc între Melun şi Paris, în pădurea Senart.

— Ce mă interesează pe mine asasinatul ăsta?

— Ah! drace! răspunse Zampa, mi s-a părut că victima seamănă întocmai cu curierul pe care îl aşteptaţi dumneavoastră.

Ducele tresări şi puse repede mâna pe jurnalul ce i-l întindea Zampa.

Capitolul XI.

Articolul din Gazeta Tribunalelor era conceput în termenii următori.

„Un eveniment asupra căruia pare că domneşte cel mai profund mister atrage în acest moment atenţia justiţiei.

Acum câteva zile, o trăsurică trasă de un cal viguros, se opri în uşa unui han din Lieusaint, pe drumul dintre Melun

şi Paris.

Un om cam de treizeci şi cinci de ani, îmbrăcat într-o bluză şi purtând o barbă mare roşie, coborâse din trăsurică, cerând să i se servească dejunul.

Puţin după aceea, un curier în livrea galbenă sosi la rândul lui, cerând un cal de poştă. Hangiul n-avea nici un cal.

Conducătorul trăsurii, care de altfel spusese că se va culca la Lieusaint, se oferi atunci curierului de a-l duce la Paris, cerând o sumă de zece franci. Acesta primi; se puse calul la trăsurică, şi îndată ce se întunecă, plecară.

Ce se întâmplase în timpul drumului? Nu o poate spune nimeni. Dar chiar în aceeaşi noapte, cam pe la ora patru sau cinci dimineaţa, trăsurica ajunse la bariera Charenton şi se opri la uşa unei cârciumi, unde trag de obicei chirigii. Omul cu barba roşie era singur. El predă calul băiatului de la grajd pretextând că are să vorbească ceva cu cumnatul său, care zicea el, era funcţionar la vamă.

Din momentul acesta nu l-a mai văzut nimeni.

Băiatul de la grajd, obosit de atâta aşteptare, s-a dus să se culce; când s-a deşteptat de dimineaţă, calul era tot în grajd şi trăsurica sub şopron. Ziua trecu repede, noaptea de asemenea, dar nimeni n-a venit să reclame calul şi trăsurica.

Trăsurica n-avea nici un semn şi nu conţinea nici un obiect care ar putea da cel mai mic detaliu despre proprietarul său.

Tocmai când s-a hotărât să se trimită calul şi trăsura la poliţie, hangiul din Lieusaint, având afaceri la Paris, şi venind să găzduiască la confratele său de la bariera Charenton, recunoscu calul; trăsura şi semnalmentele pe care le dădu el asupra conductorului se asemănau perfect cu acelea pe care le dăduse băiatul de la grajd.

Funcţionalii de la vamă, interogaţi, şi-au adus aminte că l-au văzut pe acelaşi om trecând pe la ora patru sau cinci

dimineaţa. El mergea pe jos, învelit într-o manta mare, cenuşie.

Mantaua aceasta, hangiul din Lieusaint pretinde că ar fi văzut-o pe umerii curierului.

Ce s-a făcut cu acesta din urmă? Iată ce nu se ştie şi ceea ce este important a se afla.

După cât se pare, asasinul este vizitiul trăsurii.

Dar, ceea ce doboară bănuielile acestea, e declaraţia formală a curierului, la hanul din Lieusaint: să se întoarce la Paris aproape lipsit de bani şi neavând în buzunar decât doisprezece franci.

Întrebarea este, ce alt motiv decât furtul banilor l-a făcut pe vizitiu să-l asasineze pe nenorocitul curier.

P. S. În momentul când punem ziarul sub presă, ne sosesc noi amănunte: De două zile, autorităţile judiciare fac cercetări în pădurea Senari. Ieri seară, corespondentul nostru ne scrie că s-a descoperit într-un cuptor de var un cadavru complet gol şi că oarecare semne particulare vor permite a-l recunoaşte. Cadavrul acesta a fost aruncat în cuptorul de var cu faţa în jos, iar mâinile şi picioarele sunt complet arse; dar spatele şi toată partea superioară au rămas neatinse. S-a descoperit la umărul stâng, aproape de gât, o împunsătură de formă triunghiulară, asemănătoare cu aceea a unei săbii de luptă sau cu a unui pumnal.

Un om special chemat să facă autopsia cadavrului, a constatat că moartea poate să fie de patru sau cinci zile; ea a fost rezultatul unei crime, care a fost făptuită cu ajutorul unui pumnal.

Amănuntul acesta pare a dezvălui misterul odioasei crime. Din toate acestea reiese că asasinatul a fost premeditat şi că omul cu trăsurica a avut la el un stilet, armă destul de rară la oameni de condiţia lui.

Piciorul drept al cadavrului poartă un tatuaj făcut cu iarbă de puşcă.

Tatuajul acesta va permite desigur să se constate identitatea cadavrului, care n-ar putea fi decât al curierului.

Lipsa hainelor şi rana aceea triunghiulară dau un caracter ciudat acestui asasinat.

Cu toate cercetările minuţioase, tot nu s-au putut descoperi veşmintele curierului.

Să sperăm că misterul acesta oribil nu va întârzia să iasă la lumină şi că vinovatul nu va scăpa de cercetările justiţiei.

P. S. Cadavrul a fost transportat la Lieusaint unde va rămâne timp de câteva zile."

Când domnul de Château-Mailly isprăvi de citit articolul acesta, rămase nemişcat şi împietrit.

Zampa îl observa pe ascuns.

— Domnul duce mă va scuza, zise el în sfârşit, dar am crezut de datoria mea să-i arăt…

— Bine, îl întrerupse ducele cu bruscheţe.

El se aşeză la o masă şi scrise ducelui de Sallandrera următoarea scrisoare: „Domnule duce, E o adevărată fatalitate, care pare că urmăreşte acele nenorocite acte din Odessa pe care le trimite ruda mea, colonelul de Château-Mailly.

Întorcându-mă acasă am aflat că acel curier a fost asasinat în pădurea Senart, la o mică distanţă de Lieusaint.

Mă tem ca nu cumva să fie chiar curierul meu, şi plec chiar acum la Lieusaint, cu toată ora înaintată.

Orice s-a întâmplat, şi orice s-ar întâmpla, sper să găsesc actele pe care vi le voi aduce mâine dimineaţă, căci mă duc şi mă întorc fără să mă opresc.

Al dumneavoastră, respectuos, Ducele de Château-Mailly."

După ce termină de scris, ducele îi zise lui Zampa:

— Să te duci cu asta la palatul de Sallandrera.

— Bine. Să aştept răspuns?

— Nu e nevoie. De altfel când te vei întoarce eu voi fi plecat.

Şi ducele adăugă:

— Trimite-l pe vizitiu aici sus.

Zampa luă scrisoarea şi îşi zise: „Nu ştiu dacă omul cu haina poloneză a prevăzut călătoria aceasta a ducelui, dar sunt sigur că articolul acesta din Gazeta Tribunalelor a produs mare efect. De altminteri nu e nici un inconvenient dacă domnul duce vrea să facă o plimbare până la Lieusaint; timpul e frumos.”

Şi Zampa intră în garaj unde Venture dădea ordine, pregătindu-se să se culce.

— Domnule vizitiu, zise portughezul, urcă imediat. Domnul duce vrea să-ţi vorbească.

Venture tresări, dar cu toate acestea îşi păstră sângele rece.

— Ah! răspunse el, numaidecât.

Zampa încălecă pe un cal şi alergă la palatul de Sallandrera; noul vizitiu sui la duce.

Domnul de Château-Mailly tot mai ţinea în mână Gazeta Tribunalelor şi părea dezolat.

— Williams, îi zise ducele, du-te şi înhamă la trăsură cei doi cai irlandezi, ia şi pătura, căci nopţile sunt acum răcoroase.

Vizitiul se înclină, dar avu timpul să citească titlul jurnalului pe care ducele îl ţinea în mână.

— Hm! se gândi el, mi se pare că tot Rocambole e amestecat şi aici.

El plecă şi coborî la grajd, lăsând pe duce să-şi schimbe costumul negru de gală, înlocuindu-l cu o haină pe care obişnuia să o poarte în trăsură deschisă.

Venture intră în grajd, dădu ordin să se înhame cei doi cai irlandezi la trăsură şi se strecură afară din curte ieşind din palat pe portiţa care dădea în strada Ville l’Evêque.

El ştia că în strada aceea era un chioşc cu jurnale.

— Dă-mi Gazeta Tribunalelor, zise Venture, într-o franţuzească stricată, punând o băncuţă pe taraba bătrânei care vindea ziare.

— Poftim numărul cel din urmă, îi răspunse bătrâna.

Venture luă jurnalul şi plecă fără să mai aştepte să i se dea restul. El se întoarse în grajd, se sprijini de un felinar şi începu să citească jurnalul. Dar imediat atenţia sa fu atrasă de articolul care-l emoţionase aşa de mult pe ducele de Château-Mailly.

— Drace! îşi zise el, cred că ăsta e actul al doilea al dramei, al cărui prim act l-am jucat eu. Am omorât pe Murillo pentru a pune mâna pe scrisoarea contesei Artoff; s-a asasinat curierul pentru a i se fura actele care veneau din Odessa.

Venture auzi vocea ducelui care striga în curte!

— Gata? unde e vizitiul?

Venture îşi băgă repede jurnalul în buzunar, îşi îmbrăcă livreaua garnisită cu ciucuri şi ieşi înaintea ducelui.

Caii erau înhămaţi la trăsură.

Ducele puse în trăsură o pereche de pistoale, se sui cel dintâi şi luă hăţurile.

— Urcă lângă mine, zise el vizitiului, care se pregătea să se aşeze în urmă.

Portarul deschise amândouă porţile şi trăsura ieşi în stradă. Dar, în loc să parcurgă bulevardul şi de acolo să ia drumul spre Melun, ducele se îndreptă spre cartierul Saint-Honoré până la biserica Saint-Philippe du Roule. Întoarse la dreapta şi intră în strada Pépinière. Venture se întreba de ce ducele se duce prin cartierul Saint-Honoré, deoarece drumul acesta nu conducea la Lieusaint.

Dar tânărul duce opri caii în faţa palatului Artoff.

— Sună! zise el vizitiului în englezeşte.

Venture sări imediat jos şi trase de clopotul de la poartă.

Poarta se deschise.

— Intră la portar, continuă ducele şi cheamă-l încoace.

Portarul care nu se culcase încă, deoarece era numai ora zece, ieşi grăbit din locuinţa lui la vocea sonoră a lui Venture.

Nu este nevoie să mai spunem că el nu îl recunoscuse deloc, în livreaua sa, pe personajul care se prezentase la

palat şi întrebase dacă contele Artoff era în Paris.

Ducele zise portarului care se apropia cu şapca în mână:

— Cunoşti curierul pe care contesa Artoff l-a trimis în Rusia?

— Da, răspunse portarul, dar după cum am avut onoarea să spun domnului duce azi de dimineaţă, curierul tot nu s-a întors.

— Ştiu.

Porterul îl privi pe duce.

— Îl cunoşti de mult? repetă ducele.

— De mult!

— De când?

— Cam de vreo zece ani! Eu am stăruit să intre la domnul conte.

— Foarte bine. Îl cunoşti bine?

Portarul păru foarte mirat de întrebarea aceasta, dar răspunse:

— Am servit împreună. El era matelot la bordul corăbiei pe care mă găseam şi eu în calitate de aghiotant.

— De minune! Ştii dacă avea vreun tatuaj?

— Da, la piciorul drept.

— Ce reprezenta tatuajul acesta?

— Un om gol până la brâu, încărcând un tun.

— Atâta tot?

— Nu, mai avea şi un semn reprezentând o inimă străpunsă de o sabie.

— Bine, zise ducele, mulţumesc.

Apoi făcu un semn lui Venture, care se urcă lângă el, şi, dând bice cailor, ducele o porni în direcţia străzii Saint-Lazare.

— Acum, înţeleg, murmură Venture, care îşi aduse aminte de tatuajele menţionate în Gazeta Tribunalelor.

Ajungând la calea ferată de Est, ducele întoarse la dreapta şi coborî bulevardul prin străzile Havre şi Ferme-des-Mathurins.

Apoi, cum la ora aceasta numărul trăsurilor era mult mai mic ca în timpul zilei, şi cum de altminteri domnul de Château-Mailly era un vizitiu excelent, dădu bice cailor şi în mai puţin de douăzeci de minute ajunse la bariera Chareto.

Atunci domnul de Château-Mailly scoase ceasul:

— E unsprezece, îşi zise el. Lieusaint e la opt leghe departe de aici. Acesta e un drum de două ore, căci a plouat şi e cam greu.

Venture tăcea. Şi, ca orice vizitiu cumsecade, nu îndrăznea să vorbească cu stăpânul său.

Ducele, foarte preocupat, merse timp de aproape o oră pe drumul Metanului părând că nu ia în seamă că mai avea un tovarăş în trăsură.

În sfârşit, cum noaptea era întunecoasă şi drumul accidentat din cauza ploii, zise dintr-o dată vizitiului

— Treci în locul meu şi condu trăsura.

El trecu la stânga şi dădu hăţurile vizitiului.

Acesta dădu bice cailor şi trăsura porni cu aceeaşi viteză ca mai înainte.

La miezul nopţii ajunseră la Montgeron; şi, după o oră, intrară în Lieusaint.

— O lumină slabă care străbătea obloanele unei căsuţe situată în mijlocul satului servi ducelui de far.

Într-adevăr, aici era hanul, unde cu câteva zile înainte intraseră unul după altul omul cu barba roşie şi curierul, şi din care plecaseră amândoi cu trăsurică celui dintâi.

La zgomotul trăsurii, uşa hanului se deschise şi hangiul ieşi în prag.

— Suntem la Lieusaint, nu-i aşa omule? întrebă ducele.

— Da, domnule.

Domnul de Château-Mailly coborî din trăsură, în timp ce Venture bolborosea într-o franţuzească foarte originală, întrebând dacă există un grajd şi ovăz pentru cai.

Apoi, ducele intră în han şi se aşează la gura sobei, pe când hangiul ajuta vizitiului să deshame caii. Când acesta se întoarse, ducele îi zise:

— S-a întâmplat ceva important aici, zilele trecute?
— S-a comis un asasinat domnule.
— Asupra cui?
— Nu se ştie, deoarece cadavrul e desfigurat. Dar eu mi-am zis că trebuie să fie curierul care a trecut pe aici.
— Ah! zise ducele, l-ai văzut pe acest curier?
— Da. A plecat chiar de la mine din han.
— Cum era?
— Înalt, frumos, voinic.
— De unde venea?
— El a zis că vine din Rusia.
— E chiar el, murmură ducele. Şi unde este cadavrul?
— Stă expus… dar nimeni n-a venit să-l recunoască.
— Unde este expus?
— Într-un coşar de fân pe drumul dinspre intrarea în sat.
— Poţi să mă conduci acolo?
— Da, domnule.
Şi hangiul adăugă:
— Domnul îl cunoaşte pe curier?
— Eu l-am trimis în Rusia.
Ducele pronunţă cuvintele acestea pe un ton îndurerat. Hangiul luă un felinar şi îl aprinse.
Între timp, Venture, care isprăvise cu caii, intră în bucătăria hanului.
— Vino cu mine, zise ducele.
Hangiul o luă înainte, ducele şi vizitiul său îl urmară.
Traversară toţi trei satul Lieusaint în toată lungimea lui şi ajunseră la uşa coşarului de fân care nu era locuit, şi din care răzbătea o lumină ce venea de la un felinar aprins.

Capitolul XII.

Cadavrul era întins cu faţa în sus. Braţele, pieptul, abdomenul, care suferiseră acţiunea distrugătoare a varului, erau complet descompuse. Cât despre faţă, era de nerecunoscut.
Coşarul de fân, ales ca loc de expunere în mod provizoriu, era păzit de un jandarm.

Hangiul, care îi condusese pe duce şi pe vizitiul său, se însărcină să îl prezinte acestui funcţionar al ordinii publice pe cel căruia îi servea de interlocutor. Numele ducelui de Château-Mailly, care fusese principalul acţionar al vânătorii din pădurea Senart, îl făcu pe jandarm să scape şapca din mână.

Venture îl urmă pe duce cu un aer indiferent şi nimeni în lume nu ar fi bănuit, văzându-i figura liniştită, că acorda o mare importanţă acestei confruntări.

Ducele îşi stăpâni repulsia ce i-o inspira vederea cadavrului şi se aplecă să examineze, la lumina felinarului pe care hangiul îl ţinea în mână, piciorul drept pe care se aflau tatuajele. Deodată făcu un pas înapoi şi scoase un ţipăt. Întocmai cum îi declarase portarul contelui Artoff, nefericitul curier avea pe piciorul drept un desen reprezentând un om gol până la brâu, încărcând un tun, şi deasupra o inimă străpunsă de sabie. Nu mai încăpea îndoială, cadavrul nu era altul decât acela al curierului. Or, cadavrul fusese găsit gol şi era sigur, crima se făptuise în scopul de jaf.

Cele două acte atât de importante pentru duce pentru că după cum gândea el, ele trebuiau să fie chezăşia căsătoriei sale cu domnişoara Conception de Sallandrera, fuseseră distruse sau furate.

Aceasta fu întrebarea pe care şi-o pusese domnul de Château-Mailly în primul şi în primul rând.

Dar Venture nu-i dădu timp să se întristeze şi nici să facă cel mai mic comentariu în privinţa celor două acte.

El ridică fără să şovăie cadavrul, şi luând felinarul hangiului, examină atent înţepătura triunghiulară care provocase moartea.

După o secundă de examinare, lăsă cadavrul să cadă pe mormanul de paie, şi întorcându-se către duce, îi zise în englezeşte:

— Eu recunosc rana şi ştiu şi cu ce armă a fost făcută.

Cuvintele acestea îl făcură pe duce să tresară, care dădu să-l întrebe cu acea nerăbdare care provine dintr-o emoţie profundă.

Pretinsul vizitiu englez îl opri însă.

— Tăcere! îi zise el încet. Nici un cuvânt faţă de oamenii aceştia.

— Omul acesta e chiar curierul, zise ducele către jandarm şi hangiu, îl recunosc după semnele acestea.

Şi arătă tatuajele.

— Acum, adăugă el, poate fi înmormântat de îndată ce se luminează.

— Ah! răspunse jandarmul, asta e treaba judecătorului de pace şi a ajutorului său. Eu nu pot să fac nimic.

Ducele şi Venture ieşiră.

Nici hangiul, nici jandarmul nu înţeleseseră vorbele schimbate între ducele de Château-Mailly şi vizitiul său. Nu observaseră nici măcar mimica lui Venture.

De cum ieşiră din coşar şi se găsiră în unica stradă formată din case ridicate în stânga şi în dreapta drumului mare, Venture se apropie foarte familial de duce.

Hangiul mergea cu trei paşi înainte pentru a lumina drumul.

— Domnule duce, zise Venture, tot în englezeşte, daţi declaraţia în timp ce eu am să înham caii la trăsură.

Ducele surprins de limbajul acesta mai mult decât familiar se uită la vizitiu.

Venture îi susţinu privirea şi adăugă:

— Domnul duce poate să mă dea afară, căci sunt vizitiul său, dar dacă ar voi să uite un moment umila mea profesiune şi m-ar lăsa să vorbesc sincer, poate nu s-ar supăra…

— Bine, zise el, vorbeşte.

— Ah! aici nu, răspunse Venture.

— De ce?

— Pentru că am multe de spus.

Ducele, a cărui uimire creştea din ce în ce, îl privi pentru a doua oară pe vizitiul său.

Venture rămase calm şi se mulţumi să şoptească:

— L-am recunoscut pe asasin, după forma rănii, şi domnul duce va vedea dacă m-am înşelat. Dar îl rog pe domnul duce să aştepte până ce vom pleca.

— Fie, zise ducele.

Domnul de Château-Mailly intră în han şi ceru un toc şi cerneală. Apoi îi scrise judecătorului de pace, declarând că recunoscuse cadavrul ca fiind al unui curier al său,

adăugând că asasinul a vrut să distrugă sau să fure un portofel care conţinea o scrisoare voluminoasă expediată din Odessa la Paris de către domnul de Château-Mailly, colonel în retragere şi supus rus, domnului duce de Château-Mailly, piaţa Beauvau.

Ducele se punea între altele la dispoziţia autorităţilor pentru informaţii mai amănunţite.

Pe când ducele scria, falsul englez înhăma caii la trăsură.

După zece minute, ducele puse doi ludovici în mâna hangiului şi se sui în trăsură.

De-abia trecuse domnul de Château-Mailly de cea din urmă casă din Lieusaint, când Venture, care sta în stânga sa ţinând braţele încrucişate ca un vizitiu perfect şi lăsându-l pe stăpânul său să conducă, îi zise:

— Domnul duce ar trebui să-mi dea mie biciul şi hăţurile.

Fraza aceasta fu rostită într-o franţuzească curată în momentul când trăsura intra în pădure şi îl mira foarte mult pe duce, care ştia că vizitiul său e englez get-beget.

Înainte ca ducele să-şi fi putut manifesta mirarea printr-un cuvânt oarecare, Venture adăugă:

— Spun lucrul acesta, pentru că ceea ce vreau să vă povestesc, domnule duce, poate să vă distreze puţin, şi cum luna nu voieşte să ne ţină de urât şi deoarece n-avem drept călăuză decât felinarele noastre, distracţiile pot fi supărătoare pe o noapte întunecoasă şi pe un drum prost.

— Despre ce este vorba? zise ducele, uimit peste măsură de accentul lui Venture.

— Domnule duce, răspunse Venture cu răceală luându-i hăţurile din mână, caii dumneavoastră sunt prea iuţi pentru a fi conduşi de un vizitiu emoţionat.

— Emoţionat? Eu?

— Veţi vedea numaidecât.

— Dar… de ce?

— Uitaţi-vă, zise Venture, vedeţi că vorbesc franţuzeşte ca un adevărat francez ce sunt.

La aceste din urmă cuvinte ducele scoase un strigăt.

— Oh! nu vă temeţi de nimic, domnule conte, cu toate că suntem în mijlocul pădurii Senart. Daţi-mi voie să vă spun că n-am intenţia să vă asasinez şi nici măcar să vă jefuiesc şi permiteţi-mi să vă spun, dacă nu cine sunt, cel puţin pentru ce am intrat în slujba dumneavoastră, chiar în dimineaţa aceasta, în calitate de vizitiu englez.

Mirarea nu-i îngădui ducelui să scoată vreun cuvânt.

— Domnule duce, cu toate că nu mi-aţi spus nimic şi cu toate că nu sunt în serviciul dumneavoastră decât de cincisprezece ore, ştiu jumătate din afacerile dumneavoastră.

— Tu! putu în sfârşit să exclame ducele.

— Sunteţi îndrăgostit de domnişoara Conception de Sallandrera…

— Ce-ţi pasă, zise domnul de Château-Mailly cam răstit.

Dar Venture nu se descurajă deloc şi continuă foarte liniştit:

— Ascultaţi, domnule duce, suntem pe un drum pustiu, şi la ora trei de dimineaţă nu poate să vă audă nimeni că vorbiţi aşa de familiar cu vizitiul dumneavoastră. Dacă vă vorbesc astfel, e pentru că ştiu exact în ce situaţie vă aflaţi şi mijlocul de a vă scoate din încurcătură.

— Să vedem, zise ducele, încântat de vorbele lui Venture.

Acesta continuă:

— Să ne închipuim un moment că nu sunt vizitiul dumneavoastră şi să vorbim sincer.

— Vorbeşte, te ascult.

— Sunteţi amorezat de domnişoara de Sallandrera, continuă Venture.

— Aşa e.

— Anul trecut, contesa Artoff, o doamnă cumsecade, care odinioară se numea Baccarat…

Ducele tresări.

— Ce! zise el, ştii…

— Asta e! Ştiu ceva mai mult încă: Contesa Artoff, zic, a cerut mâna domnişoarei Conception pentru

dumneavoastră.

— Şi asta e adevărat.

— E foarte adevărat de asemenea că aţi fost refuzat. Dar, de când contesa Artoff a făcut cunoştinţă cu domnul de Château-Mailly, rusul, ruda dumneavoastră, şi căreia acesta din urmă i-a povestit o istorie, pe care n-o ştiu tocmai bine, dar care stabileşte că dumneavoastră sunteţi acelaşi neam cu Sallandrera…

— Dar cum ai putut să afli asta? întrebă ducele, a cărui mirare trecuse peste orice margini.

— Printr-o scrisoare pe care contesa a adresat-o ducelui de Sallandrera pe când era încă în Spania.

— Ai citit scrisoarea aceasta?

— Da.

— Dar ducele n-a primit-o deloc?

— Aşa e, şi tocmai din cauza aceasta am citit-o.

— Dar unde? De la cine?

Venture dădu o lovitură de bici calului din stânga care începuse să tuşească, şi răspunse:

— Am scrisoarea aceasta în buzunar.

— Tu? zise ducele.

— Chiar eu.

— Dar cine eşti tu?

— Un om care vrea să vă scape de o primejdie sigură.

— Visez!… murmură domnul de Château-Mailly ameţit.

Venture adăugă:

— Domnule duce, există oameni pe care dumneavoastră nu-i cunoaşteţi, şi care sunt interesaţi să nu va căsătoriţi cu domnişoara de Sallandrera.

— Asta trebuie să fie, se gândi ducele, care îşi aduse aminte de scrisorile nesincere ale domnişoarei Conception şi de declaraţiile lui Zampa privitoare la acel rival închipuit protejat de ducesă.

— Oh! zise Venture, pe oamenii aceştia nu-i cunoaşteţi şi nici nu veţi putea să-i cunoaşteţi vreodată.

— Aşadar, tu îi cunoşti?

— Poate.

— Şi cine sunt?

— Mă iertaţi, domnule duce, vă voi spune mai târziu. E de ajuns să ştiţi că ei sunt aceia care au împiedicat scrisoarea contesei Artoff să ajungă în mâinile ducelui de Sallandrera şi au făcut să fie asasinat curierul dumneavoastră, nu pentru a-i fura o sumă mizerabilă, ci pentru a-i fura acele două acte pe care vi le aducea.

— Aşadar, ştii cine sunt mizerabilii aceştia?

— Drace!

— Şi te-ai angajat la mine?

— Pentru a-i demasca, domnule duce.

— Dar, strigă domnul de Château-Mailly, ce interes te-a împins la aceasta? Doar nu mă cunoşteai!

— Mă scuzaţi!

— Mă cunoşteai?

— Şi am cunoscut bine pe unul din prietenii dumneavoastră, un englez pe care l-aţi văzut de multe ori, prieten şi cu domnul duce, unchiul dumneavoastră.

Ducele tresări.

— Se numea sir Arthur Collins, adăugă Venture calm.

Câteva picături de sudoare apărură pe fruntea ducelui.

El îşi aminti deodată de doamna Fernand Rocher şi de rolul odios pe care englezul aceste dubios pe nume sir Arthur Collins a vrut să-l joace faţă de ea.

— Domnule duce, continuă Venture, vă voi scuti astăzi de alte informaţii mai amănunţite asupra propriei mele persoane. Nu e necesar, ar fi chiar vătămător intereselor dumneavoastră. Trebuie să ştiţi numai atât că am fost însărcinat de oamenii care voiesc cu orice preţ să vă împiedice să vă însuraţi cu domnişoara Conception, să şterpelesc scrisoarea contesei Artoff.

— Ah! tu…

— Chiar eu.

— Şi scrisoarea?

— Am deschis-o.

— Foarte bine.

— O dată la curent cu situaţia, am trecut din tabăra inamică în a dumneavoastră.

— Dar… în ce scop?

— Ah! Dumnezeule! răspunse Venture, nu o să vi-l ascund mult timp: ca să câştig ceva bani.

Un surâs dispreţuitor flutură pe buzele tânărului duce. Venture nu îi văzu surâsul, căci noaptea era întunecoasă, dar îl ghici.

— Dumnezeule!… zise el, fiecare cu meseria lui. Eu mă ocup cu secrete de familie.

— Haide, zise ducele, explică-te.

— Fără mine, răspunse Venture, domnul duce ar fi fost aranjat, fără să ştie măcar de cine şi nu s-ar fi căsătorit niciodată cu domnişoara Conception.

— Şi cu tine…?

— Dacă domnul duce ar urma sfaturile mele, şi dacă mi-ar da puteri depline, cele două acte se vor găsi, şi căsătoria va avea loc.

— Îmi promiţi?

— Drace! Eu nu mă apuc decât de afaceri sigure.

— Să vedem, ce sumă ceri?

— Un moment, zise Venture; înainte de a vorbi de bani, trebuie să-mi faceţi o promisiune.

— Spune…

— Voi continua să fiu tot vizitiul dumneavoastră, şi cei interesaţi nu vor trebui să afle de înţelegerea noastră!

— Fie.

— Domnul duce îmi dă cuvântul său de onoare?

— Ţi-l dau.

— Foarte bine. Între altele, domnul duce va face tot ce-l voi sfătui eu?

— Da.

— Şi mai cu seamă, nu mă va întreba niciodată asupra modului în care lucrez?

— Nu.

— Atunci, zise Venture, putem vorbi de bani.

— Să vedem! Cât ceri?

— He! he! murmură vizitiul. Am cincizeci şi şase de ani, şi nu mai am poftă de lucru. Pentru a mă bucura de o bătrâneţe dulce, am ţinut totdeauna să am o rentă de douăzeci şi cinci de mii de livre.

— Adică, cinci sute de mii de franci?

— Dumnezeule! Da! Dar, se grăbi să adauge Venture, dacă pare prea scump, domnul duce să-mi dea voie să-i fac cunoscut că nu-i cer nimic înainte.

— Dar când?

— În seara căsătoriei sale cu domnişoara Sallandrera, domnul duce îmi va asigura renta de douăzeci şi cinci de mii de livre. Nu înainte.

— Fie, zise ducele, dacă îmi vei găsi actele furate.

— Se vor găsi…

— Şi dacă vei ajunge, să-i dovedeşti pe inamicii mei şi să-i reduci la neputinţă.

— Oh! Cât despre asta, zise Venture, domnul duce poate să se încreadă în mine.

— Ce o să faci?

Venture păru că se gândeşte un moment, apoi zise:

— Daca domnul duce mă crede, şi dacă doreşte să ajungă la un rezultat bun, să mă lase să lucrez singur şi să nu mă întrebe niciodată ce fac…

— Cum vrei, zise ducele, un singur lucru…

— Spuneţi, domnule duce.

— Îţi va trebui mult timp să găseşti actele?

— Tocmai asta nu pot spune domnului duce. Asta depinde…

— Dar… cam cât timp?

— Poate opt zile, poate mai mult, poate mai puţin.

Şi Venture tăcu şi dădu o lovitura de bici cailor.

Domnul de Château-Mailly visător, nu îndrăznea să-l mai întrebe nimic.

Trăsura traversă în douăzeci de minute, căci caii mergeau ca vântul, pădurea Senart, trecu pe la Montgeron, coborî Villeneuve-Saint Georges şi într-un sfert de ceas ajunseră la podul Charenton.

Începea să se lumineze de ziuă şi primele raze ale soarelui străluceau în valurile nesfârşite ale Marnei.

— Uitaţi-vă, îi zise Venture domnului de Château-Mailly, una din persoanele, care voieşte, cu orice preţ, să împiedice căsătoria dumneavoastră cu domnişoara de Sallandrera, a fost aruncată în apă chiar în acest râu, acum cinci ani. Persoana aceasta a fost legată într-un sac.

— Şi nu s-a înecat?

— Nu. Era un om tânăr, ca de douăzeci şi patru de ani; a avut prezenţa de spirit să taie sacul cu cuţitul, să iasă, să înoate şi să se agaţe de o salcie după ce înotase o sută de metri. Vedeţi, termină Venture, că oamenii ăştia sunt adversari destul de serioşi pentru a vă gândi bine, cum am făcut şi eu, înainte de a intra în luptă cu ei.

Şi pronunţând cuvintele acestea, Venture amuţi şi dădu bice cailor. Puţin după aceasta, trăsura ajunse la barieră şi intră în Paris.

Capitolul XIII.

Când trăsura intră în curtea palatului, toţi dormeau încă la domnul de Château-Mailly.

Ducele îl opri pe portar să sune clopoţelul care răspundea în interior şi i-ar fi trezit pe oamenii săi. Se mulţumi să întrebe dacă valetul său se întorsese în palat.

Portarul îi răspunse în mod afirmativ.

Venture încolăci hăţurile de biciul pe care îl puse în toc; dar înainte să se dea jos, se aplecă la urechea stăpânului său şi-i spuse:

— Nu vă încredeţi în toţi oamenii dumneavoastră.

— Nici în cameristul meu?

— Mai cu seamă în el; figura lui nu-mi place.

— Bine, zise ducele, în al cărui suflet se strecurase o bănuială.

El urcă în camera sa de culcare, intrând în vârful picioarelor, având intenţia să se culce fără să îl deştepte pe Zampa. Ducele avea nevoie să fie singur şi să reflecteze asupra spuselor pretinsului său vizitiu. Dar cum primele raze ale soarelui luminau deja camera, privirea îi fu atrasă de o scrisoare aşezată înadins pe masa de toaleta de lângă sobă.

Ducele tresări recunoscând pecetea cea mare de ceară neagră cu armele de Sallandrera.

Scrisoarea aceasta o adusese Zampa, fără îndoială, ca răspuns la scrisoarea pe care o scrisese în grabă domnul de Château-Mailly.

Ducele rupse plicul cu oarecare emoţie: dar deodată, pe când citea scrisoarea, privirea i se tulbură, se îngălbeni, se clătină şi scrisoarea îi scăpă din mână.

Domnul duce de Sallandrera îi scria domnului de Château-Mailly: „Domnule duce, O călătorie neprevăzută care ne este impusă, mie şi familiei mele, precum şi nişte evenimente pe care nu vi le pot face cunoscute ne silesc, pe mine şi pe ducesă, să părăsim Parisul pentru câteva zile, şi să renunţăm la proiectele de alianţă începute între noi.

V-aş fi recunoscător ducă nu aţi mai insista, şi vă rog, domnule duce, să fiţi încredinţat de sentimentele mele distinse.

Ducele de Sallandrera.”

Textul acesta era scurt şi cuprinzător şi domnului de Château-Mailly i se păru că se prăbuşeşte cerul peste el. Dar nu scoase nici un strigăt, nu se înspăimântă, căci o speranţă îi trecu prin minte, întocmai cum trăsnetul străbate văzduhul… Speranţa aceasta era Venture.

Oamenii care se tem foarte mult de situaţiile extreme sunt, desigur, aceia care, sosind momentul teribil, se mobilizează cu o energie înspăimântătoare.

Ducele, care cu o secundă înainte îşi pierduse cumpătul, îşi recâştigă aproape instantaneu calmul şi prezenţa de spirit. Ridică scrisoarea, o băgă în plic, o puse în buzunar,

ieşi din camera sa în vârful picioarelor, căci Zampa dormea în cabinetul vecin, şi ajungând la o scară de serviciu, coborî la grajd.

Venture îşi reluase accentul englezesc şi îl ocăra pe un rândaş stângaci care ţesăla alene cei doi cai care fuseseră deshămaţi şi băgaţi în grajd.

Ducele se apropie de el.

Cum era foarte palid şi cu mersul nesigur, Venture ghici imediat că stăpânul său primise o veste rea.

Ducele îi făcu semn; Venture îl înţelese, şi se depărtă de cai după ce mai întâi îi zise unui rândaş:

— John, nu-ţi cunoşti meseria şi îmi îngrijeşti caii de cursă cum ai îngriji nişte cai de tramcar. Ai putea să-ţi cauţi alt loc, căci te trimit de unde ai venit chiar mâine.

— Cum doriţi, englezule! răspunse cu obrăznicie rândaşul.

Nu îl văzuse pe duce.

Acesta intră în boxa unei iepe de călărie pe care o iubea mai mult. Venture îl urmă.

Apoi ducele scoase scrisoarea din buzunar şi i-o întinse.

Venture o luă fără să scoată un cuvânt, o citi, apoi examină cu atenţie pecetea şi plicul.

Ducele se uită peste peretele boxei pentru a vedea dacă rândaşul nu trăgea cu urechea.

Dar rândaşul continua să spele picioarele cailor, îi învelea cu flanele şi înjura ca un birjar.

— Domnule duce, zise încet Venture, ăsta e un adio în toată regula; să nu vă daţi îndărăt şi să nu vă lăsaţi bătut.

— Dar, murmură ducele de Château-Mailly, asta e de neînchipuit… Şi cine i-o fi spus ducelui, cine i-o fi împuiat capul?

— Şi-au făcut meseria, cum ne-o vom face şi noi pe a noastră…

Venture vorbea cu atâta siguranţă, încât inima ducelui se umplu de speranţă.

Falsul vizitiu examina mereu cu atenţie pecetea şi plicul.

— Domnule duce, zise el într-un sfârşit, cine v-a adus scrisoarea aceasta?

— Trebuie s-o fi adus cameristul meu.

— Zampa?

— Da, el trebuie s-o fi adus ieri seară după plecarea noastră.

— Ei bine, zise Venture cu răceală, dacă e aşa, cameristul dumneavoastră vă trădează.

— El!… Zampa?

— Da, zise Venture.

— Cum? Cu ce l-ai putea bănui?

— Uite, replică vizitiul, examinaţi bine pecetea.

— Ei şi? zise ducele.

— Nu găsiţi urma puţin ştearsă?

— Într-adevăr.

— Iată de unde vine asta: Urma aceasta, aşa cum o vedeţi aici, n-a fost făcută cu pecetea ducelui.

— Cu ce aşadar?

— Cu un tipar de ceară moale, luat după prima amprentă. Scrisoarea a fost desfăcută şi închisă la loc. Oh! e foarte uşor, adăugă Venture, şi trebuie să fii de meserie ca să cunoşti asta.

— Aşadar, omul acesta mă înşeală?

— Fără îndoială, domnule duce.

— Dar… pentru cine? În folosul cui?

— Dumnezeule, ştiu eu?… Foarte probabil că în folosul duşmanilor misterioşi care opresc scrisorile contesei Artoff, şi le fură pe acelea pe care le aduc curierii, căci…

Aici Venture se opri ca şi cum ar fi fost lovit de o inspiraţie subită.

Ducele îl privi şi nu îndrăzni să-i tulbure gândurile.

— Căci, reluă falsul vizitiu, de unde ar fi ştiut duşmanii dumneavoastră că contesa Artoff scria ducelui, de unde ar fi ştiut că dumneavoastră aşteptaţi un curier de la Odessa… dacă vreunul din cei ce vă înconjoară şi intră la orice oră la dumneavoastră, nu i-ar fi înştiinţat, de toate astea.

— Aşa e, zise ducele.

Şi imediat îşi aduse aminte de manuscrisul care arsese în lădiţă chiar în ziua când alergase la palatul de Sallandrera.

Ducele nu se mai îndoi câtuşi de puţin că însuşi Zampa, cu intenţie, dăduse foc fumoarului.

Am să-l dau afară pe mizerabilul acesta, zise el cu un accent de furie.

— Să nu faceţi asta! zise Venture.

— Pentru ce?

— Pentru că omul acesta ar putea să fie de folos.

— Un trădător!

Falsul vizitiu începu să surâdă

— Domnule duce, zise el, cu toată naivitatea unui om cinstit, dacă asemeni mie, a trăit într-o lume de pungaşi, sigur că ştie foarte bine să se ferească de un duşman, care se crede la adăpost.

— Ce tot vorbeşti… murmură domnul Château-Mailly.

— Mă iertaţi, zise Venture încet, domnul duce va trebui să facă ce voi zice eu.

— Fie! spune.

— Domnul duce se va sui în camera sa şi se va culca.

— Bine, pe urmă?

— Când Zampa va intra în camera dumneavoastră să vă prefaceţi că sunteţi cuprins de o disperare violentă.

— Pe urmă?

— Pe urmă nimic, am eu grijă de Zampa.

— Şi să nu scriu nimic domnului de Sallandrera?

— Nimic!

— Dar pleacă.

— Lasă-l să plece.

— Nu înţeleg.

— Nu e nevoie, zise Venture cu obrăznicia omului care se ştie indispensabil. Am planurile mele, şi de altminteri, ştiţi foarte bine că am şi eu interes să vă însuraţi cu domnişoara de Sallandrera.

— Aşa e, zise ducele, care începea să aibă o credinţă oarbă în acest om care se manifestase într-un mod aşa de neaşteptat.

El se despărţi de Venture, hotărât să-i urmeze planurile.

Zampa întră în grajd la câteva minute după ce ducele ieşise de acolo. Venture ieşise şi el pentru a se duce să se culce liniştit.

Zampa nu îl găsi lângă cai decât pe rândaş. Se apropie de el pe furiş şi îi făcu cu ochiul.

— Ei bine, zise el, ce este?

— Ce să fie! răspunse rândaşul, m-a dat afară.

— Vizitiul te-a dat afară?

— Chiar aşa, domnule Zampa.

— Foarte bine. Îi voi vorbi de tine domnului de Château-Mailly şi după opt zile vei fi reangajat. Iată-ţi cei zece ludovici ai tăi.

Şi Zampa puse într-adevăr zece piese de douăzeci de ludovici în palma rândaşului. Acesta băgă banii în buzunar, îşi învârti căciula de câteva ori în mână şi sfârşi prin a privi pe Zampa.

— Dar! îi zise el, pentru ce dracu mi-ai promis zece ludovici dacă oi face să mă dea afară noul vizitiu?

— Pentru că, zise Zampa, vreau să bag pe o rudă de a mea în locul tău.

— Aşa!

— Sigur!

— Dar dacă ruda dumitale îmi ia locul, atunci eu nu mai pot să întru din nou în slujbă peste opt zile?

— Cum să nu!

— Păi cum?

— Peste opt zile, ruda mea, din rândaş, va fi făcut vizitiu, căci vreau să-l dau afară pe englez.

Rândaşul îl salută pe Zampa cu cel mai profund respect, mulţumindu-se cu explicaţia dată. Zampa murmură pentru sine:

— Noul rândaş va intra mâine. Englezul ăsta e un neghiob, va face ce voi zice eu.

Cam pe la aceeaşi oră când domnul de Château-Mailly se întorcea de la Lieusaint, şi deschisese scrisoarea pe care Zampa o adusese în ajun pe la ora unsprezece seara de la palatul de Sallandrera, falsul marchiz de Chamery se găsea la sir Williams.

Orbul era încă în pat, treaz însă, rezemat de mai multe perne şi cu tăbliţa pe genunchi.

Rocambole sta lângă el, picior peste picior, cu ţigara în gură, în atitudinea destinsă a omului căruia norocul i-a dat destul pentru a nu face nimic.

Ucenicul îi povestea maestrului său ultima sa întâlnire cu Conception, întâlnire ce avusese loc la două ore de la scena dramatică ce se petrecuse între spaniolă şi tânărul duce, în prezenţa ducelui de Sallandrera, ascuns în cabinetul de toaletă.

Orbul scrise pe tăbliţă: „Ducele e complet distrus?”

— Absolut, dovadă scrisoarea pe care ducele de Sallandrera i-a scris-o ieri seară.

„Şi Conception este încredinţată că tatăl său o va lua în Franche-Comté?”

— Fireşte! ducele i-a scris lui Fabien, prea onoratul şi neghiobul meu cumnat, următoarele cuvinte: „Scumpul meu viconte, În întrevederea noastră de ieri, din cauza unor grave afaceri familiale, n-am putut să-ţi precizez ziua când aş putea să te însoţesc în Franche-Comté pentru a vizita castelul din Haut-Pas, al cărui preţ şi situaţie pitorească m-au fermecat dar acum nu mă mai reţine nimic.

Sunt la ordinele dumitale, şi dacă vicontesa d’Asmolles ar binevoi să vină cu noi, soţia şi fiica mea ar fi încântate.

Al dumitale pentru totdeauna, Ducele de Sallandrera.”

— Ei bine? zise Rocambole, ce zici de asta?

Sir Williams scrise: „L-ai văzut pe Fabien?”

— Acum am plecat de la el.

„Ce a zis?”

— El e gata, ca şi Blanche, să plece mâine. Mă iubesc prea mult ca să procedeze altcumva.

„Fabien i-a scris ducelui?”

— Da.

„Când o revezi pe Conception?”

— În seara asta.

Sir Williams rămase gânditor un moment, apoi continuă: „Nu ştii nimic despre Venture?”

— Nimic, şi asta mă îngrijorează.

„Şi pe mine”, scrise orbul. Şi după ce se gândi din nou scrise: „Afurisitul ne-a mai trădat o dată, şi ar putea foarte bine să ne trădeze şi de data asta.”

— Şi mie mi-e teamă de el.

„Din fericire, îi va fi greu să afle cheia enigmei. Baccarat a plecat…”

— Aşa e.

„Dar, în orice caz, trebuie să scăpăm o dată de duce.”

Rocambole tresări.

— Presupun, unchiule, că o să-mi spui care e planul tău, deoarece nu doreşti să-i însoţesc pe Fabien şi pe ducele de Sallandrera. Să intru, chiar de mâine, ca rândaş la domnul de Château-Mailly?

„Nu-ţi spun, făcu orbul semn din cap.”

— De ce?

„Pentru cu tu eşti pentru mine tot un tânăr zăpăcit şi nu trebuie să-ţi încredinţez planul decât la ora punerii lui în aplicare.”

— Îţi mulţumesc de încredere.

Şi Rocambole se ridică şi îl privi pe sir Williams care continua să scrie pe tăbliţa sa: „Pentru astăzi e destul, poţi să te odihneşti pe laurii victoriei tale; trăieşte astăzi ca un adevărat gentilom, care n-are altă grijă decât să cheltuiască în stânga şi în dreapta. Coboară la sora ta şi cere-i să prânzeşti.”

— Bun! şi pe urmă?

„Pe urmă… du-te să te plimbi.”

— Şi apoi?

„Te vei duce la club să joci cărţi.”

— Unchiule, zise Rocambole, mi se pare că îţi baţi joc de mine.

„Da,” făcu sir Williams din cap.

Între timp adăugă pe tăbliţă: „După masă şi înainte de a merge la Conception, te vei sui aici şi îţi voi spune de ce ducele de Château-Mailly are nevoie de un rândaş… Bună seara!”

— Bună seara, unchiule.

Rocambole se ridică, strânse mâna hidosului său sfătuitor şi coborî la vicontesa d’Asmolles. Era ora mesei.

— Scumpul meu amic, îi zise Fabien aşezându-se la masă, aş putea să-ţi pun o întrebare?

— De ce nu?!

— Tu ai ţinut ca să vând castelul de Haut-Pas domnului de Sallandrera?

— Sigur.

— Tu ţii de asemenea să plecăm chiar mâine ca să facem onorurile ducelui?

— Fireşte.

— Tu ţii mai cu seamă ca domnişoara Conception să vină şi ea…

— Natural.

— Atunci, de ce nu vrei să vii şi tu cu noi?

— Greşeşti.

— Cum! vii cu noi?

— Ba nu, ne vom întâlni acolo.

— Ciudat.

— Deloc. În timpul celor patru sau cinci zile cât voi fi departe de voi, veţi avea timpul să vorbiţi de mine.

Vicontesa surâse; ea era femeie şi înţelesese…

— Fratele meu, zise ea, e un diplomat; el ne numeşte ambasadorii săi.

Rocambole urmă întocmai programul lui sir Williams. După o oră se sui pe cal, făcu o partidă la club, prânzi în

familie şi apoi se duse la orb.

— Ei bine! unchiule, îi zise el, vrei să-mi spui pentru ce trebuie să mă angajez ca rândaş la de Château-Mailly?

Sir Williams scrise pe tăbliţă: „Ştii ce este ‹‹cărbunele››?”

— Cărbunele, zise Rocambole, este o boală mortală la rasa bovină şi la cai.

— Şi la oameni, adăugă sir Williams, ale cărui trăsături hidoase se luminară de un surâs crud.

Capitolul XIV.

În aceeaşi seară, pe la ora unsprezece, un strângător de zdrenţe, cu coşul în spate şi felinarul în mână, mergea încet, pe bulevardul Invalizilor, vorbind de unul singur:

— Nu-ţi închipui cât de folositor este, mai cu seamă pentru un om ca mine, să meargă la teatru. Teatrul este plin de învăţăminte. Dacă nu l-aş fi văzut pe domnul de Frédéric în rolul său de strângător de zdrenţe, mai mult ca sigur că nu aş fi putut să îndeplinesc acum rolul acesta. Sunt în momentul acesta un artist strângător de zdrenţe, în adevăratul înţeles al cuvântului.

Şi strângătorul de zdrenţe aruncă o privire admirativă asupra zdrenţelor care-l acopereau.

Apoi continuă:

— Sigur, un hoţ, când vrea să fie în siguranţă, n-are decât să se ascundă într-un corp de gardă în casa unui comisar de poliţie. Toată lumea îl va căuta pretutindeni, numai acolo nu. Or, amicul meu Rocambole s-a întâlnit cu văduva Fipart deghizată în strângătoare de zdrenţe; aş putea să risc şi eu travestirea aceasta fără cel mai mic pericol.

L-aţi putut recunoaşte, după monologul acesta, pe Venture.

Împieliţatul avea dreptate, amintindu-şi de celebra melodramă a Strângătorului de zdrenţe. Costumul respingător al strângătorului de zdrenţe fusese copiat atât

de bine de celebrul comedian, încât ai fi jurat că e un adevărat strângător de zdrenţe.

Venture în zdrenţele lui nu semăna deloc cu noul vizitiu al domnului de Château-Mailly, care vizitiu, la rândul său, nu semăna nici el cu domnul Ionatas, chiriaşul camerei mobilate din piaţa Belhomme.

Strângătorul de zdrenţe urcă bulevardul până la colţul străzii Babylone, se aşează pe bancă, scoase pipa din buzunar, o umplu cu tutun, şi după ce o aprinse, îşi urmă monologul.

— Să vedem, îşi zise el, cred că e bine să analizez faptele şi să trec lucrurile în revistă. Să începem: a început o luptă nostimă pentru domnişoara Conception de Sallandrera, moştenitoarea unui mare ducat spaniol şi a câtorva milioane. Cine sunt acum luptătorii? Domnul de Château-Mailly şi Rocambole. Dar, continuă Venture, care era tare la logică, Rocambole luptă pentru el, sau luptă pentru altul? Asta este întrebarea. În primul caz, cum se numeşte el şi în a cui piele a intrat? Iată ceea ce nu ştiu şi ceea ce trebuie neapărat să ştiu. În al doilea caz, cu ce adversar serios avem de a face? De douăzeci şi patru de ore caut să înţeleg şi nu ghicesc deloc. Nu se cunoaşte nici un pretendent la mâna domnişoarei Conception, nici un pretendent serios. Dar mama Fipart l-a văzut pe Rocambole pe bulevardul acesta, la miezul nopţii. De unde ieşea el? Pe legea mea, chiar dacă ar trebui să stau opt nopţi la rând aici, tot voi vedea dacă intră sau iese cineva pe poarta palatului de Sallandrera.

Şi Venture începu să măsoare bulevardul, când apropiindu-se de chei, când coborând spre râu, dar nepierzând nici o clipă din ochi grajdurile palatului de Sallandrera.

Către miezul nopţii auzi un zgomot de paşi grăbiţi care venea dinspre chei.

În acelaşi timp văzu un servitor îmbrăcat într-o livrea, care urca bulevardul fluierând o arie populară. Lacheul

trecu pe lângă el, fluierând mereu, grăbi pasul şi intră în strada Babylone, dar se întoarse numaidecât şi intră în grădină, dispărând ca o fantomă.

Portiţa se deschisese şi se închisese în urma lui.

„Oh! oh! zise Venture, poate că este însuşi Rocambole? În orice caz, domnişoara Conception mi se pare cam uşuratică dacă îl primeşte pe amantul său la o asemenea oră şi într-un asemenea costum.”

Şi îşi continuă plimbarea sa adăugând: „Or, dacă nu este Rocambole în persoană, poate este unul din oamenii săi; dar în orice caz, ăsta nu e un servitor al palatului.”

Aceste trei ipoteze erau deopotrivă de luat în consideraţie.

Trecu o oră, dar nu ieşi nimeni.

Venture începu să-şi piardă răbdarea.

„Ah! pe legea mea! îşi zise el, am să stau toată noaptea dacă va trebui.”

Îşi stinse felinarul şi se culcă pe marginea râului, în dreptul portiţei, ca un om beat, dar cu urechea lipită de pământ ca să distingă şi cele mai mici zgomote. După câteva secunde i se păru că aude paşi venind dinspre grădină.

Închise ochii şi scoase un sforăit puternic din piept. Poarta se deschise aproape imediat.

Venture deschise un ochi şi cum noaptea nu era tocmai întunecoasă putu să vadă două umbre ieşind pe poartă. Una era a servitorului, cealaltă a negrului domnişoarei Conception.

Servitorul întinse mâna către negru şi zise:

— Ţine asta pentru tine.

Venture auzi o dată cu vorbele acestea şi un sunet metalic, acela al aurului.

Negru răspunse respectuos:

— Mulţumesc, domnule marchiz.

Poarta se deschise şi servitorul ieşind din bulevard se izbi de Venture atât de tare încât era cât pe-aci să cadă.

— Beţivule! zise el, continuându-şi drumul.

— Drace! murmură falsul strângător de zdrenţe ridicându-se pe jumătate, ca un om deşteptat brusc din somn, nu te-ai gândit de astă dată să-ţi schimbi şi vocea; e chiar vocea aceea care mi-a dat instrucţiuni înainte de a pleca în Spania. Ah! eşti servitor şi intri la miezul nopţii pe portiţa palatului şi te mai cheamă şi marchiz! Ia stai aşa!

Venture se ridică, puse coşul pe spate, îşi luă felinarul şi îl aprinse.

Rocambole, căci el era, îşi continuă drumul spre chei. Dar Venture care era iute de picior îl urma la cincizeci de paşi. Falsul servitor parcurse bulevardul, trecu podul Concorde şi piaţa cu acelaşi nume şi se îndreptă spre strada Royale.

Atunci Venture grăbi pasul de teamă să nu-l piardă din vedere.

Ajuns în cartierul Saint-Honoré, servitorul o apucă pe strada Madeleine şi apoi pe strada Suresnes.

Strângătorul se apropiase aşa de mult de el încât era la treizeci de paşi când, o poartă se deschise şi se închise în urma servitorului.

— Bun! zise Venture, ştiu unde locuieşti, fie chiar dacă aici îţi schimbi numai costumul, domnule marchiz, şi asta o s-o aflu eu.

Venture îşi stinse din nou felinarul şi se instală într-un gang. Se aşează pe o piatră şi aşteptă. Era aproape ora două dimineaţă.

Falsul strângător de zdrenţe îşi îndreptase privirea spre faţada casei.

— Dacă locuieşte la etajul de jos, îşi zise el, voi vedea lumină.

Şi, într-adevăr, cam după trei minute de la închiderea porţii după Rocambole, ferestrele subsolului se luminară discret: apoi o lumină începu să apară şi să dispară în dosul perdelelor.

Ferestrele rămaseră luminate aproape o oră, apoi lumina se stinse. Venture aştepta la postul său de observaţie.

„Sau locuieşti aici, se gândi banditul, sau vii numai să-ţi schimbi costumul. În primul caz te vei culca; în al doilea nu vei întârzia să ieşi. Aşa că am să aştept mai departe.”

Dar Venture aşteptă în zadar, căci el nu ştia că acea casă avea două porţi. La cea de-a doua, prin care Rocambole nu intra niciodată şi prin care ieşea totdeauna, îl aştepta cupeul. Astfel, cu privirea fixată asupra primei porţi, Venture nu dădu nici o atenţie celei de a doua, prin care ieşi un om înfăşurat într-o manta.

Omul acesta se urcă într-o trăsură, făcu un semn vizitiului şi se depărtă.

Venture aşteptă o oră.

„Haide! îşi zise el, ştiu acum pe cine am urmărit. Aici şade domnul marchiz la domiciliul său legal sau politic. Voi vedea mâine seară, când voi pune mâna pe acele faimoase acte, căci sunt sigur că el nu le-a ars. Rocambole nu e omul care să distrugă nişte hârtii care valorează mai mult decât un lingou de aur.”

Şi falsul strângător de zdrenţe se depărtă foarte liniştit.

A doua zi, cam pe la ora opt dimineaţă, un comisionar se prezentă în strada Suresnes. Comisionarul acesta era tot Venture, Venture îmbrăcat într-o haină albastră, având pe cap o şapcă care îi acoperea fruntea şi sub care se vedea un păr roşu la fel cu al omului cu haina poloneză.

El avea o scrisoare în mână şi intră în odaia portarului cu aerul stângaci al unui provincial venit de curând în Paris.

— Domnul marchiz? întrebă Venture.

Portarul, care îşi citea foarte grav ziarul spre a fi la curent cu politica, ridică capul, îl măsură pe comisionar de sus până jos şi îi zise:

— Domnul marchiz! Care marchiz?

— Ah! zise cu naivitate comisionarul, nu-i ştiu numele. O doamnă m-a oprit în colţul străzii Madeleine şi mi-a dat

scrisoarea aceasta s-o aduc aici.

— Nu şade nici un marchiz în casa asta.

Răspunsul acesta îl făcu pe Venture să tresară.

— Un marchiz tânăr, slăbănog, blond, care locuieşte în subsol.

— În subsolul din curte sau cel din stradă?

— În cel din curte.

— Acolo şade domnul Frédéric. Nu-l cunosc sub alt nume; el nu e marchiz, răspunse portarul, care fără îndoială, avea ordine stricte în această privinţă.

La auzul acestor cuvinte, Venture rămase cu gura căscată.

— Oh! continuă falsul comisionar, sunt sigur că s-a recomandat ca marchiz doamnei aceleia.

— Se poate, zise portarul.

— Ei bine! E aici domnul acesta…?

— Nu.

— Cum? A plecat?

— A plecat în călătorie pentru opt zile.

— De când?

— De o oră.

Venture salută şi se retrase, dar îl măsură pe portar ca şi cum ar fi vrut să ghicească dacă spunea adevărul sau nu.

În acelaşi timp aruncă repede o privire în curte şi tresări. Curtea i se păru mai largă şi mai lungă decât casa. Plecă şi zări poarta a doua deschisă. Aceasta îi fu de ajuns ca să ghicească totul.

„Sunt un prost şi un neîndemânatic, îşi zise el, am fost tras pe sfoară noaptea aceasta. Marchizul meu a intrat pe o poartă şi a ieşit pe alta. Pe el l-am văzut eu suindu-se în cupeu. Ah! Ah! mai spuse Venture, amicul Rocambole îmi pare că lucrează pe socoteala lui; se duce noaptea la palatul de Sallandrera şi are un cupeu şi doi cai…”

Pretinsul comisionar plecase cum venise, nevoind să lase scrisoarea, care de altminteri nu era decât un plic fără adresă. Apoi luă drumul spre strada Madeleine, coti în

strada Fronchet şi se îndreptă spre strada Pépinière şi pasajul Soleil. Pasajul Soleil cuprinde câteva hoteluri mici, mobilate, unde locuiesc lucrători, comisionari şi chiar câţiva funcţionari de la magazinele de primprejur.

Venture intră într-unul din aceste hoteluri, luă o cheie ce era atârnată în odaia portarului, şi se sui la al şaselea etaj, unde intră într-o odăiţă mobilată cu o masă, două scaune şi cu un geamantan voluminos.

„Nu şi-ar închipui nimeni niciodată, îşi zise el, aruncând o privire dispreţuitoare asupra acestui mobilier, că aici locuieşte un om care are douăzeci şi mai bine de mii de franci economisiţi şi care e în perspectiva unei apropiate moşteniri de douăzeci şi cinci de mii de livre, de rentă.”

Vorbind astfel, Venture se dezbrăcă din cap până în picioare, deschise geamantanul şi scoase din el o redingotă, un pantalon negru şi o vestă de caşmir. Toate acestea erau puţin cam mototolite, dar când le îmbrăcă, căpătă înfăţişarea unui comerciant cumsecade care aleargă în piaţă să cumpere mărunţişuri.

Casa din pasajul Soleil era construită ca toate casele vechi din Paris, adică avea două scări care se uneau la etajul de sus formând una singură. Una din aceste scări, aceea pe care se urcase Venture, începea chiar din pasaj; cealaltă, care pornea de la al cincilea etaj, cobora în strada Pépinière. Falsul comisionar coborî în strada Pépinière prin această din urmă scară, trecu în strada d’Anjou Saint-Honoré şi opri o trăsură.

— Liber! zise birjarul, deschizând grăbit portiera. Unde trebuie să vă duc?

— La Gros-Caillou.

— Ce stradă?

— Strada Bisericii nr. 5, lângă şcoala militară. Iute! Te cinstesc…

— Ştiu! zise vizitiul care se urcă pe capră biciuindu-şi calul.

După o jumătate de ceas Venture ajunse în strada Bisericii, la casa cu numărul 5. Casa aceasta, cu două etaje, avea un aspect foarte onest, şi portarul îşi arătă mutra prin fereastra întredeschisă.

— Ei bine! amice, zise Venture, cum vă împăcaţi cu mama?

— E o femeie bună, domnule, răspunse portarul salutând până la pământ. Soţia mea i-a făcut azi menajul şi i-a adus câteva provizii, şi zice că e blândă ca un miel.

Venture îl privi pe portar surâzând şi clipind uşor din ochi.

— Biata femeie! murmură el, a muncit destul, aşa că are acum dreptul să se odihnească. Am fost opt copii, crede-mă, ea ne-a crescut pe toţi.

— Se poate, zise portarul.

— Dar, continuă Venture, mi-e teamă că nefăcând nimic s-ar putea plictisi…

— Se poate şi asta, domnule.

— Oamenii care au muncit mereu, vezi, acestora le place lucrul, cum altora le plac petrecerile.

— Ah! fireşte…!

— Şi dacă aş putea să-i găsesc o căsuţă drăguţă, ceva, ca un hotel, de exemplu!

— Uite!… zise portarul, tocmai ăsta e de vânzare…

— Ei aş! zise Venture, care văzuse deja un bilet deasupra porţii.

— Proprietara, continua portarul, vrea să se retragă, şi caută să scape de chiriaşi…

— E scump?

— Aproape nimic: opt mii de franci.

— Câte camere are?

— Şaisprezece.

— Impozitul e plătit?

— Încă pentru şase ani. O mie cinci sute de ludovici venit. Clientelă bună. Numai femei de subofiţeri. Niciodată nu rămâne vreo cameră goală.

— Ei bine! zise Venture, mă duc să o văd pe mama şi când mă întorc mai vorbim.

Şi Venture urcă la primul etaj al hotelului şi bătu Ia uşa din dreapta.

— Intră! uşa e deschisă, strigă o voce răguşită dinăuntru.

Venture deschise uşa şi intră într-o odaie frumos mobilată, alături de care se afla o bucătărie. Mobilele erau de nuc şi perdelele de damasc albastru. O canapea şi patru fotolii completau mobilierul.

Pe canapea stătea o femeie îmbrăcată în negru de sus până jos, ca o lucrătoare din provincie. Avea alături o tabacheră de argint şi citea un ziar cu ochelarii pe nas. Ai fi zis că e cea mai cinstită femeie din lume.

— Drace! strigă Venture încântat de poziţia bătrânei, ai aerul unei patroane distinse. Şi când te gândeşti că toţi de aici te iau drept văduva Brisedoux, născută Bayeux, de fel din Normandia, fostă vânzătoare de fructe şi mama domnului Honoré Brisedoux, băcan pe piaţa Parisului!

Şi, sfârşind această tiradă pompoasă, Venture se aşează lângă văduva Fipart, care, după cum se vede, se metamorfozase radical.

Capitolul XV.

Cum se face că văduva Fipart, pe care o lăsasem la Clignancourt, într-o colibă, înfăşurată în zdrenţele sale, fără alte mijloace de existenţă decât coşul şi cârligul său, se găsea în strada Bisericii, în costumul în care am văzut-o?

Vom explica lucrul acesta în câteva cuvinte.

De când deschisese scrisoarea contesei Artoff către ducele de Sallandrera, şi se găsea, graţie câtorva desluşiri pe care i le dăduse văduva Fipart, pe urma vastei intrigi urzită de Rocambole, Venture înţelesese că e neapărată nevoie să plece din Clignancourt şi, ca să zicem aşa, să o sechestreze pe oribila bătrână. Într-adevăr, se putea ca Rocambole să o găsească şi să o silească să mărturisească unde se află el, Venture.

De altă parte, ura pe care această bătrână o manifesta pentru fiul său adoptiv era un lucru preţios în împrejurările de faţă şi Venture înţelese numaidecât că văduva Fipart i-ar putea fi de mare folos, dacă nu absolut necesară a stabili pentru domnul de Château-Mailly identitatea adversarului său Rocambole. Astfel chiar în ajun, de când se găsea în serviciul domnului de Château-Mailly ca vizitiu, Venture se gândise la Gros-Caillou ca fiind singurul cartier din Paris unde Rocambole nu s-ar fi gândit niciodată să o caute pe mama Fipart, în cazul când n-ar fi fost convins de moartea ei. Aşadar, se hotărî imediat să găsească o locuinţă convenabilă pentru bătrână strângătoare de zdrenţe. După o oră de cercetări el găsi o cameră mobilată în strada Bisericii, eliberată chiar în aceeaşi dimineaţă de un maestru croitor de regiment, care plecase cu batalionul său. Venture se dase drept un băcan cinstit care o aştepta pe mama sa să sosească din provincie.

— Va rămâne cu mine, zise el portarului, îi voi îndulci puţinele zile care i-au rămas; dar cum locuinţa pe care vreau să i-o pregătesc deasupra prăvăliei mele nu este încă aranjată, o să locuiască câteva zile într-o cameră mobilată.

Venture termină prin a plăti chiria pe cincisprezece zile înainte; dădu douăzeci de franci bacşiş portarului şi îi promise cincisprezece franci pentru a-i face menajul mamei sale; în sfârşit, se duse la Clignancourt şi o aduse singur, împreună cu o legătură cu boarfe cumpărate de la primul magazin pe care îl întâlni în drum. Două zile după aceasta, văduva Fipart, foarte încântată, sta în camera mobilată din strada Bisericii care, pentru ea era un adevărat palat.

— Ei bine! mamă, îi zise Venture, aşezându-se lângă ea, cum ai petrecut ziua de azi?

— Mi se pare că am băut prea mult, răspunse bătrâna.

— Asta e! răspunse Venture, vrei să te apuci iar de beţie?

— Cum, n-am băut nici o ceaşcă de rachiu, pentru că mi-ai spus că trebuie să mă respect. Am luat cafeaua ca o marchiză şi atâta tot.

— Atunci, de ce spui că te-ai îmbătat?
— Vreau să spun adică… îmi pare că visez.
— Ah! nu înţeleg… Tu crezi că visezi…
— Tocmai…
— Ei bine! zise Venture, să vorbim acum de altceva.
— Vrei să-mi asiguri vreun venit?
— Posibil.
Văduva îşi holbă ochii mici şi roşi.
— Ah! mamă, zise Venture cu bunătate, nu ştii ce noroc a căzut pe capul tău!
— Vreo moştenire?
— Cam aşa ceva…
Şi cum văduva Fipart nu părea în nici un fel mirată, Venture adăugă:
— Îţi place cartierul acesta?
— E încântător. E plin de militari… şi mie îmi plac militarii.
— Dar casa asta, îţi place?
— Ah! strigă bătrână cu vocea tremurând de emoţie, ce vrei să mor de bucurie?
— Ascultă, continuă Venture, hotelul ăsta e de vânzare, vreau să-l cumpăr şi tu să îngrijeşti de veniturile lui.
— Milostive Doamne! O să înnebunesc…
— Şi dacă sunt mulţumit de tine, îl trec pe numele tău.
Vorbele acestea, în loc să o umple de bucurie pe văduva Fipart, produseră asupra ei un efect cu totul opus. Văduva nenorocitului Nicolo era o femeie înţeleaptă încât înţelese imediat că dacă Venture îi dădea mult, avea de gând să îi ceară şi mai mult. Îşi ridică ochelarii pe frunte, puse ziarul la o parte, deschise tabachera de argint, luă tabac, îl trase pe nas şi zise liniştită:
— Să vedem: mi se pare că ai nevoie de mama Fipart.
— Fireşte!
— Ei bine, să vorbim!
— Fie, să vorbim.
— Îmi dai mie casa asta?

— Drace! zise Venture, mergi prea departe, mamă.

— Ascultă… îmi pui totul pe numele meu, nu e aşa?

— Aşa e.

— Bun. Acum, să vedem ce trebuie să fac că să câştig toate astea. Dacă e scump, am să mă mai gândesc.

— Să-ţi explic.

— Te ascult.

— Ţi-aduci aminte de răposatul Nicolo?

— Vai! murmură bătrâna, ducându-şi batista la ochi.

— Am auzit, continuă Venture, că bietul Nicolo a fost executat.

— Vai! L-au executai numaidecât. Şi cu toate astea era nevinovat.

— Ştiu.

— Dar numai canalia aceea de Rocambole m-a făcut să cred că bietul meu Nicolo era vinovat… O femeie geloasă vezi tu, e capabilă de orice.

— Şi pe urmă, zise Venture, ţi-a dat zece mii de franci.

— O! nu-mi mai vorbi de asta.

— Ba nu. Asta e un detaliu foarte important.

— Bun! zise văduva Fipart, dar de ce-mi vorbeşti de Nicolo? E nevoie ca acum să-i mai pângărim memoria…?

— Trebuie. Poate că într-o zi o să am nevoie de mărturia ta.

— Împotriva cui?

— Împotriva lui Rocambole.

— Oh! afurisitul! murmură văduva Fipart cu mânie, aş dori bucuros să-l văd şi pe el executat.

— Tocmai asta voiam să-ţi propun şi eu; dacă vrei să ai un hotel mobilat şi frecventat numai de militari.

— Bine. Du-mă la judecătorul de instrucţie. Dar l-au arestat?

— Nu încă.

— Ah!

— Dar sunt pe urmele lui.

— Ei bine! N-ai decât să-mi spui când vei voi. Am să depun mărturie.

— Şi a doua zi după execuţie, hotelul va fi trecut pe numele tău.

În urma acestei discuţii cam periculoasă pentru Rocambole, şi care desigur ar fi cauzat oarecare nelinişte marchizului de Chamery, Venture se sculă, zise bună seara bătrânei şi adăugă:

— Ah! apropo, ştii că m-am făcut vizitiu?

— Tu vizitiu!

— Da, dar la o casă mare şi numai ca să isprăvesc o dată cu Rocambole.

— Aşa e, murmură bătrâna cu un surâs oribil, acum e mare… a crescut ca un brad, copilul mamei.

— Şi copiii care cresc prea mari nu trăiesc mult, termină banditul.

Venture se despărţi de mama Fipart, şi găsi pe proprietarul hotelului în camera portarului. Se tocmi asupra preţului şi mai obţinu o scădere de cinci sute de ludovici. După aceasta se sui în trăsură.

— Unde merge domnul? întrebă din nou vizitiul.

— Strada Pépinière, răspunse Venture.

O dată sosit se sui din nou în camera sa de la etajul al şaselea şi luă din geamantanul său, voluminos, care conţinea cele douăzeci de mii de franci, livreaua de vizitiu, peruca pudrată şi pălăria cu galoane de aur.

După un sfert de ceas, coborî şi o luă spre piaţa Beauvau.

Când sosi la palatul de Château-Mailly, ducele era în grajd asistând la un pansament.

— Ah! bine că ai venit, zise el vizitiului englezeşte, ţi-am uzurpat funcţia.

Venture îl privi pe duce.

Acesta continuă:

— Ieri, ai dat afară un rândaş.

— Da, domnule duce.

— Ai dimineaţă am angajat altul.

— Ah! zise Venture cu indiferenţă.

— O să-şi înceapă serviciul de astă-seară, continuă ducele. Bietul băiat mi-a părut destul de prăpădit; îl cunoştea pe rândaşul concediat şi a venit să intre în locul lui. Când m-am dat jos, l-am găsit în curte; te aştepta şi l-am angajat eu.

— Domnul duce e stăpân la dumnealui, răspunse vizitiul cu respect.

Pe când îi răspundea ducelui, Venture îşi zicea în sinea lui:

— Oamenii cinstiţi şi naivi, cum e stăpânul meu, nu înţeleg niciodată cum stau lucrurile. Ducele îmi va pune o mulţime de întrebări. Dacă fac greşeala să-i răspund, şi dacă îl pun în curent cu toate cercetările mele de ieri noapte, atunci ar fi în stare să se ducă chiar el în strada Suresnes. Dar nu… n-am să-i povestesc decât că am văzut un om ieşind la miezul nopţii din palatul de Sallandrera.

Ducele ştia că Venture nu petrecuse noaptea în palat şi dorea foarte mult să ştie ceea ce se întâmplase.

Ducele de Château-Mailly avea la extremitatea grajdului un cal arab pe care încăleca adesea şi îl iubea în mod deosebit. Niciodată ducele nu venea să vadă alţi cai fără să-l viziteze şi pe Ibrahim, să-i mângâie coama lucioasă, vorbindu-i prieteneşte. Rândaşii erau obişnuiţi cu lucrul acesta; şi niciunul din ei nu se mira văzându-l pe duce îndreptându-se spre ieslea lui Ibrahim.

Venture îl urmă.

Atunci ducele se uită la vizitiu.

— Ei bine? zise el, ce ai aflat?

— Totul merge de minune, răspunse Venture.

— Ce?

— Am obţinut nişte informaţii.

— Despre duşmanii mei?

— Despre rivalul dumitale.

Domnul de Château-Mailly tresări.

— Dar, continuă Venture, domnul duce mi-a promis că are încredere în mine.

— Sigur.

— Şi că n-o să mă întrebe nimic.

— Fie, zise ducele.

Venture zise tare:

— Rândaşul angajat de domnul duce este englez?

— Pe legea mea, răspunse domnul de Château-Mailly, cred că e un om cumsecade. Uite-l tocmai soseşte.

Şi ducele i-l arătă lui Venture pe noul rândaş, care, într-adevăr, intra în grajd. Rândaşul acesta părea un om ca de douăzeci şi cinci până la treizeci de ani, avea părul roşcat şi faţa de asemenea roşcată. Dar vizitii celebrului proprietar de trăsuri, de care am vorbit în cursul povestirii noastre, l-ar fi recunoscut cu siguranţă. Era John care dăduse o mie de franci birjarului cu trăsura verde, însărcinat să-l conducă în fiecare noapte pe don José la Asnieres, cu singurul scop de a-i lua o dată locul…

Sau mai bine zis, era Rocambole… Rocambole, omul deghizărilor fără număr şi aşa de bine metamorfozat încât Venture se uită la el cu o privire foarte indiferentă.

E drept să mărturisim că Rocambole intrase atât de bine în pielea rândaşului, încât nu mai semăna absolut deloc nici cu vicontele de Cambolh, nici cu marchizul don Inigo de los Montes; Venture suferise şi el de asemenea o metamorfoză vizibilă. Îşi tăiase favoriţii, îşi răsese părul care era negru şi semănat cu câteva fire albe. În locul favoriţilor îşi lipise, cu îndemânarea unui actor, o pereche de favoriţi roşii. O perucă pudrată îi ascundea o parte din frunte; de altfel faţa îi era roşcovană ca a unui adevărat englez. Graţie unui corset, Venture îşi ascunsese a treia parte din respectabilul lui pântec. În sfârşit, livreaua lui superbă de un albastru azuriu făcea să dispară orice urmă a adevăratului Venture.

Venture nu îl recunoscuse pe Rocambole, după cum nici Rocambole nu îl recunoscuse pe Venture.

De altminteri se întâmplase şi cu unul şi cu altul ceea ce se întâmplă adesea cu adversarii care încrucişează spadele. Fiecare din ei are mai multă grijă să-şi apere propria lui viaţă decât pe aceea a adversarului său.

Venture îşi juca aşa de bine rolul său de englez că, încredinţat că se găseşte în faţa unui adevărat englez, se silea mai degrabă să pronunţe melodic fiecare cuvânt, să dea fiecărui gest o naturaleţe perfectă, decât să-l examineze cu atenţie pe interlocutorul său.

Acelaşi gând îl domina şi pe Rocambole.

— Unde ai lucrat? întrebă vizitiul.

— La Londra, răspunse Rocambole.

— La cine?

— La lordul W…

— Şi mai la cine?

— La marchizul de S…

— Şi… la Paris?

— La ducele de R…

— Ce leafă ceri?

— Cât veţi voi dumneavoastră, zise rândaşul cu umilinţă.

— Bine, o să văd.

Venture arătă cu mâna un stal în care se afla calul cel mai greu şi mai nărăvaş din grajd.

— Ţesală calul acesta, zise el.

John puse mâna pe cal, îl duse lângă pompă, luă un hârdău, un burete şi o perie şi începu să lucreze ca un om crescut numai între cai şi trăind mereu cu ei.

Calul necheza, dădea din picioare, sărea… John îl liniştea cu un cuvânt, netezindu-l cu palma pe coamă sau pe spinare.

— Omul acesta îşi cunoaşte meseria; domnul duce poate să-l primească, zise Venture depărtându-se cu domnul de Château-Mailly.

Dar imediat Rocambole tresări.

— Curios! îşi zise el… vizitiul ăsta britanic a fost în puşcărie? Mi se pare că îşi târăşte niţel piciorul drept… s-ar

zice că e un puşcăriaş eliberat.

Capitolul XVI.

Înainte de a şti urmarea remarcii lui Rocambole, să povestim ceea ce făcuse eroul nostru noaptea trecută.

După masă, domnul marchiz de Chamery se urcase, după cum se ştie, la sir Williams.

Orbul îi adresă de cum întră pe uşă, următoarea întrebare: „Ştii ce e dalacul?”

— Fireşte, răspunse Rocambole, e o boală nevindecabilă care apare la boi şi la cai.

„Şi de care pot muri şi oameni”, adăugă sir Williams.

Rocambole zise:

— Pentru ce îmi pui întrebarea asta, unchiule?

„O să vezi…”

Şi orbul scrise: „Să iei un ac de pe perniţa din cabinetul tău de toaletă.”

— Bine.

„Îl vei băga într-o cutiuţă ermetic închisă.”

— Foarte bine.

„Apoi mâine dimineaţă, la revărsatul zorilor, te vei duce să te plimbi pe lângă Motfaucon.”

— Pe urmă?

„Vei încerca să găseşti un cal mort de dalac.”

— Cum îl pot recunoaşte?

Sir Williams scrise pe tăbliţă: „Hingherul care locuieşte împrejurul acestui cimitir de animale jupoaie toţi caii, chiar şi pe cei turbaţi, dar se feresc să îi atingă pe cei ce au murit de dalac.”

— Asta ca un semn.

„Dacă găseşti vreun cal nejupuit de hingheri, poţi fi sigur că acela a fost bolnav, dar să fii cu băgare de seamă…”

— La ce?

„Să te uiţi bine la mâinile tale şi să te asiguri că n-au nici o zgârietură.”

— Şi pe urmă?

„Pe urmă vei înfige acul în corpul calului, îl vei lăsa astfel câteva secunde şi îl vei băga în cutie.”

— Bun! murmură Rocambole, înţeleg.

„Nu totul…”

— Ce trebuie să fac cu acul?

„Te vei angaja mâine la domnul de Château-Mailly.”

— Trebuie să-l înţep cu…?

Sir Williams dădu din umeri şi scrise: „Când vei fi la duce, după o oră, vei afla care e calul lui favorit.”

— Fireşte.

„Atunci vei lua acul şi vei înţepa calul în pântece.”

— Pentru ce calul şi nu stăpânul?

„Pentru că, scrise sir Williams, am planul meu… şi e minunat…”

— Bine, zise Rocambole, încep să mă obişnuiesc. Tu mă faci să lucrez ca un automat dar te voi ierta dacă mă însor cu Conception.

„Te vei însura, dacă voi trăi eu.”

— Mai ai să-mi spui ceva?

Sir Williams dădu afirmativ din cap.

Rocambole se uită la ceas.

— Ştii, îi zise el, că e foarte periculos să te duci ziua la Monifaucon? Merg astă-seară… e abia ora 10, şi eu nu mă duc niciodată la Conception înainte de miezul nopţii; am destul timp.

„Cum vrei.”

Falsul marchiz îl părăsi pe sir Williams, chemă cupeul şi se duse în strada Suresnes. Aici luă, după cum îi recomandase sir Williams, o mică cutiuţă în care se afla un inel, apoi luă un ac pe care îl băgă în cutiuţă. După asta, îşi schimbă hainele şi se îmbrăcă într-un costum de lacheu. În timp ce el îşi punea hainele în care trebuia să se prezinte la Conception, Rocambole medita asupra mijloacelor de a merge la Monifaucon şi de a se întoarce cu germenul teribilei boli.

— Bun! îşi zise el, pretextul e celebru.

Ieşi din casa de pe strada Suresnes prin intrarea opusă aceleia unde lăsase cupeul, astfel servitorii săi să creadă că nu a plecat de acasă. Apoi ieşi în cartierul Saint-Honoré, opri o trăsură şi zise vizitiului:

— Ştii unde este Monifaucon?

— Da, răspunse vizitiul, acolo şi-a sfârşit zilele bietul meu GRIS.

— Cine e GRIS al tău?

— Un vestit cal, care şi-a rupt piciorul acum cincisprezece zile pe pietrişul şoselei, într-o zi ploioasă.

— Şi l-ai dus la Monifaucon?

— Da. Vezi, zise vizitiul, nostimă idee.

— Oh! zise Rocambole, urcându-se în trăsură şi ideea mea, e bună, o să vezi.

Vizitiul îl examină şi văzându-i costumul, rămase încredinţat că avea de a face cu un servitor de la o casă mare boierească.

— Să-ţi spun ideea mea, zise Rocambole, în timp ce vizitiul dădu un bici calului şi dacă mă duci repede te cinstesc.

— Să vedem, zise vizitiul, pocnind din bici.

— Trebuie să-ţi spun, continuă pretinsul lacheu, că şi eu sunt vizitiu.

— Cu deosebire că eu mân un cal de trăsură şi dumneavoastră cai de rasă?

— Tocmai. Sunt la baronul de Callimon, de pe aleea Victoria.

Vizitiul nu ştia că baronul lui Rocambole era o invenţie; dar cu toate astea răspunse:

— Ah! da, un veteran… decorat… care conduce o trăsură singur, cu cai suri.

— Tocmai. Trebuie să mă fi văzut cu el.

— Posibil.

— Ei bine! zise Rocambole, mă duc la Monifaucon pentru unul din caii lui suri.

— A murit?

— Alaltăieri dimineaţă. PETIT-GRIS, căci aşa îl cheamă, s-a îmbolnăvit şi nu s-a mai putut ridica de jos. Nu mai mânca fân şi lepăda ovăzul. Am trimis numaidecât după veterinar. Veterinarul e un isteţ care face experienţe pe caii altora. De mult timp pusese el ochii pe Petit-Gris şi îl sfătuia mereu pe domnul baron să scape de el. Într-o zi calul făcu o sforţare să se scoale de jos şi îşi fractură glezna; a doua zi tuşea şi nu mai simţea nimic. De zece ori domnul baron a vrut să-l vândă aproape pe nimic: dar eu eram acolo şi îi ziceam „Dacă domnul baron îl vinde pe Petit-Gris, atunci poate să-şi închidă grajdurile, căci niciodată nu va mai găsi un cal la fel.”

— Veterinarul e un prost, zise vizitiul.

— Da, continuă Rocambole, i s-a dat calul ca să-l îngrijească. Ieri valetul, s-a dus la el: veterinarul i-a răspuns: „Petit-Gris e foarte bolnav”.

Azi dimineaţă veterinarul i-a scris domnului baron: „Domnule baron, PETIT-GRIS a murit astă-noapte de dalac. Mă grăbesc să-l transport la Monifaucon ca să nu ne infecteze grajdurile.”

— Prostii! zise vizitiul.

— Ai vorbit bine, amice, zise Rocambole, e o prostie. Un cal nu moare de dalac, dacă nu s-a infectat de la altul. Domnul l-a crezut pe veterinar, dar eu sunt mai puţin credul: mă duc să dau o raită la Monifaucon. Dacă îl găsesc acolo, pe bietul meu PETIT-GRIS n-am să zic nimic… dacă nu-l găsesc… să păzească Cel de sus! Căci sunt sigur că veterinarul a ascuns calul undeva.

— Faimoasă idee! zise vizitiul, dar sunt mulţi cai morţi la Monifaucon, şi mi se pare că nu sunt aprinse felinarele în cimitirul acesta de animale, unde armăsarul de la trăsură este egal cu caii de cursă.

— Îmi vei da unul din felinarele trăsurii şi mă aştepţi pe pod, replică Rocambole.

În momentul când Rocambole îşi termină minciuna, trăsura ajunse la barieră. După o jumătate de oră trăsura

ieşise afară din Belebille pe şosea, la intrarea acelui mic pod din scânduri vechi, construit peste o râpă fără apă, de unde spânzurătorile feudale au dispărut pentru a face loc celui pe care vizitiul îl numea cimitirul animalelor.

Trăsura se opri în acel loc, Rocambole se dădu jos, luând în mână un felinar al trăsurii. Apoi o luă pe o poteca ce cobora în fundul văii şi înaintă cu curaj în mijlocul legiunilor de şoareci care îşi începeau ospăţul nocturn.

Se plimbă câtva timp în mijlocul osemintelor şi resturile aruncate cu dispreţ de hingheri; apoi se opri în faţa unui cadavru de cal încă nejupuit. Şoarecii nu se apropiaseră de el. Rocambole văzu câţiva întorşi cu faţa în sus şi nemişcaţi. Aceştia îşi plătiseră scump îndrăzneala şi muriseră pentru că avuseseră curajul să se atingă de animalul atins de dalac.

„Iată, dacă nu mă înşel, se gândi Rocambole, un cal care îndeplineşte condiţiile căutate de mine”.

Îşi întoarse ochii îndărăt pentru a măsura distanţa care-l despărţea de trăsură, evaluând-o cam la vreo trei sute de metri.

„Dacă vede ce fac, murmură Rocambole gândindu-se la vizitiu, atunci are ochi de vultur”.

Şi înfipse acul în pântecele calului mort, lăsându-l astfel câteva minute. Apoi îl scoase şi îl puse cu îngrijire în cutiuţa pe care o luase cu el.

Avusese grijă să-şi examineze bine mâinile, deget cu deget, încheietură cu încheietură. Nu avea nici o zgârietură. Se întoarse la trăsură şi zise vizitiului:

— N-am noroc.

— Cum aşa?

— PETIT-GRIS a murit… e acolo jos… L-am recunoscut.

Şi Rocambole manifestă mâhnirea sinceră a omului care a iubit un cal şi îl plânge ca pe un prieten.

Se sui în trăsură şi se reîntoarse la Paris. La ora unsprezece şi trei sferturi, Rocambole lăsă trăsura în piaţa Concordiei, dând zece franci vizitiului, se îndreptă spre bulevardul Invalizilor şi intră în grădinile palatului de

Sallandrera, fără să ia seama la strângătorul de zdrenţe, aşezat la pândă la oarecare distanţă, şi care după cum se ştie, nu era altul decât Venture.

Conception îl aştepta pe marchizul de Chamery, ca de obicei în atelierul ei.

Pe chipul tinerei fete fericirea lumina ca un fel de aureolă. Privirea ei strălucea din cauză că domnul de Sallandrera îi spusese că o lasă liberă să-şi aleagă un soţ. Oare alegerea aceasta pe care acum era stăpână, nu era făcută în fundul inimii sale, încă de mult timp?

Dar când Rocambole se aşează lângă ea, luându-i mâinile între ale lui, ea îi zise pe un ton ţâfnos:

— Ştii că sunt foarte tristă astăzi?

— Tristă?

— Şi geloasă, zise ea roşindu-se.

— Geloasă, Dumnezeule! De ce?

— Uite, iartă-mă, sunt nebună, dar în sfârşit…

— Mă îngrozeşti…

— Nu înţeleg, zise ea, de ce, când plec eu, când plecăm toţi, tata, mama, sora dumitale, bărbatul ei şi eu, dumneata rămâi în Paris?

— Şi pentru asta eşti geloasă, zise Rocambole surâzând.

— Da.

Şi Conception adăugă încet:

— Trebuie să rămâi la Paris dintr-un motiv mult mai serios?

Rocambole duse la buze mâna tinerei fete.

— Ascultă Conception, zise el surâzând, ştii că nu eşti cuminte?

— Eu?

— Sigur! Cum, nu înţelegi că eu vând Haut-Pas tatălui dumitale?

— Aşa e.

— Şi n-am nici un motiv serios să plec înainte?

— Dar… eu…

— Copilo! murmură falsul marchiz, tatăl dumitale nu trebuie să ştie nimic din ce s-a petrecut între noi… până în ziua…

— Dar, în sfârşit, zise repede Conception, nici eu nu pot să spun tatălui meu: „Îl iubesc pe marchizul Chamery şi vreau să-l iau de bărbat!”

— Sigur că nu; vezi, eu sunt însă mai diplomat ca dumneata.

Ea îl privi. El continuă surâzând:

— Plecaţi mâine, nu este aşa?

— Mâine dimineaţă. Trăsura de poştă a tatălui meu trebuie să o aştepte la barieră la ora opt punct pe sora dumitale.

— Foarte bine. În timpul drumului, lung de două zile, sora mea, care mă iubeşte mult şi căreia i-am spus totul, va vorbi adesea şi foarte mult de mine.

— Ai dreptate, murmură Conception.

— Şi, termină Rocambole, cum tatăl dumitale ţine foarte mult la titluri…

— Oh! întrerupse repede Conception, dumneata eşti un nobil adevărat.

— Sigur, dar, în sfârşit, Fabien va dovedi domnului de Sallandrera că Chamery, deşi puţin bogaţi, sunt de familie foarte veche. Unul din strămoşii mei a comandat armatele comitatelor în secolul al patrusprezecelea. Titlul nostru de marchiz datează de atunci.

După cum se vede, Rocambole intrase atât de bine în pielea adevăratului marchiz de Chamery, încât ajunsese să creadă în strămoşii săi.

— În modul acesta, continuă el, când voi sosi, tatăl dumitale va fi deja pus la curent asupra acestui fapt important.

Apoi tăcu un moment şi, ca şi cum ar fi auzit o voce interioară, deodată adăugă:

— Uite, am o presimţire ciudată.

— Ah! zise Conception îngrijorată.

— Am observat de multe ori că orice eveniment se repetă într-un viitor mai apropiat sau mai depărtat. Când v-am văzut pentru prima oară, când am avut fericirea…

— Dumneata mi-ai salvat viaţa, prietene, zise Conception tulburată.

— Ei bine! nu ştiu ce îmi spune că acolo la Haut-Pas voi avea ocazia să fac acelaşi serviciu tatălui dumitale sau unuia din ai săi.

— Ah! mă înspăimântaţi!

Rocambole surâse.

— Asta e! zise el, dacă pericolul este evitat, ce-mi pasă dacă l-a ameninţat vreodată.

Şi cei doi îndrăgostiţi mai continuară un timp o conversaţie încântătoare, plină de visuri, de proiecte, de speranţă.

Apoi veni momentul de despărţire, moment plin de emoţie în timpul căruia îşi reînnoia jurămintele.

În sfârşit, Rocambole plecă, după ce o sărută pe frunte pe domnişoara Conception şi se lasă condus de negru.

Tocmai în clipa când punea un ludovic în mâna negrului şi păşea pragul portiţei grădinilor, se împiedică de strângătorul de zdrenţe culcat lângă râu.

— Beţivule! zise marchizul deghizat în lacheu.

După cum am văzut deja, Rocambole a intrat în strada Suresnes prin poarta opusă aceleia unde aştepta trăsura, ceea ce trebuia să îl înşele pe Venture, pe pretinsul strângător de zdrenţe, pe pretinsul vizitiu al domnului duce de Château-Mailly.

Rocambole nu stătu decât câteva minute în casa aceea, atâta cât îi trebuia pentru a-şi schimba costumul; şi în urmă ieşi, după cum se ştie, prin cealaltă poartă, şi se aruncă în cupeu.

— La palat! zise el.

Vizitiul, care adormise pe capră, crezând că stăpânul său nu se mişcase din casă de la ora zece, se deşteptă speriat şi lovi caii cu biciul.

Dar falsul marchiz era departe de a bănui, vorbind astfel, că Venture îl urmărise pas cu pas de când ieşise de la palatul de Sallandrera, şi l-ar fi însoţit cu siguranţă chiar până la palatul său dacă cele două portiţe ale casei din strada Suresnes nu l-ar fi făcut să-i piardă urma.

Cupeul traversă piaţa Ludovic al XV-lea, podul, şi o luă spre chei.

Dar acolo, un eveniment, neînsemnat în aparenţă, dar care trebuia să aibă importanţa sa pentru falsul marchiz, îi atrase atenţia.

Noaptea era destul de întunecoasă şi cădea o ploaie măruntă, rece şi pătrunzătoare. Cheiul era pustiu şi liniştit.

Deodată marchizul auzi nişte strigăte disperate, apoi voci confuze, strigăte care păreau să vină din mijlocul Senei. Numaidecât porunci vizitiului să oprească şi ascultă cu atenţie.

Capitolul XVII.

Poate se va mira cineva, la prima vedere, cum un bandit de teapa lui Rocambole, care asasina un om cu aceeaşi uşurinţă ca şi cum ar fi băut un pahar de lichior, fusese atât de interesat de nişte strigăte de disperare şi nu îşi urmase drumul liniştit.

Dar, gândindu-ne la viaţa aventuroasă a oamenilor de seama lui putem înţelege că toţi aceia care trăiesc într-o răzvrătire continuă împotriva societăţii, stau veşnic la pândă, şi orice eveniment care pare că pune în joc existenţa cuiva, fie ea chiar a unui necunoscut, le atrage imediat atenţia.

Strigătele acestea de ajutor, pe care le auzise Rocambole, îi deşteptau multe amintiri din viaţa sa proprie, începând cu moartea lui Ghinion la Bougival, şi terminând cu însăşi aventura sa când, închis într-un sac, fusese aruncat pe fereastră în valurile Marnei.

— Ajutor! striga o voce slabă. Ajutor!

Vocea aceasta era a unei femei.

Imediat Rocambole se gândi la mama Fipart, al cărei cadavru era sigur că se găsea cel puţin la stăvilarul de la Saint-Cloud. În acelaşi timp, auzi zgomotul făcut de lopeţile care băteau valurile şi alte voci care strigau:

— Haide, doamnă, curaj! Aşteaptă, venim acum.

Falsul marchiz sări din trăsură, alergă la parapetul cheiului şi se aplecă deasupra, încercând să vadă ce se petrece.

Noaptea, după cum am spus, era foarte întunecoasă: dar aceasta nu-l împiedica pe Rocambole să distingă un punct negru zbătându-se la suprafaţa apei; apoi, la oarecare distanţă, o barcă, o masă voluminoasă înfruntând anevoie curentul.

Punctul negru era al unuia sau al uneia care se îneca; masa voluminoasă, o barcă care îi sosea în ajutor.

— Pe cinstea mea! murmură falsul marchiz, n-am nici o medalie de salvare de la înec, şi cum suntem într-un anotimp când o baie nu prezintă nici un inconvenient, vreau să iau această distincţie onorifică.

Zicând astfel, Rocambole, care se găsea tocmai în dreptul unei scări care da în râu, o coborî repede, sosi la marginea apei, se dezbrăcă iute de haine şi porni înot, gândind astfel: „Trebuie totdeauna să faci din când în când câte o faptă bună: o faptă bună pe ici, pe colo, spre a-i înduioşa pe judecători; dacă se va întâmpla vreodată să-mi pierd marchizatul şi să fiu trimis înaintea curţii cu juri, domnul procuror general va ţine cont de medalia mea.”

Rocambole era un înotător excelent şi dovedise asta de multe ori. Dar în momentul acesta el avea un avantaj mai mare decât barca ce, asemenea lui, gonea din toate puterile spre a o scăpa pe nenorocita femeie.

Rocambole înotă mai sus de cea care se îneca ceea ce însemna că pentru a o ajunge nu trebuia decât să se lase dus de curent, pe când barca era obligată să urce curentul; se ştie că în locul acesta Sena curge foarte repede. Or, înotând bine, Rocambole îşi continuă gândurile cu această

plăcută concluzie: „Sunt sigur că viitorul meu socru, domnul duce de Sallandrera, va fi încântat citind mâine în ziar la „Fapte diverse” un mic articol conceput astfel:

Ieri noapte, între orele două şi trei de dimineaţă, domnul marchiz de Chamery, întorcându-se acasă, trecând pe cheiul Voltaire, atenţia îi fu atrasă de nişte strigăte disperate ce veneau din mijlocul apei.

Sărind din trăsură, se dezbrăcă, se aruncă înot şi scăpă, punându-şi propria viaţă în pericol, pe o nenorocită care era să se înece; aceasta fu pentru domnul gentilom o afacere de câteva minute. Domnul marchiz de Chamery, după cât se ştie, este acel tânăr ofiţer de marină care, după ce a servit într-un mod strălucit în marina anglo-indiană s-a reîntors anul trecut pe bordul bricului „La Mouette” care a naufragiat la câteva leghe de Le Havre. Marchizul este singurul care a scăpat din acel dezastru.”

Tocmai când isprăvi redactarea mintală a micului său articol, falsul marchiz îl ajunse pe înecat, sau mai bine zis pe înecată, căci era o femeie care se aruncase de pe podul Royal şi pe care fustele o ţinuseră până atunci la suprafaţa apei.

Rocambole o împinse cu bruscheţe ca nu cumva să-l apuce de braţ, apoi o apucă de mijloc în aşa fel încât să nu-i încurce mişcările şi continuă să înoate spre barcă.

După câteva minute, domnul marchiz Albert-Frédéric-Honoré de Chamery se găsea în barcă cu tânăra femeie scăpată de la moarte, în mijlocul a patru din acei marinari care strâng ziua şi noaptea rămăşiţele aduse de fluviu.

Marinarii aprinseră un felinar. La lumina acestuia ei putură să-i examineze, rând pe rând, pe femeie şi pe salvatorul ei.

Femeia era tânără, frumoasă, şi rochia de mătase pe care o purta arăta că nu mizeria, ci vreun amor nenorocit o făcuse să încerce să se sinucidă.

Se întâmplase şi cu ea ceea ce se întâmplă cu toţi aceia ce caută un refugiu în moarte: răceala apei o făcuse să-şi

vină în fire şi lupta cu ardoare şi disperare să-şi scape viaţa pe care cu câteva minute înainte o socotise o povară.

Marchizul îşi păstrase pantalonii şi cămaşa. Nişte pantaloni de caşmir negru şi o cămaşă de pânză scoţiană încheiată la mâneci şi la gât cu câte un diamant mare.

Acestea erau destule dovezi pentru ca, în afară de albeaţa mâinilor, marinarii să îşi dea seama că aveau de-a face cu un orăşean.

— Bravo! strigă unul din marinari strângându-i mâna bărbăteşte, pe când ceilalţi dădeau îngrijirile necesare femeii, eşti curajos, domnule, şi nu sunt mulţi orăşeni ca dumneata care să facă o asemenea baie.

— Nu mi-am făcut decât datoria, răspunse Rocambole cu modestie.

— Ei bine! zise marinarul, dacă dumneata numeşti asta datorie, atunci eşti şi mai curajos decât credeam eu.

Rocambole surâse.

— Şi sunt sigur că nu te-ai pricopsit de pe urma oamenilor scăpaţi de la înec.

— Sigur că nu.

— Nu ca noi. De o săptămână tot pescuim la înecaţi în fiecare noapte.

Rocambole tresări.

— Sâmbătă trecută, continuă marinarul, în jurul podului Passy…

Rocambole începu să tremure.

— Am pescuit o femeie bătrână…

— Moartă?

— Oh! nu, zise marinarul. Părea că vrusese să se înece, dar o dată căzută în apă, s-a răzgândit.

— Şi zici că mai jos de Passy?

— Cam la trei sute de metri depărtare de pod.

— Sâmbătă?

— În noaptea de sâmbătă spre duminică, zise marinarul, care nu văzuse că Rocambole se schimbase la faţă în timpul acestei povestiri.

„Drace! se gândea falsul marchiz, oare n-am sugrumat-o bine pe mama Fipart?… O femeie bătrână, mai jos de podul Passy, sâmbătă trecută, între ora două şi trei dimineaţa… e chiar ea.”

— Cine ştie, poate din cauza sărăciei.

— Ea ne-a ticluit o poveste de care nu mai mi-aduc aminte, răspunse marinarul. Dar am strâns nişte bani şi i-am dat câţiva ludovici ca să se ducă acasă cu trăsura.

— Ah! zise Rocambole căruia îi îngheţase sângele în vine, şedea departe, fără îndoială…?

— La Clignancourt, după câte ne-a spus.

Rocambole se îngălbeni. Dar lanterna marinarului lumina prea puţin pentru a i se putea vedea paloarea.

— Prieteni, zise falsul marchiz după o clipă de tăcere, trageţi la mal, vă rog. Să o transportăm pe femeia aceasta acasă, şi să-mi găsesc hainele.

Marinarii traseră barca la mal.

Falsul marchiz puse doi ludovici în mâna unuia dintre ei, zicându-i:

— Ajută-mă să o transport pe doamna aceasta.

În acelaşi timp sări pe uscat, se duse să-şi ia hainele, se îmbrăcă repede şi se întoarse imediat să se ocupe de tânăra femeie care se găsea într-o stare de slăbiciune extrem de mare.

— Unde locuiţi, doamnă? o întrebă el.

— Pe strada Provence, domnule, răspunse ea cu o voce slabă.

— Vizitiul meu vă va conduce acasă, zise falsul marchiz.

Şi o sui în trăsură adăugând:

— Dacă aveţi nevoie de mine, doamnă, nu ezitaţi să mă înştiinţaţi: sunt marchizul de Chamery şi locuiesc pe strada Verneuil.

— Drace! murmurară marinarii, marchizul ăsta nu e deloc trufaş. Auzi! să-şi lase trăsura ca să se arunce în apă ca un matelot de rând.

Rocambole îi zise vizitiului său:

— Mă duc pe jos, condu-o pe doamna.

Tânăra femeie îi mulţumi mai mult cu privirea decât cu vocea. Cupeul plecă, marinarii coborâră iarăşi în barcă. Rocambole rămase singur pe chei, cufundat în gânduri.

„N-am sugrumat-o bine pe mama Fipart, se gândi el, sunt un prost”.

Şi se întoarse în strada Verneuil.

În afară de portar şi de camerist, toţi dormeau în palat.

Marchizul urcă în dormitorul său şi se dezbrăcă repede, îi era frig.

Dar în loc să se culce, se înfăşură într-un halat şi se duse la sir Williams, care dormea adânc.

Rocambole nu-i respectă somnul. Aprinse o lumânare ce se găsea pe măsuţa de noapte şi-l zgudui puternic pe sir Williams. Acesta sări în sus în pat, îşi roti ochii săi stinşi cu un fel de mirare, şi scoase nişte sunete întrerupte şi neînţelese.

— Haide, unchiule, zise Rocambole cu însufleţire, scoală-te! bunul meu prieten, grăbeşte-te, am nevoie de înţelepciunea ta.

Cuvintele acestea îl smulseră pe sir Williams din visurile sale şi-l readuseră cu picioarele pe pământ.

Îşi regăsi imediat sângele rece şi prezenţa de spirit obişnuită.

Făcu un gest care însemna: „Să vedem! despre ce o vorba?”

— Mama Fipart n-a murit, zise Rocambole cu brutalitate.

Cuvintele acestea îl făcură pe sir Williams să tresară.

— Or, continuă Rocambole, înţelegi tu? Ea m-a recunoscut, cu toate că mi-am schimbat înfăţişarea: sunt tot micul ei Rocambole.

„Da”, făcu sir Williams un semn din cap.

Şi întinse mâna, ceea ce însemna să-i dea tăbliţa.

Rocambole i-o dădu; apoi îi povesti foarte amănunţit noua sa aventură de pe malul Senei, precum şi ceea ce auzise de la marinari.

— Or, zise el, terminând, despre Venture tot nu ştim nimic…

Orbul încruntă din sprâncene.

— Dacă Venture şi mama Fipart se întâlnesc, pot zice că sunt pierdut.

Sentimentul acesta de pericol ce îl stăpânea pe Rocambole, îl cuprinse şi pe sir Williams, dar orbul nu-şi pierdu capul şi scrise: „Bine, dar acum nu e vorba de ea. Ai fost la Montfaucon?”

— Da.

„Bine”, făcu sir Williams semn din cap.

— Eşti grozav, murmură Rocambole, nu-ţi pasă de nimic.

„Nu”, răspunse sir Williams din cap.

— Dar pentru că mama Fipart e tot în viaţă…

Orbul scrise: „Clignancourt nu e mare, aşadar oricând vrei o poţi găsi pe mama Fipart.”

— Să o găsesc!

„Şi, continuă orbul, pentru că întâia oară ai sugrumat-o prost, te vei căzni să fii mai puţin stângaci şi o vei sugruma a doua oară mai bine.”

— Uite, zise Rocambole. Sfatul e bun, mă duc chiar acum la Clignancourt.

„Nu, nu acum.”

— De ce?

„Pentru că e mai bine să laşi plimbarea asta pentru noaptea viitoare.”

— Ah! crezi?

„Astăzi avem de făcut ceva mai bun.”

— Aşa e.

„Ai acul?”

— Ţi-am mai spus o dată.

„L-ai înfipt bine în calul mort de dalac?”

— Bineînţeles!

„Ei bine! poţi să dormi câteva ore şi pe urmă te prezinţi ca rândaş la domnul de Château-Mailly.”

— Dar mama…

Sir Williams ridică din umeri şi nu răspunse nimic.

„Are planurile lui,” se gândi Rocambole, care nu mai insistă.

Se ştie ce s-a întâmplat apoi.

Câteva ore mai târziu, John, rândaşul prezentat domnului de Château-Mailly de rândaşul concediat, fu primit şi intră în serviciu în momentul când Venture trecea în inspecţie grajdurile, cu peruca sa magnifică de vizitiu englez.

Rocambole nu îl recunoscu pe Venture în costumul acesta de vizitiu. Venture nu îl recunoscu pe Rocambole îmbrăcat în rândaş. Dar, pe când John ţesăla un cal, îl văzu pe vizitiu depărtându-se; după cum se ştie, observase că acesta din urmă trăgea piciorul ca un ocnaş eliberat.

„Trebuie să aflu eu ce e cu ăsta!” îşi zise el.

Şi cum vizitiul continua să se depărteze, fiindcă nu era decât el singur în grajd, duse acolo calul pe care îl ţesăla.

Apoi se apropie de calul arab pe care ducele îl iubea mai mult: „Păcat, îşi zise el, să ucizi un asemenea animal. Marchizul de Chamery ar da bucuros două mii de franci pe el.”

Şi Rocambole luă coada calului în aşa fel încât să îl împiedice să dea cu picioarele, apoi îl înţepă în burtă cu acul otrăvit, întocmai cum îi poruncise sir Williams.

Capitolul XVIII.

În aceeaşi zi, pe la ora zece seara, Venture se învârtea prin strada Suresnes, postându-se în faţa casei în care îl văzuse pe Rocambole intrând în noaptea trecută.

Pretinsul vizitiu îşi lepădase livreaua, redevenise Venture din cap până-n picioare, adică făcuse să îi dispară din obraz roşeaţa, îşi scoase peruca blondă şi favoriţii roşii, şi înlocuise costumul de vizitiu cu nişte haine obişnuite, care îi dădeau aerul unei băcan înstărit. Între altele, Venture avea o legătură de chei în buzunar. Aceste unelte sunt indispensabile oamenilor do felul lui, care şi închid uşile altora. Apoi, fiindcă în experienţa ce o punea la cale,

Venture nu putea să-i cheme pe agenţii de poliţie în ajutor şi nu putea să se pună sub protecţia lor, se înarmă cu o pereche de pistoale şi cu un cuţit catalan ascuţit cu grijă. Cuţitul acesta, Venture îl cumpărase de la femeia contrabandistului care ţinea hanul pe drumul Bayonei în Spania.

Strada Suresnes este de obicei pustie între ora nouă şi zece seara. Venture se plimbă mult timp în lung şi în lat, gândindu-se la felul în care ar putea intra în casa unde bănuia că îşi stabilise Rocambole domiciliul.

„Fiindcă domnul marchiz, cum spune că se numeşte, îşi zise el, a plecat azi de dimineaţă, vreau să nu mă deranjeze nimeni din casă şi să pot scotoci cu uşurinţă toate dulapurile şi toate colţurile până ce voi pune mâna pe cele două faimoase scrisori. Greutatea constă acum în a intra înăuntru. Dacă sun şi trec prin faţa portarului, el poate să mă oprească şi să mă întrebe unde mă duc. Să mai aştept.”

Şi Venture se mai plimbă încă o dată, dar cu ochii fixaţi la ferestrele primului etaj, unde nu se vedea nici o lumină.

În cele din urmă, Venture auzi o trăsură venind, care se opri în faţa uneia din cele două porţi.

Cum el era pe trotuar, nu avu de făcut decât doi paşi pentru ca să fie în poartă în momentul când un valet coborî de pe capră şi sună. Poarta se deschise.

Valetul intră strigând:

— Deschideţi porţile, vă rog!

Şi Venture intră în urma lui, în timp ce portarul alerga să deschidă cele două porţi spre a lăsa să intre trăsura, care era a unui chiriaş din curte.

— Scuză-mă, zise Venture, trecând înaintea valetului.

Portarul, crezând că omul acesta intră cu valetul, nu-i dădu nici o atenţie.

Venture nu grăbi deloc pasul şi se îndreptă foarte liniştit spre scara ce ducea la primul etaj, gândind astfel: „Fără îndoială, omul meu locuieşte la primul etaj, mai ales că noaptea trecută, ferestrele primului etaj s-au luminat

imediat ce a intrat. Or, am văzut aceeaşi lumină plimbându-se de la o fereastră la alta; aşadar, apartamentul lui trebuie să ocupe tot etajul întâi şi prin urmare nu o să găsesc decât o singură uşă.”

Venture nu se înşelase. Fiecare etaj al casei avea câte o singură uşă.

Sosind la primul etaj, banditul se aplecă spre scară şi ascultă. Se temea ca nu cumva personajul care venise cu trăsura să nu urce pe această scară.

Venture se înşelase. Chiriaşul care venise era un magistrat bătrân, domnul N…, şi ocupa primul etaj al unui alt corp de case, situat în fundul curţii.

După un sfert de ceas de aşteptare, Venture, care stătuse complet nemişcat, se apropie de becul de gaz care lumina etajul întâi şi îl stinse.

Apoi se îndreptă spre uşă, căută pe pipăite, cu degetul gaura broaştei, introduse în ea o cheie falsă, şi cu îndemânarea minunată a hoţilor din Londra, în compania cărora lucrase şi el odinioară, dădu zăvorul la o parte şi deschise uşa fără să facă cel mai mic zgomot.

Intră în apartamentul cufundat în întuneric. Închise uşa în urma lui şi rămase nemişcat câteva momente, ţinându-şi suflarea. Dar după o oarecare ezitare, şi cum împrejurul lui domnea cea mai adâncă linişte, Venture prinse curaj, scoase din buzunar un chibrit şi un muc de lumânare, procurându-şi astfel o lumină slabă şi, cu ajutorul luminii acesteia, examinând locul unde se găsea. Era într-o antecameră spaţioasă care răspundea într-un coridor ce conducea fără îndoială la bucătărie şi la mai multe uşi acoperite cu draperii orientale.

„Ce şic!” murmură Venture.

Şi se îndreptă către una din uşi, puse mâna pe clanţă şi pătrunse în sufragerie.

Rocambole mobilase foarte bine apartamentul din strada Suresnes, în epoca când nu-l găsise încă pe sir Williams şi nu se gândea să se însoare cu domnişoara de Sallandrera.

El închiriase această locuinţa pentru o destinaţie misterioasă.

Evenimentele hotărâseră însă altfel, dar mobilierul era tot acelaşi.

Apartamentul se compunea dintr-o sufragerie, un salon mare, un dormitor, un fumoar şi un cabinet de toaletă. Toate acestea erau noi, cochete, cu covoare moi şi călduroase, împodobite cu tablouri de diferite calităţi, apoi obiecte de artă, vase chinezeşti şi cu toate nimicurile care le încântă întotdeauna pe femei.

Venture se opri în salon, se aruncă pe o canapea, ca şi cum ar fi fost la el acasă şi se gândi o clipă.

„Când cineva e marchiz şi are un asemenea apartament, îşi zise el, trebuie să aibă cel puţin un camerist, dacă nu un valet şi o bucătăreasă. Domnul marchiz a plecat, dar servitorii săi sunt în Paris, şi dacă au plecat şi ei, se vor întoarce peste un timp. Să mă grăbesc, aşadar, să iau măsurile necesare şi să trec să inspectez întregul apartament”.

Venture, pungaş de meserie, îşi dădu seama dintr-o aruncătură de ochi de toată dispunerea apartamentului şi se gândi că dormitorul se află în stânga, fiindcă sufrageria era la dreapta salonului. El se îndreptă aşadar spre dormitor şi acolo, fiindcă mucul de lumânare începea să-i ardă degetele, aprinse o lumânare pe care o găsise pe noptieră. Apoi îşi continuă inspecţia.

Dormitorul îmbrăcat tot în catifea albastră nu conţinea nici o mobilă, nici o etajeră care ar fi putut da de bănuit unui ochi atent că acolo ar fi ascunse faimoasele acte. Dar în fundul dormitorului, Venture zări o altă uşă. Uşa aceasta dădea în fumoar. Acolo se afla o bibliotecă încuiată cu grijă, iar pe mobila aceasta era o lădiţă de lemn de santal, cu trei încuietori de oţel.

Lădiţa aceasta îi atrase atenţia lui Venture.

„S-ar putea foarte bine să fie în lădiţa aceasta”, se gândi el.

„Mi-aş pune viaţa chezaş că hârtiile se găsesc aici. O să văd…”

Inspecţia făcută de Venture era numai pregătitoare. Un fel de recunoaştere. El nu se opri în fumoar, după cum nu se oprise nici în dormitor, ci parcurse coridorul care făcea înconjurul apartamentului. Coridorul acesta conducea la bucătărie.

„Marchizul nu mănâncă acasă, îşi zise Venture; toate vasele sunt acoperite de cocleală. Deci, n-are bucătăreasă.”

Lângă bucătărie se găsea o uşă care dădea în scara de serviciu; alături de uşa aceasta era un cabinet cam întunecos, rezervat fără îndoială servitorului. Dar patul nu era făcut, podeaua, măsuţa, cana de apă, paharul, erau acoperite de praf.

„Valetul nu doarme aici, îşi zise Venture. Prin urmare se poate lucra în voie. Haide, curaj!”

El se întoarse în fumoar, puse lumânarea pe sobă, trase cu grijă perdelele duble de la ferestre, astfel ca lumina să nu poată fi văzută de afară.

Apoi se aşează pe un fotoliu şi îşi zise: „Când cineva vrea să găsească o comoară şi când bănuieşte a fi foarte aproape de ea, înainte de a începe să o caute, trebuie să-şi zică: „Dacă aş poseda eu însumi comoara aceasta, şi aş vrea să o ascund, unde aş pune-o?” Deci, să zic un moment că sunt Rocambole, că după ce l-am asasinat pe curier şi i-am furat hârtiile, am venit aici, şi cu hârtiile în mână, m-am aşezat chiar în fotoliul acesta, întrebându-mă: „Unde dracu aş putea să le pun pentru ca să nu le găsească nimeni?”

Şi Venture privi rând pe rând soba, tablourile, colţurile tavanului, biblioteca şi dulapul.

„Fără îndoială, îşi zise el, Rocambole nu e omul care să le închidă într-un sertar lângă câteva acţiuni, de la Societatea de căi ferate sau titluri de rentă. Mai mult chiar, nu e omul care să le ardă. Asemenea lucruri nu se ard.”

Lădiţa care-i atrăsese la început atenţia fu scoasă imediat din discuţie de spiritul cercetător al banditului.

„Nu e acolo, se gândi el, presupunând că poliţia ar fi făcut o descindere, lădiţa ar fi fost prima cercetată.

Şi privirile i se opriră pe bibliotecă.

„Mijlocul acesta e depăşit, îşi zise el, dar există încă oameni care ascund bilete de mii de franci în vreo carte. Cine ştie?”

Venture ridică una câte una cărţile din bibliotecă, având grijă totodată să le aşeze în aceeaşi ordine. Nici o filă nu scăpă necercetată.

Venture închise biblioteca şi trecu la dulap. Dulapul era închis. Aici eroul nostru se lovi de un obstacol. Luă dalta, examină broasca şi băgă o cheie. Cheia intră, o întoarse şi dulapul se deschise.

Dar dulapul nu conţinea decât obiecte de o cu totul altă natură decât acelea pe care le căuta banditul. El găsi o pungă, un portofel cu nişte scrisori adresate domnului Frédéric, ceşti de Sevres şi de Japonia, precum şi câteva obiecte neînsemnate. Dintre toate aceste obiecte, numai unul singur îi atrase atenţia. Era un pumnul… Pumnalul acesta, cu mânerul de sidef şi cu teaca de piele, avea o lamă triunghiulară, care îi aminti imediat lui Venture rana de aceeaşi formă pe care o văzuse la umărul nefericitului curier.

Dar în acelaşi timp, examinând mai de aproape arma, se lovi peste frunte, zicând: „Bun! Cunosc acest încântător pumnal; el i-a servit lui sir Williams ca s-o ucidă pe Fanny. L-am ridicat din camera doamnei Mallasis la o jumătate de oră după asasinat.”

Şi Venture, care nu se atinse nici de pungă, nici de portofel, puse pumnalul în buzunar.

„Acesta va figura ca probă materială pe masa preşedintelui curţii cu juri, când va fi judecat Rocambole”, se gândi el.

Apoi închise dulapul şi veni să se aşeze în fotoliu. „O să caut peste tot”, îşi zise banditul. Şi începu să se gândească: „Sigur că Rocambole n-a stricat parchetul, sau n-a săpat

zidul, sau n-a desfăcut scaunele pentru a ascunde hârtiile. Dacă ar fi aşa, treaba mea n-ar fi tocmai uşoară. Ah! Are şi tablouri; cine ştie dacă nu le-a ascuns între pânză şi ramă. Să caut?”

Fără îndoială, Venture voia să-şi traducă gândul în faptă, dar auzi un zgomot uşor, zgomotul unei chei întorcându-se în broască.

Banditul suflă în lumânare, stinse mucul de lumânare cu degetele şi fugi să se ascundă, cu pumnalul în mână, în scobitura unei ferestre, după nişte perdele.

În acelaşi timp se auziră paşi în coridorul ce înconjura apartamentul; paşii se apropiară, pătrunseră în salon şi se opriră în camera de culcare. E vreun servitor! E chiar Rocambole?

Această din urmă ipoteză era puţin probabilă, fiindcă de dimineaţă, portarul îi spusese lui Venture că domnul Frédéric plecase într-o călătorie de opt zile.

Venture rămase nemişcat, reţinându-şi respiraţia şi strângând mânerul pumnalului. Era hotărât să se apere şi chiar să îl ucidă pe nefericitul care l-ar tulbura în căutările sale, dacă acest nefericit l-ar fi descoperit; dar el luase, în acelaşi timp, hotărârea de a rămâne liniştit până în ultima clipă. Auzi zgomotul paşilor aproape zece minute în camera de culcare şi auzi chiar deschizându-se o uşă pe care el nu o observase şi care era cabinetul de toaletă unde Rocambole încuia numeroasele sale costume.

Din locul unde era ghemuit, îi era imposibil lui Venture să vadă în dormitor şi, prin urmare, să ştie cine era personajul cu care avea de a face. Dar în curând paşii se apropiară de el şi o rază de lumină căzu pe oglinda din fumoar.

Un om intră. Omul acesta era elegant şi îmbrăcat cu simplitate. Venture îl privi cu curiozitate. Era sau nu era Rocambole? Deoarece în momentul acesta eroul nostru căci el era, redevenise aşa de bine marchizul de Chamery, încât

era de nerecunoscut pentru Venture, care nu-şi amintea exact decât de Rocambole.

Doar mama Fipart putuse să îl recunoască, în trăsăturile uşoare şi invizibile, pe fiul ei adoptiv.

Dar dacă şi de data asta nu îl recunoscu pe Rocambole, precum nu-l recunoscuse nici în John rândaşul, în schimb, Venture îşi zise: „L-am văzut pe domnul acesta într-un loc. Şi acum cincisprezece zile, în cartierul Saint-Honoré. într-o zi pe ploaie. mi-a cerut un foc.”

Amintirea aceasta fu pentru Venture acea scânteie care aprinde pulberea de praf de puşcă, făcând să sară un butoi în aer.

„Drace! se gândi el, chiar în ziua aceea, când am primit o scrisoare semnată de sir Williams, când l-am întâlnit sub movile, într-o noapte întunecoasă, pe Rocambole, care m-a trimis în Spania zicându-mi: „Tu mă vei recunoaşte după voce, dar cu siguranţă că nu mă vei recunoaşte în alt mod. Mi-am compus altă înfăţişare”.

Şi Venture adăugă: „Dacă ar fi el?”

În urma acestei reflecţii, Venture scoase din buzunar unul din pistoale, sprijini cu degetul cocoşul astfel încât să nu scoată nici un zgomot şi-l încărcă încet.

Marchizul de Chamery se ducea şi venea în cabinetul de dormit căutând un obiect oarecare pe care nu-l găsea.

El luă o ţigară de după sobă şi o aprinse. Apoi se apropie de bibliotecă:

— Nu m-ar supăra, murmură el cu glas scăzut, dacă aş reciti puţin scrisoarea monseniorului, arhiepiscop de Saragosa.

Vocea aceasta, pe care Rocambole nu-şi dăduse osteneala să o modifice cu acel uşor accent englez, îl făcu pe Venture să tresară.

„El e, îşi zise el, e chiar el. Dacă nu e figura lui, e vocea lui…”

Şi Venture, rece şi liniştit cum sunt toţi bandiţii de felul lui, ridică pistolul şi îl ochi pe Rocambole în frunte.

Capitolul XIX.

Trecură astfel mai multe secunde.

Degetul lui Venture nu apăsă cocoşul şi glonţul nu plecă. Un gând teribil, iute ca fulgerul, trecu prin mintea banditului.

„Dacă îl omor, îşi zise el, lumea va alerga la zgomotul armei, voi fi arestat şi fiindcă legea nu admite ca cineva să-şi facă dreptate singur, mă va trimite la ocnă, dacă nu la eşafod; nu fac prostii d-astea. De altminteri, se gândi Venture, dacă îl omor pe Rocambole, nu câştig nimic, îmi trebuie hârtiile, şi mi se pare că-mi arată chiar el unde se găsesc.”

Într-adevăr, marchizul de Chamery, care se credea absolut singur, deschise biblioteca şi scoase o carte voluminoasă.

Venture îl urmărea cu privirea, nu-i scăpa niciuna din mişcări.

— Am scuturat şi eu cartea aia, îşi zise banditul. N-a picat nimic din ea.

Rocambole luă volumul şi se apropie de locul unde era pusă lumânarea. Deschise apoi cartea la o pagină oarecare şi citi cu atenţie. Un surâs se ivi pe buzele sale.

— Pe cinstea mea! murmură el, aş putea foarte bine să fac volumul acesta cadou domnului de Château-Mailly, fără să ştie măcar ce conţine.

Şi Rocambole puse la loc cartea, închise biblioteca şi ieşi din cabinetul de fumat, fără să se gândească a se apropia de fereastra în a cărei scobitură Venture stătea nemişcat, şi ţinându-şi respiraţia.

După o clipă, pretinsul vizitiu al domnului de Château-Mailly auzi paşii marchizului depărtându-se, traversând salonul şi intrând în antecameră.

Apoi o uşă se deschise şi se închise. Era uşa apartamentului care dădea în scara principală.

După nestrămutatul său obicei, Rocambole intrase în casă prin scara de serviciu şi ieşise prin seara cea mare,

fără să bănuiască că lasă în fumoar pe cel mai înverşunat duşman al său.

Venture, auzindu-l ieşind, dădu perdelele la o parte şi ascultă zgomotul uşii deschizându-se şi închizându-se care îl anunţa că Rocambole plecase de acasă. El îl văzu într-adevăr, la lumina felinarului vecin, traversând strada şi trecând pe trotuarul celălalt, apoi mergând foarte liniştit în direcţia Madeleine şi dispărând după colţul străzii cu acest nume.

„Acum, îşi zise el, mă duc să mă uit şi eu puţin”.

Venture scoase chibritul din buzunar şi aprinse lumânarea.

Observase perfect volumul pe care îl deschisese Rocambole. Volumul acesta era, de altfel, prin dimensiunile sale, foarte uşor de deosebit de celelalte.

Îl luă şi se aşează, ca şi Rocambole, la colţul mesei, de care se rezemă pentru a examina volumul. Era o carte spaniolă, legată în piele.

Titlul era scris cu litere negre şi roşii:

ISTORIA CAVALERULUI DON QUIJOTE DE LA MANCHA, etc, etc.

Venture ştia spaniola şi citi foarte repede prima pagină a romanului lui Cervantes. Apoi scutură din nou volumul, dar nu căzu nici o hârtie.

„Le-a lipit cu cocă”, se gândi el.

Şi răsfoi foaie eu foaie, întorcând încet toate paginile cărţii până la ultima.

„Asta e nostim, îşi zise el, nu văd nimic.”

Şi începu să întoarcă din nou de la cea din urmă spre început; dar către mijloc, tresări imediat.

„Oh! oh! ce-i cu asta”, murmură el.

Într-adevăr, simţise o foaie mai groasă decât celelalte, şi recunoscu imediat că grosimea aceasta provenea de la reunirea a două pagini aşa de bine lipite între ele, încât trebuia să fii foarte dibaci pentru a observa acest lucru.

„Vezi! zise el, e priceput afurisitul, e foarte priceput.”

Şi Venture continuă să cerceteze cartea sfârşind prin a conchide: „Scrisoarea episcopului din Burgos este aici, între aceste două pagini; dar aceea a defunctului duce de Sallandrera, strămoşul acestuia, nu e aici. Să continui!”

Şi mai întoarse câteva foi.

„Bun! iat-o”, zise el.

El găsi, într-adevăr, alte două pagini lipite; Venture se gândi imediat să rupă cele două pagini. Un gând îl opri.

„Să stau liniştit, îşi zise el; Rocambole urmează să mai cerceteze câteodată volumul acesta, şi atunci n-am făcut nimic, căci va observa chiar mâine furtul. Or, eu nu vreau să fac lucrurile pe jumătate şi vreau să-l prind bine în capcană pe omul meu. Nu numai scrisorile îmi trebuie, ci şi capul scumpului meu prieten, căci dacă îl las în viaţă, nu m-aş putea bucura în linişte de cele douăzeci şi cinci de mii de livre de rentă pe care le voi avea mulţumită inteligenţei mele.”

Şi Venture examină cele două pagini unite cu minuţiozitate.

„Oh! zise el, lucrul e bine făcut.”

Udă cu vârful limbii marginile lipite.

„Sunt lipite cu cocă de făină şi de aceea sunt greu de desfăcut. Dar odinioară am învăţat şi cu să dezlipesc scrisorile, şi o să pun acum în practică vechile mele cunoştinţe.”

Venture se duse în camera de culcare, unde observase în treacăt un samovar de bronz. Samovarul era plin cu apă: dedesubt se afla o lampă cu spirt.

Venture luă samovarul, aprinse spirtul şi după câtva timp apa începu să fiarbă. Atunci puse volumul deasupra şi îl lăsă expus la acţiunea aburilor. Câteva minute fură de ajuns. Cele două pagini fură pătrunse de aburi, coca se înmuie puţin câte puţin şi cele două pagini se desfăcură la un colţ. Venture luă de pe biroul lui Rocambole un cuţit de fildeş şi le desfăcu complet. O hârtie galbenă mototolită, acoperită de un scris negru ale cărui caractere neregulate indicau

faptul că datează din secolul al optsprezecelea, apăru înaintea ochilor lui Venture.

Era scrisoarea episcopului din Burgos, scrisoare contrasemnată de valetul care asistase la înlocuirea copilului.

Venture dezlipi celelalte două pagini prin acelaşi procedeu şi imediat fu în posesia celei de a doua scrisori. Aceasta era semnată: „Tatăl dumitale, Ducele de Sallandrera.”

Venture puse cele două scrisori în buzunar. Apoi luă de pe biroul lui Rocambole două foi de hârtie albă de aceeaşi dimensiune şi grosime cu scrisorile şi le puse în locul lor.

După aceasta, fiindcă coca era încă moale, relipi paginile cărţii, cu aceeaşi îndemânare întrebuinţată de Rocambole în operaţiunea aceasta delicată.

Apoi puse la loc volumul în bibliotecă, duse samovarul în camera de culcare, şi-şi aprinse mucul său de lumânare stingându-l pe celălalt.

Precauţiunile acestea fiind luate, ieşi din apartament precum intrase şi ajunse la scara pe care o coborî, de astă-dată cu un pas uşor, sigur, pasul omului care n-are nici un păcat pe conştiinţă.

Era trecut de miezul nopţii; portarul se culcase.

— Deschideţi poarta, vă rog! strigă Venture bătând în geamul portarului.

Portarul se deşteptă pe jumătate şi deschise poarta fără a se mai gândi să întrebe cine este.

Venture se grăbi să ajungă în stradă.

„Uf! murmură el, iată o expediţie care mi-a făcut inima cât un purice”.

După o oră, vizitiul domnului duce de Château-Mailly, se întorcea la palat, cu peruca sa blondă şi favoriţii săi roşii.

„Nu e nevoie, se gândi el, să-l scol pe duce. Ar fi mai bine să aştept până mâine dimineaţă să scap de Rocambole, şi asta nu e lucru uşor.”

Venture voia să se ducă în camera sa, dar văzu lumină şi auzi glasuri în grajd. Împrejurarea aceasta neobişnuită îl făcu curios şi în loc să se ducă în camera sa, care se găsea în fundul curţii palatului, la fel cu a celorlalţi servitori, intră în grajd. Doi rândaşi şi dresorul se strânseseră în jurul calului arab. Sărmanul cal era trântit pe paie, balele erau pline de o spumă însângerată, şi părea în prada unor suferinţe teribile…

— Ce are calul? întreba Venture, care se apropie luându-şi accentul său englezesc.

— Nu ştiu, zise dresorul. Se tăvăleşte aşa de la ora cinci seara… Domnul duce a trimis după veterinar. Şi a venit de mai multe ori să îl vadă pe Ibrahim. Dar veterinarul nu e acasă.

Venture se aplecă spre cal, îl examină şi tresări.

— Dar, strigă el deodată, calul ăsta are dalac… E un cal pierdut, bun de lepădat!

Înainte de a continua, e necesar să ne întoarcem un moment în ziua precedentă, când Rocambole, luându-şi în primire funcţia de rândaş, observase că noul vizitiu al domnului Château-Mailly trăgea piciorul drept ca un ocnaş liberat.

Lucrul acesta îl pusese pe Rocambole pe gânduri.

„Trebuie să aflu eu ce este cu omul ăsta, îşi zise el. Pe cinstea mea, dacă ar fi puţin mai gras… dar nu… nu e posibil… Venture are o burtă enormă…”

Şi cu toate că nu se mai gândea la asta, Rocambole nu era mai puţin îngrijorat. Venture se vopsise aşa de bine, încât adversarului său îi era imposibil să-l recunoască. Dar de ce un englez, un adevărat englez avea mersul unui om care a stat zece ani în ocnă?

„Asta e! îşi zise în sfârşit Rocambole, n-am văzut bine… vizitiul are un mers greu şi asta-i tot… De altminteri, Venture era mult mai gras, şi ăsta nu e tocmai aşa. Dar în sfârşit, n-o să-l pierd din vedere. Acum, să mă ocup de afacerile mele.”

Rocambole înţepase calul cu acul otrăvit. Calul simţise o durere uşoară şi răspunse printr-o lovitură de picior, pe care Rocambole o evită dându-se repede în lături. Falsul rândaş închise cu grijă acul în cutie şi se depărtă de Ibrahim. Pentru a executa ordinul lui sir Williams, Rocambole alese momentul cel mai favorabil, căci un minut după asta, dresorul şi un alt rândaş intrară în grajd. Rocambole se apucă să-şi cureţe calul cu aerul cel mai indiferent din lume.

După un sfert de oră intră Zampa.

— Pune şaua pe Ibrahim, zise el, domnul duce vrea să plece.

Rocambole îi puse şaua şi scoase căpăstrul cu grijă.

„Totdeauna ne ajută întâmplarea! îşi zise el. Cursa pe care arabul o va face va grăbi apariţia bolii cu zece ore mai devreme. Bună afacere!”

În acelaşi timp, valetul Gât-Frânt punea şi el şaua pe un alt cal pentru a-l însoţi pe stăpânul său la pădure.

Domnul de Château-Mailly, care urcase, coborî imediat şi încalecă pe Ibrahim zicând lui Zampa:

— Mă voi întoarce la prânz să mă îmbrac. Am de făcut astăzi multe vizite. Să dai ordin să mi se pregătească trăsura pentru ora două.

Zampa se înclină şi ducele plecă urmat de Gât-Frânt.

Rocambole, care curăţa un al doilea cal, auzise tot ce spusese ducele.

Vizitiul nu se mai întorsese. Fără îndoială Venture îi ceruse ducelui voie să plece în oraş.

Dresorul şi rândaşii erau tot timpul în grajd. Zampa se plimba prin curte, ca o slugă devenită liberă când stăpânii săi nu sunt acasă; fuma o ţigară învârtind-o între degete cu o îndemânare specifică spaniolilor sau vecinilor lor, portughezii.

Atunci Rocambole se strecură fără zgomot afară din grajd şi se apropie de el.

Zampa luă atitudinea măreaţă a unui camerist nobil faţă de un umil rândaş. Dar, în atitudinea aceasta, Rocambole surprinse câteva semne misterioase, pline de cel mai profund respect şi care voiau să zică, fără îndoială:

— Ştiu foarte bine că sunteţi stăpânul meu, că depind cu totul de dumneavoastră şi că m-aţi putea trimite la eşafod când v-ar plăcea.

— Foarte bine, zise Rocambole surâzând. Atitudinea ta se potriveşte de minune cu rolul tău de camerist credincios.

— Aştept ordinele dumneavoastră, murmură încet portughezul.

— Sunt foarte simple. Răspunde mai întâi la întrebările mele.

— Ascult.

— Unde şade de obicei stăpânul tău?

— În sala de fumat, unde şi-a făcut cabinetul de lucru.

— Aici şade totdeauna?

— Totdeauna.

— Şi când se îmbracă şi când se dezbracă?

— Da, căci cabinetul său de toaletă este alături.

— Foarte bine.

Şi cum Zampa părea că nu înţelege, Rocambole adăugă:

— Vreau să mă duci în fumoar.

— Veniţi, zise Zampa.

El îl conduse pe Rocambole pe scara care cobora din apartamentul ducelui la grajd.

— Aici, zise Rocambole intrând şi arătând cu degetul un fotoliu, şade ducele când vrea să scrie?

— Totdeauna.

— Foarte bine! Uită-te şi bagă de seamă să nu ne deranjeze nimeni.

La prânz, domnul de Château-Mailly se întoarse de la plimbare şi ceru să i se servească dejunul. Apoi trecu în camera care îi servea de cabinet de lucru şi desfăcu scrisorile pe care Zampa i le aduse pe o tavă de argint.

Printre scrisorile primite de duce, era una venită de la notarul său, căruia trebuie să-i răspundă imediat.

Ducele se aşează în fotoliu său, la masa de lucru, şi scrise notarului. Apoi îi zise lui Zampa:

— Îmbracă-mă, vreau să plec!

Şi ducele, vrând să se ridice, puse mâinile pe braţele fotoliului.

Dar deodată scoase un strigăt de durere.

— Zampa, zise el furios, eşti un dobitoc dacă înfigi acele în braţele fotoliului meu şi nu le pui în perniţă.

Şi ducele îi arătă lui Zampa, care părea, consternat, mâna stângă din care ieşea o picătură de sânge.

Capitolul XX.

L-am urmărit pe Venture în expediţia sa nocturnă din strada Suresnes şi am văzut cum a pus mâna pe scrisorile acelea cărora domnul duce de Château-Mailly le acorda o importanţă atât de mare.

E necesar acum să-l urmărim pe Rocambole pentru a explica ce-l făcuse să vină în strada Suresnes, la miezul nopţii, fără a bănui că Venture îl spiona din spatele unei perdele.

Pe la prânz domnul de Château-Mailly se întorsese la palat, după două sau trei ore de galop în pădurea Boulogne şi Champs-Élysées. Chiar Rocambole, adică John rândaşul, fu acela care primi calul arab, pe care plimbarea aceasta îl încălzise puţin.

Îl curăţă, îl ţesălă, îi spălă picioarele şi se uită sub burtă. Un punct negru se formase în locul înţepăturii, şi când Rocambole îi trecu ţesala pe sub burtă, nobilul animal, care deja începuse să simtă primele atacuri ale bolii, îi dădu o lovitură teribilă de care rândaşul se feri cu uşurinţa sa obişnuită.

Pe când el făcea operaţiunea aceasta, Zampa intră în grajd. Rocambole îi aruncă o privire întrebătoare, după care se uită de jur împrejur.

Dar Zampa, care surprinsese foarte bine privirea aceasta, nu se apropie deloc de Rocambole, ci de valetul Gât-Frânt, care, aflat la mică distanţă, curăţa calul după care descălecase.

— Afurisitule! îi strigă Zampa, am să-ţi lungesc urechile ca unui măgar.

— Pentru ce, domnule Zampa? întrebă valetul cu obrăznicie.

— Pentru că ai vrut să mă dai afară.

— Eu?

— Chiar tu.

— Ah! cum! murmură valetul uimit, şi ce am făcut?

— Îţi aduci aminte că ieri seară, pe când ducele nu era acasă şi eu citeam ziarele, tu ai venit să mă întrebi nu ştiu ce, şi că eu am binevoit să te admit în intimitatea mea?

— Mi-aduc aminte foarte bine, domnule Zampa.

— Îţi aduci aminte că ai luat o perniţă cu ace de pe masă?

— Eu? nu…

— Mi-aduc aminte eu. Te-ai jucat cu acele. Înfigându-le şi scoţându-le din fotoliul domnului duce… apoi…

— Dar întrerupse Gât-Frânt, mi-aduc aminte că aş fi luat perniţa într-adevăr, pe când dumneavoastră îmi povesteaţi istoria ţiganilor din Spania; dar nu-mi amintesc dacă am luat şi ace…

— Ceea ce s-a întâmplat. Ai înfipt, fără să vrei, ace în fotoliul domnului duce.

— Ah! zise Gât-Frânt, e nostim.

— Şi, termină Zampa, domnul duce s-a înţepat până la sânge.

Rocambole asculta, zâmbind.

— Şi, zise Gât-Frânt, s-a supărat?

— M-a tratat ca pe un netrebnic.

Gât-Frânt strâmbă din nas şi nu mai îndrăzni să zică nici un cuvânt.

— Altădată, termină Zampa, am să-ţi tai ghearele dacă vei mai îndrăzni să faci aşa ceva.

Şi portughezul, care ştia foarte bine că Rocambole auzise totul, se depărtă maiestuos şi solemn ca un camerist credincios stăpânului său.

Rocambole nu voia să mai afle altceva. Se furişă foarte liniştit din grajd, ieşi din palat ca şi cum ar fi avut de făcut un drum până în vecini şi o luă repede pe strada Suresnes unde se grăbi să redevină marchizul de Chamery.

— În realitate n-am ce mai face la palatul de Château-Mailly, căci Zampa mă va ţine la curent cu toate.

După o oră, marchizul intră în palatul său din strada Verneuil.

Vicontele şi vicontesa d'Asmolles plecaseră de dimineaţă într-o trăsură de poştă spre Franche-Comté şi la bariera Tronului întâlniră o trăsură de călătorie a ducelui de Sallandrera. Aşadar, nu rămânea la palatul de Chamery decât pretinsul matelot al marchizului, adică sir Williams. Rocambole se sui la el imediat. Orbul aştepta întoarcerea sa cu nerăbdare. El recunoscu zgomotul paşilor pe scară, şi când scumpul său elev intră, faţa mutilatului exprima un fel de nelinişte care arăta cât de mult se interesa el de tot ce privea fiinţa în care se încarnase cu gândirea.

„Ei bine?" zise el ridicând capul întrebător.

— Merge, răspunse Rocambole.

„Ai înţepat calul?" scrise orbul pe tăbliţă.

— Şi stăpânul, răspunse Rocambole.

Sir Williams începu să râdă, şi faţa sa aprobatoare îl umplu de bucurie pe ucenicul său.

— Acum, zise el, ce trebuie să fac?

„Să o găseşti pe văduva Fipart."

— Ah!

„Ştii ce e cu Venture?"

— Cam greu lucru.

Sir Williams scrise: „Când cineva a fost vizitiu, rândaş şi mai ştiu eu ce, poate să îmbrace o bluză… şi să se

învârteascâ pe la Clignancourt… Acolo o va căuta pe văduva Fipart.”

— Pentru asta trebuie să mă duc acolo.

„Da, o vei găsi, aşteaptă strângătorii de zdrenţe, nu ies decât noaptea.”

— Şi… pe urmă…

„Drace! scrise sir Williams, în locul tău aş lua-o cu binişorul. Ea are o slăbiciune pentru tine… şi poate să ne fie de folos…”

— Ce nostimă idee!

„Nu se ştie.”

— Dar cum îţi închipui tu, că marchizul de Chamery se va expune să fie recunoscut de văduva Fipart, fostă hangioaică la Bougival, fostă portăreasă la Menilmontant?

Sir Williams ridică din umeri, apoi scrise răspunsul acesta diplomatic: „Nu se sugrumă, ci se otrăveşte.”

— Bun! înţeleg…

Sir Williams surâse din nou.

— Şi, zise Rocambole, după asta, ce vom face?

„Vom scăpa şi de Zampa.”

— Cum?

„Nu ştiu încă, dar vom găsi o cale…”

— Şi, pe urmă?

„Pe urmă, vei pleca spre Franche-Comté cu fostul tău matelot Walter Bright, şi nu te vei întoarce decât în calitate de soţ al domnişoarei Conception.”

— Crezi?

Sir Williams scrise fraza aceasta, care avea să impresioneze adânc sufletul elevului său: „Atâta timp cât voi fi lângă tine, atâta timp cât voi trăi, tu vei reuşi în toate. În ziua când nu voi mai fi pe lumea asta, totul se va prăbuşi în jurul tău ca un castel de cărţi de joc.”

Dar Rocambole nu dădu nici o atenţie acestor cuvinte şi îi zise lui sir Williams:

— Trebuie să mă duc imediat la Clignancourt?

„Ce oră e?”

— Trei.

„E prea devreme. Strângătorii de zdrenţe ies pe la miezul nopţii. Cu toate astea să fii pe la Clignancourt pe la şapte. Până atunci, poţi să faci ce vrei.”

— Zampa trebuie să vină în strada Suresnes.

„Când?”

— Pe la zece.

Orbul dădu din cap în semn de aprobare şi Rocambole îl părăsi.

Marchizul petrecu o oră la club, pierdu douăzeci şi cinci de ludovici la wist, se întoarse în strada Suresnes pe la ora cinci şi jumătate, redeveni omul cu haina poloneză şi deschise lui Zampa, care, la ora şase precis, suna la poartă.

— Ce este? zise el.

— Calul e foarte bolnav. Domnul duce a fost anunţat acum cinci minute.

— A coborât în grajd?

— Imediat.

— A atins calul?

— L-a mângâiat de mai multe ori.

— Cu care mână?

— Cu aceea la care s-a înţepat.

— Bravo!

— Mai ai să-mi spui ceva?

— Nu.

— Să mai vin?

— Mâine, ca să-mi spui ce mai e nou, şi cum a petrecut ducele noaptea.

Zampa se înclină.

— A întrebat cineva de mine la grajd? întreba Rocambole.

— Nu încă, vizitiul nu s-a întors.

— Nici dresorul?

— Nici…

Rocambole îl concedie pe Zampa; se metamorfoză complet şi ieşi din casa de pe strada Suresnes prin scara de

serviciu. Strălucitul marchiz de Chamery devenise o adevărată haimana. Şapca înclinată pe-o ureche, bluză albă pătată de vin, ghete scâlciate, pantaloni negri unsuroşi, cravată înnodată, lulea în dinţi. Astfel îmbrăcat, Rocambole reprezenta tipul acela destul de cunoscut sub numele de pierde-vară, adică o haimana care nu face nimic, o haimana care îşi petrece viaţa fumând din pipă şi bând vin de doi bani cinzeaca.

Rocambole se îndreptă foarte liniştit spre bariera Clichy, trecu prin străzile Tronchet şi Amsterdam. Apoi ajunse în Montmartre mergând mereu, fumând din pipa sa scurtă şi fredonând o arie de cafenea. Trecu prin faţa celebrei mori Galette şi coborî la Clignancourt, unde o mulţime de strângători de zdrenţe şi de fier vechi îşi stabiliseră domiciliul.

Nu-i fu greu să găsească imediat acest mic sătuleţ de colibe şi de construcţii vechi, de bordeie tencuite cu pământ galben, unde trăia şi mişuna talmeş-balmeş populaţia aceasta industrială nocturnă.

Când să treacă de barieră, un tânăr strângător de zdrenţe îl întâmpină cu coşul său pe spate.

— Hei! camarade, îi zise Rocambole, eşti băiat de treabă? dau o cinzeacă…

— Bine, zise strângătorul de zdrenţe, care avea paisprezece sau cincisprezece ani.

Rocambole îl târî într-o cârciumă mizerabilă la capătul străzii, pe tejgheaua căreia curgea fără sfârşit spirtul şi rachiul de cartofi.

— Ce serviciu îmi ceri, camarade? întrebă strângătorul de zdrenţe.

— Tu trebuie să o cunoşti pe mătuşa mea?

— Muntele de pietate?

— Nu, glumeţule!… mătuşa mea, adevărata mea mătuşă, sora decedatei mele mame.

— Locuieşte prin partea locului?

— Da. Strânge zdrenţe.

— Şi a locuit aici?
— Nu ştiu: dar mi se pare că da…
— Cum o cheamă?
— Doamna Fipart.
— A! Doamna Fipart? văduva Fipart?
— O cunoşti?
— Fireşte! şade colo… uite, la poarta aia roşie ca o ghilotină. Dar nu ştiu dacă e acasă… n-am văzut-o azi…
— Ştii dacă are ceva parale? întrebă Rocambole clipind din ochi.
— Nu prea merge comerţul cu zdrenţe…
— Ah! Nu-mi pasă! Mătuşa Fipart are bani la ciorap.
— Şi vrei să-ţi dea ceva? întrebă strângătorul de zdrenţe.
— Uite! zise Rocambole cu naivitate, nu e ea adevărata soră a adevăratei mele mame? îmi place munca, dar vreau s-o mai tapez de nişte bani!
Şi el aruncă patru gologani pe tejgheaua negustorului, ca să plătească două pahare pe care le băuse.
Apoi adăugă, dând mâna cu strângătorul de zdrenţe:
— La revedere, camarade!
Rocambole se îndreptă spre poarta pe care i-o indicase strângătorul de zdrenţe.
Era chiar casa unde, la întoarcerea din Spania, Venture o întâlnise pe mama Fipart. Dar fiul adoptiv al văduvei bătu în zadar; poarta rămase închisă.
O femeie care trecu pe acolo îi zise:
— Mama nu e aici.
Mama era cuvântul pe care toţi cunoscuţii văduvei Fipart îl foloseau când era vorba de ea.
— Şi unde e mătuşa? întrebă Rocambole.
— Ce spui! e mătuşa dumitale?
— Cam aşa…
— Ei bine, nu e aici.
— Unde e?

— Ah, drace! nu se ştie; dar a plecat ieri cu un om care părea că are ce mânca.

— Ei aş!

— Şi care i-a adus o rochie, o pereche de ghete şi pălărie; când s-a îmbrăcat, părea o ducesă.

Rocambole tresări.

— Cum era omul ăsta?

— Gros, cam bătrân şi chel. Avea o redingotă neagră care îi stătea de minune.

— E unchiul meu! zise Rocambole.

Şi falsul marchiz de Chamery, care tresărise auzind semnalmentele ce-i fuseseră date, adăugă în gândul său: „S-ar putea să fie chiar Venture.” Femeia aceasta, care era cam limbută, continuă:

— A venit în trăsură, zău! dovadă că îl cunosc pe vizitiu…

— Aşa! îl cunoşti pe vizitiu?

— Da

— Unde şade?

— La Montmartre, fundătura Cauchois.

— A plecat cu unchiul…!

— Aşa! E unchiul dumitale?

— Da. S-a certat cu mătuşa mea, fiindcă era uşuratică… dar acum, fiind bătrână şi trecând pericolul, s-au împăcat…

Strângătoarea de zdrenţe începu să râdă.

— Ei bine! zise ea, a luat-o la el acasă, dovadă că a îmbrăcat-o din cap până-n picioare.

— Şi n-ai mai văzut-o?

— Nu.

— Mulţumesc, coniţă, zise Rocambole, salutând-o.

Şi plecă, zicându-şi: „Vizitiul locuieşte în fundătura Cauchois, la Montmartre… voi afla de la el unde a dus-o pe mama Fipart”.

Falsul marchiz de Chamery părăsi Clignancourt, se reîntoarse în Montmartre, trecu bulevardul exterior şi merse până la Villette.

O mulţime de negustori expuneau de dimineaţă până seara haine de ocazie pe trotuarul bulevardului exterior. Ca un om prudent, Rocambole înţelese că în costumul în care era îmbrăcat nu putea să-l corupă pe vizitiu. Fiindcă negustorilor aceştia din Villette nu le păsa decât foarte puţin de moralitatea clienţilor lor, Rocambole, cu modesta sumă de douăzeci de franci şi fără a i se pune nici cea mai mică întrebare, putu să-şi schimbe bluza, pantalonii şi şapca sa pe un alt costum mai bunicel, compus din nişte pantaloni albaştri, o redingotă pe care o încheie milităreşte şi dintr-o pălărie recondiţionată. În sfârşit, îşi schimbă ghetele sale scâlciate cu altele cu tocul înalt.

Astfel îmbrăcat, Rocambole avea aerul unui agent secret de poliţie în costum burghez, şi se întoarse în Montmartre.

Tocmai în clipa când ajunse la fundătura Cauchois, intră un cupeu de piaţă, tras de un prăpădit.

— Stai niţel, orăşene! strigă vizitiul, care crezuse că vede un client în Rocambole. Să schimb calul şi sunt al dumitale.

Dar Rocambole merse drept la el şi îi zise pe un ton sever:

— Coboară de pe capră şi vino să-mi răspunzi la întrebările ce ţi le voi pune:

— Hm! murmură vizitiul, care privi pantalonul albastru şi redingota încheiată… Nu o fi vreun orăşean care locuieşte pe strada Ierusalim, adică la poliţie?

Şi coborî de pe capră, stând cu pălăria în mână înaintea lui Rocambole.

— Eşti vizitiu? întrebă acesta pe un ton scurt şi sever.

— Da, domnule.

— Locuieşti în fundătura asta?

— Da.

— Mai locuieşte vreun birjar în fundătură?

— Nu, domnule.

— Foarte bine, zise Rocambole.

Şi adăugă:

— Atunci cu tine am treabă. Te-ai dus ieri la Clignancourt?

— Da.

— Ai condus acolo un om în vârstă, gras, puţin pleşuv şi cu favoriţi negri…

— Întocmai.

— În mahalaua strângătorilor de zdrenţe?

— Da.

— Şi ai plecat din nou cu el şi cu o femeie bătrână îmbrăcată în negru…

— Da, domnule la…

— St! zise Rocambole. Mulţumeşte-te să răspunzi numai la întrebările mele. Unde le-ai condus pe cele două persoane?

— La Gros-Caillou.

— Ce stradă?

— Strada Bisericii.

— Ah!… se gândi Rocambole. I-am prins pe cei doi bandiţi, şi da data asta mama Fipart nu va scăpa cu viaţă.

Capitolul XXI.

Vizitiul era atât de sigur că are de-a face cu un agent secret de poliţie, încât răspunse direct şi fără ezitare la toate întrebările puse de Rocambole.

Acesta continuă:

— Vasăzică, i-ai dus în strada Bisericii?

— Da.

— La ce număr?

— La numărul 12.

— Şi au rămas acolo?

— Da, acolo am dat jos cufărul.

— Omul cel gras i-a zis portarului: „Iat-o pe mama mea, văduva Brisedoux, care a sosit acum din Normandia”.

— Bine, zise Rocambole.

Ştia acum tot ceea ce dorise să ştie. Şi adăugă privindu-l pe vizitiu:

— O să văd eu dacă ai spus adevărul.

Înarmat cu semnalmentele date de vizitiu, Rocambole părăsi Montmartre şi se duse în hainele sale de ocazie să ia tramvaiul de la bariera Blanche. Îl schimbă la Madeleine şi îl luă pe acela ce duce la Gros Caillou. Se dădu jos aproape de Şcoala Militară.

Se făcuse noapte şi felinarele prin cartierul acesta sunt mizerabile. Strada Bisericii fusese făcută numai de câţiva ani. Se vedeau locuri virane, case în construcţie şi altele nelocuite. Aceea care avea numărul 12 era cu trei etaje. Pe poartă se puteau citi următoarele cuvinte: „De închiriat camere mobilate”

Rocambole nu ezită nici o clipă. Sună. Poarta se deschise, portarul scoase capul pe fereastra locuinţei sale şi zise:

— Pe cine căutaţi?

— Mă iartă, răspunse Rocambole cu umilinţă, aici e numărul 12?

— Da.

— Atunci aici m-a trimis stăpânul meu.

— Cine e stăpânul dumitale?

— Se numeşte Brisedoux, zise Rocambole cu îndrăzneală.

— Foarte bine, zise portarul, mama lui şade aici.

— Tocmai la ea m-a trimis patronul...!

— Ca s-o vezi?

— Da, trebuie să-i duc ceva.

— Foarte bine! Vă conduc eu.

— Nu vă deranjaţi, nu e nevoie, unde şade?

— La primul etaj, camera numărul 2.

— Foarte bine. Mulţumesc.

Şi portarul ieşi din încăperea sa pentru a lumina omului care venea la văduva Brisedoux, o femeie care peste opt zile trebuia să devină proprietăreasa hotelului:

Rocambole urcă cu uşurinţă, găsi numărul 2 şi bătu la uşă.

— Intră! zise o voce din interior, e deschis.

— Mulţumesc! repetă Rocambole, salutându-l pe portar până la pământ, salutul unui băiat de băcănie care ştia să se poarte în lume.

Portarul plecă.

Atunci Rocambole deschise uşa, intră şi o închise în urma lui.

Văduva Fipart era în pat. De când devenise rentieră, venerabila bătrână se gândea că adevărata distincţie e odihna şi că a se culca devreme şi a se scula târziu constituia cea mai mare eleganţă. Aşadar, se suise în pat, cu toate că nu era decât ora opt, şi suflase în lumânare, ceea ce făcuse ca Rocambole, intrând, să se găsească într-un întuneric deplin.

— Cine e? zise bătrâna.

— Doamna Brisedoux? întrebă elevul lui sir Williams cu vocea schimbată.

— Eu sunt: ce vrei?

— Vin din partea fiului dumneavoastră, domnul Brisedoux.

— Ah! zise bătrâna.

— Eu sunt ucenicul lui.

— Glumeşti! Are vreun ucenic?

— Da… eu sunt…

— Şi vii din partea lui?

— Da, doamnă.

— Ciudat, zise bătrâna, mi se pare cunoscută vocea asta. Dar fiul meu a plecat de aici abia de o oră.

„Ah!” murmură Rocambole în sine. Şi spuse tare:

— Ştiu. Şi tocmai de aceea m-a trimis.

— Aşteaptă puţin, zise văduva neîncrezătoare, să aprind lampa.

Ea luă un chibrit şi îl frecă de perete. Dar Rocambole, care închisese uşa, suflă în chibrit, care se stinse înainte ca văduva Fipart să poată vedea cu cine are de-a face, şi imediat o apucă pe bătrână cu amândouă mâinile de gât, zicând fără să-şi mai schimbe vocea:

— Mamă, sunt eu Rocambole, care nu te-a sugrumat bine rândul trecut; taci, nu striga, căci nu-ţi fac nici un rău…

Văduva, îngrozită, nu scoase nici un strigăt, nici un cuvânt.

Rocambole urmă cu o voce dezmierdătoare:

— M-am căit, mamă, şi mi-a părut foarte bine când am aflat că ai scăpat… Mamă, scumpă mamă a micului tău Rocambole, nu face zgomot, eu nu-ţi vreau răul… să vorbim… ai să vezi… Rocambole o să fie drăguţ…

— Iartă-mă, murmură bătrâna cu vocea stinsă, nu mă omorî!

— Nu fii proastă, zise Rocambole, tot cu vocea mângâietoare… nu-ţi fac nimic… dovadă că vreau să aprind lumânarea.

Şi fiindcă Rocambole văzuse, la lumina chibritului în care suflase, o lumânare pe măsuţa de noapte, luă cu o mână al doilea chibrit, pe când cu cealaltă o ţinea pe bătrână, îl frecă de parchet şi aprinse lumânarea.

Atunci fosta hangioaică de la Bougival şi fiul său adoptiv se priviră un moment în tăcere.

Pe figura mamei Fipart se citea spaima. Rocambole, dimpotrivă, surâdea cu un fel de batjocură, dar surâsul acesta era binevoitor.

— Sărmana mea mamă, zise el.

Şi puse pistolul armat pe măsuţa de noapte.

— Mamă, zise el, vezi tu jucăria aceasta? Ei bine, dacă eşti cuminte, şi dacă vrei să discuţi cu micuţul mamei, cu Rocambole, nu mă voi servi de ea. Dar dacă faci prostii, dacă strigi, dacă chemi într-ajutor… atunci înainte ca să fi venit cineva…

Dinţii văduvei Fipart clănţăneau de groază.

Rocambole trecu la un ton mai mângâietor şi continuă:

— Tu ştii bine că te iubesc, mamă, că am iubit-o întotdeauna pe mama Fipart, nevasta lui tata Nicolo; dar ce

vrei? eram cam fudul în ziua aceea… şi apoi ai ţipat… şi, deh… sunt marchiz.

— Eşti marchiz! murmură văduva Fipart cu o admiraţie subită, fără să dea cea mai mică atenţie pistolului încărcat.

— Cam aşa ceva, mamă…

— Şi o părăseşti pe mama ta…?

— Ah! nu mai vorbi, zise Rocambole, am plâns mult, şi plâng încă, când mi-aduc aminte.

Şi Rocambole îşi duse mâna la ochi.

Gestul acesta o mişcă adânc pe văduva Fipart.

— Aşadar, te căieşti? zise ea.

— Da, mamă.

— Şi ai plâns?

— Ca Maria Magdalena, zise Rocambole, care reuşise să imprime vocii sale un ton de emoţie veritabilă.

Emoţia aceasta o impresionă adânc pe oribila bătrână.

Femeia aceasta, care trăise veşnic în sânge şi în furt, creatura aceasta infamă care jefuise, asasinase, îl trimisese pe omul cu care trăia la eşafod, purta în adâncul inimii o singură iubire, pentru Rocambole.

Ea sfârşise prin a-l iubi pe acest îndrăzneţ bandit, pe care îl crescuse şi pe care îl condusese pas cu pas în cariera viciului. Sfârşise prin a-l admira şi a-l iubi. Dimineaţa, chiar îi jurase lui Venture că este gata să-l denunţe pe Rocambole; şi acum iată că, auzind doar cuvântul de căinţă pronunţat de copilul ei adoptiv, se simţea dezarmată, înduioşată.

Rocambole văzu lacrimi în ochii bătrânei.

— Ah! Mamă, mamă… murmură el, nu plânge, bătrână proastă!… fiindcă micul Rocambole e tot mămicul scump al mamei Fipart.

Şi falsului marchiz de Chamery nu-i fu deloc scârbă să o ia pe bătrână de gât şi să o sărute cu foc. Acum împăcarea era realizată, pacea încheiată.

Atunci Rocambole scoase gloanţele, băgă pistolul liniştit în buzunar, apoi se aşează pe patul mamei Fipart, zicându-i:

— E adevărat, mă ierţi?
— Auzi vorbă.
— Mai faci ce ai făcut?
— Te iubesc…!
Bătrâna rosti aceste cuvinte fără să-şi dea seama.
— Atunci, să vorbim, zise Rocambole.
— Aşadar, eşti marchiz?
— Fireşte!
— Şi bogat?
— Milionar.
— Şi o să mă iubeşti?
— Până la moarte.
— Răutăciosule! zise bătrână zăpăcită şi mângâind obrazul marchizului cu mâna ei obosită şi zbârcită… Când mă gândesc ce ai vrut să…
— Taci, mamă! atunci nu ştiam ce fac.
— Dar nu o să mai faci?
— Niciodată.
— O să fii drăguţ cu mine?
— Am să-ţi asigur o rentă…
— Ah, bine, atunci, zise bătrâna, să-ţi spun tot.
— Vezi! zise Rocambole, ştiu dinainte ce vrei să-mi spui.
— Aş!
— Vrei să-mi vorbeşti de Venture.
— Oh! Măgarul! zise bătrâna, când mă gândesc că a plecat acum de aici… şi că mi-a promis… Oh!… dar, ştii, nu eram mulţumită de tine… eram supărată, ce mai…!
— Fireşte! observă Rocambole. Fapt e că fusesem neserios…
— Aşa e, zise Fipart.
— Şi te-a făcut să juri…?
— Să-i spun tot…
— Bun!… zise Rocambole, vom pune laba pe el. Să vedem, mamă, ce ţi-a promis?
— El a cumpărat, hotelul ăsta.
— Casa?

— Nu, veniturile.

— Şi… ţi le-a dat ţie?

— Nu, dar le voi câştiga peste opt zile.

— Afurisitul!

— Numai… Ah! pe legea mea, cu atât mai rău, vreau să-ţi spun tot…

— Spune, mamă.

— Eram supărată pe tine.

— Spune înainte!

— El mi-a spus că a doua zi… după…

— Bun! Înţeleg… după executarea mea, nu e aşa?

— Tocmai…

— Ei bine! a doua zi…

— Îmi va trece totul pe numele meu.

— Ei bine, mamă, zise Rocambole cu răceală, Venture e un dobitoc…!

— Crezi?

— Fireşte!… şi eu vreau să-ţi dau imediat o casă cu venit cu tot, ceva care valorează zeci de mii de franci.

Fipart făcu ochii mari.

— Numai dacă îmi vei povesti tot.

— Totul, dragul meu.

Într-adevăr, văduva Fipart, care se împăcase de-a binelea cu Rocambole, îi povesti pas cu pas tot ceea ce ştim, cum l-a văzut pe Venture sosind la ea într-o seară, acum trei zile; cum l-a văzut desfăcând şi citind o scrisoare, apoi cum a plecat de la ea a doua zi întorcându-se să o ia, s-o instaleze la Gros Caillou şi să-i zică:

— Cred că am pus mâna pe Rocambole.

Mama Fipart nu ştia, ce e drept, ce mijloace întrebuinţase Venture pentru a-l descoperi pe Rocambole, nici cum putea să fie pe urmele lui; dar acesta din urmă îşi dădu seama că, cu siguranţă, banditul desfăcuse scrisoarea contesei Artoff către ducele de Sallandrera, şi un ultim cuvânt al fostei hangiţe fu o rază de lumină pentru Rocambole.

— El mi-a spus că e vizitiu, acum, la o casă mare, tocmai în acest scop, termină ea.

— Drace! îşi zise Rocambole, vizitiul acesta al ducelui, care târăşte piciorul drept, e el; trebuia să-l recunosc. Ei bine, mamă, zise el, atunci poţi să-ţi faci bagajul.

— Mă iei cu tine?

— Astă-seară nu, dar mâine.

— Unde mă duci?

— În casa ta, în adevărata ta casă… vei avea actul în mână.

— Adevărat?

— Pe cinstea scumpului dumitale Rocambole.

— Dar… Venture…

— Ei bine, dacă vine, tu nu o să-i spui că m-ai văzut.

— Am înţeles!

— Şi vei continua să-i spui că mă vei răpune…

— Scumpul meu!… murmură bătrâna cu lacrimi în ochi.

— Adio, mamă, bună seara.

Şi Rocambole aruncă o hârtie pe pat

— Uite! zise el, asta e pentru tutunul tău… Hârtia aceasta era un bilet de cinci sute de franci.

Rocambole o sărută pe mama Fipart şi plecă aşa cum venise, salutându-l până la pământ pe portarul casei şi jucându-şi rolul de băiat de băcănie.

Suna miezul nopţii când coti pe strada Bisericii.

Rocambole merse pe jos în piaţa Concorde, traversă şi ajunse în strada Suresnes, fără să bănuiască că în momentul acela Venture intrase la el, făcându-i o percheziţie minuţioasă, pentru a găsi actele la care domnul de Château-Mailly ţinea atât de mult. Rocambole intră fără cea mai mică bănuială în casa din strada Suresnes prin scara de serviciu care dădea în coridorul de lângă bucătărie.

Intră cu aceeaşi siguranţă în camera sa şi trecu în cabinetul de toaletă. Îşi schimbă costumul, apoi se duse în fumoar.

Aici, luând istoria lui don Quijote şi asigurându-se că e mereu depozitara faimoaselor acte, nu bănui deloc că Venture, ascuns pe după perdele, îl măsura de sus până jos şi că viaţa sa nu atârna decât de un fir de păr; mai mult chiar, nu bănuia că luând volumul lui Cervantes, îi indicase banditului unde se găsesc faimoasele acte, obiectul activelor sale cercetări.

Rocambole plecă aşadar foarte liniştit, luând-o pe strada Verneuil, fără îndoială spre a se sfătui cu sir Williams. Dar o împrejurare neprevăzută sau, mai bine zis, o lipsă de prevedere îl sili să se întoarcă.

Preocupat de spusele văduvei Fipart, Rocambole nu-şi schimbase redingota pe care i-o vânduse negustorul din Villete. Observă aceasta când îşi căută ceasul, pe care nu-l găsi. Or, a intra în palatul rău cu costumul acesta de origine îndoielnică, însemna pentru domnul de Chamery să se compromită în ochii cameristului său. Se întoarse aşadar din drum, reveni în strada Suresnes şi îşi schimbă redingota.

Dar în clipa când voia să plece din nou, lumânarea se stinse, ceea ce îl sili să treacă în fumoar ca să ia nişte chibrituri. Aici băgă de seamă că lumânarea îşi schimbase locul. Ştia foarte bine că în urmă cu o jumătate de oră era pe sobă şi acum o găsea pe masă.

Plecând, Venture nu mai fusese atent la acest amănunt şi se mulţumise să sufle în lumânare, lăsând-o pe masa unde o pusese când a vrut să execute mai cu uşurinţă operaţiunea dezlipirii şi relipirii paginilor volumului.

Rocambole mai zări şi câteva picături de apă pe masă.

Apa aceasta, rezultată din condensarea vaporilor, era tot caldă. Rocambole alergă în camera sa de culcare, puse mâna pe lampă şi o găsi caldă.

— A fost cineva aici! strigă el.

Şi scoase pistolul din buzunar, încărcându-l repede.

Capitolul XXII.

Rocambole era, înainte de toate, un om prevăzător, şi dacă îşi încărcă pistolul, o făcu numai ca să nu fie luat pe neaşteptate, în cazul când acela sau aceia care pătrunseseră în apartamentul său ar mai fi încă acolo. Cu o lumânare în mâna, cu pistolul în cealaltă, el începu să facă o inspecţie minuţioasă în toată locuinţa, scotoci în toate colţurile, privi pe sub mobile, până şi în dulapul din zid.

Dar Venture plecase, şi apartamentul era gol.

Atunci Rocambole se întoarse în fumoar.

„Sigur, îşi zise el, nu e nimeni aici; dar… a venit cineva… ce-a căutat? E vreun hoţ? E Venture?”

Rocambole ridică ochii spre bibliotecă şi văzu volumul care conţinea, cu o oră înainte, cele două acte pe care Venture fără îndoială le ducea, în momentul acesta, domnului de Château-Mailly.

Totul părea a fi în ordine în bibliotecă şi nu părea să se fi atins cineva de Istoria lui don Quijote de la Mancha.

Rocambole merse drept la dulap şi îl deschise. Dar întorcând cheia, întâmpină o rezistenţă uşoară, care arată unei mâini exersate că o altă cheie decât cea obişnuită a fost introdusă în broască.

„A deschis cineva dulapul”, se gândi el.

Şi se grăbi să-l examineze.

Se ştie că Venture găsise în dulapul acesta o pungă conţinând câţiva ludovici, un pumnal pe care îl recunoscuse şi îl băgase în buzunar, un portofel eu câteva scrisori adresate domnului Frédéric şi mai multe alte obiecte fără valoare.

El nu se atinsese decât de pumnal, lăsând la locul lor toate celelalte, chiar şi punga, ceea ce constituia pentru el un adevărat sacrificiu. Dar dispariţia pumnalului atrase mai mult privirea lui Rocambole.

„Oh! oh! îşi zise el, cel care a intrat aici nu e un hoţ obişnuit.”

Şi lăsă dulapul, întorcându-se în dormitor.

„A fiert apă, continuă el punând mâna pe lampa de spirt. De ce?”

Întrebarea pe care şi-o pusese aruncă o lumină teribilă în sufletul său.

„Apa fiartă, îşi zise el, e mijlocul de a desface scrisorile lipite cu cocă, şi prin acelaşi procedeu se pot dezlipi două foi de hârtie lipite de asemenea cu cocă.”

Rocambole deschise repede biblioteca şi luă volumul lui don Quijote, stăpânit de o presimţire sinistră.

Cu toată îndemânarea sa, Venture nu putuse preveni prelingerea câtorva picături de cocă pe hârtie. Coca se întinsese numaidecât, Rocambole, răsfoind volumul, găsi două foi lipite cu o a treia şi observă în acelaşi timp câteva picături de apă pe volum.

„Am fost prădat!” strigă el.

Şi puse mâna pe cuţitul fildeş, desfăcu cele două foi şi găsi o hârtie albă în locul scrisorii episcopului spaniol.

„Oh! murmură el, doar Venture putea să dea lovitura asta. E limpede acum că Venture şi vizitiul care îşi trage piciorul drept nu sunt decât una şi aceeaşi persoană”.

Un moment, elevul lui sir Williams îşi pierdu capul şi se gândi să alerge după Venture, fără să-şi mai schimbe costumaţia. Dar, îşi recapătă imediat sângele rece şi poate pentru prima oară de când îl găsise pe demnul său maestru, Rocambole nu se gândi să-l consulte.

„Acum, îşi zise el, e ora două dimineaţă, poate că am noroc ca ducele să doarmă…”

Lampa caldă, coca încă moale, sunt un indiciu sigur că Venture a plecat de aici… poate chiar era aici când am venit eu… Deci, dacă ducele are scrisorile, e pentru că banditul n-a pierdut nici o secundă… dar poate că ducele doarme şi Venture ar vrea să se mai gândească… Mă duc imediat la palatul din piaţa Beauvau”.

Rocambole se întoarse în cabinetul de toaletă şi îşi schimbă hainele. Zece minute îi fură de ajuns spre a redeveni rândaşul John din cap până în picioare.

„Din moment ce eu nu l-am recunoscut pe Venture, îşi zise el, probabil că nici el nu m-a recunoscut.”

Şi Rocambole îşi puse cu băgare de seamă pistoalele în buzunarul hainei, părăsi apartamentul şi se îndreptă spre piaţa Beauvau.

Palatul de Château-Mailly avea o portiţă pentru servitori şi oameni de serviciu care plecau şi veneau adesea la orice oră din noapte. În loc de clopot, poarta aceasta avea un simplu ciocan, la sunetul căruia un servitor deschidea poarta.

Rocambole bătu, poarta se deschise.

De cu ziuă, după ce înţepase calul arab cu acul otrăvit, Rocambole părăsise grajdul sub pretextul de a-şi lua nişte lucruri şi a se duce la un negustor de cai din strada Ecluses Saint-Martin unde, zicea el, lucrase câteva zile.

— Nu o să mă întorc decât seara, spusese el unui alt rândaş, rugându-l să-i ţină locul.

Or, Rocambole, care plecase cu intenţia de a nu se mai întoarce, invocase, după cum se vede, fără să se gândească, un pretext plauzibil pentru a intra în palat.

Rândaşii dormeau în grajd deasupra boxelor cailor. Într-acolo se îndreptă şi John, rândaşul. Ca şi Venture, Rocambole văzuse lumină şi auzise voci şi zgomot.

„Mi se pare, îşi zise el, că săracul Ibrahim e pe ducă.”

Intră şi se încredinţă că ipoteza sa se verifică, deoarece dresorul, un rândaş şi vizitiul erau toţi trei în picioare, în jurul calului.

Venture îl examina cu mare atenţie.

Venture discuta cu dresorul ca un adevărat englez. Dresorul îi povestea diferitele faze de indispoziţie ale calului.

Venture întinsese mâna către un punct negru pe care nobilul animal îl avea sub burtă, în locul unde fusese înţepat şi unde apăruse o umflătură ce părea că se măreşte.

— E dalac, repetă Venture.

— Dalac! zise dresorul; dar cum a putut să-l ia? Toţi caii noştri de aici sunt sănătoşi şi Ibrahim n-a ieşit de trei zile.

Venture încruntă din sprâncene, părând foarte îngrijorat.

— Eşti sigur de rândaş?… întrebă el în cele din urmă.

— Foarte sigur, afară de cel nou, cel care a intrat azi în slujbă.

— Şi, zise Venture, de cel care a plecat.

— Ah! afurisitul, murmură dresorul, se prea poate să se fi răzbunat, pentru că a fost dat afară. Dar, adăugă dresorul, cineva nu poate da decât ceea ce are. Dacă rândaşul i-a dat dalac calului înseamnă că l-a avut el însuşi.

— Aşa e, murmură Venture, căruia nu-i cam venea să creadă.

— Şi, continuă el, domnul duce a venit să vadă calul?

— De două ori în seara asta.

— Şi l-a atins.

— I-a şters de mai multe ori balele cu batista.

Venture tresări.

— De altfel, continuă dresorul, în primele clipe ale bolii nu te puteai apropia de el, voia să muşte. Numai domnul duce s-a putut apropia.

— Nădăjduiesc că nu l-a muşcat, strigă vizitiul.

— Dimpotrivă, i-a lins mâna de mai multe ori.

Rocambole, care asculta şi vedea totul pe deasupra umărului dresorului, fu singurul care observă câteva picături de sudoare alunecând pe fruntea lui Venture. De astă dată îl recunoscuse bine şi distinsese câteva intonaţii proprii vocii acestuia.

Deoarece calul care continuă să se tăvăleasră pe paie reţinea complet atenţia acestor trei persoane, Rocambole putu să se depărteze aşa cum intrase, în vârful picioarelor, ducându-se să se ghemuiască într-un colţ la cealaltă extremitate a grajdului.

„Fiindcă Venture a întrebat dacă ducele a văzut calul, se gândi Rocambole, înseamnă că nu l-a văzut pe duce de când

a pus mâna pe scrisori.”

În momentul acela Zampa intră în grajd şi se duse direct la Ibrahim.

— Cum îi mai e calului? îl întrebă el pe dresor.

Venture ridică capul şi se uită la valet cu o privire rece şi cercetătoare. Dar Zampa îi susţinu privirea.

— După cum îl vezi, răspunse dresorul.

— Va muri până la ziuă, adăugă rândaşul.

— Domnul duce e în stare să se îmbolnăvească.

— Ducele s-a culcat? întrebă Venture cu naivitate.

— Domnul e bolnav.

Venture tresări din nou.

— Are friguri, adăugă Zampa cu indiferenţă.

Şi, fiindcă vizitiul continua să-l observe, portughezul adăugă:

— Nu e de mirare: mi se pare că domnul duce e amorezat, şi de aceea suferă.

Numai falsul vizitiu rămase nepăsător.

Dresorul şi rândaşul începură să râdă.

Dar, după un moment de tăcere, îi zise lui Zampa:

— Ducele te-a trimis să afli ce s-a mai întâmplat cu calul?

— Da.

— Pot să-l văd?

— Pe cine, pe duce?

— Da, încuviinţă Venture din cap. Aş putea să-i explic ce boală are calul.

Şi vizitiul îi făcu un somn poruncitor dresorului şi rândaşului să tacă.

Zampa răspunse:

— Domnul duce s-a culcat. Dar mă duc să-i spun că vrei să-l vezi.

În timpul acestei scurte convorbiri, Rocambole se furişase din grajd, îndreptându-se spre scara palatului.

Zampa ieşi, făcu câţiva paşi în curte pentru a ajunge la scară şi fiindcă era lună plină, se retrase înspăimântat văzându-l pe John rândaşul ieşindu-i înainte.

— Tăcere! zise acesta încet.

Îl luă de braţ şi îl trase la o parte.

— Dumneata eşti! zise Zampa.

— Da, zise repede Rocambole, şi bagă de seamă ceea ce îţi spun căci, dacă nu execuţi ordinele mele, eşti pierdut.

— Am înţeles, zise Zampa înspăimântat.

— Tu nu vei fi niciodată intendentul bunurilor de Sallandrera, termină Rocambole.

— Ce s-a întâmplat? întrebă portughezul.

— Dacă noul vizitiu îl vede pe duce, totul e pierdut.

— Bine, zise Zampa, nu-l va vedea. Mă duc să-i spun că domnul duce e prea bolnav ca să-l poată primi.

— Ce face ducele?

— Are friguri.

— Doar atât?

— I s-a umflat braţul.

— A chemat doctorul?

— Nu încă.

— Foarte bine.

Rocambole păru că se gândeşte o clipă.

— Camera stăpânului tău, zise el e precedată de alte trei camere?

— Da.

— O antecameră, un salon şi un fumoar.

— Întocmai.

— Salonul are perdele duble la toate uşile.

— Da.

— Şi e greu să se audă aici din camera de culcare.

— Ar trebui să se vorbească prea tare.

— Foarte bine. Du-te la duce, spune-i că e mai bine calul, mult mai bine, şi nu-i spune nimic de vizitiu.

— Ah…!

— Condu-mă acum în salon.

— Veniţi, zise Zampa.

Rocambole sui scara în urma portughezului, şi ajunse la primul etaj al palatului, unde dormea un singur servitor.

Servitorul acesta, se ghiceşte, era Zampa, cameristul. Acesta îl duse pe Rocambole printr-un coridor şi deschise salonul.

Întocmai cum spusese Rocambole, fiecare uşă a salonului avea perdele duble de stofă groasă care înăbuşeau orice zgomot.

Un covor gros acoperea parchetul.

Rocambole se aşează după uşă şi-i zise lui Zampa:

— Acum du-te la grajd şi spune vizitiului să urce.

— La duce?

— Da.

— Dar imediat. Ascultă niţel, să-l conduci pe scara cea mare şi tu să-l urmezi cu o lumânare în mână.

— Pe urmă?

— Îl vei aduce aici.

— Bun!

— Şi în momentul când el va trece pragul uşii tu vei stinge lumânarea şi îi vei apuca amândouă mâinile… uite, aşa… cum fac eu.

Şi Rocambole trecu la spatele lui Zampa, îi apucă amândouă mâinile şi i le întoarse la spate.

— Înţelegi? îi zise el.

— Foarte bine.

— Ai grijă să i le ţii bine.

— Fireşte! Şi pe urmă?

— Pe urmă, zise Rocambole, restul mă priveşte. Pleacă repede!

Rocambole se ascunse după uşă şi Zampa ieşi.

Venture îl aştepta pe portughez cu nerăbdare.

— Dacă ducele nu vrea să mă primească, îşi zicea el, voi intra cu forţa… Trebuie neapărat să-l văd… Trebuie.

Zampa sosi.

— Vino, zise el, domnul duce te aşteaptă.

Vizitiul nu cunoştea destul de bine intrările palatului ca să-şi dea seama că Zampa îl conduce prin scara cea marc în loc de cea mică, care ducea direct la apartamentul ducelui.

Îl urmă deci pe Zampa fără să bănuiască nimic şi îl lăsă să treacă înainte pe scară. Acesta lăsase uşa antecamerei deschisă, în timp ce aceea a salonului era închisă. Sosit aici, Zampa puse lumânarea pe o masă, apoi deschise uşa salonului, îndărătul căreia Rocambole stătea nemişcat.

— Intră, îi zise el lui Venture, întorcându-se pe jumătate şi mergi în vârful picioarelor. Domnul duce are nişte friguri grozave şi mi-a spus că cel mai mic zgomot îl deranjează.

Venture, fără să bănuiască în continuare nimic, intră în salon. Dar în momentul când păşi pragul uşii, lumânarea se stinse; Zampa îi prinse repede amândouă mâinile la spate, în acelaşi timp, şi înainte să poată striga, Venture simţi că o mână îi astupă gura şi un pumnal îl gâdila sub beregată. Apoi o voce pe care de astă dată o recunoscu, îi şopti pe un ton ameninţător:

— Eu sunt Rocambole, amice, şi dacă strigi, te ucid…

Capitolul XXIII.

Se întâmpla rar ca asasinii, mai ales aceia care au întrebuinţat cea mai mare sălbăticie în săvârşirea crimelor lor, să mai fie cuprinşi de emoţie.

Venture îl asasinase cu răceală pe nenorocitul Murillo, fostul soldat spaniol cu piciorul de lemn; de douăzeci de ori, poate, omul acesta îşi mânjise mâinile de sânge, îl putem crede înzestrat cu oarecare prezenţă de spirit în momente de cumpănă. Ei bine! auzind vibrând la urechea sa vocea lui Rocambole, şi simţind vârful pumnalului în beregată, Venture îşi pierdu cumpătul şi începu numaidecât să bolborosească aceste cuvinte:

— Iertare! nu mă omorî!

— Tăcere!… zise Rocambole.

Şi aplecându-se spre Zampa:

— Ţine-l bine! zise el.

Mâna cu care Rocambole acoperise gura lui Venture începu atunci o cercetare minuţioasă a persoanei banditului, în timp ce cealaltă îi ţinea mereu pumnalul sub beregată.

— Un bandit ca tine, amice, spuse încet falsul marchiz Chamery, trebuie să aibă arme asupra lui. Să văd, să te caut!

Şi îl pipăi într-adevăr pe vechiul său confrate cu îndemânarea unui zbir napolitan când într-o clipă întoarce pe dos toate buzunarele unui pungaş.

— Bun! zise el, iată un pumnal.

Şi, cu toate că se aflau într-un întuneric deplin, Rocambole avea atâta fineţe la pipăit, încât cunoscu imediat pumnalul după încrustaţii şi după forma mânerului.

— Uite! zise el, cred că ăsta îmi aparţine, l-ai furat de la mine, acum o oră.

Venture, care tremura destul de tare, se simţi pierdut. Sigur, pentru că ştia atât de bine momentul când pumnalul fusese furat, Rocambole se întorsese acasă. Or, pentru că el îl urmărise şi îl regăsise atât de repede, trebuia să fie legat de dispariţia actelor.

Rocambole continuă să-l caute.

— Bun! iată şi o pereche de pistoale… zise el făcându-le să treacă din buzunarul lui Venture în al său.

Pretinsul vizitiu se gândi că cu o oră înainte îl ochise pe Rocambole cu aceleaşi pistoale şi nu se putu abţine să se gândească că fusese cel mai prost dintre oameni, că nu profitase de ocazie.

— Ah! termină Rocambole, mai are şi un cuţit.

Şi luă cuţitul.

— Iată-te şi fără aceste instrumente, termină el; acum putem să vorbim.

— Iertare!… nu mă omori!… murmură din nou Venture cu o voce rugătoare şi clănţănind din dinţi.

Rocambole era un om precaut. În timp ce Zampa coborâse pentru a-l anunţa pe Venture că îl aşteaptă ducele, elevul lui sir Williams luase nişte sfori de mătase de la perdele. O dată stăpân pe armele pe care le luase de la Venture, Rocambole îi dădu unul din pumnale lui Zampa.

— Dă-i drumul de mână, zise el, şi pune-i pumnalul ăsta între umeri. Dacă suflă, poţi să îl înfigi până în plăsele.

— Foarte bine, răspunse Zampa.

Atunci Rocambole îşi puse pumnalul între dinţi, fiindcă îşi întrebuinţa ambele mâini; apoi luă una din sfori şi legă picioarele lui Venture deasupra gleznelor.

— Aşa, zise el, nu o să mai poţi scăpa de aici.

Apoi, cu cealaltă sfoară, îi legă tot aşa de strâns mâinile la spate.

— Înţelegi tu, zise rânjind elevul lui sir Williams, că noi n-avem nevoie de lumină, oamenii care au servit sub ordinele căpitanului sunt obişnuiţi să lucreze noaptea.

Şi pentru a-şi termina isprava, luă batista lui Venture şi i-o băgă în gură.

— Cred că acum, îi zise el lui Zampa, omul nostru n-o să mai fie aşa de periculos.

— Ce mai facem acum?

— Ah! Iată o problemă. Eşti sigur că nu ne va deranja nimeni aici?

— Foarte sigur. Toată lumea doarme şi domnul duce e prea departe pentru a ne putea auzi.

— Bine! Atunci, răspunse Rocambole, aprinde lumânarea.

Zampa scoase chibrituri din buzunar, frecă unul de zid şi aprinse lumânarea stinsă.

Cu toate că era pe jumătate mort de spaimă, Venture trebuia să mai aibă parte de o ultimă lovitură. În omul acesta, care avea vocea lui Rocambole, îl recunoscuse pe John, rândaşul şi faţa sa tulburată arătă atunci o uimire nespusă.

— He! He! zise elevul lui sir Williams, care ghicise ce gând trecuse prin mintea banditului, vezi, amice, cine ştie să se metamorfozeze bine?

Lui Venture i se făcu părul măciucă, fruntea îi era scăldată de sudoare, dinţii îi clănţăneau. Cu gura astupată,

cu mâinile şi picioarele legate fedeleş, era redus la cea mai mare neputinţă şi viaţa lui era în mâna lui Rocambole.

Acesta din urmă îi făcu un semn lui Zampa.

Zampa puse lumânarea pe masă. Apoi îl împinse pe Venture, care căzu pe spate pe o canapea ce se afla în spatele lui.

— Acum, zise Rocambole portughezului. Închide bine uşile, şi du-te de vezi care mai e situaţia cu frigurile stăpânului tău.

Zampa se retrase cu o supunere oarbă, care îi dovedi lui Venture ce putere avea Rocambole.

Acesta din urmă se apropie atunci de canapeaua pe care banditul era întins cât era de lung.

— Eşti acuzat, îi zise el, râzând şi făcând pe judecătorul, nu trebuie să-ţi mai spun că situaţia ta este una din cele mai grave şi că ai înfruntat chiar moartea: întâi pentru crimă de răzvrătire şi abuz de credinţă faţă de stimatul nostru stăpân, sir Williams; al doilea, furând de la domnul Frédéric, care locuieşte în strada Suresnes, două scrisori de oarecare importanţă.

Rocambole râdea. Venture se uita împrejur cu ochii rătăciţi.

— Înainte de a-ţi da posibilitatea de a răspunde la întrebările mele, continuă Rocambole cu cel mai serios aer din lume, trebuie să te pun la curent cu toată situaţia. Domnul duce de Château-Mailly, care fără îndoială ţi-a promis un frumos cadou în schimbul celor două scrisori care te vor costa viaţa, probabil că nu va avea timpul să se folosească de ele, căci va muri de dalac peste câteva ore. Aşadar, n-ai de făcut, altceva mai bun, decât să înapoiezi imediat scrisorile.

Cele din urmă cuvinte ale lui Rocambole făcură să strălucească o rază de lumină în ochii lui Venture. El crezu că Rocambole îl va ucide în schimbul înapoierii celor două scrisori. Şi, într-adevăr, falsul rândaş scoase batista din gura lui Venture, zicându-i în englezeşte:

— Vezi că n-ai altceva mai bun de făcut decât să te supui.

Şi se juca fără grijă cu pumnalul vorbind astfel:

— Supunerea ta constă în a mărturisi totul, adăugă el.

Venture era prea emoţionat pentru a răspunde.

— Căci, urmă elevul lui sir Williams, trebuie să-ţi spun cum am ajuns eu aici. Omul pe care l-ai văzut, Zampa, e sclavul meu fiindcă îl pot trimite la eşafod. Ceva mai mult, el nu îl cunoaşte decât pe domnul Frédéric, ca şi tine, zise la întâmplare Rocambole, aruncând o privire cercetătoare asupra lui Venture.

Rocambole nu ştia că Venture era la curent cu marchizatul lui.

Aşadar, continuă:

— Dacă faci pe al dracului, dacă strigi după ajutor, în sfârşit, dacă nu-mi dai imediat scrisorile, pe care mi le-ai furat, acum o oră, din strada Suresnes, te ucid cu o lovitură de pumnal, şi pe-aici mi-e calea. Cu atât mai mult cu cât în afară de Zampa, portarul din strada Suresnes nu ştie cine sunt.

— Eşti marchiz! zise Venture, care îşi regăsise oarecum îndrăzneala obişnuită.

Rocambole ridică pumnalul.

— Ah! zise el, vrei să mă omori?

Şi adăugă:

— Iute! termină… spune-mi numele, numele ce-l port… marchiz de ce sau te omor!

Venture crezu că-şi citeşte osânda în privirea scânteietoare a lui Rocambole.

— Iertare! bâlbâi el, iertare! ştiu bine că eşti marchiz, dar nu-ţi ştiu numele.

Rocambole răsuflă uşurat şi începu să râdă.

— Să vedem, zise el, spune că eşti un imbecil. Te fac eu pe urmă să-mi mărturiseşti tot ce trebuie să ştiu. Or, fiindcă tu nu ştii cum mă numesc, nu ştii nici unde locuiesc, şi prin urmare eşti şi mai mult în mâna mea… te voi ucide când o să am eu chef.

— Ce vrei de la mine? întrebă falsul vizitiu, apucându-l iar groaza.

— Scrisorile!

— Sunt în buzunarul dinăuntru al hainei.

Rocambole, care era mereu pregătit să lovească, în cazul când Venture ar îndrăzni să strige după ajutor, deschise cu mâna stângă livreaua pretinsului vizitiu, îi descheie haina, pipăi şi simţi ceva aspru. Erau cele două scrisori furate de Venture. Rocambole le luă şi le privi una câte una, în timp ce Venture îi urmărea cu coada ochiului toate mişcările.

— Uite! zise elevul lui sir Williams, vrei să-ţi dovedesc că ducele de Château-Mailly, pentru care, singur, scrisorile acestea au cu adevărat valoare, are dalac şi va muri de această boală?

Rocambole se apropie de lumânare şi arse cele două scrisori, în timp ce Venture le privea consumându-se încet.

— Acum, termină Rocambole, nu mai ai nici un motiv, amice, să nu-mi faci mărturisiri complete.

— Mă vei ierta?

— Poate…

— Şi nu mă vei lăsa în mizerie? adăugă Venture, începând să spere şi să se mai însufleţească.

— Povesteşte mai departe, o să vedem.

— Dar ce vrei să afli de la mine?

— Întâi ce ai făcut în Spania…

— L-am omorât pe conducătorul poştei şi am furat scrisoarea.

— Pe urmă?

— M-am întors la Paris şi am deschis scrisoarea.

— Înţeleg, zise Rocambole, eşti un prost de prima clasă. N-ai decât un singur mijloc ca să-ţi scapi pielea, adică de a spune tot şi văd că ai început să-mi spui prostii.

Rocambole vorbea cu sângele rece al unui om care e capabil să meargă până în pânzele albe şi Venture înţelese că cel mai bine era să mărturisească totul. El îi povesti atunci că s-a dus la văduva Fipart.

— Şi n-ai găsit-o, îmi închipui? zise Rocambole, care avu o inspiraţie infernală.

— Te înşeli, răspunse Venture.

— Spune dar! A murit…

— Ea trăieşte ca şi mine şi ca tine.

Rocambole se prefăcu aşa de bine că e uimit de vestea asta încât Venture îl crezu.

Şi atunci acesta din urmă îi povesti istoria mamei Fipart şi salvarea ei miraculoasă; apoi indiciile pe care i le dăduse asupra lui Rocambole, indicii cu ajutorul cărora consultase anuarul celor douăzeci şi cinci de mii de adrese. O dată intrat pe calea mărturisirilor, Venture nu omise nici cel mai mic detaliu, şi, după zece mânute, Rocambole, ştia, oră cu oră, tot ceea ce făcuse Venture de patru zile încoace.

— Ei bine! zise elevul lui sir Williams, cred că n-ai decât un singur ţel.

— Care?

— Să-ţi baţi joc de mine. Când cineva nu e destul de tare să devină general, trebuie să se facă soldat.

— Vai!

— Tu ştii bine, vorbind acum între noi, eu aş fi lucrat tot cu tine. E mai bine să lucrezi pe socoteala ta, şi tu îţi făcuseşi un vis destul de frumos. Douăzeci şi cinci de mii de franci venit, drace!

Venture suspină.

— Dar, continuă Rocambole, când te-ai învăţat minte şi după ce ai fost bătut la câmp deschis, fă-ţi curaj şi urmează-mă…

— Poţi să mă întrebuinţezi la ceva? întrebă Venture cu umilinţă.

— Dacă nu voi putea, te voi ucide imediat. Trebuie să mă scap de un om ca tine, sau să mă serveşti. Dar poate ai noroc…

— Aşadar, ai nevoie de mine?

— Fireşte.

— Bine, zise Venture. Şi acum, îţi promit, voi lucra pe viaţă şi pe moarte.

Rocambole puse pumnalul între dinţi, apoi îl eliberă pe falsul vizitiu de legături.

— Vino cu mine, îi zise el.

— Unde mă conduci?

— În strada Suresnes.

Venture văzuse arzând cele două scrisori.

Ştia acum că ducele de Château-Mailly avea dalac. Pauza ducelui era pierdută, n-avea de făcut altceva decât să treacă de partea lui Rocambole şi falsul marchiz de Chamery nu se mai putea teme de el.

Părăsiră amândoi salonul, coborâră în curte şi ieşiră din palat pe poarta cea mică. Apoi luară drumul străzii Suresnes şi după câteva minute, Rocambole îl conducea pe Venture în apartamentul domnului Frédéric, ducându-l în fumoar.

— Cu mai puţină nesocotinţă, ai fi fost salvat, îi zise el râzând. Dacă nu lăsai lumânarea pe masă, eu n-aş fi băgat nimic de seamă.

Venture începu să suspine.

— Dar, se grăbi Rocambole să adauge, asigură-te, ducele avea deja dalac. Îl avea de ieri de dimineaţă, cu două ore mai târziu decât calul său.

Şi Rocambole îi dădu politicos un scaun lui Venture, zicându-i:

— Ia loc la masa aceasta, şi pune mâna pe condei.

— De ce?

— Ca să scrii.

— Ce?

— Ce îţi voi dicta eu.

Şi cum Venture părea din ce în ce mai mirat continuă:

— Tu spui că mama Fipart e pornită împotriva mea?

— Ea e furioasă…

— Ţi-a promit că va spune tot?

— Absolut tot.

— Ei bine, scrie.

Şi Rocambole îi dictă: „Dragă mamă, Afacerea scumpului nostru Rocambole mă împiedică să vin să te văd astăzi, dar te rog să vii tot pentru această afacere, astă-seară, la vechiul tău domiciliu de la Clignancourt.

Poţi să te culci. Numai să laşi uşa deschisă. Voi sosi între ora douăsprezece noaptea şi două dimineaţă.

Fiul tău, Joseph Brisedoux, băcan.”

Venture scrise. Dar nu se putu abţine să nu-l privească pe Rocambole din ce în ce mai surprins.

— Asta te miră?

— Fireşte! De ce s-o faci să vină la Clignancourt?

— Pentru că am planurile mele, răspunse Rocambole.

Şi adăugă:

— E un lucru care te va mira şi mai mult, amicul meu, adică o să te leg iar la mâini şi la gură.

— Cum! zise Venture cu groază.

— Şi vei rămâne prizonierul meu până diseară.

Şi fiindcă Venture părea că vrea să protesteze, Rocambole făcu să strălucească la lumânare lama pumnalului.

— Ce, vrei să ne certăm? întrebă el cu ironie.

Capitolul XXIV.

A doua zi, cam pe la ora nouă dimineaţă, sir Williams, care dormise foarte puţin în timpul nopţii, auzi pasul lui Rocambole îndreptându-se spre camera sa de culcare. Falsul marchiz de Chamery intră şi se duse să se aşeze pe patul dragului său profesor.

— Unchiule, îi zise el, când am avut fericirea să te regăsesc, acum câteva luni, sub zdrenţele aurite ale unui sălbatic, ţi-am ţinut, dacă-ţi aduci aminte, un mic discurs foarte la locul lui.

Introducerea aceasta a lui Rocambole îl intrigă aşa de tare pe sir Williams, încât orbul părea nespus de surprins.

— Dacă îţi reaminteşti, unchiule, urmă Rocambole, ţi-am dovedit limpede ca lumina zilei, cu tot geniul tău, căci tu eşti un geniu, bătrânul meu, că ai luat-o de multe ori pe drumuri greşite…

„Aşa e”, făcu sir Williams un semn aprobator din cap.

— Şi toate frumoasele tale combinaţii n-au izbutit decât să facă să ţi se taie limba şi să ţi se scoată ochii de către Baccarat şi apoi să fii tatuat de către sălbaticii din Australia.

„Şi asta e adevărat”, exprimă faţa lui sir Williams.

— Or, dacă ai memoria bună, îţi voi dovedi imediat care e singura cauză a tuturor nenorocirilor tale.

Aici, fără îndoială, memoria păru să îl trădeze pe sir Williams, căci păru din ce în ce mai mirat.

— Asta e din cauză, urmă Rocambole, că ai citit „Bucătăria naţională” şi erai pătruns de prejudecata, că, pentru a face o mâncare de iepure, trebuie un iepure întreg.

Probabil că aceste din urmă cuvinte îl atinseră foarte tare pe sir Williams, căci îşi luă tăbliţa şi scrise fraza aceasta care se termină cu un semn de întrebare: „Îmi vei face, în sfârşit, afurisitule, plăcerea de a te explica, şi de a înceta să te exprimi prin sentinţe ca Sancho Panza?”

— Proverbele sunt înţelepciunea naţiunilor, murmură Rocambole cu un aer batjocoritor. Apoi adăugă: Ei bine! da, bietul meu bătrân, repet ceea ce am spus. Dacă n-ai fi citit

„Bucătăria naţională” în loc să te numeşti astăzi Walter Bright, mutilatul, tu ai fi vicontele Andréa, fericitul soţ al doamnei Jeanne de Kergaz, văduva chiar după logodnă a nobilului tău frate Armand.

Sir Williams avu un gest de mânie şi de nerăbdare.

Rocambole continuă:

— Pentru a face rău, tu ai folosit nişte pungaşi, în loc să-ţi încredinţezi afacerile unor oameni cinstiţi. De aceea tu eşti orbul Walter Bright şi eu sunt strălucitul marchiz de Chamery.

Mânia şi nerăbdarea lui sir Williams păreau că cresc.

— Ei bine! zise Rocambole, această grozavă lecţie nu ţi-a folosit, şi ai căzut iarăşi pradă gândirii tale vicioase şi puţin a lipsit, noaptea aceasta, ca eu să nu mă însor niciodată cu domnişoara Conception, ci să mă duc să necinstesc în ocnă nobilul şi vechiul nume de Chamery, al strămoşilor mei.

Aceste din urmă vorbe îl făcură pe sir Williams să tresară şi să scrie: „Ce tot îmi vrăjeşti acolo şi ce s-a întâmplat?”

— Ţi-aduci aminte de Venture?

„Da, scrise orbul. L-ai văzut?”

— Am văzut alt lucru mai bun, după cum o să-ţi dai şi tu seama, rânji falsul marchiz.

Şi îi povesti lui sir Williams punct cu punct tot ce se întâmplase, tot ce făcuse Venture şi ce pericol îl ameninţase.

Sir Williams asculta tremurând, şi Rocambole zări câteva picături de sudoare picurându-i pe frunte.

— Or, termină el, să presupunem că Venture ne-ar fi luat-o înainte cu douăzeci şi patru de ore, că ar fi găsit cele două scrisori cu o zi mai înainte ca ducele să ia dalacul şi înainte ca Conception să fie plecată… rămâneam păcăliţi, nu-i aşa?

Sir Williams îşi muşcă buzele până la sânge. Rocambole termină povestind cum pusese mâna pe Venture şi cum îl condusese în strada Suresnes.

„Şi l-ai lăsat acolo…?”. întrebă sir Williams.

— Cu picioarele şi mâinile legate şi cu o batistă la gură.

Sir Williams începu să râdă.

— Îţi dai seama, urmă Rocambole, că nu i-aş fi permis unui pungaş de felul ăsta să alerge în libertate prin Paris până astă seară.

„Şi ce vrei să faci cu el, acum?”

— Ah! iată, zise Rocambole, ceea ce nici eu singur nu ştiu, şi m-am gândit că tu ai putea să-mi dai mijlocul de a combina.

„Ce să combini?”

— Drace! zise Rocambole, mi se pare că ar fi mai bine să scap de el o dată pentru totdeauna.

„Da”, răspunse sir Williams cu un semn din cap.

— Şi am avut ideea de a nu-i spune nimic de întrevederea mea cu mama Fipart.

„Foarte bine.”

— Şi am lăsat să se înţeleagă că, deoarece mama Fipart voia să mă trimită la eşafod, aş vrea şi eu la rândul meu să scap de ea.

„Cum?” întrebă sir Williams.

— Ah, drace! răspunse falsul marchiz de Chamery, m-am gândit că vei găsi tu o cale.

Sir Williams păru că se gândeşte.

„Cunoşti locuinţa văduvei Fipart la Clignancourt?”

— Am văzut numai poarta.

„Dar n-ai intrat?”

— Nu.

„Vezi dacă locuinţa aceasta e prevăzută cu o pivniţă, ceea ce e probabil, căci toţi strângătorii de zdrenţe au o pivniţă pentru zdrenţele lor…”

— Ei şi? zise Rocambole.

„Asta e afacerea ta”, scrise sir Williams.

— Adică mijlocul de a scăpa de Venture?

„Întocmai.”

Rocambole se scărpina în cap.

— Spune, unchiule, murmură el, ştii că mă aflu într-o mare încurcătură faţă de Zampa? El vrea cu orice preţ să

fie intendentul aceluia care se va căsători cu Conception.

Sir Williams ridică din umeri.

— Şi nu găseşti tu mijlocul de a da o lovitură dublă?

Sir Williams dădu afirmativ din cap.

— Şi apoi, continuă Rocambole, ieri seară, într-un moment de zăpăceală, foarte potrivit de altfel pentru că ea m-a crescut, am promis mamei Fipart că-i dau o casă. Asta mă plictiseşte!

Surâsul ironic al orbului apăru în toată expresia sa hidoasă. Apoi sir Williams scrise: „Constat că ai făcut progrese. Începi să devii un om raţional şi cuminte.”

— Ah! tu zici?

„Şi, continuă orbul, sper că de astă-seară voi imagina o mică şi frumoasă dramă în trei persoane. Dar pentru ca piesa să iasă bine, îmi trebuie o cunoaştere exactă a teatrului în care va trebui să fie reprezentată. Ascultă-mă bine.”

— Ascult, unchiule.

„Să te duci la mama Fipart, strada Bisericii, la Gros-Goillon.”

— Foarte bine.

„Tu o vei conduce la Clignancourt şi o vei lăsa acolo.”

— Drace! şi dacă bănuieşte…

„Pune-i douăzeci şi cinci de ludovici în mână; sau mai bine nu… ad-o la Clignancourt, astfel ca toată mulţimea strângătorilor de zdrenţe să vă vadă venind.”

— Şi pe urmă?

„Şi pe urmă vom vedea.”

— Dar, zise Rocambole, ce să-i spun maniei Fipart ca s-o duc la Clignancourt?

„Tu i-ai promis o casă, nu-i aşa?”

— Cu cinci etaje, mă rog.

„Să promiţi nu să te ţii de cuvânt.”

— Ce-mi pasă! Am promis…

„Ei bine, cumpără biletul de vânzare. Nu se poate să nu găseşti vreo casă de vânzare pe lângă Montmartre. Veţi

merge să vedeţi casa. Vei astupa cu asta gura mamei Fipart şi îi vei zice pe urmă: ‹‹Vreau să-ţi dau cu toată inima casa asta, mamă, dar îţi pun o condiţie: Să mă ajuţi să scap de Venture.›› Atunci o vei întreba, dacă n-are nici o pivniţă în Clignancourt. Nu e nevoie să te mai duci acolo.”

— Ce voi face pe urmă?

„Vei veni să-mi spui şi vom vedea noi.”

— Asta e tot, ce ai să-mi spui?

„Dumnezeule, da. Dar, grăbeşte-te să ai noutăţi de la palatul de Château-Mailly.”

— Uşor. Zampa va veni în strada Suresnes la ora zece. Mă duc acolo, adăugă Rocambole.

Şi falsul marchiz de Chamery îl părăsi pe sir Williams şi alergă în strada Suresnes, unde redeveni omul cu haina poloneză şi cu părul galben.

Zampa sosi în curând. Rocambole îl primi în sufragerie, astfel încât nenorocitul Venture, care era închis în cabinetul de toaletă, cameră situată la altă extremitate a apartamentului, să nu poată auzi nimic din conversaţia lor.

— Ce este? zise Rocambole.

— Calul a murit.

— Ah!... şi ducele?

— Ducele are friguri şi un început de delir.

— Bravo!

— Când s-a făcut ziuă, avea braţul atât de umflat încât a trimis după doctor.

— Şi doctorul a venit?

— Imediat.

— Şi ce a zis?

— Întâi a fost foarte mirat şi părea că nu înţelege boala ducelui, dar în momentul acela a intrat veterinarul şi a zis; „Domnule duce, calul dumneavoastră trebuie scos din grajd. Are dalac.” Vorbele acestea au fost pentru doctor o rază de lumină. A întrebat dacă ducele are vreo tăietură la mână şi a aflat că ducele se înţepase în dimineaţa

precedentă cu un ac, şi că, pe urmă, a vizitat de mai multe ori calul şi l-a mângâiat în nenumărate rânduri.

— Ducele a auzit asta?

— Nu, eu i-am dat lămuriri doctorului.

— Şi ce a zis doctorul?

— El a trimis imediat după alţi doi colegi de-ai săi, doctorii R… şi B…

— Drace!… murmură Rocambole, doi aşi ai ştiinţei!

— Cei trei doctori s-au consultat.

— Cunoşti rezultatul?

— Nu, dar i-au chemat în grabă pe unchiul ducelui, preotul bisericii Saint L… şi pe sora sa marchiza de Rotry, singurele sale rude. Marchiza şi preotul au venit imediat, dar când au sosit, domnul duce era deja în delir. Medicii au spus că trebuie să-i taie braţul.

— M-am ars! murmură Rocambole.

— N-aveţi nimic să-mi porunciţi?

— Nimic, numai să vii astă-seară aici.

— La ce oră?

— La ora opt fix.

Zampa plecă şi Rocambole se întoarse în cabinetul de toaletă. Venture dormea pe spate cu picioarele şi mâinile legate.

— Ţi-e foame, bătrâne? îl întrebă elevul lui sir Williams.

— Da, făcu Venture semn din cap.

— Ei bine! Am să-ţi dau un pahar de malaga şi un biscuit. Asta e tot ce am aici. Dar consolează-te, captivitatea ta se va sfârşi în seara asta, şi mâine îţi voi da cincizeci de mii de franci şi un paşaport pentru America.

— Adevărat? zise Venture, ai cărui ochi scânteiau.

— Da, dacă mă scapi de mama Fipart.

— Oh! Pungăşoaica bătrână! O să-i răsucesc puţin mai bine gâtul, fii liniştit.

Înainte de a schimba aceste câteva cuvinte, Rocambole dezlegase mâinile lui Venture, şi îi scoase după aceea batista de la gură. Aceasta din urmă se aşează pe scaunul

său şi hăpăia nişte biscuiţi muindu-i într-un pahar cu vin pe care i-l turnase Rocambole.

— Ai isprăvit? zise Rocambole.

— Drace! N-am mai mâncat nici o costiţă sau barem vreo fleică.

— Cred, dar n-am deloc timp să mă duc să-ţi caut. Haide, dă-mi mâinile.

— Cum! vrei iar să mă legi?

— Fireşte!

— Dar n-am de gând să fug, zise Venture: prefer cincizeci de mii de franci.

— Cred. Dar până atunci…

— Nu ai încredere în mâne?

— Nu prea; dar vreau să-ţi astup gura.

— Şi asta!… oh nu, îndurare, zise Venture. Mă înăbuş…

— Nu fac asta pentru că mă tem că o să strigi, amice. Camera unde ne aflăm are uşi bine capitonate, care nu lasă să se audă nici un sunet; dar tu ai fi omul care ai încerca să tai legăturile cu dinţii… Haide, fii de treabă!

Şi Rocambole îi legă din nou mâinile lui Venture şi îi astupă gura. Apoi se îmbrăcă modest, ca un lucrător în zi de sărbătoare, şi părăsi strada Suresnes, după ce puse în buzunar cheia cabinetului de toaletă în care se găsea Venture.

Falsul marchiz de Chamery luă o trăsură din cartierul Saint-Honoré, o adevărată trăsură trasă de doi armăsari bretoni, cu un vizitiu beat şi stângaci şi cu cel mai cinstit şi simplu aer din lume şi se duse la Gros-Gaillou.

Mama Fipart, stând la gura sobei, cu tabachera de argint lângă ea, tocmai îşi bea cafeaua cu lapte, când intră fiul ei adoptiv. Rocambole îi sări imediat de gât şi oribila bătrână primi mărturia acestei iubiri cam zăpăcite. Rocambole scoase o hârtie din buzunar.

— Uite, zise el, iată biletul de vânzare. E vorba de vânzarea de bună voie a unei case din Montmartre: douăzeci şi patru de mii de franci… îţi convine?

— O, cerule! exclamă bătrână, oare vrei să-ţi baţi joc de mama ta, dragul mamei?

— Te înşeli, mamă, zise Rocambole; nu-mi bat joc de dumneata. Numai, înţelegi, dacă îţi dau casa asta, să fii recunoscătoare.

— Oh! până la moarte.

— Şi să faci ceva pentru micul tău Rocambole.

— Voi face tot ce vei voi.

— Tu nu mai ţii la Venture, nu-i aşa?

— Oh! afurisitul, mizerabilul… care voia să mă facă să-mi urăsc scumpul meu copil!

— Atunci, nu ai nimic împotrivă să-i faci o figură frumoasă?

— Eşti un prost! zise mama Fipart. Trebuie să-l fierb într-o căldare cu untdelemn?

— Vom vedea. Până atunci, pune-ţi pălăria şi şalul fiindcă acum eşti o femeie aşa cum se cuvine şi vino cu mine.

— Să vedem casa?

— Fireşte!

— Şi… pe urmă?

— Pe urmă vom vorbi despre Venture.

Or, fiindcă Rocambole avea o trăsură la poartă, zece minute fură de ajuns ca falsul marchiz şi bătrâna să fie la Montmartre. După o oră ei vizitaseră deja casa şi Rocambole îi zise portarului.

— Vom mai veni mâine de dimineaţă, şi e probabil că vom încheia afacerea.

Atunci mama Fipart îi zise fiului său adoptiv:

— Unde mergem, acum?

— La fostul tău bazar din Clignancourt.

— De ce?

— Ca să vedem cum mai e pe acolo.

— Vrei oare să locuiesc din nou acolo?

— Eh, asta! zise Rocambole aruncând o privire afectuoasă bătrânei, nu eşti proprietara unei case cu şase etaje?

— Atunci de ce vrei să mergem la Clignancourt?
— Din cauza lui Venture.
Şi Rocambole adăugă:
— Casa ta are pivniţă, nu-i aşa?
— Şi încă una frumoasă de tot!
— Ei bine! haide s-o vizităm.
— Ce nostimă idee!
— Asta e! zise Rocambole, vei vedea în seara asta dacă e nostima ideea mea.
Şi plecară.

Capitolul XXV.

Pentru a înţelege evenimentele legate de călătoria mamei Fipart şi a lui Rocambole la Clignancourt, este poate necesar să ştiţi ceva mai multe despre obiceiurile strângătorilor de zdrenţe.

Strângătorul de zdrenţe este o fiinţă cu totul izolată de civilizaţia parizianã. Seara, la ora şapte, iarna, şi la ora nouă, vara, începe lucrul, cu coşul pe spate, lanterna în mâna stângă şi cârligul în mâna dreaptă. La revărsatul zorilor, îl găseşti la cârciuma de la barieră, bând rachiu de cartofi. Se întoarce acasă ostenit, de multe ori beat şi se aruncă pe grămada de paie ce-i serveşte drept pat, după ce a îmbucat ceva.

Clignancourt, mahalaua strângătorilor de zdrenţe, este un loc foarte animat, seara. Îndată ce s-a înnoptat şi dimineaţa, imediat ce s-a luminat de ziuă, adică la orele de plecare şi de întoarcere. De la ora opt sau nouă dimineaţa şi până la şase sau şapte seara, mahalaua pare destul de pustie. Afară de câteva femei aşezate în pragul porţii şi de câţiva copii ce se rostogolesc în ţărână, toţi dorm în timpul zilei. Seara, după ora zece, toată lumea este plecată, afară de câteva femei şi copii care nu pot practica meseria aceasta: aşadar, sir Williams ştia probabil despre toate aceste obiceiuri când s-a gândit să-i trimită la Clignancourt pe mama Fipart şi pe Rocambole pentru a alcătui o minuţioasă topografie a locului.

Fosta hangiţă de la Bougival coborî din trăsura sa cu doi cai, în mijlocul mahalalei, cu demnitatea unei regine de mult timp exilată care se întoarce să îşi exercite din nou suveranitatea.

Rocambole îi dădu mâna şi îi spuse mătuşă!

Fiindcă era marţi, mahalaua nu era aşa de pustie ca de obicei. Câţiva negustori de zdrenţe care lucraseră luni, fumau pipă în pragul porţii lor. Tânărul căruia, în ajun, Rocambole îi plătise un ciocan de rachiu, se afla tocmai în pragul cârciumii.

— Vezi! zise el recunoscându-l pe Rocambole, mi se pare că te-ai pricopsit de când ne-am întâlnit ultima dată, camarade?

— Mătuşa mea m-a înţolit, zise încet Rocambole.

— Aşadar avea bani, bătrâna? zise o femeie care îi auzise.

— Nu, zise o a doua, care sosise chiar în momentul acela, dar are un bărbat; bărbatul, după cât se pare, e cam pricopsit…

— Ah! da, bătrânul ăla care a venit acum trei zile.

Rocambole şi mama Fipart îşi urmară drumul înainte, bătrâna salutându-le cu un surâs pe fostele sale egale.

Conversaţia continua printre strângătorii de zdrenţe.

Femeia căreia Rocambole îi ceruse semnalmente asupra bătrânei susţinea, foarte sigură pe ea, că doamna Fipart e o femeie cumsecade, dar cam uşuratică şi al cărei bărbat, după ce nu se mai gândise mult timp la ea, începuse să-i fie ruşine de situaţia nesigură şi mizerabilă în care se găsea soţia sa.

O alta îşi aducea perfect aminte că l-a văzut cu trei zile înainte pe Venture, îmbrăcat ca proprietar.

Ştrengarul, căruia Rocambole îi plătise băutura, adăugă clipind din ochi:

— Nu ştiţi tot.

— Şi ştii tu?

— Fireşte!

— Eşti cam isteţ.

— Aşa s-ar zice.

— Şi ce mai ştii?

— Iată cum stau lucrurile, măicuţele mele, omul acesta tânăr care da braţul mamei Fipart e nepotul ei, singurul fiu al răposatei surori a bătrânei.

— Ah! vorbeşte mai tare.

— Dar, continuă ştrengarul, bătrâna e cam ascunsă şi avea bani.

— Ai isprăvit? ziseră toţi neîncrezători.

— Bărbatul a aflat de asta, şi s-a împăcat cu femeia lui prin intermediul nepotului ei, care e un pişicher…

Pe când versiunea aceasta a strângătorului de zdrenţe avea parte de câteva proteste, Rocambole şi mama Fipart intrau în casă.

Fosta locuinţă a mamei Fipart era foarte dărăpănată: dar privirea lui Rocambole fu atrasă imediat de un chepeng mobil care acoperea intrarea pivniţei. Puse mâna pe belciugul ce era înfipt în mijloc şi ridică chepengul.

— Vezi! zise el zărind un fel de abis, căruia, din cauza întunericului nu i se putea măsura adâncimea, pivniţa ta n-are nici o scară?

— Nu, copilul meu.

— Cum se coboară înăuntru?

— Cu o scară.

Şi mama Fipart arătă cu degetul o scară rezemată de perete în dosul patului.

— Trebuie s-o văd, zise Rocambole.

El se duse şi închise uşa, trase perdeaua murdară ce atârna înaintea unei singure ferestre, ca să împiedice privirile curioşilor, dacă se mai găseau pe afară. Apoi luă scara şi o coborî în gaura întunecoasă.

— Aprinde felinarul, zise el, vreau să văd pivniţa.

— Curioasă idee, repetă mama Fipart.

— Fie, dar vreau să văd pivniţa.

Şi Rocambole se cobori cu felinarul în mână. Pivniţa era adâncă de zece picioare, avea doi metri pătraţi şi o ferestruică prin care pătrundea puţin aer. Era un frig teribil şi o atmosferă umedă. O grămadă de zdrenţe de stofe şi de hârtii erau răspândite într-un colţ. În colţul opus se găsea un butoi gol şi hodorogit.

Rocambole puse felinarul pe butoi şi examină pivniţa cu atenţie.

„Pe legea mea, îşi zise el, nu ştiu ce are de gând sir Williams să facă din pivniţa aceasta, dar presupun că se va întâmpla ceva care va face zgomot; or, fiindcă trebuie să am grijă să nu ştie nimeni ce se va petrece aici, am să astup ferestruica şi zgomotul nu va ajunge până afară, în felul acesta totul se va petrece în familie.”

Rostogoli butoiul sub ferestruică să-şi facă o scară convenabilă, apoi luă un ghemotoc de zdrenţe şi îl îndesă cu putere de jur împrejur făcând astfel un fel de perniţă care să împiedice trecerea oricărui zgomot, fie că ar fi fost strigăte de mânie sau de disperare…

— Ce faci acolo jos? întrebă mama Fipart.

— Răscolesc în zdrenţe ca să văd dacă n-ai vreo coţofană, răspunse el râzând.

Închizând ferestruica ermetic, Rocambole voi să se dea jos, când privirea îi fu atrasă de umezeala mare a zidurilor şi observă în acelaşi timp şi o mustealã uşoară de apă ce venea din tavan.

— Mamă, strigă el, coboară puţin, am observat ceva foarte curios.

— Ce este? zise mama Fipart punând piciorul pe scara jumătate putredă, şi coborând în pivniţă.

— Ce e cu apa asta?

— Asta, zise mama Fipart, vine de la o conductă care trece prin zid.

— Şi unde duce conducta asta?

— Alimentează fântâna care se află în mijlocul mahalalei. Câteodată are mici infiltraţii. Anul trecut, proprietarul a

reparat-o de mai multe ori.

— În ce parte a zidului crezi tu că poate fi?

— Aproape de gura pivniţei.

Şi mama Fipart întinse mâna în direcţia aceea.

„Pe cinstea mea! murmură Rocambole, nu ştiu ce idei are sir Williams, dar mie mi-a venit una grozavă de tot…”

Şi zise tare:

— N-ai nici un târnăcop acolo sus?

— Nu.

— Atunci vreun ciocan?

— Nu, dar am un fel de drug de grosimea unei mâini şi ascuţit la capăt.

— Du-te de-l caută.

Mama Fipart urcă şi aruncă după o clipă un drug de fier la fel cu acele de care se servesc lucrătorii de drumuri. Fosta strângătoare de zdrenţe îl găsise pe stradă cu câteva zile înainte, când se întorcea acasă într-o dimineaţă, şi îşi zisese: „Are mai bine de opt ocale de fier, iar fierul se vinde. Ia să-l iau.”

Sosirea lui Venture, precum şi bogăţia neaşteptată a împiedicat pe mama Fipart să vândă metalul.

Rocambole se dădu jos de pe butoi, puse mâna pe drug şi îl introduse între două pietre desfăcute. Apoi apăsă cu putere şi una din cele două pietre se desprinse şi căzu pe pământ. Atunci elevul lui sir Williams, căruia toate îi mergeau strună, zări o ţeavă de grosimea mâinii; el desprinsese piatra tocmai în locul unde observase o uşoară infiltrare, descoperind astfel în curând cauza principală. Tubul acesta avea o gaură de grosimea unui ac, şi prin gaura aceasta ţâşnea un fir subţire de apă.

Rocambole îşi lăsă felinarul pe butoi şi urcă în coliba mamei Fipart.

Mama Fipart avea sub patul său o casetă în care se găseau diferite obiecte provenite din furturile sale; printre obiectele acestea, Rocambole găsi un sfredel, care făcea o gaură de grosimea unui gât de sticlă. Rocambole îi luă,

coborî din nou în pivniţă, se urcă pe butoi şi puse vârful sfredelului pe ţeavă. După o clipă, gura, care avea grosimea unui ac, se lărgi de un deget şi prin ea ţâşni un jet de apă ca dintr-un robinet de baie.

Atunci Rocambole îşi scoase ceasornicul:

— La ora zece seara, zise el, apa va fi înaltă de patru picioare în pivniţă, la douăsprezece va fi de şase şi la ziuă, pivniţa va fi plină.

Şi aşeză piatra astfel încât să înăbuşe zgomotul apei, care, curgând, se împrăştia între găurile bolţii.

Apoi urcă înapoi în casă şi îi zise mamei Fipart:

— Haidem acum.

— Ce dracu ai făcut acolo jos?

— Am pregătit o baie.

— Pentru cine?

— Pentru Venture.

Mama Fipart tresări uşor, căci îşi adusese aminte de baia silită pe care i-o făcuse Rocambole cu câteva zile în urmă. Astfel că nu ştiu cum să deschidă mai repede uşa colibei sale şi să se urce în trăsura care aştepta la capătul mahalalei.

Tânărul strângător de zdrenţe era tot la cârciumă.

— Nu dai nimic? îi zise el lui Rocambole.

— Fireşte! dacă vrei, răspunse marchizul.

Şi îi zise la ureche, în timp ce li se serviră rachiul:

— Nu ţi-am spus eu că mătuşa a avut o comoară?

— E deci adevărat?

— În pivniţă. Acum am speriat-o.

Rocambole întrebuinţase o expresie cunoscută de hoţi, pentru a spune că comoara fusese dezgropată.

— N-am noroc, murmură cu naivitate ştrengarul; mă cam bătea gândul să dau şi eu o lovitură în noaptea asta.

— Mofturi! zise Rocambole, care plăti şi se urcă în trăsură.

— Unde mergem acum? întrebă bătrâna.

— Tu te duci la Gros-Gaillou.

— Şi tu?

— Eu mă duc până la Madeleine, căci am afaceri pe acolo.

Trăsura o porni în galop.

Când ajunse în strada Tronchet, Rocambole se dădu jos.

— Acum, zise el mamei Fipart, ascultă bine. Astă-seară, la ora nouă, te vei întoarce pe jos la Clignancourt.

— Iarăşi!

— Şi mă vei aştepta. Numai, păzeşte-te să nu te vadă nimeni când intri.

— Şi pe urmă?

— Îţi voi spune eu atunci ce vom face cu Venture.

— Dar dacă îl văd înainte?

— Nu-l vei vedea.

— Dar ieri mi-a spus…

— Nu e nimic. Nu va mai veni. Adio! Pe diseară!

Şi Rocambole plecă şi se duse în strada Suresnes, unde îşi făcu toaleta pentru a se întoarce la palatul său.

— Ei bine! unchiule, zise falsul marchiz de Chamery lui sir Williams, mama Fipart are o pivniţă frumoasă din care poţi să faci o sală de baie.

Sir Williams tresări.

Atunci Rocambole îi făcu o descriere minuţioasă a locului, şi adăugă:

— Nu ştiu care e ideea ta, dar cred că nici a mea nu e tocmai rea.

Orbul scrise pe tăbliţă: „Ideea ta combinată cu a mea va da naştere uneia şi mai bune.”

— Ah! şi ce zici?

„Şi, fiindcă te-ai gândit să-i faci o baie lui Venture, eu îţi voi oferi mijlocul de a scăpa de Zampa şi de mama Fipart.”

— Eşti o perlă de unchi, murmură Rocambole cu admiraţie.

Sir Williams luă din nou condeiul şi scrise repede.

Aplecat pe umărul lui, Rocambole citea pe măsură ce acesta scria.

Orbul desfăşură planul său şi termină cu acest cuvânt: „Înţelegi?”

— Perfect.

Atunci sir Williams şterse cu mâna tăbliţa.

Fix la ora şase. Rocambole se întoarse în strada Suresnes şi, sub peruca sa blondă, a omului cu haina polonează, se întâlnea cu Zampa.

— Cum îi merge ducelui? întrebă el.

— Foarte rău, răspunse valetul. S-a hotărât amputarea braţului. Părerea doctorilor este bine întemeiată. Unul pretinde că nu mai e nici o speranţă. Ceilalţi doi tot mai speră.

— Doctorul B…

„Ah!… se gândi Rocambole, ăsta se înşeală cam rar. Bietul duce s-a ars. Aşadar, pentru ce dracu voia să se căsătorească cu Conception?”

Şi Rocambole zise portughezului:

— Jupân Zampa, personajul misterios care vrea să se căsătorească cu domnişoara de Sallandrera, şi al cărui supus servitor sunt şi eu, m-a însărcinat să-ţi spun că e foarte mulţumit de tine. Deci vei fi intendent…

— Spui drept? strigă portughezul.

— A doua zi după căsătorie vei fi instalat. Dar până atunci şi pentru a te încuraja, sunt însărcinat de a-ţi înmâna aceste trei bilete de câte o mie de franci. Aştept de la tine un ultim serviciu.

— Sunt gata. Ce trebuie să fac?

— Oh! zise Rocambole liniştit, trebuie ca astă-seară să închei socotelile cu acel pretins vizitiu care era să strice totul.

— Trebuie să-l lichidez?

— Întocmai.

— Unde şi când?

— Să fii peste trei ore, adică la nouă fix, la răspântia barierei Blanche. Voi fi şi eu acolo şi te voi conduce unde trebuie să mergi.

— Bine, zise Zampa, voi fi acolo.

— Şi ia cu tine cuţitul tău catalan, termină Rocambole.

Capitolul XXVI.

La ora opt, mama Fipart, credincioasă recomandărilor lui Rocambole, coborî din trăsură în şoseaua Clignancourt, în spate la Château-Rouge. Acolo plăti birjarului şi se îndreptă pe jos, traversând câmpul, pentru a ajunge în mahalaua strângătorilor de zdrenţe.

Noaptea era foarte întunecoasă, şi fiindcă în mahalaua aceasta nu erau felinare, fosta hangiţă ajunse la locuinţa sa fără a întâlni pe cineva.

Rocambole îi mai recomandase să aştepte acasă şi să nu aprindă lumânarea. Ea se trânti pe grămada de paie ce-i servise mult timp de pat şi rămase astfel liniştită şi gânditoare aşteptându-l pe Rocambole.

Lucru destul de curios, mama Fipart, care fusese o dată strangulată de fiul ei adoptiv, nu avu nici cea mai mică bănuială venind la Clignancourt. Ea nu-şi zise măcar o singură dată că poate recentul marchiz i-ar întinde o nouă cursă pentru a se scăpa de ea în mod definitiv. Aşadar, mama Fipart era plină de iluzii şi de speranţe. Ea se gândea nu numai la iubirea scumpului său fiu adoptiv, dar chiar şi la casa cu cinci etaje pe care o vizitase cu el de dimineaţă. Moartea tragică a sărmanului Nicolo, baia silită pe care o făcuse sub podul de la Passy, cei cinci ani de neagră mizerie prin care trecuse, în timp ce fiul său adoptiv trăia la Londra ca un gentilom şi la Paris ca un marchiz, nimic nu o deziluzionase, nimic nu o făcuse să-şi piardă credinţa. Astfel, visând la viitoarea sa proprietate, mama Fipart aştepta. Casa cu cinci etaje luase în imaginaţia sa proporţiile unui castel în Spania, iar ea se visa posesoarea unui venit de treizeci sau patruzeci de mii de livre.

— Voi avea o trăsură, îşi zise ea, şi voi ieşi în lume. Mă vor numi doamna Fipart şi voi fi baroană, dacă va fi cu putinţă.

Şi apoi, fiindcă moartea lui Nicolo saltimbancul lăsase pentru totdeauna un gol în inima mamei Fipart, bătrână adăugă în gând:

— Voi reuşi poate să mă mărit. S-a mai văzut… Mă voi mărita cu vreun pensionar, sau un tânăr fără avere şi care va fi fericit.

Pe când mama Fipart îşi împuia capul cu ideea de a face fericit un om tânăr şi pe când se lăsa în voia acestui vis, cineva bătu uşor în uşă.

Mama Fipart merse până la uşă şi întrebă încet:

— Cine e acolo? Tu eşti?

— Eu sunt. Deschide.

Văduva deschise şi Rocambole păşi pragul colibei. Dar el nu era singur. Un alt personaj îl însoţea, era Zampa.

— Mamă, zise Rocambole, îţi aduc un domn care vrea să vorbească cu Venture.

— Ah! ah! zise bătrâna rânjind.

Rocambole închise uşa.

Apoi el îi zise lui Zampa:

— Acum să-ţi explic ce să faci pentru a deveni intendentul bunurilor de Sallandrera… şi, adăugă râzând, pentru a scăpa pentru totdeauna de ghilotină.

Cuvântul ghilotină îl umplea de fiori pe Zampa, şi, când se pronunţa înaintea lui, el se simţea capabil de orice pentru a scăpa de chinul acestui nume. Ameninţându-l cu ghilotina, îl puteai face pe Zampa să asasineze sau să pună foc. Rocambole pusese mare bază pe cuvântul acesta pentru a-l face pe Zampa cât mai zelos…

— Înainte de a ne procura lumină, zise falsul marchiz, vreau să-ţi spun despre ce e vorba.

— E vorba de Venture, fireşte! zise mama Fipart.

— Ah! murmură Zampa, vizitiul se numeşte Venture?

— Da, şi cu toate că numele acesta nu e nici glorios, nici foarte popular, pot să-ţi spun că dacă l-am lăsa în pace pe acela care îl poartă, tu n-ai să fii niciodată intendent, şi ţi-ai sfârşi zilele cu gâtul într-un frumos lanţ de fier.

Imaginea supliciului acesta capital practicat în Spania îl îngrozi pe Zampa.

— Sunt gata să-l spintec cu cuţitul meu catalan, zise el.

— Perfect. Vei fi recompensat pentru zelul pe care îl arăţi.

Rocambole spuse mamei Fipart, care nu ştia nimic de planul ce-l combinase:

— Aprinde felinarul, mamă. Nu e nimeni în curte. Toţi strângătorii de zdrenţe au plecat, suntem stăpâni aici.

Bătrână se supuse, aprinse felinarul şi Zampa putu, la lumina ei, să inspecteze coliba.

Atunci Rocambole ridică chepengul pivniţei şi se duse să ia scara pe care mama Fipart o pusese după pat.

Zampa îl privea cu mirare. Dar Rocambole nu-l luă în seamă. El lăsă scara în pivniţă şi o înţepeni. Apoi puse piciorul pe prima treaptă şi coborî, cu lanterna în mână, lăsând pe Zampa şi pe mama Fipart în întuneric.

Pivniţa era deja pe jumătate plină de apă.

„He! he! zise Rocambole, care rămase pe treapta ce se găsea deasupra apei, cred că sunt deja şase picioare de apă. E destul pentru a îneca un om.”

Apoi întoarse ochii către locul acela al bolţii ce permitea scurgerea apei. Apa se împrăştia aşa de bine printre pietre, încât cineva trebuia să ştie bine locul pentru a observa de unde ţâşnea apa.

„Zampa nu-şi va închipui niciodată, se gândi Rocambole, că baia sa se va umple încetul cu încetul. Apa urcă continuu.”

Falsul marchiz numără treptele. Erau cincisprezece în total. Şase erau acoperite de apă, iar a şaptea era deasupra apei.

Rocambole se oprise pe treapta aceasta şi, înainte de a se urca, mai aruncă o ultimă privire în pivniţă.

Zidurile erau bune şi nu se vedea nici o crăpătură pe unde ar fi fost posibil să iasă apa.

Rocambole îşi zise: „Un om care se îneacă nu poate striga mult timp după ajutor. Admiţând, că ăştia ar striga, ei nu vor fi auziţi de nimeni, căci ferestruica este bine înfundată şi vor muri repede.”

Falsul marchiz se urcă, scoase capul afară, puse felinarul jos şi rămase în picioare pe scară. Apoi se uită la Zampa.

— Vezi, zise el, aici e o pivniţă, şi am să-ţi explic ce trebuie să faci.

— Ascult, zise portughezul.

— Să faci cum am făcut şi eu şi să cobori în pivniţa asta.

— Bine.

— E plină cu apă.

— Ce? repetă mama Fipart.

— Zic că e plină cu apă, repetă Rocambole, pe un ton care o făcu pe mama Fipart să tacă; ultimele ploi au transformat-o într-un puţ.

— Se poate îneca cineva înăuntru? întrebă Zampa.

— Da şi nu.

— Cum aşa?

— Vreau să spun că veţi cobori doi inşi înăuntru: tu şi el.

— Bun!

— Vizitiul se va îneca.

— Şi eu…

— Tu vei deveni intendent.

— Nu înţeleg bine, murmură Zampa.

— Ei bine! răspunse Rocambole, să-ţi explic.

Şi el se urcă şi se aşează pe marginea chepengului, în timp ce mama Fipart şi Zampa priveau scara şi nu ghiceau ceea ce voia el să facă.

— Ascultă bine, continuă el. Vezi scara asta şi chepengul ăsta?

— Fireşte!

— Chepengul e aşezat între patul mamei Fipart şi uşă. Se va stinge lumânarea şi se va lăsa chepengul deschis.

— Ah! înţeleg acum, zise Zampa: el va intra şi va cădea în pivniţă.

— Întocmai.

— Dar eu…

— Afurisitul e bun înotător. E capabil, continuă Rocambole, să stea la suprafaţa apei timp de câteva ore şi să cheme ajutor cu o voce aşa de puternică, încât aceasta ar putea străbate prin bolta pivniţei.

— Ah! Drace!

— Trebuie să-l ajuţi cumva să se înece.

— Ei bine! Îl voi ajuta… dar cum?

— Tocmai asta vreau să-ţi explic: vezi scara asta; ca toate scările, am pus-o înclinată.

— E foarte uşor să cobori.

— Capătul care iese afară e spre uşă, iar capătul opus e în apă în direcţia patului mamei Fipart.

— Adevărat. Şi…?

— Vei coborî cum am coborât şi eu şi te vei opri pe cea din urmă treaptă deasupra apei. Te vei agăţa bine, căci vreau să iau scara un moment.

— Pentru ce?

— Pentru a o muta la capătul opus uşii, în aşa fel, adăugă Rocambole, încât vizitiul, intrând, să poată cădea în pivniţă fără a întâlni vreun obstacol.

— Înţeleg.

— Şi asta e ceva.

— Dar ce voi face pe scară?

— Când un om cade în apă, reluă Rocambole, scoate întâi un strigăt, apoi începe să înoate şi caută imediat un punct de sprijin. Venture va începe să înoate, va găsi pe pipăite scara şi se va agăţa de ea. Atunci tu îl vei îndepărta cum ţi-o veni mai bine.

— Acum înţeleg perfect. Şi când va fi mort…?

— Drace! Când nu vei mai auzi nimic, vei striga; ţi se va deschide chepengul şi te vei urca.

— Bine, zise Zampa, văd că o să fiu intendent.

— Cred că e mai bine aşa decât ghilotina.

Această din urmă încurajare îl făcu pe Zampa să pună cu îndrăzneală piciorul pe scară.

— Te previn, zise Rocambole, omul nostru e departe de aici şi nu va veni decât peste o oră.

— Nu face nimic, zise Zampa, voi aştepta. Apoi intră în pivniţă, coborî scara şi strigă:

— Mă ţin bine, poţi s-o iei…

Rocambole luă capătul scării şi îl mută la marginea opusă; apoi lăsă chepengul deschis, o trase pe mama Fipart deoparte, şi îi zise:

— Acum, să aşteptăm, nici un zgomot…

— Ah! aşa, şopti mama Fipart, eşti sigur că vine Venture?

— Fireşte!

— Cum aşa?

— I-am promis cincizeci de mii de franci.

— Când?

— Acum două ore, când l-am eliberat.

— Aşadar îl ţineai închis?

— Închis şi ferecat la mine acasă.

— De când?

— De noaptea trecută; dar, zise Rocambole, îţi voi povesti totul altă dată.

— Ce vrea el să facă, dacă vine aici?

— Să te asasineze!

— Pe mine!… zise bătrâna, care nu putu să-şi stăpânească o tremurătură uşoară.

— Drace!… ştii bine că Venture este un mizerabil, şi că, pentru bani, face tot ce i se porunceşte.

— Oh! Banditul!

— Venture ţi-a promis un hotel dacă faci să fiu omorât; eu i-am promis cincizeci de mii de franci dacă te omoară… Cursa e bună, va reuşi.

— Perfectă, murmură mama Fipart.

— Dar, fiindcă trebuia să-i dau ceva de lucru timp de două ore, de când l-am eliberat, şi pentru ca să am eu timpul să vin aici să fac micile noastre preparative, ei

bine!… i-am povestit o istorie… I-am spus că am nevoie pentru astă-seară de o cheie pe care o găseşte la vechiul nostru lăcătuş din mahala.

— Şi l-ai trimis acolo?

— Pe când veneam eu aici.

— Dar, observă mama Fipart, care avea oarecare bănuială în suflet, cum se face că Venture vine în casa aceasta să mă asasineze, când el m-a lăsat la Gros Gaillou?

— Uite, zise Rocambole, scoţând o hârtie din buzunar, citeşte repede, bătrână mea.

Şi îi întinse biletul pe care i-l dictase lui Venture, bilet prin care el o ruga pe văduva Fipart să se ducă, în noaptea următoare, la Clignancourt, să se culce în pat, să stingă lumânarea după ce a lăsat uşa deschisă, şi să aştepte…

— Înţelegi, zise Rocambole, că eu nu i-am spus că te-am regăsit.

— Ah! Asta e altceva.

Rocambole stinse atunci lanterna şi coliba se cufundă în întuneric. Câteva minute trecură în tăcere. Zampa aştepta, agăţat de scară; Rocambole şi mama Fipart îşi ţineau suflarea şi aşteptau fără să facă nici o mişcare.

Deodată se auzi afară un zgomot uşor. Rocambole, care avea urechea fină, recunoscu imediat un pas prevăzător. Apoi se auzi un sunet la clanţă, iar Rocambole şi mama Fipart înţeleseseră că cineva pusese mâna pe clanţa uşii.

Era Venture, liber de douăzeci şi patru de ore, şi venea acum să execute ordinele lui Rocambole.

Venture, după cum se ştie, petrecuse toată ziua cu mâinile şi picioarele legate, culcat pe spate şi fusese eliberat de Rocambole cam pe la ora şapte şi jumătate. Acesta îi zise:

— Îţi aduci aminte de lăcătuş?

— Da, sigur, răspunse Venture, şade tot în cartierul Saint-Antoine.

— Ei bine! tu o să vii cu mine. Vreau să-ţi plătesc masa.

— Nu faci rău. Crăp de foame.

— Vom face, mâncând, micile noastre socoteli cu privire la mama Fipart.

— Fie.

— Şi după ce vei mânca, te vei duce la lăcătuş.

— De ce?

— Ca să-i ceri o cheie.

Rocambole înţelegea prin cuvântul acesta o cheie falsă de care banda hoţilor englezi, căreia sir Williams şi Venture le aparţinuseră odată, se servea cu un foarte mare succes. Rocambole, care intrase iarăşi în pielea roşcovanului John rândaşul, îl duse pe Venture la birtul din strada Neuve-des-Matburins, unde mâncau vizitiii caselor din preajmă şi îi plăti masa.

— Trebuie să ai putere, îi zise el, când e vorba să scapi de mama Fipart.

— Asta aşa e! zise Venture, îi voi suci gâtul ca unui pui de găină.

La ora opt Rocambole îl urcă în trăsură zicându-i:

— Du-te întâi de caută cheia şi ne întâlnim mâine dimineaţă.

— Unde?

— În strada Suresnes, iar dacă mama Fipart a dat ortul popii, vei avea banii…

Venture se duse în cartierul Saint-Antoine, în timp ce Rocambole se grăbea să-l întâlnească pe Zampa, care îl aştepta la răspântia barierei Blanche.

Lăcătuşul îi dădu pentru zece ludovici cheia, de care Rocambole n-avea nici o nevoie, şi Venture se sui în trăsura care îl lăsă după o oră în şoseaua Clignancourt. Ca şi mama Fipart, el se îndreptă pe jos spre mahalaua strângătorilor de zdrenţe şi, ajuns acolo, se strecură fără zgomot înăuntru.

Venture era acela care pusese mâna pe clanţă. El deschise uşa şi făcu un pas înainte.

— Eşti aici, bătrâno? zise el încet.

— Da, răspunse văduva Fipart.

Venture închise uşa. Apoi scoase cuţitul catalan din buzunar, îl deschise şi înainta în întuneric, repetând:

— Unde eşti?

— Aici, zise încă o dată mama Fipart.

Venture făcu trei paşi, apoi un al patrulea, păşi cu piciorul în gol şi căzu în pivniţă scoţând un strigăt…

Atunci Rocambole lăsă chepengul, şi se culcă deasupra pentru a asculta.

Capitolul XXVII.

Rocambole, cu urechea lipită de chepeng, auzi întâi nişte blesteme îngrozitoare, apoi plescăitul apei făcut de mâinile şi picioarele lui Venture care înota în mijlocul întunericului. Banditul înjura şi răcnea; dar răcnetele şi blestemele acestea înăbuşite din cauza slabei sonorităţi a boltei pivniţei erau atât de slabe încât acesta îşi dădu seama imediat că era imposibil să fie auzite de afară. Venture strigă, înjură şi înotă timp de aproape zece minute, apoi zgomotul încetă pentru un moment.

— Uite! zise Rocambole, a găsit scara şi s-a agăţat de ea.

Dar aproape imediat se auzi un strigăt teribil, apoi zgomotul făcut de un corp care cade greu în apă.

„Zampa l-a ucis, se gândi elevul lui sir Williams. L-a nimerit bine. Haide! unul mai puţin…”

Rocambole continua să asculte; dar acum în pivniţă domnea cea mai profundă tăcere.

Mama Fipart părăsi patul său şi se târî până la chepeng.

— Ce este? întrebă ea.

— Cred că a murit.

— Crezi?

— Nu mai aud nimic.

Într-adevăr, mai trecură încă câteva minute, apoi o voce răsună din adâncul pivniţei. Era vocea lui Zampa.

— Şi-a încheiat socotelile! Lasă-mă să mă urc, zise portughezul.

— Aprinde felinarul, mamă, zise Rocambole. Bătrâna scoase chibriturile din buzunar, le frecă de perete şi făcu

imediat lumină.

Atunci Rocambole ridică chepengul.

— Vino de vezi, mamă, zise el.

El puse piciorul pe scară, se aplecă şi întinse felinarul lui Zampa. Pivniţa se lumină imediat şi graţie acestei lumini Rocambole şi mama Fipart putură să vadă corpul neînsufleţit al lui Venture care plutea pe apă.

— Ah! Banditul! murmură din nou mama Fipart, când mă gândesc că voia să fii executat!

— Asta e!… răspunse Rocambole, dar nu pentru asta l-am trimis pe lumea cealaltă, mamă.

— Dar pentru ce anume, scumpul meu?

— Pentru că era la curent cu afacerile mele, şi asta mă cam deranja.

Mama Fipart începu să tremure.

Stătea în genunchi pe marginea chepengului şi, fiindcă avu o presimţire, vru să se ridice.

Dar Rocambole îi puse amândouă mâinile pe umeri menţinând-o în genunchi.

— Priveşte-l pe prietenul tău, mamă, zise el. A murit de-a binelea.

— Cred şi eu.

Mama Fipart pronunţă cuvintele acestea cu o voce tremurândă şi voi să se ridice.

— Dar stai liniştită când îţi vorbesc, zise Rocambole cu o voce mângâietoare.

Şi îşi mută mâinile de pe umeri pe gâtul zbârcit al bătrânei. Apoi continuă:

— Trebuie să-ţi mărturisesc că ai avut cu adevărat noroc, zilele trecute, că ai scăpat.

Şi Rocambole cuprinse cu amândouă mâinile gâtul bătrânei.

— Ai! strigă bătrână, ce faci?

— Taci, lasă-mă să râd…

— Dar… tu… mă strangulezi!

— Fireşte! răspunse banditul pe un ton glumeţ, şi îţi garantez că de astă dată nu o să te mai pescuiască nimeni în pivniţa ta…

Şi Rocambole o strângea pe bătrână de gât, amuţind-o de tot, şi îi zise lui Zampa:

— Ai grijă să bea o gură de apă dulce, căci îi plăcea mult rachiul.

Apoi el o aruncă pe mama Fipart în pivniţă. De astă dată bătrână era sugrumată cum trebuie şi apa rece nu o mai readuse la viaţă.

— Asta e o lecţie bună, murmură Rocambole, privind cu răceală corpul mamei sale adoptive, care plutea alături de cadavrul lui Venture.

Zampa, agăţat de scară, ţinea felinarul.

— Ei bine! s-a isprăvit, îi zise Rocambole. Vă puteţi urca, acum, domnule intendent.

Zampa tremura de bucurie şi începu să se suie, cu cuţitul în dinţi, ajutându-se numai cu o mână pentru a urca scara, ţinând felinarul în cealaltă mână. Îndată ce scoase corpul pe jumătate, pentru a urca mai repede, el puse felinarul pe marginea pivniţei şi începu să urce scara cu amândouă mâinile.

Rocambole era la spatele lui. În momentul când Zampa, ocupat să nu cadă, puse piciorul pe podeaua colibei mamei Fipart, auzi pe elevul lui sir Williams zicându-i eu o voce batjocoritoare:

— Ah! aşadar tu crezi că nu faci parte din tagma proştilor ca ăştia?

Şi deodată primi o lovitură de pumnal în spate, între omoplaţi, scoase un strigăt, îşi desprinse mâinile de scară şi căzu în groapa care înghiţise deja două cadavre.

Atunci Rocambole scoase scara şi lăsă chepengul.

„Nu ştiu dacă eşti mort, murmură el, dar în orice caz, dacă n-ai pierit de pumnalul meu, vei avea timpul să te îneci. Scara nu mai e acolo ca să te ajute să ieşi.”

Rocambole pronunţă acestea fără multă emoţie, stinse felinarul şi se îndreptă spre uşă, deschizând-o cu precauţie.

Noaptea era întunecoasă; cădea o ploaie rece şi destul de pătrunzătoare şi mahalaua strângătorilor de zdrenţe era pustie. Rocambole putu să se depărteze fără a întâlni pe nimeni.

„Această mică dramă nu e lipsită nici de interes, nici de groază! murmură el mergând, şi vreau să-l fac pe sir Williams să râdă cu lacrimi când îi voi povesti istoria celor trei imbecili: Venture care se credea necesar; mama Fipart care credea în dragostea mea; Zampa care îşi închipuia că-mi va plăcea, când voi fi soţul domnişoarei Conception, de a avea ca intendent un afurisit ca el. Haida de!”

Falsul marchiz de Chamery ajunse în Paris pe jos, şi se duse să-şi schimbe costumul în strada Suresnes. Trăsura îl aştepta la poartă. Redevenit omul elegant, el se sui în trăsură şi zise vizitiului:

— La palat!

Dar, trecând prin strada Madeleine, el ridică ochii spre Club, şi înţelese, după lumina ce strălucea în dosul perdelelor de la ferestre, că întrunirea trebuie să fie numeroasă.

Porunci vizitiului să oprească şi se dădu jos.

— Am lucrat destul două sau trei zile, îşi zise el, şi nu văd nici un inconvenient în a mă distra puţin. Haide să joc la baccara.

Mizerabilul, care comisese un triplu asasinat, urcă repede scara Clubului, fredonând o arie din operă şi intră în salonul cel mare de joc, cu faţa liniştită şi cu surâsul pe buze, ca un sportmen cinstit care nu a avut altă durere decât să nu piardă un pariu la curse. Dar un lucru îl mină şi îl făcu să se oprească în prag.

Douăzeci de membri ai Clubului înconjurau masa de Chemin de fer, dar nimeni nu juca.

Jucătorii aveau aurul înaintea lor, bancherul ţinea cărţile în mână. Vorbeau şi feţele lor întristate îl mirară pe falsul

marchiz.

— Uite! iată-l pe Chamery, ziseră toţi văzându-l intrând.

Rocambole se linişti imediat şi se apropie de masa de joc surâzând.

— Vă lipsesc banii, domnilor, zise el, sau bancherul are un noroc pe care nu vrea să-l exploateze.

Dar unul dintre jucători răspunse:

— Nu e aşa, marchize, toţi avem bani şi bancherul n-are noroc.

— Atunci, de ce nu jucaţi?

— Pentru că am auzit o noutate teribilă…

— Cum?

— Şi care ne-a trăsnit.

— Despre ce-i vorba?

— Îl cunoşti pe Château-Mailly?

— Ducele?

— Da.

— Ei bine! a murit.

— Glumiţi.

— Deloc.

— Ah! atunci, zise falsul marchiz, poate că a făcut vreo apoplexie sau a fost ucis în duel…

— Niciuna, nici alta; a murit.

— Dar, de ce?

— De dalac.

— De dalac? O boală de cai?

— Întocmai.

— Dar e imposibil!… absurd…!

— Adevărat.

Falsul marchiz ridică din umeri.

— Nu moare cineva de dalac, zise el, decât atunci când e rândaş sau hingher.

— Te înşeli.

— Şi ducele n-a fost niciuna, nici alta.

— Da, dar el avea un cal pe care îl iubea foarte mult, un cal arab…

— Ibrahim?

— Întocmai.

— Ei şi?

— Ibrahim s-a îmbolnăvit de dalac. Ducele care îşi făcuse ieri dimineaţă o înţepătură la mână, a făcut imprudenţa să mângâie calul…

— Şi a murit?

— Cum ţi-am spus.

— Dar când?

— Astă-seară, acum două sau trei ore.

Şi i se povesti lui Rocambole ce se întâmplase şi ceea ce el ştia mai bine decât toţi.

Falsul marchiz de Chamery asculta cu atenţie dând semnele celei mai vii emoţii; el lăudă caracterul cavaleresc al domnului de Château-Mailly, plânse auzind stingându-se un nume atât de frumos, o avere aproape princiară moştenită de nişte rude depărtate. În sfârşit, Rocambole se ridică atât de bine la înălţimea rolului său, încât nici adevăratul marchiz de Chamery n-ar fi făcut mai bine. Apoi se retrase, se sui în trăsură şi se duse acasă. Aici, o surpriză şi mai plăcută îl aştepta pe bandit: era o scrisoare sosită seara.

Scrisoarea aceasta era de la Conception şi nu conţinea decât câteva rânduri.

Tânăra spaniolă îi scria: „Prietene, Inima mi-e plină de bucurie! Grăbeşte-te, vino la castelul Haut-Pas… este momentul să devin marchiză de Chamery.” „Oh! oh! se întrerupse Rocambole, oare soarta ei a fost tot aşa de norocoasă ca şi a mea?”

Şi Rocambole continuă să citească.

„Ai spus totul surorii tale, prietene. Aceasta, după ce m-a încurcat puţin, îţi mărturisesc, căci nu pot să mă stăpânesc să roşesc, aceasta, zic, a înlesnit scumpele noastre afaceri.

Vicontesa, iartă-mi cuvântul, l-a fermecat pe tatăl meu. Azi dimineaţă ei au făcut o plimbare în parc, în timp ce

domnul d’Asmolles o conducea pe mama la trăsură, căci voia să vadă o cascadă situată la două leghe de castel.

Luam şi eu parte la călătoria aceasta.

Când ne-am întors, tata era gânditor de tot, dar nu era trist. Ce i-a spus vicontesa, nu ştiu. Dar în timpul mesei tata a vorbit de dumneata; el părea că ascultă cu plăcere povestea întâmplărilor dumitale din India engleză; pe urmă a pus mai multe întrebări despre familia de Chamery, asupra vechimii sale, asupra alianţelor…

Dar când a aflat că unul din strămoşii dumitale, primul baron de Chamery, a luat parte la cruciada a doua, şi a fost făcut conte de Philippe-Auguste, nu s-a putut abţine să nu spună:

— Dar asta e o familie veche şi nobilă!

Vorbele acestea mi-au mers drept la inimă. Ah! prietenul meu, n-am fost niciodată atât de fericită…

— De ce nu v-a însoţit marchizul? l-a întrebat el pe domnul d’Asmolles.

— Dumnezeule! i-a răspuns acesta, pentru că avea de rezolvat câteva probleme privitoare la succesiunea noastră.

Tata a mai zis:

— Dar are, mi se pare, o avere frumoasă?

— Oh! a răspuns vicontele cu nepăsare, are cu ce trăi în mod cinstit: şaptezeci şi cinci de mii de livre rentă.

— În moşii?

— Da, domnule duce.

— Dar, a zis tata, asta face cel puţin trei milioane.

— Aproape…

Tata a redevenit gânditor şi a vorbit de altceva.

Eu, după masă, m-am închis în camera mea, de unde îţi scriu toate astea.

Vino prietene, vino repede…

Conception.” „He! he! murmură Rocambole când îşi isprăvi lectura, cred că logodnica mea cea bună are dreptate. Ea ar putea foarte bine să se întoarcă de la Haut-Pas marchiză de Chamery… Haide să-l consult pe unchiul.”

Şi urcă la sir Williams.

Ex-baronul cunoştea atât de bine gândul elevului său, încât simţea toate bucuriile, toate necazurile ce-l loveau pe Rocambole.

Orbul se aşezase devreme în pat, dar nu dormise toată noaptea. El îl urmărise cu gândul pas cu pas pe scumpul său elev în această aventuroasă expediţie unde tânărul bandit scăpase de mama sa adoptivă şi de cei doi complici. Pasul lui Rocambole răsunând pe parchetul camerei sale îl făcu să tresară adânc.

Rocambole fredona. Dispoziţia aceasta bună descreţi fruntea întunecată a lui sir Williams şi pe chipul lui se citea întrebarea: „Ce este?”

— Ce să fie! zise Rocambole, afacerea e încheiată. I-am terminat!

Sir Williams strânse pumnul, apoi ridică trei degete, ceea ce voia să spună: „Ce! pe toţi trei…?”

Şi Rocambole povesti sângeroasa dramă ce se desfăşurase la Clignancourt.

Sir Williams surâse cu bunătate, ca şi cum ar fi ascultat povestea lui Theramene sau o bucată din literatura aleasă.

— Dar, continuă Rocambole, am încă două lucruri să-ţi mai spun.

„Să vedem”, exprimă faţa orbului printr-o clipire din ochii săi stinşi.

— Château-Mailly a murit astă-seară.

„Foarte bine!” făcu sir Williams semn din cap.

— Apoi, iată o scrisoare de la Conception.

Şi Rocambole citi cu voce joasă scrisoarea pe care o primise.

— Acum, zise el, ce trebuie să fac, unchiule?

Orbul ceru tăbliţa să scrie: „Fă-ţi bagajul, pune caii la trăsură şi pleacă cum s-o crăpa de ziuă.”

— Aşa devreme?

„Nu trebuie să afli de moartea ducelui înaintea plecării tale.”

— Eşti foarte prevăzător.

„Pe urmă, scrise sir Williams, merg şi eu cu tine.”

— Tu?

„Fireşte! trebuie să semnez şi eu contractul tău de căsătorie.”

— Asta e o onoare pentru mine, zise Rocambole rânjind.

„Şi apoi, scrise ex-baronul, am presimţirea că dacă eu nu voi fi acolo, tu nu te vei însura.”

— Crezi?

„Prietene, adăugă sir Williams subliniind fiecare cuvânt, să-ţi aduci aminte bine de cuvintele acestea, şi nu uita să le sapi cu litere de foc în mintea ta: eu sunt geniul care face să lumineze steaua ta. În ziua când nu voi mai fi lângă tine, steaua aceasta se va stinge!”

Capitolul XXVIII.

Pe când evenimentele ce le-am povestit se desfăşurau la Paris, un alt eveniment avea loc la Nisa, eveniment „care va avea o influenţă directă şi capitală asupra deznodământului acestei istorii. După cum se ştie, contesa Artoff plecase la Nisa, ducând cu ea pe nenorocitul ei soţ lovit de nebunie. Ea se stabilise acolo, afară din oraş, într-o vilă mică şi drăguţă, situată pe marginea mării.

Un medic din Paris, doctorul B…, însoţi pe nobilul bolnav, dându-i îngrijirile necesare. După sistemul curativ al doctorului B… contele trebuia să vadă cât mai puţină lume posibilă şi să rămână totdeauna singur cu soţia lui.

De altminteri, în timpul călătoriei, starea contelui se schimbase, fără să sufere însă nici o îmbunătăţire. El devenise mai liniştit. Dar persista a se crede Roland de Clayet şi nu contele Artoff. Apoi el sfârşi prin a se încredinţa că contele alungase pe femeia lui, şi că contesa, amorezată de el, consimţise să-l urmeze.

Doctorul B… locuia în aceeaşi casă de pe malul mării, îl vedea pe bolnavul lui la orice oră din zi şi se încăpăţâna să creadă că acesta era atins de o boală nevindecabilă. În momentul acesta, la Nisa erau mulţi străini şi, printre ei un

ofiţer din marina engleză pe care o rană gravă îl silise să viziteze clima dulce a Italiei.

Ofiţerul acesta, care servise mult timp în India, întâlnea mereu, la sosirea lor la Nisa, pe contele şi pe contesa Artoff.

Contesa dădea adesea braţul sărmanului nebun şi se plimba cu el pe ţărmul mării.

Faleza era totdeauna locul de plimbare favorit al ofiţerului englez.

Sfârşiră prin a se saluta şi, într-o dimineaţă, contesa fu foarte mirată când primi o scrisoare de la sir Eduard, aşa se numea ofiţerul, prin care acesta îi cerea voie contesei să-i prezinte respectuoasele sale omagii. Această cerere o miră şi mai mult pe contesă, care gândi întâi să-l refuze; dar, reflectă că poate este vorba de vreo afacere importantă, se hotărî să răspundă străinului că-i acorda întrevederea cerută.

Doctorul plecase la pescuit, iar contele era în pat. Contesa era deci singură când ofiţerul se prezentă. Ea îl introduse într-un salonaş de la parter, se aşează şi îi arătă un scaun.

— Doamnă contesă, spuse sir Eduard, poate îmi veţi scuza îndrăzneala, când veţi afla că ea a luat naştere dintr-o simpatie subită, ce mi-au inspirat-o nenorocirea şi nebunia soţului dumneavoastră.

— Vă mulţumesc de o mie de ori, domnule, zise contesa, înclinându-se şi lăsând să-i apară pe buze un surâs trist.

— Doamnă, continuă ofiţerul, o staţiune la mare e totdeauna mai mult sau mai puţin un focar continuu de anecdote, de clevetiri, de istorii falsificate sau modificate. Fiecărui nou venit i se află povestea chiar a doua zi după sosirea lui.

— Ah! zise contesa, am avut şi eu povestea mea?

— Da, doamnă; s-a vorbit de dumneavoastră la cluburi; aţi avut apărători şi duşmani teribili.

— Oh! zise Baccarat cu tristeţe, părerea lumii îmi e indiferentă, vă jur.

— Nebunia contelui, reluă ofiţerul, a fost subiectul multor comentarii. Un tânăr secretar al ambasadei, care a sosit ieri din Paris, ne-a relatat detalii curioase… ne-a spus… Mă iartă, doamnă, se întrerupse sir Eduard; aş vrea să puteţi citi în inima şi în sufletul meu. Aţi vedea că vorbele acestea îmi sunt dictate de cel mai profund respect şi de dorinţa de a vă fi folositor.

— Vorbeşte, domnule, zise contesa, care nu ştia încă ce voia să spună vizitatorul său.

— Domnul Gaston de Lautil, ataşatul ambasadei…

— Gaston de Lautil! exclamă contesa; dar el îl cunoaşte bine pe bărbatul meu, sunt prieteni buni…

— Aşadar, doamnă, urmă sir Eduard, trebuie să vă gândiţi cu ce respect s-a exprimat despre dumneavoastră şi asupra nenorocirii…

— Domnule, zise contesa cu simplitate, ridicând asupra interlocutorului ei o privire limpede ca şi sufletul său, oricât ar costa pe o femeie ca mine obligaţia de a se apăra, permiteţi-mi un singur cuvânt: am fost calomniată de un mizerabil sau de un nebun.

— Nu m-am îndoit de asta nici un singur moment, doamnă, răspunse sir Eduard; dar lăsaţi-mă să vorbesc de starea soţului dumneavoastră…

Baccarat tresări şi-l privi pe sir Eduard.

— Domnul Gaston de Lautil, urmă marinarul, ne-a spus un lucru care ne-a părut foarte curios.

— Şi anume ce?

— El ne-a spus că nebunia contelui Artoff, soţul dumneavoastră, s-a declanşat subit.

— Da, domnule.

— Pe teren, şi în momentul când era să încrucişeze spada.

— Şi asta e adevărat.

— Că nebunia aceasta constase mai cu seamă în a se crede el adversarul, în timp ce acesta din urmă era contele Artoff.

— Vai! domnule, tot mai crede asta.

— Doamnă, murmură sir Eduard, împrejurarea aceasta e şi mai curioasă prin faptul că contele se găsea la Paris.

— Ce vreţi să spuneţi? zise Baccarat mirată.

— Nebunia ce s-a manifestat la conte nu e deloc obişnuită.

— Contele mă iubea, domnule, şi convins de…

— Opriţi-vă, doamnă, întrerupse sir Eduard, vă înşelaţi.

— Credeţi, domnule?

— Nebunia instantanee şi atât de curioasă a contelui ar putea fi atribuită unei alte cauze.

— Ce vreţi să spuneţi? strigă contesa.

— Unei otrăviri.

— Oh! zise Baccarat înmărmurită.

Sir Eduard urmă:

— Am servit în India; am petrecut aproape un an în Java şi am putut vedea efectele unei nebunii declanşate de o otravă vegetală ce creşte în insula aceasta.

— Dar… domnule…

— Efectele acestei otrăvi se manifestă foarte repede şi un semn foarte caracteristic e tendinţa ce o are imediat otrăvitul de a-şi pierde individualitatea, luându-o pe a altuia.

— Dar ceea ce îmi spuneţi, strigă contesa, e ceva extraordinar, domnule; bărbatul meu nu s-a dus niciodată în India.

— Ştiu.

— La Paris nu cunoaşte pe nimeni care ar fi putut să-l otrăvească.

— Doamnă, zise cu gravitate sir Eduard, oamenii care au putut să vă calomnieze sunt, în ochii mei, capabili de orice infamie şi mai ales de aceea de a-l otrăvi pe conte.

— Dar atunci, domnule, strigă Baccarat tremurând, dacă ar fi aşa, dacă bărbatul meu ar fi… otrăvit… poate nu s-ar mai vindeca niciodată…?

— Ah! zise sir Eduard, acum câteva luni m-am dus la Paris, şi am întâlnit acolo un om care îşi făcuse acum câţiva ani, la Calcutta şi la Sandernagor, o reputaţie minunată.

— Şi care vindecă nebunia?

— Mai ales pe aceea care a fost contractată fie sub influenţa locurilor tropicale, fie cu ajutorul otrăvurilor luate din aceste locuri.

— Oh! vorbiţi, zise contesa cu însufleţire, cine e omul acesta?

— E un mulatru, un medic născut în Antile, care se numeşte doctorul Samuel Albot. Dacă ar fi să vă dau un sfat, zise sir Eduard, v-aş sfătui să-l consultaţi. Pentru ce nu l-aţi chema lângă conte?

— Nu, nu, strigă Baccarat, să-l fac să vină aici ar fi prea mult; mai bine mă duc eu la Paris.

— Asta e şi mai bine, zise sir Eduard.

— Domnule, murmură contesa Artoff luând mâinile ofiţerului englez, nu ştiu dacă devotamentul fără margini al unei femei calomniate ar putea plăti interesul ce bine-voiţi să mi-l acordaţi.

— Doamnă, zise sir Eduard, plecaţi la Paris, consultaţi-l pe Samuel Albot şi îndrăzniţi să i-l încredinţaţi pe conte. Dacă e vreun om în lumea asta care l-ar putea vindeca, să ştiţi cu siguranţă că el este.

Şi ofiţerul sărută respectuos mâna frumoasei Baccarat adăugând:

— Îmi permiteţi un ultim sfat?

— Cu cea mai mare plăcere.

— Medicii sunt geloşi, ei cred câteodată prea mult în ei înşişi şi nu destul în ştiinţa altora. Spuneţi un pretext oarecare pentru a vă reîntoarce la Paris.

— Vă înţeleg, zise contesa. Doctorul B… nu va şti niciodată că l-am consultat pe doctorul Samuel.

Sir Eduard salută încă o dată şi se retrase.

A doua zi, contele şi contesa Artoff părăseau Nisa, în trăsură de poştă. Pentru a ajunge mai repede, contesa nu

se uita la bani. După trei zile sosiră la Paris cu trenul de Lyon.

În timp ce contesa Artoff şi bărbatul ei se îndreptau spre Paris, domnul Roland de Clayet se pregătea să plece, în Franche-Comté, unde unchiul său, cavalerul de Clayet, murise subit. Evenimentul acesta sosise la timp pentru tânărul zăpăcit, a cărui şedere la Paris devenise destul de neplăcută după duelul său cu contele Artoff.

Roland se gândise mult asupra popularităţii făcute de afacerea scandaloasă al cărei erou fusese. Dar Roland se înşelase. Popularitatea sa luă o întorsătură neplăcută din ziua când se află de nebunia contelui Artoff. În cercul pe care îl frecventa, afară de doi sau trei neghiobi de seamă şi a tânărului domn Octav, toţi ceilalţi prieteni nu întârziară a rupe orice legătură cu el. Se înţelege destul de bine până la ce punct ajunsese Roland cu iubirea sa pentru contesa Artoff, dar nu se înţelege însă cum a putut să fie atât de lipsit de cavalerism, până la punctul de a se lăuda în public cu norocul său.

Contele Artoff era iubit şi stimat. Roland era acum bănuit şi urât de toţi.

Câteva saloane îi fură închise; cei ce îl întâlneau zilnic la Madrid sau Champs-Élysées nu se jenau deloc de a-i face acele impertinenţe care te fac să roşeşti fără nici un motiv de provocare. După cincisprezece zile, Roland se întreba dacă va trebui să se bată în duel cu jumătate din Paris sau dacă va trebui să plece în călătorie. Această din urmă variantă era mult mai dificilă decât cea dintâi. Roland se întrebă, deci, unde ar putea merge, când moartea unchiului său îl scoase din încurcătură.

Chiar în ziua când sosi această veste, domnul de Clayet porunci cameristului să-i facă geamantanele. Vechiul camerist, adică acela pe care i-l dăduse falsul marchiz de Chamery, dispăruse a doua zi după nebunia contelui Artoff; şi pentru a motiva bine dispariţia sa, el plecase furând o

sută de ludovici şi câteva bijuterii ale stăpânului său. Urmase întocmai sfatul lui Rocambole.

Or, Roland de Clayet, hotărât să părăsească Parisul chiar în seara aceea, nu vru să plece fără a merge să strângă mâna tânărului domn Octav, singurul prieten ce-i mai rămăsese credincios. Se sui pe la prânz în trăsură şi porunci vizitiului să-l conducă în strada Oratoire.

Cupeul eroului nostru plecă din strada Provence, parcurse bulevardele şi intră în strada Royale. La intrarea în cartierul Saint-Honoré, acesta fu oprit şi Roland scoase capul prin geam pentru a vedea care era motivul ce-i întrerupea drumul. Oprirea trăsurilor avea drept cauză principală o ciocnire ce avusese loc între un tramcar şi o trăsură. Acestea se izbiseră aşa de tare, încât roţile lor intrară una într-alta şi călătorii coborâră. O femeie, care era proprietara şi părea mai emoţionată, se găsea în mijlocul unui grup de curioşi.

La vederea acestei femei, îmbrăcată elegant, domnul Roland de Clayet nu putu să-şi stăpânească un strigăt de surpriză. Era contesa Artoff!

Sau, mai bine zis, era femeia aceea care semăna perfect cu Baccarat şi pe care Roland o lua drept contesa Artoff.

Tânăra femeie la strigătul lui Roland, întoarse capul şi îl recunoscu. Roland salută.

Ea îi trimise un surâs şi puse două degete la gură ca şi cum ar fi vrut să-i impună tăcere.

„Bun! se gândi Roland, asta e o comediană îndemânatică. Indignarea sa nu era decât prefăcută; dacă a plecat, s-a întors imediat, şi ea tot mă mai iubeşte!”

Fără îndoială tânărul zăpăcit voia să se dea jos şi să-i ofere, în mijlocul străzii, omagiile şi serviciile sale pretinsei contese, dar nu avu timpul.

Tânăra femeie opri un cupeu gol care trecea prin strada Royale, sări înăuntru, zise vizitiului destul de tare pentru ca Roland s-o audă:

— Strada Pompelor, 53, la Passy!

— Drace! murmură Roland, o voi găsi imediat. Ştiu numărul şi strada unde aş putea să am o întâlnire cu ea…

Şi fiindcă trăsurile începuseră să meargă, cupeul său îşi continuă drumul, şi după zece minute ajunse în strada Oratoire.

Câteva minute mai târziu, tânărul domn Octav era la curent cu întâlnirea.

— Ce ar trebui să fac, după tine? întrebă Roland.

— Să pleci.

— În Franche-Comté?

— Da.

— Fără s-o văd?

— Fireşte! Ea n-a strigat adresa vizitiului decât ca să auzi tu. Ea te va aştepta astă seară, mâine şi poimâine îţi va scrie.

— Vezi! zise zăpăcitul, e foarte posibil!

— Ea ţi-a surâs, aşadar tot te mai iubeşte.

— Cred, murmură Roland cu o modestie ridicolă.

Şi el urmă sfatul acesta, căci seara, la ora opt se sui într-un vagon de clasa întâi a trenului de Lyon.

Dar la prima staţie, adică la Ville-Neuve Saint-Georges, expresul care plecase din Paris se întâlni cu cel care venea.

Cele două trenuri se opriră câteva secunde şi privirea distrată a lui Roland căzu pe un vagon al trenului ce venea de la Lyon. Zărind în vagonul acesta pe contele Artoff şi pe Baccarat, Baccarat pe care o credea în strada Pompelor, la Passy, care de dimineaţă avea o toaletă de oraş, fu zguduit regăsind-o seara în costum de călătorie, venind de la Lyon.

„Ah! îşi zise el, ce, o să înnebunesc şi eu ca contele Artoff?”

Deschise repede uşa vagonului şi se dădu jos pe peron. Dar trenul ce se îndrepta spre Paris se pusese deja în mişcare.

Capitolul XXIX

— Haide, domnule, sus! repede, repede! pleacă! strigă şeful de tren lui Roland.

Dar Roland răspunse în prada unei vii emoţii:

— Eu nu plec.

— Cum? zise amploiantul.

— Mă întorc la Paris, zise tânărul cu convingere.

Conducătorul trenului anunţă pe maşinist, o fluierătură se auzi şi convoiul plecă, lăsând pe Roland de Clayet în faţa şefului de gara şi a călătorilor, ce arătau destul de miraţi.

— Domnule, zise Roland şefului de gară, vreau să mă întorc la Paris.

— Asta e lucru simplu, domnule, iacă un tren de marfă care vine de la Montereau.

Şi ceferistul întinse mâna către orizont, unde se vedea în depărtare fumul unei locomotive.

Trenul sosi; Roland se sui şi se reîntoarse la Paris, pe când bagajele sale se duceau la Lyon. Trenul intră în gară la o jumătate de oră după expres.

Roland alergă în sala de bagaje unde spera să o mal găsească pe femeia extraordinară pe care o văzuse. Dar sala era pustie, toţi călătorii expresului plecaseră. Atunci Roland întrebă unde-l poate găsi pe şeful de tren ce sosise cu expresul.

— Iată-l, răspunse ceferistul arătând un om tânăr, în uniformă, care fuma foarte liniştit, discutând cu şeful gării.

— Domnule, îl întrebă el, aţi venit de la Lyon cu trenul ce a sosit astă seară?

— Da, domnule, acum patruzeci de minute cu trenul plecat azi dimineaţă din Lyon.

— Aţi observat, într-un vagon, o tânără doamnă blondă, foarte frumoasă, între doi domni?

— Desigur, domnule.

— Îi ştiţi numele?

— Era contesa Artoff, care se întorcea de la Nisa cu bărbatul şi medicul său.

— Domnule, zise Roland cu emoţie, văd că sunteţi decorat şi vă cred un om de onoare.

— Am pretenţia să fiu, zise şeful de tren foarte surprins.

— Ei bine! domnule, reluă tânărul, în numele celor mai grave interese, pot să zic cele mai sfinte, spune-mi pe cuvânt dacă contesa Artoff a plecat azi dimineaţă din Lyon.

— Vă jur, domnule! I-am dat chiar eu mâna să urce în vagon.

Roland uită să mulţumească şi chiar să salute pe şeful de tren şi ieşi din gară ca un nebun. Se aruncă în prima trăsură de piaţă ce o găsi, şi zise vizitiului:

— Trei ludovici îţi dau pentru cursa ta, chiar dacă ţi-ar plesni calul, numai condu-mă la Passy în galop.

— Ce stradă? întrebă vizitiul, încurajat de promisiunea celor trei ludovici.

— Strada Pompelor, 53.

Vizitiul dădu bice cailor şi sosi la Passy în mai puţin de o jumătate de oră.

În timpul drumului, domnul Clayet fu tot timpul stăpânit de o idee fixă: de a regăsi pe femeia ce o văzuse de dimineaţă şi de a o pune faţă în faţă cu aceea pe care o zărise în trenul de Lyon.

Casa din strada Pompelor nr. 53, după cum se ştie, era situată între curte şi grădină. Roland coborî din trăsură şi sună cu violenţă la poartă. O fereastră se deschise, o voce de femeie întrebă cu nelinişte:

— Cine e acolo?

— Deschide! zise Roland cu nerăbdare.

Şi sună din nou.

Era aproape ora douăsprezece. Ea ezită un moment, dar fiindcă Roland suna mereu, se hotărî să deschidă.

Roland pătrunse în curte şi recunoscu imediat locul unde i se scotea legătura de la ochi când sosea. O cameristă, aceeaşi pe care Rebeca o avea în serviciul său când Roland era iubit de ea, alergă pe jumătate dezbrăcată, recunoscu pe tânărul om şi îi zise:

— Doamna nu e aici!

— Dacă nu e aici, o voi aştepta.

— Nu se întoarce.

— Drăguţă, zise cu răceală Roland, alege: sau mă introduci imediat la stăpâna ta şi câştigi zece ludovici, sau mă urmezi la comisariatul de poliţie, care te va supune unui interogatoriu.

Camerista se înfricoşă.

— Pe legea mea! zise ea, doamna mă va da afară poate, dar cedez bunătăţii domnului. Veniţi, vreau să vă introduc.

Roland o urmă pe cameristă.

Aceasta îl conduse la primul etaj, trecu cu el prin salon şi îl introduse în acelaşi budoar albastru unde falsa contesă Artoff îl primea aşa de des. Rebeca, într-un capot de catifea, dormea pe o canapea şi nu fusese deloc deşteptată de zgomotul clopoţelului sunat de Roland.

— Doamna doarme greu, zise camerista.

— Lasă-mă, zise Roland.

Şi îi făcu semn să iasă, cu un gest poruncitor.

Camerista ieşi şi domnul de Clayet puse uşor mâna pe umărul tinerei femei, care se deşteptă speriată la vederea vizitatorului nocturn.

— Tu! zise ea.

— Eu, răspunse cu răceală Roland.

Rebeca sări în sus.

— Cum! zise ea încruntată, ai îndrăznit să vii aici?

— Bineînţeles.

— Fără permisiunea mea?

— Scumpa mea, replică Roland pe un ton indiferent, ai făcut rău azi dimineaţă că mi-ai dat adresa.

— Eu?

— Desigur. Ai strigat destul de tare vizitiului ca să aud şi eu: „La Passy, 53, strada Pompelor”.

— Ei bine! zise Rebeca cu cinism, e foarte gentil din partea ta că ai venit; şi pentru că eşti aici, ia loc, dragul meu.

Tonul aceste îl dezmetici pe Roland.

— Doamnă contesă Artoff, zise el, aţi putea să-mi daţi noutăţi despre bărbatul dumneavoastră?

— E tot nebun.

— Ah!

— Şi l-am trimis la Nisa.

— Rămâne mult timp acolo?

— Fireşte! zise Rebeca la întâmplare, asta depinde de medicul său.

— Ei bine! zise Roland, mi se pare că medicul său a spus că şederea lui la Nisa nu-i făcea bine.

— Aste aşa e…!

— Şi s-a reîntors astă seară.

— Cine?… bărbatul meu?

— Nu… contele Artoff; şi era însoţit de soţia sa, adevărata contesă Artoff, termină cu răceală domnul de Clayet.

Oricât de îndrăzneaţă era Rebeca, de astă dată nu putu să se stăpânească complet şi făcu feţe-feţe.

Atunci Roland o privi fix.

— Drăguţa mea, îi zise el. S-a isprăvit acum cu glumele. Tu nu eşti contesa Artoff; dar fiindcă nu ştiu cine eşti, trebuie să-mi spui.

Fără îndoială că privirea lui Roland fu teribilă în momentul acesta, căci Rebeca începu să tremure şi încercă să scape de strânsoarea tânărului om.

— Haide! vorbeşte, zise el cu un ton ameninţător.

Firea îndrăzneaţă, batjocoritoare şi cinică a fostei dame de consumaţie ajunse la culme.

Ea izbucni într-un hohot de râs şi-l privi pe Roland cu dispreţ.

— Netotule! îi zise ea râzând.

Cuvântul acesta fu pentru Roland o adevărată lovitură de trăsnet şi îl făcu să înţeleagă imediat ce rol odios şi ridicol jucase.

El avu un acces de furie.

— Mizerabilo!… strigă el scos din fire, să-mi spui adevăratul tău nume că te ucid!

Şi cu amândouă mâinile înlănţui gâtul alb şi fraged al tinerei femei.

— Mă numesc Rebeca, răspunse ea fără a-şi pierde prezenţa de spirit.

— Cine eşti tu?

— O femeie din Paris.

— Cine te-a împins să mă înşeli, să joci rolul contesei şi să-mi scrii sub numele său?

— Un om pe care nu-l cunosc.

— Minţi!

— Nu… îţi jur!

— Ei bine! zise Roland, dacă este aşa, cu atât mai rău pentru tine, căci vreau să te ucid…!

Şi îi strânse gâtul.

— Îndurare! bâlbâi ea, voi spune tot… Dar, îţi jur, nu-i ştiu numele. El m-a întâlnit într-o seară, m-a adus într-o stradă şi într-o casă ce îmi erau necunoscute; apoi a doua zi m-a stabilit aici şi mi-a zis: „De acum încolo te vei numi contesa Artoff”.

— Ei bine! strigă Roland, îi vei spune toate astea.

— Cui!

— Contesei Artoff.

Tânăra femeie începu să tremure.

— Nu, nu! zise ea, niciodată.

Dar pe când ea pronunţa aceste cuvinte ochiul lui Roland se fixă asupra unei măsuţe. Alături de pendulă, era un cuţit, un cuţit frumos de fructe, a cărui lamă era ascuţită. Tânărul îl luă şi îl sprijini pe pieptul Rebecăi.

— Drăguţa mea, o să vii cu mine.

— Unde? zise ea cu spaimă.

— La Paris…

— Dar eşti nebun…

— Imediat, şi bagă de seamă!… Pe cinstea mea, sunt în stare să te ucid…

Privirea lui Roland o înspăimântă pe tânăra femeie.

— Voi face tot ce vrei, murmură ea tremurând.

— În cazul ăsta, vino!

Un şal negru atârna pe un scaun.

Roland îl aruncă pe umerii Rebecăi şi, ţinând mereu cuţitul în mână, o luă de braţ, silind-o să iasă din budoar.

Roland nu dăduse drumul trăsurii. Vizitiul, care era departe de a bănui că o scenă dramatică se desfăşura în casa unde intrase Roland, se lungise pe capră şi dormea.

Camerista era foarte speriată şi când văzu trecând pe stăpâna sa tremurând la braţul lui Roland galben de mânie, nu putu decât să murmure:

— Doamna se va întoarce în noaptea aceasta?

— Probabil, zise Roland, care trecu cu Rebeca prin curte, deşteptă pe vizitiu şi îi zise:

— Strada Pépinière, la palatul Artoff. Un ludovic în plus dacă mergi repede.

El o sui în trăsură pe tânăra femeie şi se aşează lângă ea.

Ocazia de a se găsi faţă în faţă cu aceea a cărui nume îl purtase înspăimântă pe Rebeca mai mult decât ameninţările lui Roland. Dar fiindcă Roland era mai tare în momentul acesta, ea trebui să se supună şi să-l urmeze.

— Pe legea mea, zise ea, în timp ce trăsura pornea, cu atât mai rău pentru protectorul meu, căci sunt cinsprezece zile de când nu l-am văzut. Poate m-a părăsit.

— De ce protector vorbeşti? întrebă Roland.

— Ei bine! de domnul.

— Care domn?

— Acela care m-a instalat aici pentru rolul de contesă.

— Ah! tu nu l-ai văzut de cinsprezece zile?

— Nu. El mi-a lăsat trei bilete de câte o mie de franci pentru o lună. Termenul e plătit. Nu m-am îngrijorat pentru că mi-a spus că avea de făcut o călătorie; dar ar fi putut foarte bine să mă părăsească.

— Şi cum era protectorul acesta?

— Înalt, subţire, cu mustăţi blonde.

— Cam ce vârstă avea?

— Vreo douăzeci şi opt de ani.

— Şi nu ştii cum se numeşte?

— Nu.

— Unde locuieşte?

— Nu ştiu. N-am putut să recunosc strada unde m-a condus în seara aceea. Dar trebuie să fie prin împrejurimile Madelenei.

Atunci, încolţită de Roland, Rebeca povesti întreaga istorie a acestei comedii odioase şi teribile în care ea fusese instrumentul principal; ea nu omise nici un amănunt, nici o scrisoare primită sau scrisă. Dar ea putea să ajungă să-l descrie pe Rocambole, pentru ca Roland să-l recunoască. De altfel Roland ar fi acuzat întreg Parisul înainte de a bănui pe marchizul de Chamery, cumnatul domnului d'Asmolles, care era cel mai bun prieten al său.

Trăsura sosi în strada Pépinière. Pentru a evita exclamaţiile de surpriză ale valeţilor la vederea Rebecăi, Roland îi trase voalul pe faţă şi sună la poarta palatului.

Portarul în loc de a trage cordonul din fundul locuinţei sale, veni să deschidă el însuşi şi rămase mirat la vederea unui om şi unei femei necunoscute.

— Prietene, zise Roland, doamna conferă Artoff a sosit în seara asta?

— Da, domnule.

— S-a culcat?

— Nu, domnule, a ieşit.

— La ora două de dimineaţă!

— Da, domnule.

— Bine. Lasă-mă să intru, o voi aştepta.

Roland zări lumină la ferestrele primului etaj al palatului. Mai mult încă, el văzu valeţi mergând încoace şi încolo în curte.

— Germain! strigă portarul la unul din ei.

Germain se apropie.

— Am nevoie s-o văd pe contesă, zise Roland; e vorba de nişte afaceri urgente; şi pentru că a ieşit în oraş, trebuie s-o aştept în stradă.

— Pe legea mea, domnule, răspunse valetul, doamna contesă nu şi-a pus lacăt la poartă şi cu toate că e ora două o să vă introduc în salon.

Tonul imperios şi grav al domnului de Clayet impuse respect valetului.

El conduse pe Roland în salonul de jos al palatului şi îl lăsă acolo. Rebeca avea în continuare voalul lăsat.

După câteva minute, se auzi uruitul unei trăsuri şi zgomotul porţii celei mari ce se deschidea. Era contesa care se întorcea.

De unde venea ea la ora aceasta?

Capitolul XXX.

Ce i se întâmplase contesei de fusese obligată să iasă imediat din palat şi să-şi prelungească absenţa până noaptea târziu?

Vom povesti în puţine cuvinte.

Un curier plecat din Nisa cu câteva ore înaintea ei, putuse să întreacă trăsura contesei cu o jumătate de zi, ajunse la Lyon şi luă trenul ce sosea la Paris la prânz. Astfel că Baccarat găsi la gară pe servitorii săi, trăsura şi putu să se ducă direct în strada Pépinière, lăsând un servitor la gară pentru a lua bagajele.

Din ordinul contesei, curierul se duse în bulevardul Beaumarchais, la domnul Léon Rolland, ducând un bilet scris în grabă, conceput astfel: „Scumpa mea Cerise, N-am decât câteva minute pentru a-ţi spune multe lucruri. La ora şase plec la Paris. De ce? Pentru că mi s-a spus că la Paris este un om care l-ar putea vindeca pe scumpul şi iubitul meu Stanislas.

Ei bine, aşa e, draga mea. Medicul pe care l-am adus, plin de credinţă în ştiinţa sa, se întoarce la Paris cu noi şi fiindcă el n-are decât un bolnav, nu-l părăseşte cum nu-şi părăseşte umbra corpul. Am inventat nu ştiu ce istorie pentru a-l face să nu bănuiască nimic în legătură cu plecarea aceasta aşa de bruscă, la care nu mă gândeam ieri.

Oh! medicii!… sunt unii care preferă să-şi omoare bolnavul decât să-l vadă vindecat de un altul. De aceea, scumpa mea soră, îţi scriu pentru ca tu să mă ajuţi să-i înşelăm bănuiala. Tu îmi vei trimite un bilet de două rânduri, în care îmi vei spune că nu poţi să te duci cu trenul. Tu eşti suferindă în pat şi nu te poţi ridica. Înţelegi, nu e aşa?

Până atunci te vei duce în cartierul Saint-Honoré, la un doctor mulatru cu numele de Samuel Albot, şi îl vei ruga să ne aştepte astă seară între ora nouă şi unsprezece.

Adio, sărută pe îngeraşul tău cu buclele lui blonde, transmite o strângere de mână lui Léon şi iubeşte-mă în continuare.

Louise”

Contesa, sosind acasă, găsise acest scurt răspuns: „Scumpă soră.

Medicul şi bărbatul meu mă opresc să mă dau jos din pat şi cu toate astea sunt foarte nerăbdătoare să te văd; inima îmi spune că, cu toată oboseala călătoriei, tu nu vei aştepta până mâine pentru a mă îmbrăţişa.

A ta soră, Cerise Rolland”

Baccarat arătă scrisoarea aceasta medicului contelui.

— Doctore, îi zise ea, încearcă să obţii de la bolnavul dumitale să se urce în pat.

— Asta ar fi cam greu, murmură doctorul, căci el se crede mai mult ca niciodată Roland de Clayet şi pretinde că îndrăzneala dumneavoastră de a-l aduce astfel sub acoperământul conjugal e fără margini.

Contesa suspină.

— Din fericire, adăugă doctorul, el e mort de oboseală şi somnul o să-l fure repede.

Baccarat plecă, fără a-şi mai schimba măcar costumul de călătorie şi se duse în bulevardul Beaumarchais.

Doamna Rolland o aştepta îmbrăcată. Cele două surori se îmbrăţişară cu căldură şi Léon Rolland zise imediat contesei:

— Am văzut pe doctorul mulatru.

— Ah! zise Baccarat cu nerăbdare. Şi?

— Ei bine, vă aşteaptă.

— Haide! zise repede contesa, haide repede!

Amândouă femeile se suiră în trăsură; vizitiul contesei dădu bice cailor care galopară ca fulgerul, sosind în mai puţin de un sfert de oră în curtea vechiului palat în care mulatrul ocupa încăperile de jos şi grădina.

Doctorul Samuel fu pus la curent de Cerise cu ce scop venea Baccarat să-l vadă.

De altfel nebunia contelui Artoff făcuse mare vâlvă în Paris, aşa că doctorul auzise povestea.

Aflând că contesa Artoff dorea să-l consulte, el amână imediat două vizite ce le avea de făcut, rămânând acasă pentru a o aştepta pe contesă, pe care nu o văzuse niciodată. Cele două femei fură introduse într-o sală mare, plină de cărţi, în care doctorul îşi avea cabinetul de lucru.

Mulatrul se ridică în momentul când uşa se deschise, ieşindu-le înainte.:

— Domnule, zise contesa luând loc pe scaun, vin la dumneavoastră ca toţi aceia care au rătăcit mult timp în întuneric şi deodată zăresc lumina salvatoare.

— Doamnă, răspunse doctorul cu o voce simplă şi gravă, lipsită de orice şarlatanism, veniţi spre a-mi vorbi de bărbatul dumneavoastră, bănuiesc.

— Vai! da, domnule.

— Aceia care afirmă infaibilitatea ştiinţei, urmă doctorul, sunt nişte nebuni sau şarlatani. Eu nu vă voi spune doamnă: aduceţi-mi pe contele Artoff şi va fi vindecat; dar vă voi spune: am obţinut vindecări minunate, uneori considerate imposibile. M-am ocupat, timp de douăzeci de ani, de mijloacele de a combate nebunia; am luptat cu înverşunare, dar aproape totdeauna am triumfat.

— Ah! domnule, strigă Baccarat, vindecaţi-mi bărbatul, şi recunoştinţa mea va fi fără margini.

— Doamnă, reluă mulatrul, nu pot să vă promit nimic înainte de a-l fi văzut pe conte şi de a avea amănuntele cele mai exacte asupra modului cum s-a declanşat nebunia lui.

— A fost instantanee.

— Şi în ce constă?

— Contele îşi închipuie că el este omul cu care trebuia să se bată în duel.

Mulatrul încruntă din sprâncene, dar auzi pe Baccarat completând destăinuirile sale. Contesa intră atunci în cele mai mici amănunte, amănunte pe care le cunoaştem, şi sfârşi prin a pronunţa numele de sir Edward, adăugând că opinia acestuia din urmă era că contele trebuia să fi fost victima unei otrăviri.

Cuvântul acesta făcu pe mulatru să tresară.

— Doamnă contesă, zise el, nebunia se obţine prin două otrăviri distincte. Prima care provine din absorbţia unei anumite cantităţi de beladonă, dar nebunia aceasta n-are nimic grav…

— Ah! zise Baccarat cu vioiciune, bărbatul meu e nebun de aproape o lună.

— Cealaltă nebunie prin otrăvire, doamnă, urmă doctorul, e datorită unei otrăviri vegetale foarte bine cunoscută în Java…

— Şi… cum se numeşte?… zise contesa cu nerăbdare.

— DUTROA, zise doctorul.

— Oh! mi se pare că ăsta e numele care l-a rostit sir Edward.

— Dar, urmă mulatrul, bărbatul dumneavoastră nu s-a dus niciodată în India?

— Niciodată domnule.

— Nu cunoştea pe nimeni care a venit de acolo?

— Pe nimeni.

— De altfel, o otrăvire cu dutroa e o problemă de câteva ore. Pentru a admite un asemenea lucru şi a crede în părerea lui sir Edward, ar trebui să presupunem că contele a fost otrăvit în noaptea care a precedat duelul.

— Adevărat.

— Şi fără îndoială contele a petrecut noaptea acasă?

— Vai! nu, domnule, murmură contesa, bărbatul meu nu ştiu unde a petrecut noaptea; probabil la domnul de Château-Mailly?… Aşa cred. Era martorul său. Ducele ar putea să ne spună…

— Dar, doamnă! zise doctorul, ducele a murit ieri seară.

Cuvintele acestea făcură pe contesa Artoff să cadă pe un scaun.

— Mort! ducele! strigă ea, ducele de Château-Mailly a murit?

— Da, doamnă.

— Dar, e imposibil! Nu moare cineva la treizeci de ani, când e plin de viaţă şi de tinereţe…

Doctorul Samuel nu răspunse, dar luă un jurnal şi îl întinse contesei. Aceasta îl deschise şi citi tremurând următorul necrolog: „Ieri la ora nouă şi jumătate seara, domnul duce de Château-Mailly, căruia, de dimineaţă, i se amputase braţul, şi-a dat ultima suflare.

Boala a făcut progrese repezi în câteva ore, şi, la prânz, cei trei medici chemaţi lângă el şi-au pierdut orice speranţă. Ducele a murit pradă unor vii suferinţe şi agonia sa a durat până aproape de ora opt. El era în vârstă de treizeci de ani. Cu el s-a stins ultimul din acele strălucite nume ale nobilimii franceze.”

Contesa mototoli jurnalul, şi întrebă cu o voce plină de lacrimi:

— Dar de ce boală a murit, Dumnezeule?

— De dalac pe care l-a căpătat îngrijind şi mângâind un cal pe care îl iubea mult şi care era atins de această teribilă boală.

Timp de câteva secunde, contesa Artoff rămase ca trăsnită. Dar doctorul o făcu să-şi vină în fire vorbindu-i de bărbatul ei.

— Eu cred, doamnă, îi zise el, pentru a reveni la nebunia contelui, că ea trebuie să aibă, cu toate indiciile şi

simptomele observate de sir Edward, cu totul altă cauză decât aceea arătată de el.

— Ah! credeţi?… zise contesa mirată.

— Otrava de care v-a vorbit sir Edward nu există decât în Java; dacă sunt câteva mostre în Europa, ele sunt foarte rare şi nu se găsesc decât la oamenii de ştiinţă ca mine.

— Ah! zise contesa, o aveţi… şi dumneavoastră?

— Am adus trei uncii, zise mulatrul şi sunt convins că numai eu singur la Paris…

Doctorul luă pe Baccarat de mână şi conduse pe cele două femei aproape la un dulap cu geamuri care închidea otrăvurile sale vegetale şi minerale. Apoi el puse degetul pe unul din borcane şi arătă praful roşu.

— Cine ştie, domnule, zise Baccarat tulburată de o presimţire, cine ştie dacă nu vi s-a furat din praful acesta!

— Doamnă, strigă doctorul, asta e cu totul imposibil, numai doi oameni intră aici: un servitor, în care am toată încrederea şi eu. Când plec închid dulapul acesta cu cheia de două ori şi n-a lipsit niciodată nimic…

Pe când vorbea, mulatrul privi cu atenţie borcanul care conţinea praful roşu.

— Cine ştie, domnule, zise iar contesa, care compara în felul său mai multe împrejurări: un asemenea lucru cu încăpăţânarea lui Roland de Clayet de a pretinde că el îl iubeşte, şi nebunia aceasta a contelui, care se declarase tocmai în momentul când o ultimă explicaţie ar fi putut face să ţâşnească poate lumina între aceşti doi oameni.

— Dumnezeule! doamnă, reluă doctorul, ceea ce-mi spuneţi acum, cu toate că e imposibil, este însă foarte uşor de verificat.

Doctorul luă un registru ce se găsea într-una din despărţiturile bibliotecii sale.

— Iată registrul ăsta, zise el, în care am trecut numele, numărul şi cantitatea exactă a tuturor otrăvurilor pe care le vedeţi aici. Cantitatea aceasta dacă s-ar fi alterat, atunci sigur că ar lipsi o greutate foarte mică.

El răsfoi cartea, o deschise la o pagină care purta numărul 45 şi citi.

„DUTROA, praf extras din rădăcină pisată a unei plante javaneze de culoare roşie. Ea e închisă în borcanul care poartă numărul 45. Greutatea borcanului este de un hectogram; greutatea prafului de şaptezeci şi şase de grame şi unsprezece decigrame.”

Doctorul luă atunci borcanul şi îl puse pe platanul unei balanţe mici; puse în celălalt platan greutăţi echivalente cu acelea ce erau indicate de registru. Dar nu putu să-şi reţină o exclamaţie de surpriză şi de spaimă. Platanul care suporta borcanul nu se echilibra deloc, şi pentru a stabili echilibrul, doctorul, a cărui mână tremura de emoţie, fu obligat să micşoreze greutăţile din platanul opus până la concurenţa a şapte grame şi nouă decigrame.

— Am fost furat! strigă el.

Şi el deveni atât de galben, încât faţa lui tuciurie luă imediat albeaţa feţei europene; şi timp de câteva secunde, aceste trei persoane se priviră mult, înspăimântate… ca şi cum fulgerul ar fi căzut în mijlocul lor.

Capitolul XXXI.

Mulatrul rămase ca înlemnit timp de câteva momente. Îl furase! Dar când? dar cum? Valetul său îl servea de douăzeci de ani. Putea să-l acuze?

Niciodată nu ieşea din cabinetul său de lucru fără să închidă bine dulapul ce conţinea otrăvurile; şi broasca acestui dulap era o capodoperă a celui mai celebru dintre fabricanţi. Era imposibil a-l forţa. Or, pentru ca cineva să fi putut fura doctorului praful de dutroa, trebuia ca cheia să fi fost uitată în broasca dulapului, ca doctorul să fi ieşit afară, ca uşa cabinetului său de lucru să fi rămas deschisă, şi ca cineva să fi intrat acolo.

Reunirea acestor trei împrejurări îi părea imposibilă lui Samuel Albot; el privi deci pe contesă cu un fel de zăpăceală şi de rătăcire. Apoi, în loc de a i se adresa, sună cu violenţă.

Cameristul apăru. Acesta era un om cam de şaizeci de ani, de rasă anglo-indiană, care salvase de două ori viaţa stăpânului său: o dată ucigând un tigru care se aruncase asupra doctorului rătăcit în pădure, în căutarea plantelor sale medicinale, iar altă dată, aducându-l pe umeri, lovit de insolaţie.

Doctorul credea în fidelitatea valetului său cum credea în lumina zilei sau într-o lege matematică.

În acest timp el întinse mâna către dulap şi zise cu severitate:

— Jung, ştii ce conţine dulapul acela, nu este aşa?

— Da, stăpâne, praf ce dă moartea.

— Ei bine zise doctorul, mi s-a furat o cantitate mică din acele prafuri, cauzând o mare nenorocire.

— Imposibil, strigă servitorul cu un accent aşa de sincer, aşa de naiv încât se vedea cât colo că omul acesta era nevinovat de furtişagul acesta.

Doctorul se întoarse către Baccarat.

— Oh! zise deodată contesa, care îşi revenise, nu acuz deloc pe omul acesta, domnule.

Atunci mulatrul privi pe Jung şi îi zise cu bunătate:

— Să vedem, Jung, dragul meu, adu-ţi bine aminte.

— Sunt gata, stăpâne.

— Nimeni n-a intrat aici în lipsa mea, în ultima lună?

— Nimeni.

— N-ai zărit niciodată când am uitat cheile lângă masa aceasta?

— Niciodată.

— Eşti sigur?

Indianul făcu un semn; semnul acesta exprima clar: „Mi-aş da bucuros capul”.

Doctorul reluă:

— N-am primit eu aici pe nimeni suspect, şi l-am lăsat singur…?

Samuel Albot pronunţă cuvintele acestea sub influenţa unei amintiri vagi şi depărtate.

Dar întrebarea aceasta îl făcu pe camerist să scoată un strigăt.

— Ce? zise doctorul nerăbdător.

— Stăpâne! zise el repede, stăpâne, îmi amintesc…

— Un om a venit… şi a rămas aici.

— Cu mine?

— Da, şi pe urmă a rămas singur, pe când alergaţi la servitorul răsturnat de trăsură.

— Ah! zise doctorul, într-adevăr, acum cinsprezece sau optsprezece zile, a venit aici un vizitator. Vorbeam. Deodată, uşa se deschise şi doi oameni intrară cerând un medic.

— Şi… aceşti doi oameni? întrebă contesa cu groază.

— I-am urmat, lăsând aici câteva minute persoana care era cu mine. Am găsit în stradă un om leşinat… omul acesta fusese răsturnat… dar n-avea nici o contuzie. Am îngrijit servitorul. Evident lăsasem dulapul deschis.

— Şi… vizitatorul acesta?

— Oh! nu, e imposibil! strigă doctorul. E un gentilom perfect, un om de cinste, marchizul de Chamery.

— Chamery! exclamă contesa cu un fel de rătăcire; dar acesta e cumnatul vicontelui d’Asmolles!

— Întocmai.

— Acel tânăr şi strălucit ofiţer care a servit în marina engleză?

— Chiar el, doamnă.

— Ah! domnule, zise Baccarat, poţi să ai bănuieli asupra lumii întregi, dar numai asupra lui nu.

— Aveţi dreptate, doamnă. Dar, murmură mulatrul a cărui conversaţie cu Rocambole îi venea în minte puţin câte puţin, dar…

— Ei bine?

— Ei bine, îmi amintesc că marchizul şi cu mine, în momentul când s-a cerut ajutorul meu pentru omul leşinat, vorbeam tocmai de otrava aceasta vegetală culeasă din Java, şi care provoacă nebunia. Îmi aduc aminte că

marchizul, după ce mi-a pus mii de întrebări despre otrava aceasta şi la timpul ce trebuie pentru a acţiona, a sfârşit exprimându-şi dorinţa de a o vedea.

— Şi i-aţi arătat-o?

— Numai cu degetul.

— Dar totul e un vis îngrozitor, absurd! domnule… murmură contesa Artoff tulburată.

— Doamnă, răspunse doctorul cu gravitate, nimic în lumea asta nu e imposibil, şi dacă ar fi să dau glas bănuielilor mele…

— Ei bine? Terminaţi domnule.

— Dacă mi-a furat cineva praful acesta… e numai marchizul!

Doctorul pronunţă cuvintele acestea cu un accent atât de convins încât Baccarat începu să tremure.

— De altfel, doamnă, adăugă doctorul, dacă într-adevăr bărbatul dumneavoastră e nebun de nebunia ce o credem…

— Oh! întrerupse repede Baccarat, spuneţi-mi că-l veţi vindeca!

— Îl vom vindeca doamnă, vă jur, răspunse cu solemnitate doctorul.

Şi fiindcă ea scoase un ţipăt de bucurie şi mulţumi lui Dumnezeu, doctorul adăugă:

— Doamnă contesă, întoarceţi-vă acasă şi aveţi credinţă în Providenţă şi în ştiinţa aceasta pe care ea a destinat-o pentru a-mi permite vindecarea semenilor mei. Mâine, la prânz voi avea onoarea de a mă prezenta la dumneavoastră; voi vedea pe conte, voi examina starea sa. Şi apoi, dacă într-adevăr există un mare vinovat de pedepsit, Dumnezeu ne va ajuta, doamnă.

— Adio, domnule, pe mâine! murmură contesa, care ieşi cu totul zăpăcită şi se urcă în trăsură cu sora ei, zicându-şi: nu, asta e imposibil! cunosc pe vicontele d’Asmolles, are o inimă nobilă un suflet cavaleresc şi toţi aceia care ţin la el prin legături de sânge trebuie să fie la fel. Nu, Chamery n-ar fi niciodată în stare să otrăvească pe cineva!

— Oh! murmură Cerise la rândul ei, toate astea sunt îngrozitoare. S-ar zice că-i geniul rău a lui sir Williams.

Numele acesta făcu pe contesă să tresară şi să tremure.

Dar imediat un surâs îi reveni pe buze:

— Eşti nebună! zise ea, sir Williams a murit şi, în caz contrar, el e redus la o neputinţă veşnică.

— Bulevardul Beaumarchais! zise contesa vizitiului. Contesa conduse pe sora sa acasă şi se întoarse la palatul din strada Pépinière.

— Cum! zise ea coborând din trăsură şi zărind salonul de la etajul întâi luminat, contele nu s-a culcat?

— Domnul conte s-a culcat de la ora zece.

— Atunci, e doctorul…?

— Nu, e un domn şi o doamnă care au insistat foarte mult să vadă pe doamna contesă chiar noaptea asta…

— Numele lor? întrebă Baccarat, cuprinsă de mirare.

— Nu le ştiu. Dar mi se pare că am mai văzut pe domnul la palat.

— Şi… femeia?

— Ea are un voal gros pe faţă. Dar e înaltă cât doamna contesă şi pare bătrână.

Baccarat nu ascultă sfârşitul acestor semnalmente. Urcă repede scările peronului, traversă marele vestibul şi intră în salon unde aştepta Rebeca şi Roland de Clayet.

La zgomotul uşii care se deschise, Rebeca, care îşi scosese voalul, se ridică, şi cele două femei se găsiră faţă în faţă. Contesa scoase un strigăt şi rămase ca împietrită, atât de mult credea că se vede pe ea însăşi. Dar, în momentul acela, Roland, pe care ea nu-l văzuse, făcu un pas şi căzu în genunchi cu umilinţă la picioarele ei.

Şi, la vederea acestei femei care îi semăna perfect, încât ar fi putut crede că se găseşte în faţa unei oglinzi, şi a acestui om care îngenunchease şi-i cerea îndurare, contesa înţelese totul.

— Ridicaţi-vă, domnule, zise ea lui Roland fără dispreţ, ridicaţi-vă, ghicesc totul acum.

Dar Roland rămase tot în genunchi. Atunci contesa o măsură cu privirea pe Rebeca.

— Cine eşti dumneata, zise ea, dumneata care ai îndrăznit să-mi furi figura, talia, gestul, vocea şi până şi numele? Cine eşti dumneata?

Curtezana suportă privirea scânteietoare a contesei şi, adresându-se la rândul ei, cu o privire obraznică şi fără ruşine, îi spuse:

— Ah! vreţi să ştiţi cine sunt, doamnă?

— Da, sigur, zise contesa cu gravitate.

— Ei bine! zise Rebeca, sunt fiica tatălui dumneavoastră, mă numesc Rebeca.

— Sora mea! exclamă Baccarat, a cărei mânie dispăru.

Ea pronunţă cuvântul acesta cu atâta durere şi cu un accent de milă atât de profund, încât sufletul curtezanei fu mişcat.

— Sora mea! repetă ea cu compătimire şi stăpânită totodată de o amintire din prima ei copilărie. Ah! îmi amintesc acum… trebuie să fii sora mea. Da, da, mi-aduc aminte că într-o zi tatăl meu mă ţinea de mână şi traversa cu mine piaţa Bastiliei. Aveam trei sau patru ani, poate; o femeie ţinea, ca şi el, un copil de mână, o copiliţă blondă ca mine… Nu ştiu ce i-a zis tatăl meu, n-am înţeles bine, dar ea plângea şi tatăl meu o respingea.

— Era mama mea! zise Rebeca, a cărei voce se altera şi copilul acela eram eu… şi din ziua aceea, vedeţi, doamnă, urmă curtezana lăsând ochii în jos, eu, copilul din flori, copilul părăsit, nenorocita crescută în umbră, alungată de toţi, chiar de Dumnezeu, îmi aduc mereu aminte de a vă fi văzut drept copilul soarelui şi al luminii. Şi din acea zi, doamnă, v-am jurat o ură profundă, sălbatică, o ură care m-a adus în stare să vă fac atâta rău… o ură pe care o credeam de neînfrânt… şi care… simt că dispare pentru a face loc unei căinţe, de când m-aţi numit „Sora mea”.

Pronunţând aceste cuvinte, Rebeca avea o tremurare în voce. Şi, ca şi Roland, ea îngenunche înaintea contesei

Artoff sărutându-i mâinile.

Inima nobilă a frumoasei Baccarat se simţi atinsă. Întinse mâna şi spuse:

— Ridică-te sora mea, te iert…

Apoi ea se întoarse către Roland:

— Domnule, îi zise ea, sunteţi prea tânăr pentru a fi răutăcios şi sunt sigură că aţi fost înşelat.

— Oh! credeţi-mă doamnă, strigă Roland cu accentul unei inimi oneste şi plină de remuşcări, şi fiţi încredinţată că voi avea curajul de a repara răul pe care l-am făcut.

— Domnule, zise Baccarat, răul pe care mi l-aţi făcut mie şi de care vă iert cu dragă inimă, nu e nimic pe lângă acela pe care l-aţi făcut omului generos şi bun care mi-a dat numele său, şi pe care îl iubesc. Răul acesta domnule, trebuie să-l reparaţi; trebuie să mă ajutaţi să găsesc pe autorul acestei odioase înşelătorii ale cărei victime am fost amândoi.

Roland zise atunci Rebecăi:

— Tu, pe care te-am regăsit şi te-am adus aici, sub ameninţări vei spune adevărul, nu-i aşa?

— Voi spune totul, răspunse Rebeca.

Şi ea începu să povestească contesei Artoff tot ceea ce povestise şi lui Roland.

Pe când o asculta, Baccarat redevenise femeia cu spiritul cercetător şi inimă tare. Ea nu scăpă nici un detaliu din această înşelătorie şi puse să i se relateze cele mai mici amănunte.

— Dar, zise ea, în sfârşit, lui Roland, care întărea uneori povestirea Rebecăi, dumneata nu aveai un camerist cu numele de Baptiste?

— Ba da, doamnă.

— Cameristul acesta pretinde că este bine văzut de camerista „contesei” Artoff?

— Aşa zice.

— Scrisorile pe care ţi le aducea…

— Erau scrise de ea, zicea el.

— Ei bine, zise Baccarat, unde e valetul acesta, care, cu siguranţă, era un complice.

— A fugit după ce m-a furat.

— Când?

— Chiar în ziua când a trebuit să mă bat în duel cu contele.

— Asta trebuie să fie. Îl aveai de mult timp în serviciul dumitale?

— De cinsprezece zile.

— Cum a intrat la dumneata?

— Mi l-a dat unul din prietenii mei, marchizul de Chamery.

— Chamery! strigă Baccarat ca electrizată.

Şi ea îşi zise încet:

— Dar cine este omul acesta, şi ce i-am făcut eu lui?

Apoi luă repede mâna lui Roland:

— Domnule, îi zise ea, sunteţi tânăr, sunteţi cam uşuratic, zăpăcit, dar trebuie să fiţi un om de onoare. Ştiţi să ţineţi un jurământ?

— Oricare ar fi şi orice îmi veţi cere doamnă, sunt gata să respect!

— Ei bine! zise Baccarat, jură-mi că te vei supune orbeşte.

— Jur pe mormântul părinţilor mei.

— Că nimic din ceea ce mi-ai spus, nimic din ce-am vorbit nu va ieşi din gura dumitale.

— Dar trebuie să vă restabiliţi onoarea doamnă! strigă Roland, în care vorbea vechiul sânge cavaleresc al părinţilor săi, trebuie să spun lumii întregi…

— Nimic, zise cu gravitate Baccarat. Lumea nu trebuie să ştie că am fost dezonorată, că am fost calomniată, din cauza unei femei care îmi seamănă atât de mult încât dumneavoastră aţi luat-o drept persoana mea… sora mea va pleca mâine, va părăsi Parisul, mascată, ascunsă într-o trăsură de poştă. Nu trebuie s-o vadă nimeni aici.

Şi fiindcă Roland şi curtezana rămăseseră uimiţi, contesa Artoff adăugă cu o gravitate plină de tristeţe:

— Ora reabilitării mele n-a sosit încă. Mai târziu.

Capitolul XXXII.

A doua zi de dimineaţă, doctorul Samuel Albot sculându-se la ora şapte, după obiceiul său, făcu o plimbare prin grădină şi, întorcându-se, rupse banda unui jurnal judiciar la care era abonat şi care sosise tocmai atunci.

Imediat atenţia sa fu atrasă de un articol destul de lung, ce avea un titlu curios: „O DRAMA LA CLIGNANCOURT”

Articolul acesta începea astfel: „De câtva timp, crimele misterioase care, cu toate cercetările minuţioase ale justiţiei nu pot fi descoperite, par a se înmulţi.

Acum câteva săptămâni am scris despre asasinatul unui curier, comis în mijlocul pădurii Senart, între Melun şi Paris şi învăluit în atâta mister încât autoritatea judiciară n-a putut face lumină. Astăzi avem de înregistrat un eveniment şi mai extraordinar încă şi asupra căruia planează cel mai profund mister.

Există la Clignancourt, în dosul morilor Montmartre, o aglomeraţie de colibe, ce se numeşte mahalaua strângătorilor de zdrenţe şi care nu este populată decât de oameni ce se îndeletnicesc cu această modestă şi câteodată îndoielnică meserie.

O fântână curge în mijlocul mahalalei. Conducta acestei fântâni trece prin bolta unei pivniţe.

Ieri dimineaţă, locuitorii mahalalei fură foarte surprinşi văzând mai întâi că fântâna nu mai curge şi apoi că o mare cantitate de apă trecea pe sub poarta locuinţei părăsite de câteva zile de o strângătoare de zdrenţe ce se mutase în alt cartier. Cu siguranţă, conducta se găurise şi inundase pivniţa.

Oamenii sparseră uşa locuinţei şi cei dintâi care intrară se retraseră înspăimântaţi.

Chepengul de intrare în pivniţă era ridicat şi permitea trecerea apei care se revărsase şi curgea amestecată cu o

vopsea roşie ce s-a dovedit a fi sânge.

La gura pivniţei se vedea un butoi gol pe care apa îl ridicase, şi care, menţinut la suprafaţă, ajunsese la centrul bolţii, căci pivniţa era rotundă. Acest punct central pe unde ieşea apa, era chiar chepengul. Se întâmplase cu butoiul acesta ceea ce se întâmplă cu un dop într-o sticlă, când se toarnă apă în ea. Pe măsură ce pivniţa se umplea, butoiul se ridica.

Dar nu asta era cauza spaimei persoanelor ce pătrunseseră în colibă.

Ghemuit pe marginea chepengului, cu picioarele în apă, cu capul sprijinit în mâini, un om plin de sânge privea cu ochii rătăciţi împrejurul lui. Veşmintele sale erau îmbibate de apă, un şuvoi de sânge îi curgea din umărul sting şi vederea sângelui fusese cauza strigătului de spaimă ale primelor persoane care îl văzură. Părul acestui om, negru pe vârful capului, era alb ca zăpada pe tâmple.

S-au dus la el, l-au silit să se ridice şi i-au adresat câteva întrebări. Dar el a răspuns printr-un hohot de râs şi a început să cânte.

Imediat, mulţimea s-a strâns în jurul lui şi, cu ajutorul unui bandaj i-au oprit sângele care curgea din rană; un bărbat încerca să scoată butoiul care astupa gura pivniţei. Dar imediat el scoase un strigăt şi se trase înapoi.

Un cadavru se urca la suprafaţa apei. Cadavrul acesta era al unei femei. Femeia aceasta, recunoscută imediat, era fosta locatară a colibei, cunoscută la Clignancourt sub numele de mama Fipart.

După acest cadavru care se ridicase la suprafaţă precum butoiul, apăru un al doilea cadavru. Era corpul unui om de aproape cincizeci de ani, corpolent, cu faţa colorată; a fost recunoscut ca fiind individul care venise acum două zile să caute pe femeia Fipart, motivând că e mama lui.

S-au luat imediat măsurile necesare pentru a se opri inundaţia şi autorităţile au fost anunţate.

Un comisar de poliţie sosi la faţa locului însoţit de un medic.

Medicul a constatat că omul care avea o privire de nebun şi al cărui păr era alb pe tâmple, trebuie să fi avut tot părul negru cu câteva ore în urmă; că a trebuit să susţină o luptă cu moartea; că, după starea veşmintelor era uşor de văzut că fusese aruncat în pivniţă, după ce primise o lovitură de pumnal, uşoară însă şi că se agăţase de butoi pentru a se menţine la suprafaţa apei şi a nu se îneca, că trebuise să ridice printr-o sforţare supremă chepengul care, fără îndoială era lăsat.

Medicul a mai constatat că femeia care nu avea nici o rană, murise prin ştrangulare şi apoi fusese aruncată în pivniţă.

Al doilea cadavru, cel al bărbatului, avea sub sânul stâng o rană adâncă, ce i-a cauzat imediat moartea, şi care părea a fi fost făcută cu lama unui cuţit, pe când aceea a omului încă viu era triunghiulară.

Se crede că un al patrulea personaj a figurat în drama aceasta, dramă neexplicată nici în ceea ce priveşte peripeţiile, nici în ceea ce priveşte deznodământul.

Cum se explică faptul că aceste două personaje, care au fost văzute părăsind mahalaua strângătorilor de zdrenţe au revenit pentru a-şi găsi moartea acolo?

Iată ce nu se cunoaşte nici până acum.

Cine este omul acesta care n-a murit?... Mister!

Dar se ştie că, în cursul zilei precedente, nenorocita mamă Fipart venise la Clignancourt însoţită de un om tânăr de douăzeci şi şapte, douăzeci şi opt de ani, purtând mustăţi blonde şi dându-se drept nepotul său. Acesta din urmă să fie autorul dublului asasinat?

În sfârşit, s-a constatat că acea conductă fusese găurită cu ajutorul unui sfredel.

În pivniţă, golită cu ajutorul unei pompe, a fost descoperit un cuţit catalan, recunoscut imediat a fi arma care a cauzat moartea omului corpolent.

Dar acel pumnal triunghiular, al cărui semn îl poartă umărul nebunului, nu a putut fi găsit.

Acesta din urmă a fost pansat de doctor, apoi a fost condus în mod provizoriu la ospiciul Lariboisiere, unda va fi examinat din nou de către medici. Se speră că va fi vindecat şi, prin el, cheia acestui întunecos şi sângeros mister va fi găsită.

Cât priveşte cele două cadavre, ele au fost trimise la morgă.

Identificarea nebunului a fost aflată graţie unei întâmplări curioase. În momentul când el intra în sala ospiciului unde nu i se pregătise un pat, un bolnav strigă:

— Uite-l pe Zampa!

— Cine este Zampa acesta? fu întrebat bolnavul, în timp ce nebunul vorbea şi cânta în limba portugheză.

— Acesta e cameristul domnului duce.

— Care duce?

— Ducele de Château-Mailly.

Bolnavul era un rândaş ce lucrase până săptămâna trecută la acest nefericit duce de Château-Mailly, a cărui moarte tragică am anunţat-o, şi care a recunoscut pe nebun a fi cameristul defunctului.

Justiţia continuă cercetările.”

Citirea acestui articol l-a impresionat pe doctorul Samuel Albot din două motive: întâi era vorba de un om ajuns la nebunie prin spaimă, şi doctorul era interesat de asemenea cazuri. Apoi numele domnului de Château-Mailly, amestecat în povestirea aceasta, trebuie să-i fi aţâţat curiozitatea. De ce cameristul ducelui se găsea la Clignancourt, amestecat într-un misterios asasinat şi aceasta chiar în momentul când se desfăşurau funeraliile stăpânului său?

Doctorul se uită la ceas.

„Este ora nouă, îşi zise el, contesa Artoff mă aşteaptă la prânz; aşadar mai am trei ore şi am timp să mă duc să studiez şi acest nou caz de nebunie.”

Chemă pe cameristul său şi ceru să i se pregătească trăsura. După un sfert de oră el lua drumul spre morgă. Voia să vadă aici cadavrele mamei Fipart şi al lui Venture.

Doctorul se adresă portarului, se recomandă a fi medic şi fu lăsat înăuntru spre a examina cele două cadavre.

Acela al mamei Fipart, care atrase cel dintâi atenţia sa, purta la gât semnele degetelor lui Rocambole.

Doctorul o examină cu atenţie şi nu putu să-şi înfrângă o tresărire.

„Femeia aceasta, se gândi el a fost cu siguranţă ştrangulată de un om care a trăit la New York sau la Philadelphia; ea a fost ştrangulată în stilul ucigaşilor americani. Un asasin obişnuit, concluzionă doctorul, n-ar fi apăsat cu atâta dibăcie degetul cel mare de la mâna stângă sub mărul lui Adam”.

Apoi trecu la Venture.

Lovitura de cuţit a fost dată de o mână hotărâtă, de sus în jos, şi pătrunsese adânc în regiunea inimii.

— Identitatea acestuia a fost constatată, zise păzitorul care îl însoţea pe Samuel Albot.

— Ah! Când asta?

— Chiar azi de dimineaţă.

— Cine e omul acesta?

— El a fost recunoscut de un deţinut din Mazas, care a făcut trei ani de închisoare cu el. E un fost ocnaş zis Venture, zis Ionathas, zis Joseph Brisedoux. A fost, acum cinci ani, camerist, în serviciul unei doamne care era amanta unui mare senior, un bătrân care a murit. Pe legea mea, deţinutul care a fost azi de dimineaţă de la Mazas, a spus numele lui şi acela al doamnei. Am uitat numele, dar ştiu că el avea palatul în piaţa Beauvou şi că doamna locuia în strada Pépinière.

— Piaţa Beauvou? zise doctorul surprins.

— Da, domnule.

— Nu cumva o fi ducele de Château-Mailly.

— Da, tocmai numele ăsta, răspunse păzitorul.

— Iată, se gândi Samuel Albot, ciudată apropiere. Omul acesta era cameristul amantei bătrânului duce, care a lăsat averea sa nepotului său, în paguba celei dintâi; şi celălalt care e nebun şi al cărui păr a albit, a fost cameristul tânărului duce, care a murit de asemenea.

Doctorul mulatru părăsi morga gânditor şi se duse la ospiciul Lariboisiere.

Nebunul fusese transferat într-o sală mică unde era singur şi sub paza a doi infirmieri. Numai după ce s-a recomandat directorului ospiciului şi şi-a arătat dorinţa de a studia cazul bolnavului, Samuel Albot putu să ajungă până la el.

Portughezul râdea şi cânta fără încetare, dar nu vorbea, sau dacă pronunţa câteva cuvinte, le pronunţa numai în limba portugheză.

Doctorul îl privi cu atenţie şi, deodată, scoase un strigăt de surprindere. Recunoscuse pe Zampa.

Or, Zampa, după cât se ştie, era chiar servitorul în livrea care se lăsase răsturnat într-o zi, în cartierul Saint-Honoré, de oiştea unei trăsuri, şi asta la poarta doctorului, în timp ce acesta din urmă discuta cu marchizul de Chamery.

În privinţa furtului de dutroa, doctorul nu mai avea nici o îndoială. Cu siguranţă, dacă marchizul de Chamery era autorul furtului, Zampa fusese complicele lui.

Doctorul îl examină cu mare atenţie pe nebun şi sfârşi prin a-i spune infirmierului care îl însoţea:

— Nebunia acestui om nu are nimic grav, nu este definitivă şi m-aş însărcina să-l vindec.

— Aşadar e prietenul dumneavoastră.

— Nu, nu tocmai, dar eu sunt medicul său şi am îngrijit un om pe care el îl simpatizează mult, un matelot englez care a fost tatuat de sălbatici.

Apoi părăsi ospiciul şi se duse în strada Pépinière.

La ora douăsprezece, trăsura doctorului intra în curtea palatului Artoff. Baccarat avusese grijă să-l depărteze pe medicul contelui când sosi doctorul Albot.

Baccarat ieşi înaintea medicului, îi luă mâna şi îl conduse în grădină.

— Veniţi, zise ea, bărbatul meu este aici.

Contele, aşezat pe o bancă, fuma trăgând pe nisip cu vârful bastonului său un B mare pe care-l ştergea şi îl făcea din nou fără întrerupere.

Nebunii ar face veşnic acelaşi lucru dacă din când în când n-ar fi întrerupţi de la ocupaţiile pe care şi le-au ales.

Doctorul îl privi cu coada ochiului o singură dată şi rămase convins că nebunia contelui se datora otrăvirii cu praful javanez.

Baccarat se uita la el şi părea că toată viaţa ei depindea de ceea ce va spune doctorul.

— Doamnă contesă, zise în sfârşit Samuel Albot, îl voi vindeca pe soţul dumneavoastră. Dar înainte de asta, daţi-mi voie să vă pun o întrebare?

— Vorbeşte, domnule.

— Contele şi dumneavoastră eraţi prieteni intimi cu ducele de Château-Mailly?

— Da, domnule.

Samuel Albot scoase un jurnal din buzunar şi îl întinse contesei. Era foaia judiciară pe care el o citise de dimineaţă.

Baccarat citi la rândul ei şi arătă o surprindere vie la acel nume de „Mama Fipart”, care o făcea să-şi amintească multe lucruri teribile; dar surprinderea sa a fost şi mai mare când ajunse la post scriptum în care se anunţa că omul rănit fusese recunoscut drept cameristul nefericitului duce de Château-Mailly.

În sfârşit, doctorul îi zise:

— Omul asasinat se numeşte Venture şi nebunul este chiar lacheul care se prefăcuse leşinat la poarta mea în ziua când mi s-a furat praful roşu…

Atunci contesa se înfioră şi rosti un nume fără să vrea:

— Sir Williams!

Capitolul XXXIII.

Contele continuă să deseneze pe nisip litera B şi părea că nu observă prezenţa doctorului mulatru.

Acesta din urmă se depărtă câţiva paşi la un semn al contesei, care îl urmă.

Emoţia contesei fu de scurtă durată. Această femeie energică îşi regăsi curând sângele rece, toată prezenţa sa de spirit şi se dovedi la înălţimea situaţiei.

— Doctore, zise ea, tot ce-mi spuneţi, tot ce aflu, tot ce vom mai descoperi împreună este cum nu se poale mai straniu.

— Sunt de părerea dumneavoastră, doamnă.

— Noi păream a fi doar călători pierduţi într-un pustiu, în mijlocul unui întuneric adânc şi cu toate acestea trebuie să facem lumină în jurul nostru.

— Trebuie! repetă Samuel Albot.

— Ieri, reluă contesa, care trase pe doctor pe o bancă, invitându-l să se aşeze lângă ea, ieri am constatat, dumneata şi eu că aţi fost furat.

— Într-adevăr, furtul se cunoaşte.

— Pe urmă, apelând la amintirile dumitale, întrebând pe servitor, mi-aţi afirmat că dacă ar fi vreun vinovat, atunci cu siguranţă este marchizul de Chamery.

— Nu poate să fie altul, căci îmi aduc aminte acum de stăruinţa cu care mă întreba asupra efectelor prafului meu javanez.

— În sfârşit, adăugă Baccarat, aţi venit astăzi şi aţi constatat imediat că nebunia bărbatului meu are drept cauză efectul acestui praf.

— M-ar mira să fie altceva, doamnă.

— Atunci, şi înainte de a ajunge la adevăr, daţi-mi voie să vă spun ce mi s-a întâmplat ieri.

— După ce aţi plecat de la mine?

— Da, domnule.

Doctorul o privi pe contesă cu mirare. Baccarat era foarte liniştită şi vocea sa nu trăda nici cea mai mică emoţie.

— Doctore, reluă ea, am avut, vai! o prea mare celebritate şi Parisul întreg mă cunoaşte…

— Doamnă, întrerupse doctorul, Parisul nu-şi aminteşte decât de virtuţile dumneavoastră.

— În momentul acesta, domnule, zise contesa, Parisul mă calomniază şi mă crede vinovată.

— Parisul se înşeală.

Baccarat, cu un gest, impuse tăcere doctorului.

— Ascultaţi, zise ea, un om mai mult fără minte decât vinovat s-a lăudat că ar fi fost iubit de mine.

— Un laş!

— Nu, un înşelat.

— Cum spuneţi? zise doctorul surprins.

— Ieri, părăsindu-vă, continuă contesa, am găsit la mine acasă două persoane, un om şi o femeie. Omul era acela pe care dumneata îl consideri laş, iar femeia îmi seamănă ca o picătură de apă.

— E posibil asta?

— Femeia asta, care are faţa mea, talia mea, sunetul vocii mele, a consimţit să joace rolul meu.

Şi Baccarat povesti doctorului întrevederea sa cu domnul Roland de Clayet şi Rebeca, şi îi repetă textual povestirea celor doi.

— Vedeţi bine, doctore, zise ea terminând, că domnul de Clayet este un înşelat şi nu un laş şi dacă există un mizerabil în toată afacerea aceasta, este numai necunoscutul care s-a folosit de Rebeca, făcând din ea instrumentul îngrozitoarelor lui planuri.

— Doamnă, zise doctorul, care ascultase foarte atent povestea contesei, femeia aceasta a fost condusă întâi de necunoscut într-un mic apartament care părea a fi al său?

— Da, domnule.

— Şi ea nu ştie în ce stradă…?

— Nu, dar ea pretinde că trebuia să fie în cartierul Medeleine.

— Strada Suresnes! poate… Marchizul de Chamery avea aici o casă particulară.

— Ce spuneţi dumneavoastră, domnule?

— Un fel de căsuţă unde primea. Înţelegeţi pe cine?

— Şi unde era cunoscut sub adevăratul său nume?

— Nu cred. El se numea acolo numai domnul Frédéric.

— Şi v-aţi dus acolo?

— De mai multe ori.

— Aşadar, e prietenul dumneavoastră.

— Nu, nu tocmai, dar eu sunt medicul său şi am îngrijit un om pe care el îl simpatizează mult, un matelot englez care a fost tatuat de sălbatici.

La aceste din urmă cuvinte Baccarat tresări din nou.

— Un matelot! zise ea, un om tatuat…!

— Da, doamnă.

Şi doctorul, cu acea viteză de reacţie a minţii care caracterizează pe omul ieşit din rasa albă amestecată cu cea neagră, descrise atunci aşa de exact pe sălbaticul australian O’Penny, pretinsul matelot cu faţa arsă şi tatuată, căruia i se tăiase limba şi i se scoseseră ochii, încât Baccarat scoase un ţipăt.

— E sir Williams, zise ea.

— Sir Williams!… zise doctorul mirat, cine e acest sir Williams?

— Ah! doctore, răspunse Baccarat, a vă spune cine e sir Williams, înseamnă a vă povesti o istorie lungă, istoria nenorocirilor mele, istoria căinţei şi convertirii mele, aceea a întregii mele vieţi.

Şi fiindcă surpriza doctorului creştea, contesa adăugă:

— E de ajuns să ştiţi, doctore, că sir Williams este unul din acei monştri al cărui geniu pare a fi o perfectă încarnaţie a răului, unul din acei monştri care-şi încep viaţa printr-un paricid şi o sfârşesc la eşafod. Nu sălbaticii sunt aceia care l-au mutilat pe sir Williams, termină contesa cu o voce batjocoritoare.

— Dar cine atunci, doamnă?

— Eu!

Baccarat pronunţă cuvântul acesta cu o linişte care îl înfioră pe mulatru.

— Dumneavoastră, dumneavoastră… strigă el.

— Doctore, continuă ea, mai târziu veţi şti tot. Dar astăzi să căutăm lumina, căci orbecăim în întuneric.

— Cred că visez, murmură doctorul.

Baccarat urmă:

— Sir Williams este născut viconte, a fost asasin, hoţ, şef de bandiţi. Unul din aceia care i se supuneau odinioară se numea Venture. Un alt demon-femeie se numea văduva Fipart.

Doctorul nu putu să-şi reţină o exclamaţie.

— Uite, doctore, continuă Baccarat, am luptat timp de patru ani, ziua şi noaptea, cu acest geniu rău şi am sfârşit prin a-l învinge. Această luptă, acest război teribil, mi-au dat o putere extraordinară şi îndemânarea de a reconstitui piesă cu piesă adevărul sfâşiat în bucăţi, adâncit în întunericul cel mai profund. Cu sir Williams trebuia să profiţi de orice indiciu neînsemnat, să surprinzi o privire, să analizezi un surâs.

— Dar omul acesta este un adevărat demon!

— Da, doctore. El n-are omenesc decât aparenţa. Ei bine! dacă portretul pe care mi l-aţi făcut asupra acelui matelot nu mă înşeală, dacă omul orb şi mutilat pe care marchizul de Chamery vi l-a încredinţat dumneavoastră este într-adevăr sir Williams, voi înţelege totul imediat. El mi-a pierdut cinstea, el l-a ucis moralmente pe soţul meu. Dar, adăugă Baccarat, cum se poate ca marchizul de Chamery, un gentilom, un ofiţer, un om pentru care stau mărturie toate faptele mari pe care le-a făcut, cum e posibil ca un asemenea om să devină instrumentul unui mizerabil ca sir Williams?

— Cine ştie dacă n-a fost înşelat şi el? zise mulatrul.

— Ah! doctore, zise repede contesa, un om cinstit poate foarte bine să fie înşelat, dar nu se face niciodată otrăvitor.

— Aveţi dreptate, doamnă.

— Aşadar, continuă Baccarat, plecând mereu de la această dublă ipoteză că matelotul englez nu e altul decât sir Williams, că hoţul prafului javanez e cu siguranţă marchizul de Chamery, trebuie să căutăm acum ce interes poate avea acesta din urmă de a deveni duşmanul meu de moarte… De aici începe întunericul, doctore.

— Mister! murmură mulatrul.

Dar deodată o lumină străfulgera gândul contesei.

— Doctore, zise ea, l-aţi văzut pe omul care a supravieţuit dramei acesteia, de care vorbeşte jurnalul dumneavoastră, acea dramă care a costat viaţa acelui om care se numea Venture şi a acelei femei numită mama Fipart?

— L-am văzut doamnă.

— Şi sunteţi sigur că e chiar valetul care s-a lăsat să fie răsturnat de trăsură în ziua când otrava v-a fost furată?

— E chiar el, doamnă.

— Ei bine! zise Baccarat, aici cred că e scânteia care va aduce lumina.

— Credeţi?

— Omul acesta, de care nu te mai poţi îndoi că era complicele hoţului dumitale, a fost recunoscut ca fiind cameristul nefericitului duce de Château-Mailly?

— Cel puţin aşa spune rândaşul bolnav.

— Foarte bine! Ducele a murit de două zile, nu este aşa?

— De dalac, pe care-l luase mângâind calul său favorit.

— Doctore, zise Baccarat, ducele a murit asasinat, otrăvit mai curând, de aceeaşi mână care ne-a lovit pe contele Artoff şi pe mine.

Doctorul sări în sus.

— Ascultaţi, urmă Baccarat, nu ştiu acum ce legătură misterioasă poate exista între sir Williams, marchizul de Chamery şi valetul ducelui de Château-Mailly, dar iată ceea ce ştiu. Ascultaţi bine.

— Ascult doamnă.

— Dacă omul acesta de care vorbiţi, şi care a scăpat din masacrul din Clignancourt, este portughez, şi dacă se numeşte Zampa, el a fost cameristul lui don José d’Alvar.

— Spaniolul acela care a fost asasinat de amanta lui, acum două luni, la balul generalului C…?

— Da. Or, don José era logodnicul verişoarei sale, domnişoara Conception, fiica ducelui de Sallandrera…

— Am auzit vorbindu-se, doamnă.

— Pentru ce acest Zampa, urmă Baccarat, a intrat, după moartea stăpânului său, în serviciul domnului de Château-Mailly nu ştiu încă; dar iată o coincidenţă curioasă. Don José era logodnicul domnişoarei de Sallandrera; ducele de Château-Mailly o iubea, de asemenea, pe Conception, el o ceruse în căsătorie, şi în momentul când am plecat eu din Paris el aştepta din Rusia nişte acte importante care trebuiau să-i asigure consimţământul ducelui de Sallandrera.

— Ah! doamnă, strigă doctorul îngrozit, ştiţi că va trebui să căutăm sus de tot pentru a-i găsi pe vinovaţi?

— Ascultaţi, doctore, reluă Baccarat, noi suntem tot în întuneric, dar ştii dumneata unde e lumina?

— Ascult, doamnă.

— Ea e în judecata pierdută a acelui om care se numeşte Zampa; gândiţi-vă, dacă s-ar putea vindeca…

— Cred.

— Cu siguranţă?

— Poate.

— Căci, gândiţi-vă, doctore, dacă matelotul mutilat şi sir Williams nu sunt decât unul şi acelaşi, dacă marchizul de Chamery este instrumentul său, dacă moartea ducelui de Château-Mailly este nu numai rezultatul unei fatalităţi, dar şi al unei crime, atunci minutele sunt numărate.

— Pentru ce, doamnă?

— Pentru că geniul lui sir Williams nu se opreşte nici la necinstea unei femei şi nici la un asasinat.

— Doamnă, zise cu gravitate doctorul, dumneavoastră aveţi o poziţie înaltă în societate, aveţi mulţi prieteni sus puşi. Dumneavoastră aveţi putere.

— Poate… zise Baccarat.

— Ei bine! obţineţi de la autoritatea judiciară în mâinile căruia se găseşte Zampa, ca acesta să-mi fie încredinţat mie.

— Şi dumneata îl vei vindeca?

— Voi încerca, cel puţin. Voi face o încercare asupra lui cu un remediu violent şi teribil de care m-am folosit în ţările tropicale, un remediu care omoară sau vindecă.

Dacă nebunul rezistă tratamentului la care-l voi supune, el va fi vindecat în trei zile şi îşi va recăpăta judecata.

— Veniţi cu mine, zise contesa.

Şi îl conduse în budoarul ei.

Aici ea se aşează la o masă şi scrise următoarea scrisoare: „Domnule conte, Cerise mi-a spus că nu crezi în infamia mea, căci dumneata eşti o inimă nobilă; şi nu stau pe gânduri de a mă adresa dumitale.

Am fost victima unei îngrijorătoare intrigi care este în legătură cu alte crime necunoscute încă, şi pe care sper să le dezvălui curând.

Dar pentru a mă reabilita în ochii lumii, pentru a reuşi să fac lumină, trebuie ca dumneata să mă ajuţi.

Vă trimit pe doctorul Samuel Albot. Nu-l întrebaţi, el nu v-ar putea răspunde, dar obţineţi ceea ce vă cere el.

A dumitale supusă, Contesa Artoff.”

Scrisoarea, pe care Baccarat o puse în plic şi o închise, era adresată:

Domnului conte Armand de Kergaz.

— Doctore, zise atunci Baccarat, permiteţi-mi să vă cer cuvântul de onoare că nimic din ceea ce ştim, sau, mai bine zis, din ceea ce presupunem, nu va ieşi din gura dumitale.

— Vi-l dau, doamnă, răspunse Samuel Albot.

— Acum luaţi scrisoarea aceasta, suiţi-vă în trăsură şi duceţi-vă în strada Culture-Sainte-Catherine. Voi reveni la

dumneata astă-seară, pentru a afla rezultatul demersului.

— Zbor, doamnă, zise doctorul, care luă scrisoarea, sărută mâna contesei, se urcă în trăsură şi se duse la contele de Kergaz.

După trei ore, contesa Artoff primi de la doctorul mulatru următoarea scrisoare: „Doamnă contesă, Domnul de Kergaz m-a însoţit el însuşi la judecătorul de instrucţie căruia îi este încredinţată afacerea întunecoasă de la Clignancourt.

Magistratul acesta, pe baza asigurării pe care i-am dat-o de a-l ţine pe Zampa, la dispoziţia justiţiei, n-a ezitat un moment de a semna un ordin de punere în libertate provizorie. Nebunul mi-a fost încredinţat.

M-am dus să-l iau eu singur de la ospiciul Lariboisière; el este acum la mine şi, din seara aceasta, vreau să-l supun tratamentului meu.

Constituţia lui robustă îmi dă speranţa că va rezista la această teribilă probă.

Al dumneavoastră umil servitor, Dr. Samuel Albot” „Ah! murmură contesa după ce citi scrisoarea aceasta, dacă bănuielile mele sunt întemeiate, sir Williams, dacă într-adevăr ai revenit din furtunile australiene călăuzit de demonul răzbunării, mă vei găsi pregătită să încep o nouă luptă şi de astă dată nu-ţi voi mai lăsa viaţa.”

Baccarat se înşela; nu de mâna ei trebuia să moară sir Williams.

Capitolul XXXIV.

Trei zile după instalarea lui Zampa, nebunul, la doctorul Samuel Albot, contesa de Artoff descinse cu trăsura sa, la ora opt seara, în curtea palatului locuit de medicul mulatru.

Yung, credinciosul camerist al doctorului, veni să deschidă portiera cupeului şi să ajute pe tânăra femeie să coboare.

— Domnul doctor aşteaptă, pe doamna contesă, îi zise el, şi o conduse pe Baccarat în camera otrăvurilor, acea cameră vastă unde contesa mai pătrunsese o dată. Camera

era pe jumătate întunecoasă, căci o singură lumânare aşezată pe o masă, în mijloc, nu putea să lumineze o odaie aşa de mare.

Contesa, intrând, zări întâi pe doctor care discuta cu Roland de Clayet.

Roland venise la doctor pe baza invitaţiei contesei. Apoi ea văzu un om culcat, stând nemişcat pe divan. Era Zampa.

Fiindcă doctorul şi Roland vorbeau încet, Baccarat conchise că Zampa dormea.

Doctorul veni înaintea ei, o salută. Îi dădu un scaun şi puse degetul la buze.

— Să vorbim încet, zise el.

— Doarme?

— Da, şi la trezire îşi va recăpăta judecata.

— Sunteţi sigur de asta?

— Cred.

Contesa se apropie de Zampa în vârful picioarelor şi văzu atunci că avea o legătură la ochi.

— Tratamentul la care l-am supus, zise doctorul, cere ca bolnavul căruia i s-a aplicat să fie ţinut în întuneric câtva timp. Legătura care îi acoperă ochii şi fruntea conţine o compresă îmbibată cu sucurile unor plante pe care le-am adus din India. Acesta este leacul meu.

— Doarme de trei zile? întrebă contesa.

— Aproape. Adică el e sub puterea unui fel de toropeală morală şi fizică, toropeală care va dispărea imediat ce-i voi ridica legătura aceasta.

— Dar a vorbit, îmi închipui?

— Deloc, de când are legătura.

— Şi sunteţi sigur că scoţându-i-o…?

— Îşi va recăpăta judecata; da, doamnă.

— Doctore, zise Roland de Clayet, permiteţi-mi să vă spun că asta ar fi o minune.

— Domnule, răspunse doctorul, eu nu m-am născut doctor, şi ştiinţa este adeseori mai mult rezultatul experienţei decât al studiului.

Acum zece ani, în Indii, pe când mergeam prin una din acele vaste păduri în care se găsesc, în acelaşi timp, arbori a căror umbră este ucigătoare, plante care ucid sau care vindecă, păduri populate de fiare sălbatice, am nimerit în mijlocul unui trib de indieni fanatici şi, un moment m-am crezut pierdut, căci nu i-am auzit vorbind de altceva decât de intenţia de a mă sacrifica pe mormântul Dumnezeului lor Sivah. Unul din ei însă mi-a salvat viaţa. Indianul acesta venise în Calcutta cu un an înainte şi fusese lovit în mijlocul străzii de un atac de apoplexie, tocmai în momentul când treceam pe acolo. Am coborât din palanchinul meu, i-am lăsat sânge şi l-am scăpat astfel de la moarte.

„Acesta este un savant!” strigă el recunoscându-mă şi văzându-mă în puterea coregionarilor săi.

Fiindcă el era un mare demnitar în cultul misterios al sugrumătorilor, viaţa mea îi fu dăruită, dar puterea sa nu ajunse până acolo încât să obţină şi iertarea unui nenorocit om care mă însoţea. Cu toate că era de rasă indiană, acel om fu condamnat la moarte doar pentru că era soldat în serviciul englezilor.

Am fost invitat şi eu, să asist la execuţia lui.

Să refuz, era imposibil, şi am fost nevoit să-i urmez pe fanaticii aceştia.

Locul de execuţie era la şase leghe de acolo, în munţi. Mi s-a dat un cal, şi nenorocitul soldat, cu mâinile legate la spate, cu ştreangul de gât, cu picioarele goale, trebui să deschidă marşul.

Puţin timp după plecare, condamnatul începu să se clatine şi a fost necesar să fie susţinut ca să nu cadă.

În timpul drumului, fu lovit de mai multe ori pentru a-l face să meargă. În sfârşit, apropiindu-se de locul supliciului său, groaza morţii îl cuprinse în aşa măsură, încât nenorocitul fu lovit de un acces de nebunie, care se manifestă prin hohote de râs şi cântece ca şi în cazul lui Zampa.

Printre numeroasele lor superstiţii, călăii ştrangulatori au una destul de curioasă. Ei nu vor omorî niciodată pe un om în stare de nebunie. Când aceştia cu care mă găseam au observat că soldatul îşi pierduse judecata, au întrerupt pregătirile supliciului.

Atunci unul din ei, un bătrân, se apropie de mine şi îmi zise: „Tu eşti un savant, şi Sivah a vărsat în sufletul tău o scânteie din propria sa lumină; dar mă prind că el nu ţi-a arătat mijloacele de a reda judecata acelora care au pierdut-o”…

„Dar tu cunoşti mijlocul acesta de care vorbeşti?” întrebai eu.

„Îl cunosc”.

Atunci bătrânul călău făcu câţiva paşi în pădure şi culese o plăntuţă verzuie a cărei tulpină era prevăzută cu ţepi.

Eu mă uitam la el cu curiozitate.

El a pus foile plantei pe o piatră, apoi cu mânerul pumnalului, care avea aproape forma unui pisălog de farmacist, începu să le strivească. Când foile fură destul de bine pisate, având aspectul unei paste zemoase, bătrânul călău dezlegă fularul alb ce-l avea împrejurul capului, îl îndoi în două şi puse foile astfel pisate în îndoitura fularului. După aceea făcu un semn care fu înţeles de ceilalţi tovarăşi ai săi.

Trei dintre ei luară pe soldat, îl trântiră la pământ, îi legară mâinile şi picioarele, şi atunci bătrânul călău se apropie de el aplicându-i pe frunte fularul, pe care îl înnodă strâns la spate.

Soldatul scoase un strigăt de durere, se zbătu un moment ca şi cum ar fi fost pradă unor convulsii; apoi, puţin câte puţin, mişcările îi deveniră mai puţin bruşte, se întoarse pe spate şi rămase nemişcat.

Eu am crezut că murise; dar imediat am observat că el căzuse în letargie.

„Ei bine! îmi zise călăul, o să vezi, că în trei zile îşi va recăpăta judecata”.

Din momentul acela, sălbaticii îşi întinseră corturile, adică se instalară acolo, sub arborii mari ai pădurii şi se dedară la cântece, rugăciuni şi dansuri la care am fost nevoit să iau parte.

Timp de trei zile, soldatul de-abia dădu semne de viaţă. Sosind ziua a treia, bătrânul călău îi ridică legătura de la frunte.

Atunci soldatul deschise ochii şi plimbă, împrejurul lui în privire foarte liniştită, în care nu observai nici cel mai mic semn de alienare mintală.

„Vorbeşte-i, îmi zise călăul, şi îţi va răspunde.”

Am vorbit cu soldatul, l-am întrebat ce simte, şi răspunsurile lui au fost foarte clare şi liniştite. Nenorocitul nu mai era nebun, şi din momentul acela era bun de jertfit.

„Ei bine! îmi zise călăul, pe cuvântul tău de om, să-mi spui adevărul: ce crezi este nebun sau nu?” „Nu”, i-am răspuns eu cu convingere, fără să mă gândesc în acest timp că pronunţam sentinţa lui la moarte.

De abia isprăvii vorba şi călăul făcu un semn; la semnul lui, un tânăr ca de optsprezece ani aruncă cu îndemânarea unui sălbatic din Pampas frânghia cu nodul mobil pe care orice sugrumător, o poartă la mijlocul său. Frânghia se încolăci împrejurul gâtului bietului soldat, şi nenorocitul fu spânzurat în zece secunde.

Cât despre mine, termină doctorul Samuel, sălbaticii mi-au redat libertatea, mi-au dat un cal odihnit şi o frânghie de brâu. Frânghia aceasta trebuia să reprezinte o protecţie, pentru cazul când aş mai fi întâlnit şi alţi sugrumători.

Dar, înainte de a pleca, am cules câteva plante asemănătoare cu acelea cărora călăul, le pisase foile şi le-am luat cu mine, făgăduindu-mi să reeditez experienţa lor. În India, nebunia este destul de răspândită; căldura teribilă a soarelui e de ajuns că să o producă. Întors la Calcutta, n-am avut o clipă liberă, dar după opt zile, am experimentat remediul asupra unei femei din popor. Femeia aceasta însă era de constituţie delicată şi a murit la puţin timp.

După câteva zile un sălbatic dintre aceia de care fusesem prins fu făcut prizonier de englezi şi condamnat la moarte.

Dacă l-ar fi spânzurat el s-ar fi dus la supliciul său surâzând; dar trebuia să fie legat de gura unui tun, şi indienii care mor de acest chin îngrozitor sunt încredinţaţi că nu vor intra în paradis, pentru că va fi imposibil să-şi regăsească membrele, sfărâmate; Dumnezeul Brahma nu primeşte în paradisul său decât oameni compleţi.

În dimineaţa execuţiei, m-am dus la comandantul militar şi i-am povestit aventura mea la sălbatici, cărora le cunoşteam spaima ce avea de acest fel de moarte.

Comandantul îmi promise să ţină pe condamnat astfel legat aproape o oră, fără să dea foc tunului. Am calculat spaima teribilă pe care o va încerca nenorocitul pentru a înnebuni.

Într-adevăr sosind ora execuţiei, indianul a fost legat de gura tunului, cu mâinile legate, cu picioarele înlănţuite. Eu şedeam la câţiva paşi. Imediat îl văzui pe condamnat, care până atunci era galben ca ceara şi scotea strigăte îngrozitoare, devenind roşu şi încetând să mai strige. Ochii săi stinşi se aprinseră, râsul îi veni pe buze şi începu să cânte.

Atunci ofiţerul care comanda execuţia şi care primise instrucţiuni secrete porunci ca indianul să fie dezlegat, şi să-mi fie predat imediat. L-am dus la mine acasă şi l-am supus tratamentului meu. După trei zile era vindecat, şi i-am obţinut iertarea de la guvernatorul general al Indiilor.

— Şi, întrebă contesa Artoff când doctorul îşi isprăvi povestirea, aţi făcut de multe ori experienţa asta?

— De opt sau zece ori, doamnă.

— Aţi reuşit întotdeauna?

— Când bolnavul nu murea după câteva ore de violenţă şi când nebunia provenea dintr-o spaimă mare, el îşi recăpăta judecata.

— Aşadar, nu aţi putea aplica remediul acesta şi bărbatului meu?

— Nu voi îndrăzni să fac aceasta.

— Dar îl veţi vindeca?

— Oh! fiţi liniştită doamnă, vă promit.

Apoi doctorul Samuel se apropie de divanul pe care Zampa era întins într-o nemişcare letargică. Îl deşteptă, îl ridică în sus şi îi dezlegă compresa.

Zampa scoase un suspin, duse mâna la fruntea încă umedă de sucul compresei, deschise ochii şi se uită mirat împrejurul lui.

La un semn al doctorului, Baccarat şi Roland se retraseră la cealaltă extremitate a camerei, astfel încât, chiar zărindu-i, Zampa să nu-i poată cel puţin recunoaşte. Trecură câteva momente, în timpul cărora portughezul căuta să-şi adune toate amintirile, încercă să recunoască unde se găsea şi păstră o tăcere plină de mirare.

— Unde dracu sunt? murmură el, în sfârşit, în limba sa maternă.

Doctorul vorbea limba portugheză.

— Zampa, răspunse el, eşti la un medic care te-a vindecat de nebunie.

— Am fost nebun?

— Timp de cinci zile.

— Cum aşa, zise valetul, care se uită din nou împrejurul lui, nu mai sunt în apă?

Doctorul se întoarse către contesă şi îi zise încet:

— Vedeţi, îşi revine.

Şi Samuel reluă cu voce tare, adresându-se lui Zampa:

— Te-au găsit în apă, acum trei zile la Clignancourt, într-o casă a cărei pivniţă era plină de apă. S-au scos din pivniţa aceea două cadavre.

— Ah!... strigă Zampa lovindu-se peste frunte, îmi aduc aminte acum, omul îmbrăcat cu o haină poloneză m-a asasinat şi m-a aruncat în pivniţă în momentul când ieşeam cu felinarul şi cu cuţitul, pe care îl ţineam în dinţi.

Doctorul avu o inspiraţie.

— Era cuţitul acela, zise el, cu care l-ai asasinat pe Venture?

Zampa îngălbeni şi se înfioră.

— Ştiţi asta? zise el cu spaimă.

— Ştiu tot.

— Şi eu de asemenea, zise o voce de la spatele doctorului.

Doctorul Samuel Albot se dădu la o parte şi Baccarat intră în cercul de lumină proiectat de lumânarea aşezată pe masa vecină.

— Contesa! murmură Zampa, care mersese de două ori la palatul Artoff să ducă scrisorile domnului de Château-Mailly.

Baccarat aruncă asupra lui o privire severă.

— Zampa, zise ea, tu l-ai asasinat pe Venture, tu l-ai otrăvit pe ducele de Château-Mailly…

— Ştiţi asta? Ştiţi asta? repetă portughezul, cuprins deodată de o spaimă vie.

— Da, zise Baccarat.

— Oh! nu l-am otrăvit eu pe duce, zise Zampa, ci el.

— Care el?

— El a pus acul otrăvit în fotoliu.

Baccarat tresări şi aruncă o privire lui Samuel Albot. Privirea aceasta însemna: „Ei bine! ce vă spuneam eu?”.

— Ah! nu tu, reluă ea, ci el?

— Da, doamnă.

— Dar cine este el?

— Omul cu haina poloneză.

— Dar cine este omul cu haina poloneză?

— Nu ştiu.

— Zampa, zise cu severitate doctorul, ai mărturisit înaintea mea, înaintea doamnei şi a domnului, şi doctorul arătă pe Roland cu degetul – că ai asasinat pe Venture. Declaraţia aceasta ne este de ajuns pentru a te trimite la eşafod.

Cuvântul acesta înspăimântă pe portughez. El căzu în genunchi.

Împreună mâinile şi bâlbâi:

— Îndurare!

— Dacă vrei să avem îndurare şi să nu fi dat pe mâna justiţiei, zise atunci Baccarat, trebuie să ne spui adevărul. Cine e omul acela care a otrăvit pe duce şi care te-a aruncat în pivniţa plină cu apă?

— Omul cu haină poloneză.

— Dar el are totuşi un nume, nu?

— Ah!… zise Zampa, îmi aduc aminte, femeia bătrână pe care el a sugrumat-o îl numea fiul ei, micul ei Rocambole.

Baccarat scoase un strigăt, şi numele lui sir Williams îi reveni din nou pe buze.

Capitolul XXXV.

Numele lui Rocambole, pronunţat de Zampa, aruncă imediat în mintea contesei, o lumină vie asupra evenimentelor al cărui teatru fusese mahalaua strângătorilor de zdrenţe, Clignancourt. Rocambole – era uşor pentru contesă să ghicească – crezuse că este bine să scape deodată de mama Fipart, de Venture şi de Zampa, toţi trei fiind complicii săi.

Baccarat se întoarse către doctor şi către Roland de Clayet şi le zise:

— Lăsaţi-mă să-l întreb pe omul acesta, căci numele pe care l-a pronunţat mă pune pe urma criminalilor pe care îi credeam dispăruţi pentru totdeauna.

Doctorul şi Roland se priviră miraţi, părând că pe întreabă cine putea să fie acel asasin misterios care se numeşte Rocambole.

— Zampa, zise contesa portughezului, tu eşti în mâinile justiţiei. Ea te-a încredinţat doctorului, dar n-a renunţat deloc la tine.

Zampa se înfioră.

— Doctorul trebuie să te predea, urmă contesa, imediat ce vei fi vindecat, şi… eşti.

Zampa vru să vorbească, fără îndoială pentru a implora îndurare, dar Baccarat îi impuse tăcere cu un singur gest.

— Ascultă bine ceea ce vreau să-ţi spun, continuă ea. Ai mărturisit că l-ai asasinat pe Venture. Mărturia doctorului şi acestui domn vor fi de ajuns pentru a te trimite la eşafod.

— Îndurare!… doamnă, bâlbâi portughezul ai cărui dinţi clănţăneau de frică.

— Iertarea ta, continuă contesa, o putem obţine, doctorul şi cu mine… Asta depinde de tine.

— Ce trebuie să fac? întrebă Zampa, care continua să fie cuprins de o spaimă grozavă.

— Trebuie să spui tot.

— Oh! voi spune tot, doamnă… dar dacă nu mă omoară eşafodul, mă vor omorî ei.

— Care ei?

— Omul cu haina poloneză şi stăpânul său.

— Cine e stăpânul acesta.

— Nu ştiu.

— Zampa, zise cu severitate contesa, bagă de seamă! cea mai mică omisiune poate să te piardă.

— Doamnă, murmură portughezul, am să vă spun tot ceea ce ştiu, tot ceea ce m-au îndemnat să fac ameninţându-mă cu eşafodul pe care îl meritam în Spania.

— Să vedem!… zise Baccarat, care nu se mai putea înşela acum de sinceritatea banditului.

Atunci Zampa, puţin mai liniştit de când i se promisese iertare, dornic să se răzbune pe Rocambole şi temându-se atât de ghilotina din Franţa cât şi de cea din Spania, nu mai ezită să povestească, cu cele mai mici amănunte, contesei şi celor doi tovarăşi ai săi uimiţi, tot ce ştia despre omul cu haină poloneză, câteodată transformat în John rândaşul, începând cu evenimentele care au provocat asasinarea lui don José şi sfârşind cu acelea care au dus la otrăvirea tânărului duce de Château-Mailly.

Contesa nu-l întrerupse deloc şi ascultă până la capăt.

Numai mulatrul scoase un strigăt de surpriză când Zampa pronunţă numele străzii Suresnes.

— Sst! zise Baccarat, punând degetul pe buze.

Când Zampa termină povestirea, contesa se întoarse către Roland.

— Domnule de Clayet, îi zise ea, cunoşti bine pe domnul d’Asmolles.

— E un suflet drept şi o inimă nobilă, zise Roland.

— Ce zice el despre cumnatul său?

— Despre marchizul de Chamery?

— Da.

— Îl iubeşte şi îl stimează în cel mai înalt grad.

— Asta e curios! murmură contesa.

Şi ea zise lui Zampa:

— Cunoşti pe marchizul de Chamery?

— Da, l-am văzut o dată la domnul duce de Sallandrera şi în urmă, la înmormântarea lui don José.

— Nu l-ai mai văzut niciodată?

— Nu, zise Zampa cu convingere.

Aceste din urmă cuvinte stinseră pentru contesă scânteia de lumină pe care povestirea cameristului o aruncase în mijlocul întunericului acestei îngrozitoare drame.

— Doctore, zise ea lui Samuel Albot, chemaţi pe servitorul dumneavoastră şi spuneţi-i să-l ducă pe omul acesta în camera pe care o va ocupa la dumneavoastră.

Doctorul sună. Yung apăru.

— Du-l pe omul acesta la primul etaj în camera ce-i este destinată.

— Haide, Zampa, zise contesa cu bunătate; se va ţine seama de mărturisirea ta.

După ce Zampa ieşi, Baccarat rămase gânditoare un moment.

— Domnule de Clayet, zise ea, într-un sfârşit, dumneata eşti tânăr şi ţi-ai făcut, vai! o reputaţie proastă.

— Ah! doamnă, murmură Roland, plătesc prea scump greşeala de a nu mă fi îndreptat niciodată.

— Cred şi am convingerea, domnule, şi de aceea nu ezit să vă iniţiem în toate misterele întunecoase pe care le voi dezveli şi asupra cărora, sper, că veţi păstra cel mai deplin secret.

— Vă jur, doamnă.

— Doctore, urmă contesa, toate evenimentele de care avem cunoştinţă, anume: rolul jucat de femeia pe care domnul de Clayet a luat-o drept persoana mea, otrăvirea bărbatului meu, asasinatul lui don José şi acela al domnului de Château-Mailly, toate aceste evenimente zic, tindeau la un scop unic; de a scăpa pe domnişoara de Sallandrera de doi pretendenţi la mâna sa în profitul unui al treilea.

— Asta e incontestabil, doamnă.

— Or, continuă contesa, cine e acest al treilea pretendent, îl caut şi nu-l găsesc. Văd, pe de o parte, un mizerabil cu numele de Rocambole, servindu-se de Zampa, un alt bandit, asasinând, otrăvind, nedându-se în lături de la nimic. Cum s-ar putea ca omul acesta să lucreze pe cont propriu? Cum să admitem că a putut el să viseze că va deveni într-o zi soţul fiicei unui mare duce de Spania?

— Asta-i greu, într-adevăr.

— Ştiu bine că banditul acesta e plin de îndrăzneală, dar e mult mai probabil ca el să lucreze pentru altul.

— Cine ştie? zise doctor ul.

— De altă parte, urmă Baccarat, trei fapte alături, fatalmente, la această afacere misterioasă, unul din numele cele mai onorabile ale nobilimii franceze. Întâi marchizul de Chamery a dat un camerist domnului de Clayet, cameristul acesta a jucat un rol important, în trădarea în care eu am fost victimă. Pe urmă marchizul de Chamery este singurul, spui dumneata, care a putut să fure otrava ce vi s-a sustras şi Zampa afirmă că, într-adevăr, el a primit ordinul de la omul cu haina poloneză, de a se lăsa răsturnat la poarta dumitale de oiştea unei trăsuri.

În sfârşit, locul unde Zampa se ducea să primească instrucţiunile este acelaşi apartament din strada Suresnes 26, unde domnul de Chamery se mai numea şi domnul Frédéric.

— Nu am putut să mă înşel în descrierea făcută de Zampa, zise doctorul.

— Aşadar toate crimele acestea s-au făcut în folosul marchizului inspirat de sir Williams, reluă contesa.

— Dar, strigă Roland, ceea ce spuneţi doamnă, mă miră foarte mult. Marchizul de Chamery trece drept o inimă leală şi cavalerească, are cele mai înalte demnităţi, e puternic ca un leu, s-a bătut cu baronul de Chameroy. Tot Parisul îl iubeşte şi îl stimează; sora sa îl adoră.

— Aşa e, într-adevăr, murmură contesa, tocmai de aceste calităţi se sfărâmă toate ipotezele mele.

— Toate astea sunt de neînţeles, zise doctorul.

— În sfârşit, termină Baccarat, trebuie oare să ne închipuim că domnişoara de Sallandrera, o tânără fată, simplă şi nevinovată, s-a amestecat în asasinatul lui don José, otrăvirea domnului de Château-Mailly? Mister! Îngrozitor mister!... Oh! uite, strigă contesa Artoff, îmi trece prin minte una din acele idei care zbârlesc părul în cap şi te-nfioară.

— Care e ideea aceasta, doamnă?

— Oh! Înainte de a răspunde, ascultaţi, îmi trebuie cuvântul dumneavoastră, al amândurora, un jurământ solemn, sacru, inviolabil, că veţi fi muţi ca pământul.

Roland şi doctorul ridicară mâinile şi jurară foarte impresionaţi:

— Vom fi muţi, ziseră amândoi, vom fi...!

— Ei bine!... zise contesa ascultaţi-mă atunci. La începutul Restauraţiei când acea fracţiune a nobilimii franceze, pe care victoriile imperiului nu o alipise la drapelul naţional, puse, în sfârşit, piciorul pe pământul francez, după douăzeci şi cinci de ani un om apăru dându-şi un nume foarte cunoscut în nobilimea franceză: acesta fără

să fie recunoscut de întreaga sa familie, de foştii săi prieteni şi chiar de guvern. Omul acesta purtător a unor acte autentice care stabileau identitatea sa, cu capul plin de amintiri care nu puteau lăsa nici o bănuială asupra relaţiilor sale trecute, se reîntoarse din emigraţie şi regele îl făcu colonel. Într-o zi, pe când strălucitul ofiţer se ducea la Statul Major, un om în zdrenţe se apropie de el şi îi zise la ureche: „Tu eşti contele de Sainte H. tu eşti C. ocnaşul, fostul meu tovarăş de lanţuri.”

Colonelul se indignă, îl bătu cu cravaşa pe cerşetor şi îl băgă la arest.

Dar ocnaşul îşi susţinea acuzarea, justiţia se amestecă, şi după câteva luni trimise din nou la ocnă pe falsul gentilom care asasinase pe adevăratul conte furându-i actele.

— Ah! doamnă, strigă Roland, cum v-aţi putea închipui un asemenea lucru…?

— Dumnezeule! zise contesa, eu nu afirm nimic şi aş da totul dacă mă voi înşela. Dar, în sfârşit, trebuie să văd pe omul acesta… trebuie. Oh! dacă Rocambole şi el ar fi aceeaşi persoană l-aş recunoaşte imediat!

— Dar vă voi aminti, zise Roland, că dumneavoastră l-aţi mai văzut pe marchizul de Chamery.

— Aşa e, într-o seară la mine… ai fost şi dumneata.

— Eram şi eu.

— Dar atunci nu l-am observat deloc.

— Şi dumneavoastră credeţi că atât vocea cât şi faţa i se puteau modifica până într-atât?

— Oh! nu mai ştiu… nu mai ştiu nimic… murmură contesa, dar vreau să-l văd.

— Ei bine! zise Roland. Îl veţi vedea mâine

— Unde?

— La mine. Îl voi invita la masă. Dumneavoastră veţi fi ascunsă. Veţi putea să-l vedeţi şi să-l auziţi

— Asta e imposibil, zise doctorul.

— Pentru ce?

— Pentru că marchizul nu este în Paris.

— Şi unde este?

— Nu ştiu; dar Yung, servitorul meu, s-a dus azi la palatul din strada Verneuil, şi i s-a spus că marchizul plecase.

— Când?

— Acum trei zile.

— Singur?

— Nu, cu matelotul orb, într-o trăsură de poştă.

— Sir Williams, repetă încet contesa, cu o convingere de nezdruncinat.

Era prea târziu pentru contesa Artoff să mai poată lua informaţii asupra scopului călătoriei făcute de marchizul de Chamery.

— Doctore, zise ea, domnul de Clayet şi cu mine vă vom părăsi. Vă aştept mâine dimineaţă pentru nefericitul meu bolnav.

— Doamnă, răspunse doctorul, de mâine vreau să supun pe conte unui tratament sigur pentru nebunia de care este lovit.

Baccarat, părăsind pe domnul de Clayet, îi zise:

— Mâine, voi avea veşti noi şi poate voi avea nevoie de dumneata.

— Sunt la ordinele dumneavoastră, doamnă, răspunse el, salutând-o cu respect.

A doua zi, Roland primi, înainte de prânz, o scrisoare de la contesă. Scrisoarea aceasta nu avea decât un rând: „Veniţi imediat, vă rog.”

Roland alergă la palatul Artoff.

O trăsură de poştă era în curte, gata de plecare.

Împrejurarea aceasta miră pe Roland; dar surpriza sa fu şi mai mare când, introdus în budoarul unde contesa îl aştepta cu doctorul Albot, o văzu îmbrăcată cu un costum.

Astfel metamorfozată, ea semăna cu un tânăr de optsprezece sau douăzeci de ani.

— Domnule de Clayet, zise ea, aţi merge în Franche-Comté?

— Da, doamnă.

— Ei bine! veniţi. Trăsura mea de poştă e jos, putem pleca.

— În Franche-Comté?

— Da.

— Dar… unde-mergem?

— La castelul unchiului dumitale, care este situat, aşa cum mi-aţi spus, la trei leghe de acela al domnului d’Asmolles.

— Aşa e, doamnă. Dar…

— Dar, zise Baccarat, domnul d’Asmolles, ducele de Sallandrera şi fiica sa se găsesc acolo… iar marchizul a plecat, acum patru zile pentru a-l întâlni. Înţelegeţi acum?

— Înţeleg şi sunt gata să vă urmez doamnă.

După o oră, contesa Artoff, lăsând pe scumpul său bolnav în mâinile doctorului Albot, alerga însoţită de Rolland de Clayet pe drumul Besançonului. Dar contesa sosea prea târziu, căci Rocambole şi sir Williams plecaseră cu patru zile înaintea ei şi evenimentele se consumaseră deja la castelul Haut-Pas, unde ne vom transporta şi noi urmărind pe Baccarat.

Capitolul XXXVI.

Castelul Haut-Pas era situat în fundul unei văi din munţii Jura.

Călătorul care mergea spre castelul acesta, ajuns în vârful unui munte, până unde nu se putea vedea nici valea nici castelul, dădea deodată peste un peisaj admirabil. Sub picioarele lui era o vale împrejmuită de coline în mijlocul căreia se găsea un sat risipit pe ambele maluri ale unui torent. Colinele erau împădurite cu brazi.

Deasupra satului, ca şi cum ar fi stat atârnat pe coasta uneia din coline, se înălţa castelul Haut-Pas. Acesta era o clădire veche a cărei construcţie începută în timpul ultimelor cruciade, fusese continuată sub prima stăpânire a familiei Valois, terminată sub Francisc I şi în sfârşit, restaurată pe la mijlocul domniei lui Ludovic al XIV. Din

acea epocă nu i s-a mai făcut nici o reparaţie, cel puţin pe dinafară; din această cauză zidurile erau cenuşii şi în jurul turnurilor vechi crescuse muşchi dând castelului un aspect medieval. Faţada dinspre sud dădea spre grădini în formă de amfiteatru, care coborau treptat până la marginea torentului. În partea dinspre nord, o stâncă, formând punctul de reazem al castelului, dădea într-o prăpastie adâncă, cu o înfăţişare tristă, lipsită de orice vegetaţie.

Prăpastia aceasta avea un nume ciudat: se numea Prăpastia Morţilor. Numele acesta avea legenda lui. În Evul Mediu castelul sub comanda unui baron d’Asmolles, susţinuse un asediu contra elveţienilor.

Garnizoana înfometată, preferase să moară decât să se predea în mod ruşinos şi cei două sute de oameni care o compuneau se aruncaseră de pe terasa turnului în prăpastie.

Drumul care, din Lons-le Saunier, oraşul cel mai apropiat, conducea la castel traversa satul, după ce şerpuia în zig-zag-uri pe povârnişul colinei dinspre sud, trecea apoi torentul pe o punte, cotea la stânga grădinilor şi se ridica, de asemenea, în zig-zag spre vechea punte mobilă a castelului.

În castel se intra printr-o curte mare în ale cărei patru colţuri se găseau patru statui în piatră. Erau primii patru baroni cu numele d’Asmolles.

În interior castelul era mobilat cât se poate de confortabil. Tatăl lui Fabien locuise în el în tot timpul Imperiului, şi dacă pentru Fabien acest castel n-ar fi fost o amintire tristă, sigur că nu s-ar fi gândit să-l vândă. Mama lui murise nebună în castelul acela şi de atunci Fabien nu mai putea suferi castelul Haut-Pas. După zece ani se întorcea pentru prima oară la castel, împreună cu soţia sa, cu ducele, cu ducesa de Sallandrera, cu Conception, în momentul când îi găsim aici ei erau instalaţi de vreo şase sau şapte zile.

În timpul acestei scurte perioade, viaţa la castel fusese agitată.

În fiecare zi ducele de Sallandrera, când însoţit de un servitor, când însoţit de Fabien însuşi, se ducea la uzinele din Saint P… pe care le cumpărase şi care se găseau în partea cealaltă a muntelui.

Tânăra vicontesă d'Asmolles şi cele două oaspete ale sale făceau în fiecare zi plimbări lungi, fie pe jos, fie cu trăsura. Blanche şi Conception se împrieteniseră repede. Blanche era, sau cel puţin credea că este, sora acelui pungaş care zicea că se numeşte marchizul de Chamery, şi pe pungaşul acesta îl iubea Conception.

Aceasta era de ajuns pentru Conception şi pentru Blanche ca să se împrietenească imediat.

Într-o seară, pe la ora patru sau cinci, patru zile după ce Conception scrisese lui Rocambole, domnişoara de Sallandrera şi Blanche, ţinându-se de braţ, coborau o potecuţă frumoasă şi îngustă ce şerpuia până la marginea terenului umbrit de sălcii.

— Dragă vicontesă, zise Conception, eşti foarte misterioasă cu mine.

— Cum aşa? întrebă Blanche râzând.

— De patru zile îmi spui ducându-ţi degetele la buze: „Sst! cine ştie? speră…"

— Şi ţi-o repet şi astăzi, zise doamna d'Asmolles.

— Dar nu-mi spui pe ce îţi bazezi speranţa aceasta.

Blanche surâse.

— Tata, continuă Conception, nu-mi spune absolut nimic, şi mi se pare că a început şi el să aibă un aer misterios.

— Ca şi mine?

— Ca şi tine.

— Ascultă, scumpă Conception, continuă vicontesa, eu vreau să ţin mai mult timp secretul faţă de tine, şi îţi voi explica pentru ce îţi spun să speri. Ducele este bun, te iubeşte până la idolatrizare, şi de când a văzut risipindu-se toate speranţele lui a luat, după cum mi-a spus, hotărârea

să te lase absolut liberă să-l alegi de bărbat pe cine vei crede de cuviinţă.

— Adevărat? Crezi?

— Cred.

— În sfârşit, ce ţi-a spus tata?

— Ah! zise vicontesa, fiindcă vrei cu orice preţ să ştii, o voi lua mai pe ocolite.

— Fie.

— Vă aduceţi aminte de ziua când aţi ieşit în trăsură cu Fabien şi cu mama dumneavoastră?

— Când v-am lăsat singură cu tata.

— Întocmai.

— Dumnezeule!… nu cumva i-aţi spus?

— Aproape…

— Dar cum?

— Oh! în modul cel mai natural, continuă vicontesa. Ducele se mira că marchizul, fratele meu, nu venise, tocmai el, care aranjase negocierile pentru vânzarea castelului Haut-Pas. Eu nu m-am putut opri să nu roşesc puţin la întrebarea aceasta. Tulburarea mea a uimit pe tatăl dumneavoastră şi mi-a cerut să-i explic cauza. Atunci i-am mărturisit că scumpul nostru Albert suferea din cauza unei iubiri disperate şi tocmai iubirea aceasta l-a oprit să vină aici.

— Cum…?! mi-a zis el, înţelegând pe dos cuvintele mele, femeia pe care o iubeşte şi de care nu se poate apropia, după cum spuneţi, locuieşte pe aici, prin împrejurimi?

— Nu, i-am răspuns eu cu curaj, dar este aici de trei zile. Scumpă Conception, adăugă vicontesa, acum îţi pot mărturisi după ce am spus lucrul acesta, mi-a fost frică şi, timp de o secundă până să răspundă tatăl tău, secundă care mi s-a părut cât un secol, inima mea a bătut cu violenţă. Mă aşteptam ca tatăl tău să se indigneze şi să-mi spună fără înconjur că marchizul de Chamery fusese prea îndrăzneţ de ridicase ochii asupra unei Sallandrera.

— Şi? întrebă Conception neliniştită.

— Ei bine!… ducele nu s-a putut opri să nu scoată o exclamaţie de surprindere, dar exclamaţia aceasta nu avea în ea nimic iritat.

„Cum!… zise el; sunteţi sigură de asta, vicontesă?” „Vai! domnule duce, eu sunt sora lui şi rolul unei surori este rolul unei confidente.” „Aşa este.” „Şi fiindcă ştiu tot ceea ce ar fi suferit aici bietul meu frate…” „Ar fi suferit!… pentru ce?” „Domnule duce, am răspuns eu, fratele meu şi-a petrecut tinereţea în ţările tropicale şi imaginaţia lui vie deja, s-a dezvoltat şi mai mult sub influenţa soarelui arzător din acele ţări. Din ziua când pentru prima oară a văzut pe fiica dumneavoastră”…

„În ziua aceea i-a scăpat viaţa”, mi-a răspuns ducele.

„Din ziua aceea, continuai eu, a început să o iubească cu pasiune, cu atâta putere, încât mi-e teamă vai!… că iubirea aceasta îl va face nenorocit pentru toată viaţa. Căci, m-am grăbit să adaug, fratele meu nu-şi face visuri, el ştie bine că familia de Sallandrera este mult mai veche şi mult mai ilustră decât familia sa…” „Mai ilustră, poate, mi-a răspuns tatăl dumitale, dar mai veche nu cred, după câte mi-a spus bărbatul dumneavoastră, vicontesă”.

„Apoi, continuai eu, fratele meu are o avere modestă, şi zestrea domnişoarei de Sallandrera este o zestre princiară.” „Să mă credeţi, scumpă vicontesă, mi-a răspuns tatăl dumitale, că tocmai de aceea i-am dat o zestre atât de mare, pentru a-i lăsa mână liberă să-şi aleagă bărbatul care îi va plăcea, fie el chiar mai puţin bogat decât ea.”

Eu păream mirată.

„Doamnă, continuă ducele cu tristeţe, de trei ori m-am gândit să-mi mărit fata cu un bărbat ales de mine; de trei ori Providenţa mi-a zădărnicit planurile şi mi-a nimicit speranţele mele cele mai scumpe… Acum câteva zile am luat o hotărâre serioasă, de nestrămutat…” „Ce hotărâre?” am întrebat eu.

„De a o lăsa pe Conception să-şi aleagă de bărbat pe cine va avea plăcere.” „Aşadar, murmurai eu tremurând, dacă domnişoara de Sallandrera ar iubi pe fratele meu…” „În mai puţin de o lună ar fi marchiză de Chamery.”

Eu nu mi-am putut reţine un strigăt de bucurie.

„Dar scumpă vicontesă, îmi zise el, Conception este tristă, îngrijorată de multă vreme, şi mi-e teamă că nu pe fratele dumneavoastră…” „Domnule duce, i-am răspuns eu atunci, dacă v-aş demonstra contrariul?” „Cum…?! ce spuneţi?” „Eh! Dumnezeule… femeile văd cu patru ochi şi oricât de puţin s-a întâlnit fratele meu cu domnişoara de Sallandrera, ea a putut citi în ochii lui că este iubită…” „Dar cu toate astea…” „Vă rog, domnule duce, am răspuns eu, voiţi să faceţi o încercare?” „Anume…?” „Astă seară, la masă, aduceţi vorba despre fratele meu, pronunţaţi-i numele şi uitaţi-vă la fiica dumneavoastră…’ „Fie aşa”, mi-a răspuns el.

Apoi ca şi cum i-ar fi fost teamă că înaintase prea mult, schimbă conversaţia şi-mi vorbi despre altceva. Seara, într-adevăr, tatăl dumitale a vorbit de marchiz şi atât el cât şi eu ne-am uitat pe furiş la dumneata. Mai întâi te-ai făcut roşie; apoi, pe măsură ce Fabien pe care îl anunţasem, stabilea genealogia noastră şi povestea marile fapte ale unora din strămoşii noştri, şi pe când ducele părea că ascultă cu atenţie şi cu bunăvoinţă, privirea dumitale strălucea de bucurie.

— Aşa este, murmură Conception, roşindu-se din nou.

Vicontesa continuă:

— După masă, tatăl dumitale mi-a luat braţul pentru a ne duce în salon, şi mi-a zis încet: „Mi se pare, doamnă, că aţi

avut dreptate…” „Ah!” „Şi cred că veţi putea consola puţin pe marchiz scriindu-i că face rău dacă nu vine în Franche-Comté.”

— Şi, întrerupse Conception, i-aţi scris…?

Doamna d’Asmolles lăsă să-i fluture pe buze un surâs încântător şi plin de naivitate:

— La ce bun, zise ea, dacă mi-ai luat-o înainte?

Conception se aruncă în braţele doamnei d’Asmolles şi cele două tinere îşi murmurară la ureche, una alteia, dulcele cuvânt de: „Surioară!”

În ziua aceea, vicontele d’Asmolles şi ducele de Sallandrera – era pe la începutul toamnei – plecaseră devreme de la castel pentru a se duce la vânătoare. Pădurile care înconjurau Haut-Pas erau pline de vânat. Răsunetul, îndepărtat al unui corn întrerupse convorbirea vicontesei cu Conception.

— Tatăl dumitale şi Fabien se întorc, zise Blanche d’Asmolles tinerei spaniole.

Într-adevăr, la orizont în depărtare, se vedea o haită de câini de vânătoare, condusă de doi călăreţi.

Ei coborau pe o potecuţă ce şerpuia printre brazi.

Vicontesa şi Conception ieşiră din parc printr-o spărtură în gard, apucară de-a lungul apei, o traversară pe o punte de lemn şi merseră în întâmpinarea vânătorilor.

După câteva minute ele i-au ajuns.

Domnul duce de Sallandrera părea foarte încântat.

— Doamnelor, zise vicontele descălecând şi arătând cu degetul un cerb legat de şaua ducelui, puteţi felicita pe domnul duce de Sallandrera, fiindcă, a fost eroul zilei.

— Şi sper, zise ducele, cu veselie, să fiu şi eroul zilei de mâine.

— Mâine? întrebă Conception, întinzându-şi fruntea bătrânului… vânaţi şi mâine?

— Aşa cred, răspunse ducele, sărutându-şi fata pe frunte şi sărutând mâna vicontesei.

— Dar vânătoarea de mâine, zise Fabien, nu va semăna cu cea de azi.

— Cum aşa…?

— Păi astăzi am vânat un cerb.

— Şi mâine?

— Vom vâna un urs.

— Un urs!… exclamară cele două femei puţin înspăimântate.

— Da, continuă ducele, cu entuziasm, un urs, doamnelor. Adineauri ne-am întâlnit cu un pândar şi ne-a spus că a văzut pe aici pe acest rege al pădurilor, promiţându-ne că mâine dimineaţă ne va conduce la ascunzătoarea lui.

— Dar, observă Blanche d’Asmolles cu vocea tremurătoare, vânătoare aceasta este cam periculoasă…

— Da şi nu, răspunse vicontele surâzând.

El luă braţul soţiei sale şi îi murmură la ureche.

— Se poate să fie vreun pericol pentru acela pe care îl iubeşti, scumpă Blanche…?

Abia apucară pe drumul spre castel când un zgomot de clopoţei şi de pocnituri de bici se auzi în depărtare şi le atrase atenţia.

O diligenţă cobora în goana cailor panta repede a drumului dinspre Lons-le-Saunier.

— Ah! zise Blanche d’Asmolles, dacă ar fi fratele meu…?

— Cine altul ar putea să fie? răspunse Fabien. Mi se pare că nu aşteptăm pe nimeni.

— Aşa este.

Ducele de Sallandrera se uită la Conception cu coada ochiului. Fata era palidă şi părea că este prada unei vii emoţii.

— Oh!… scumpul meu frăţior!… zise vicontesa cu o bucurie copilărească.

Se întoarseră şi ieşiră înaintea diligenţei, care îi ajunse după câteva minute.

Rocambole, înfăşurat într-o manta de călătorie, pe cap cu o şapcă rotundă, dar foarte elegant cu toată

îmbrăcămintea aceasta, coborî din diligentă şi sări de gâtul vicontelui şi apoi al surorii sale, cu atâta afecţiune, cum nici adevăratul marchiz de Chamery nu ar fi putut etala. Apoi salută pe duce, se uită la Conception şi reuşi, ca şi ea, să îngălbenească imediat.

Apoi, arătă pe o banchetă a diligentei pe sir Williams şi zise lui d'Asmolles:

— Am adus şi pe bietul meu matelot: n-am avut curajul să-l las singur la palat…

— Ai făcut foarte bine, zise Fabien.

— Marchize, zise atunci ducele de Sallandrera, vii cu noi mâine?

— Fără îndoială, domnule duce. Ce facem mâine?

— Vânătoare de urşi.

— Bravo!… strigă Rocambole cu veselie.

Capitolul XXXVII.

A doua zi după sosirea sa la Haut-Pas, falsul marchiz de Chamery intră, la ora şase dimineaţa, în camera lui sir Williams.

Rocambole era îmbrăcat în costum de vânătoare albastru, pantaloni albi, cizme şi un cuţit la cingătoare.

— Unchiule, zise el lui sir Williams înainte de a pleca, trebuie să-ţi fac o mică descriere a locului unde te afli. Acum stai într-o cameră foarte frumoasă deasupra căreia, la al doilea etaj, este unul din turnurile castelului… turnul dinspre Nord!… Mobila este simplă, dar confortabilă şi cred că ai dormit foarte bine noaptea asta!

„Da", făcu orbul semn din cap.

— Cu toate că nu eşti tocmai frumos, continuă Rocambole pe un ton pe jumătate batjocoritor, pe jumătate glumeţ, totuşi am obţinut permisiunea să mănânci la masă cu noi. Mânuşiţele frumoase ale vicontesei, sora mea, îţi vor turna de băut şi vei putea auzi în voie frumoasa voce a domnişoarei Conception, acea voce care te-a fermecat ieri. Ei! ce zici?

Orbul surâse cu recunoştinţă, întinse mâna, apucă pe aceea a lui Rocambole şi i-o strânse; sir Williams, banditul, monstrul, ajunsese să-l iubească pe Rocambole ca pe un copil cu care te mândreşti.

— Haide! nu face prostii! zise acesta, n-avem timp acum să facem pe sentimentalii, moşule, trebuie să vorbim serios şi să ne gândim la afacerile noastre.

Orbul făcu un semn afirmativ din cap.

Rocambole continuă.

— Sora mea este convinsă că nu ştii nici o vorbă franţuzească şi că nu înţelegi decât limba ta maternă. Ei bine!… în lipsa mea, poţi auzi câte ceva, nu-i aşa?

„Da”, făcu semn sir Williams…

— Şi vei auzi ce vorbesc femeile despre mine?

„Da, da”.

— Blanche mi-a spus aseară că totul merge de minune şi că ducele nu-mi va refuza mâna fiicei lui. N-ar fi rău însă să aflu ce părere are ducesa despre mine şi după ce voi afla, nu-mi va fi greu să forţez puţin lucrurile.

„Aşa e bine”, făcu sir Williams din cap, cu o mişcare înţeleasă prompt de Rocambole.

— Cameristul tău nu te va părăsi nici un moment, de altfel, continuă falsul marchiz, te poţi duce, la braţul lui, să te plimbi prin parc. Ce păcat!… adăugă el cu răutate, că nu mai poţi vedea, căci ai putea să admiri o mulţime de privelişti minunate. Împrejurimile castelului sunt splendide; ai crede că eşti în Elveţia.

Orbul surâse fără supărare şi Rocambole îi zise plecând:

— Camera ta dă spre o terasă printr-o uşă cu geamuri. Cu toate acestea eu nu te sfătuiesc să ieşi pe terasa aceasta. Balustrada este foarte joasă şi dacă te-ai izbi cu piciorul de ea, ai putea foarte bine să te împiedici şi să cazi în prăpastie. Să nu ieşi pe terasă decât cu servitorul tău.

Orbul clătină din cap.

— Adio!… pe diseară, zise Rocambole.

Şi falsul marchiz coborî în sufragerie unde se servise o masă uşoară.

Doamna d’Asmolles şi Conception ţinuseră să se scoale de dimineaţă pentru a asista la plecarea vânătorilor.

Când Rocambole intră în sufragerie, găsi acolo pe Conception şi putu schimba cu ea o privire; apoi, în momentul când domnul de Sallandrera şi Fabien ieşiră, ei îşi strânseră repede mâinile şi schimbară între ei câteva cuvinte.

— Vezi, Conception, murmură Rocambole, îţi aduci aminte că ţi-am spus într-o seară că eu sunt născut sub o stea norocoasă?

— Da, zise fata surâzând.

— Şi că aveam presimţământul că după ce te-am scăpat pe tine de la moarte voi avea fericirea să-l scap şi pe tatăl tău de pericol.

— În adevăr, mi-aduc aminte, zise ea.

— Ei bine!… de ieri, presimţirea aceasta mă urmăreşte încontinuu.

— Dumnezeule! zise ea cu spaimă.

— Nu te teme, zise el, nu ţi-am spus că sunt născut sub o stea norocoasă?

— Hai! marchize, strigă de afară vocea vicontelui.

— Adio, pe diseară, murmură încet Rocambole, îndrăznind să sărute pe Conception pe frunte.

— Pe diseară, repetă ea.

Ei mai schimbară o privire plină de dragoste. Marchizul îşi luă apoi puşca de vânătoare, o puse pe umăr şi ieşi în curte.

Ducele de Sallandrera şi Fabien se urcaseră deja pe cal.

Ducele avea ţinuta măreaţă a unui hidalgo din timpurile lui Filip II. Era superb, călare pe un cal plin de foc, cu cornul pe umeri, cu cuţitul de vânătoare la brâu şi cu puşca agăţată de oblâncul şeii.

Rocambole salută încă o dată pe vicontesa şi pe Conception, care se rezemaseră de balustrada ferestrei şi

sări uşor pe cal.

Trei oameni trebuiau să-i urmeze pe vânători pe jos.

Doi din ei erau gonaci şi ţineau legaţi opt câini mari germani, cu ochi însângeraţi, cu părul zbârlit, câini care în general nu se dau decât la urs.

Al treilea era pândarul care trebuia să le arate ascunzătoarea ursului.

Iarna, animalele de soiul acesta coboară din înălţimile munţilor şi se arată adesea prin văile munţilor Jura. Vara însă, prin septembrie, când n-a început să cadă zăpada, prezenţa urşilor este foarte rară prin ţinuturile acelea.

Prin urmare, o vânătoare de urşi pe vremea aceea era considerată de domnul de Sallandrera şi de domnul d'Asmolles ca un adevărat noroc.

Pândarul era îmbrăcat ca un ţăran din Jura, avea pe umeri o puşcă veche cu două ţevi şi o tolbă cu cartuşe.

— Unde îţi este ursul? întrebă vicontele.

— La două leghe de aici, ascuns în stâncile Prăpastiei Negre.

— Frumos loc! zise Fabien.

— Câinii vor avea mult de lucru să-l scoată din vizuină, continuă pândarul.

— Hai să mergem şi vom vedea noi.

Fabien dădu semnalul de plecare şi vânătorii ieşită din curtea castelului.

Rocambole era cel din urmă.

„Pe cinstea mea! îşi zise, încep să semăn cu acei mincinoşi care ajung să-şi creadă propriilor lor minciuni. Aveam un accent atât de convins când am spus domnişoarei de Sallandrera că am o presimţire, încât am ajuns să am cu adevărat una… ar fi nostim dacă aş putea scoate din ghearele ursului pe viitorul meu socru."

Rocambole îşi duse mâna la cingătoare şi mângâie mânerul pumnalului, acelaşi care fusese înfipt în umărul lui Zampa.

„Ar fi ceva, se gândi el, ca jucăria asta mititică să poată omorî şi un urs, după ce a trimis atâţia oameni pe lumea cealaltă”.

Banditul surâse şi dădu pinteni calului.

Prăpastia Neagră, după cum îi spusese pândarul era la o depărtare de o oră de Haut-Pas pentru călăreţii care mergeau pe drumul cel mare şi la o depărtare tot de o oră, cu piciorul, dacă se urma o potecuţă abia vizibilă prin pădure.

La o sută de metri de castel, vânătorii se despărţiră în două grupe. Una, a călăreţilor, care apucară pe şosea, şi alta compusă din pândar şi din cei doi gonaci, care apucară pe potecuţă.

Întâlnirea era la Piatra-Lată.

Pentru a înţelege mai bine evenimentele dramatice ce aveau să se desfăşoare în ziua aceasta la vânătoare, evenimente în privinţa cărora Rocambole avea un vag presentiment, trebuie să facem o scurtă descriere topografică.

Prăpastia Neagră era o vale în partea de sus a muntelui, adică o vale scobită între două coline mult mai înalte decât cele din vecinătate. Prăpastia Neagră se numea astfel din cauza unei păduri de brazi care se întindea pe ambele părţi ale colinelor. Ea era lungă de o leghe. La început, largă de un sfert de leghe, pe măsură ce se întindea, se îngusta din ce în ce, până la celălalt capăt care era închis printr-un şir de stânci golaşe.

De la baza acestor stânci ţâşnea un pârâiaş ce devenea un adevărat torent atunci când începea să se topească zăpada. Pârâiaşul acesta, la izvorul său, era strâns între nişte stânci ascuţite, foarte înalte, şi atât de apropiate între ele încât ţăranii aruncaseră deasupra lor un brad gros în formă de punte.

Puntea aceasta, servea de trecere cărbunarilor care coborau de la munte, pentru a lua drumul ce ducea la o fermă, situată dincolo de stânci, într-un sătuleţ ce se ridica

la confluenţa pârâiaşului cu apa care uda zidurile castelului Haut-Pas.

Deasupra izvorului, stâncile se deschideau ca o gură monstruoasă.

Acolo era o grotă răcoroasă, umedă, plină de stalactite, grotă care se întindea ca un tunel până dincolo d« stâncile pe care le traversa dintr-o parte într-alta şi dădea într-o altă vale la un nivel puţin mai înalt. Această vale era pe atât de sterilă pe cât cealaltă era de împădurită. Ursul îşi alesese ca vizuină tocmai grota aceasta.

O parte din zi el stătea culcat în grota lui umedă, iar după ce trecea căldura ieşea pentru a se duce să mănânce moşmoane sau muşchi ce se formau pe trunchiul copacilor din pădure.

Pândarul îl văzuse în această postură şi, cum ursul, mai cu seamă când nu este înfometat, nu se dă la om, o rupse la fugă şi intră în prăpastie.

Pândarul, care cunoştea foarte bine obiceiurile animalelor, putu să-şi dea bine seama unde sta ursul ascuns.

Piatra-Lată, locul de întâlnire al cavaleriei şi al infanteriei acestei mici expediţii, ieşea ca un zid gigantic în mijlocul prăpastiei şi o închidea cu desăvârşire.

Potecuţa pe care o apucaseră gonacii mergea paralel cu prăpastia până la stânci, se ridica apoi pe coasta dreaptă a colinei, trecea la o depărtare de zece metri de deschizătura grotei şi urca până în vârful stâncii Piatra-Lată, care avea o suprafaţă plană de vreo sută de metri pătraţi.

Călăreţii, din contră, trebuiau să ajungă la Piatra-Lată pe un drum care înconjura pădurea în sens invers, drum pe care se putea merge călare şi la nevoie chiar cu trăsura.

În momentul când vânătorii se despărţiră sub zidurile castelului Haut-Pas, se ţinu o mică consfătuire între Fabien d’Asmolles şi pândar.

Ducele de Sallandrera nu auzise şi nu înţelesese decât într-un mod foarte vag ceea ce vorbiseră ei între ei, iar

când întrebă pe Fabien cum vor trebui să procedeze, acesta răspunse:

— Domnule duce, nu aş putea să vă explic acum, ci când vom ajunge la locul de întâlnire.

Într-adevăr, după un ceas, cei trei călăreţi, care în timpul drumului au vorbit împreună cum vorbesc şi cum vor vorbi veşnic între ei vânătorii, ieşiră într-un luminiş de brazi şi atât ducele cât şi Rocambole fură foarte impresionaţi de măreţia sălbatică a priveliştii ce se desfăşura sub ochii lor.

La stânga, stâncile, pe care se găseau şi până la marginea cărora îndrăzniseră să se apropie cu caii, închideau prăpastia neagră întocmai ca un zid înalt de piatră.

La dreapta stâncile se micşorau gradat până la cealaltă vale, vale lipsită de orice fel de vegetaţie pe o distanţă de aproape o jumătate de leghe.

— Ce aspect măreţ şi sălbatic, zise ducele; dar nu înţeleg încă unde este ursul şi cum îl vom vâna.

Vicontele întinse biciuşca spre Prăpastia Neagră.

— Uitaţi-vă, zise el. Vedeţi potecuţa aceea de pe marginea apei?

— Da.

— Vedeţi trunchiul acela de brad?

— Care formează o punte?

— Da. Pe puntea aceea vor trece gonacii noştri cu câinii, şi veţi vedea că, cu toată adâncimea prăpastiei, vor trece fără să ezite.

— Drace!… zise ducele, bune picioare trebuie să aibă, dacă este aşa.

— Vedeţi, continuă vicontele, iată-i la capătul potecii, acolo, urcând râpa. Când vor ajunge la trunchiul de brad, va trece mai întâi pândarul, care va fi urmat de gonaci. Amândoi vor da în cealaltă parte a prăpastiei de o altă potecuţă, potecuţa aceasta, sau, mai bine zis, scara aceasta care urcă până aici.

— Dar câinii? zise ducele, neînţelegând încă.

— Ah! aşa este, zise Fabien… am uitat să vă spun că stâncile sub care suntem, sunt găurite şi traversate dintr-o parte în alta de o subterană foarte largă, care începe de aici şi se termină la câteva picioare depărtare de trunchiul de brad şi de potecuţă.

— Şi ursul este în grota aceea?

— Trebuie să fie. Soarele este încă sus şi e cald, ursul probabil a mâncat azi-dimineaţă în pădure şi acum se odihneşte la răcoare.

Ducele şi Rocambole ascultau pe Fabien şi se uitau cu atenţie la prăpastie.

— Când pândarul şi gonaciul vor ajunge aici, continuă domnul d’Asmolles, celălalt gonaci va da drumul, câinilor. Câinii vor intra în grotă şi la prima lătrătură…

— Ursul va ieşi?

— Da, dar prin partea cealaltă.

Vicontele se întoarse atunci spre dreapta.

— Vedeţi cealaltă prăpastie? zise el… ei bine! acolo în tufişul acela, jos, se află capătul grotei. Pe acolo vor ieşi câinii unul câte unul, se vor strânge împreună într-o clipă, şi-l vor alerga o oră sau două, până când, credincios obiceiului oricărui animal, moş Martin, după ce va face ocolul muntelui se va întoarce pe acolo, prin stânga noastră, la intrarea în Prăpastia Neagră şi prin potecuţa terminată prin trunchiul de brad.

— Dar… noi?

— Noi, zise Fabien, vom urmări vânătoarea cu caii, în timp ce unul din gonaci şi pândarul vor sta aici pe stâncă. Dacă unul din noi n-a ochit bine animalul pentru a-l da gata dintr-o singură lovitură, pândarul sau gonaciul îi vor face de petrecanie, înainte ca ursul să intre din nou în grotă.

— Bravo! zise ducele; chiar dacă aş şti că moare calul sub mine, voi urmări vânătoarea şi voi culca la pământ pe jupânul Martin înainte de a ajunge să-şi pună ghearele pe trunchiul de brad.

— Mă iertaţi, zise Rocambole, găsesc planul acesta foarte frumos, dar aş dori o mică modificare.

— Care?

— Eu voi da calul meu pândarului sau gonaciului.

— Şi tu?

— Eu, zise Rocambole, care voia cu orice preţ să treacă drept curajos în ochii ducelui, în timpul cât fiara va fi gonită, mă voi coborî pe potecuţa aceasta şi mă voi posta la intrarea în grotă. Dacă domnul duce sau tu veţi lăsa pe urs să scape, va avea atunci de-a face cu mine.

— Se vede cât de colo, zise vicontele surâzând, că ai vânat tigri în India!

— Am planul meu!… murmură Rocambole.

În momentul acesta pândarul şi gonaciul urcau potecuţa formată în stâncă.

În acelaşi timp, al doilea gonaci dădu drumul la doi câini. Unul din ei intră în grotă şi imediat începu să latre cu furie.

— Moş Martin este acasă, zise vicontele râzând.

Capitolul XXXVIII.

Înainte de a se fi auzit primul lătrat de câine, falsul marchiz de Chamery sări de pe cal, în timp ce domnul de Sallandrera şi vicontele dădeau pinteni cailor lor şi se repezeau în galop pe panta repede care ducea în Prăpastia Neagră.

La un semn al lui, gonaciul, care urcase stânca până unde se găseau ei, sări pe calul marchizului şi se repezi şi el după viconte şi după duce.

Pândarul şi Rocambole rămaseră singuri un moment; al doilea gonaci nu venise încă pe stâncă, pentru că aşteptase până când intrară în grotă toţi câinii.

Falsul marchiz de Chamery îşi încărcă atunci puşca sa cu două ţevi, pe care o avea pe umăr şi se uită spre prăpastie unde tocmai ajunseseră cei trei călăreţi.

Spectacolul care se oferi atunci ochilor lui fu din cele mai curioase.

Mai întâi auzi un zgomot straniu şi cavernos sub picioarele sale; era lătratul răguşit al câinilor care se spărgea şi se repercuta în acelaşi timp de pereţii grotei şi slăbind pe măsură ce haita intra tot mai adânc în subterană.

Deodată însă, în partea opusă, spre nord, şi din mijlocul acelui tufiş pe care îl arătase Fabien, marchizul văzu ieşind, ca un şobolan gigantic din mijlocul unei mirişti, o masă neagră, care mai întâi sări, apoi se opri, se ridică în două picioare, se făcu ghemotoc un moment, ca în cele din urmă să se repeadă înainte cu o agilitate de necrezut.

Era ursul.

Din acelaşi loc de unde ieşise ursul, marchizul văzu apărând rând pe rând cei opt câini, care ca şi ursul, se opriră un moment, părură că ezită, apoi se strânseră şi se repeziră în grup pe urma ursului, atât de strânşi unii în alţii, încât ar fi putut fi acoperiţi cu o manta.

Ducele de Sallandrera, Fabien şi gonaciul, care erau în urmă, ca la vreo sută de metri, dădură pinteni cailor şi plecară în urmărire.

Ursul gonea precum cel mai bun cal englezesc şi o luase cu mult înaintea câinilor.

Falsul marchiz rămase în picioare, cu arma în mână, în vârful stâncilor, aproape vreo zece minute; apoi când văzu că vânătoarea, după precizarea lui Fabien, apucă pe la extremitatea văii şi dispare, întrebă pe pândar:

— Nu se poate întâmpla ca fiara să se întoarcă pe acelaşi drum? şi ca, în loc să intre în grabă prin partea opusă, adică pe la trunchiul de brad, să încerce să se întoarcă tot pe unde a ieşit?

— M-ar mira mult, zise pândarul… dar este cu putinţă…

— Atunci, zise Rocambole, tu, care eşti bun trăgător, du-te de te postează acolo…

— Unde, domnule…?

— La zece metri de tufiş. Dacă ursul se întoarce pe acolo, să tragi în el.

— Şi eu? întrebă gonaciul.

— Tu, dragul meu, zise marchizul, să stai aici la pândă.

— Dar dumneavoastră, unde veţi aştepta?

— Eu am planul meu, răspunse Rocambole râzând.

Şi falsul marchiz de Chamery îşi puse puşca pe umeri, apucă pe potecuţa tăiată în stâncă şi coborî cu îndrăzneala unui ţăran din partea locului. Merse aşa până la intrarea în grotă, şi ajuns acolo, se aşează liniştit pe trunchiul de brad care servea de punte. Apoi îşi puse puşca şi pumnalul alături. Acolo, cu picioarele încrucişate, ca şi cum n-ar fi fost pielea lui în joc, îşi ţinu următorul discurs: „Rocambole, prietene, nu trebuie să uiţi un singur moment, că din orice parte ţi-ar veni vreun ajutor supranatural, fie din cer, fie din infern, omul trebuie să se ajute puţin şi singur. Or, dacă este adevărat că diavolul, protectorul tău, te protejează ca pe o rudă apropiată şi dacă s-a amestecat puţin în jocul tău măsluind cărţile, aşa cum a crezut el că este mai bine, nu este mai puţin adevărat că trebuie să-ţi joci rolul cu multă seriozitate. Aproape sigur te vei însura cu domnişoara de Sallandrera şi vei muri mai târziu în pielea unui mare duce de Spania, de câteva ori milionar. În sfârşit, fiindcă viaţa seamănă cu o partidă de cărţi, chiar dacă ai în mână toate atuurile, se poate întâmpla să fii bătut; este de ajuns o mică greşeală ca să pierzi; şi când te gândeşti că această greşeală s-ar putea numi contesa Artoff, tot este mai bine să forţez puţin lucrurile, după cum spune sir Williams. Baccarat ar fi în stare să se lupte cu marchizul de Chamery, dar n-ar putea să ţină piept ginerelui domnului de Sallandrera.”

După cum se vede, Rocambole raţiona destul de bine. El continuă, după ce învârti între degete o ţigară, obicei pe care şi-l luase în vederea viitoarei lui ascensiuni sociale: „Or, eu îl cunosc pe Fabien. Înainte de toate este un om politicos; oricât ar fi de bun calul său, va avea grijă să-l lase pe duce înainte şi să urmărească vânătoarea de aproape. Sigur că şi gonaciul a primit ordinul să se ţină mai la o

parte. Ducele, cu toţi cei şaizeci şi opt de ani ai săi, este bun călăreţ şi este entuziast ca oricare meridional; dar tot ca orice meridional n-are sânge rece. El nu va ochi bine fiara; o va răni numai şi o va înfuria; dar nu o va răni destul de grav pentru a o face să nu mai fie periculoasă; şi aş fi foarte nenorocos dacă n-aş putea să scot pe viitorul meu socru, dacă nu teafăr din ghearele fiarei, cel puţin cu câteva răni.”

Monologul acesta pe care Rocambole şi-l ţinu foarte serios, dovedeşte ce credinţă oarbă avea banditul în steaua lui.

De când se întorsese în Franţa se obişnuise să triumfe în toate şi sfârşise prin a se convinge că Providenţa se amesteca în afacerile lui atât de mult încât îi scotea înainte tot ceea ce dorea, părând că aranjează lucrurile anume pentru el.

Şi de data aceasta, evenimentele păreau a-i da dreptate să se încreadă în steaua lui.

Falsul marchiz tocmai îşi făcea a şasea ţigară când lătratul câinilor, pe care nu-l mai auzise de multă vreme, îi ajunse la urechi şi îl făcu să sară în sus şi să pună mâna pe puşcă.

La extremitatea prăpastiei, spre sud, apăru o formă neagră, ce sărea cu o agilitate înspăimântătoare.

Era ursul.

Ursul executase punct cu punct mişcările pe care le prevăzuse Fabien. Înconjurase muntele, ajunse în câmpie, apoi intră cu hotărâre în prăpastie, nevoind să se înfunde în pădure.

Câinii îl urmăreau de aproape, iar în spatele câinilor venea un călăreţ în goana calului.

Rocambole îl recunoscu imediat pe ducele de Sallandrera.

Spaniolul probabil îşi lovea calul fără milă, căci Rocambole nemişcat la postul lui de observaţie constată imediat că ducele se apropia din ce în ce mai mult de câini şi de fiară.

La trei sute de metri de puntea de brad, ducele lăsase în urmă câinii; la cincizeci de metri nu era decât la douăzeci de paşi de urs.

Atunci ducele îşi trecu sub braţ frâul, puse puşca la ochi şi trase.

Ursul făcu o săritură, se opri şi ridicându-se în două picioare se întoarse către vânător.

Ducele care nu lovise animalul cu primul glonte, se silea din toate puterile să liniştească şi să-şi oprească roibul înfierbântat de fugă.

Cu toate acestea, ochi a doua oară; glonţul plecă din nou şi ursul se tăvăli în ţărână scoţând nişte urlete teribile.

Urletele acestea sfârşiră prin a înspăimânta şi mai tare calul speriat deja de cele două focuri de armă.

Calul se ridică în două picioare, se zvârli înainte şi nu se mai supuse nici comenzilor şi nici pintenilor.

În acelaşi timp ursul, care nu fusese decât uşor rănit, se ridică şi se repezi la cal pe care îl lovi în pântece cu ghearele lui teribile; roibul se prăbuşi, târând după el pe călăreţ.

Toate acestea n-au durat mai mult de două minute, dar îi părură domnului de Sallandrera o eternitate.

Cu toate că spaniolul era foarte curajos totuşi se înfioră simţind răsuflarea caldă a fiarei, care se încăpăţâna să termine mai întâi cu calul, ca mai apoi să zdrobească şi să-l sfâşie pe duce.

Deodată se auzi o a treia descărcătură de puşcă, şi ursul, lovit din nou, lăsă prima sa victimă, pentru a se întoarce cu faţa spre noul lui adversar.

În mişcările sale convulsive, din cauza durerii cauzate de ghearele ursului, calul, care îşi rupse piciorul drept dinapoi, se trase puţin câte puţin de deasupra ducelui pe jumătate sufocat.

Ducele sări atunci în sus şi, aruncându-şi puşca, scoase cuţitul de la cingătoare.

Dar cuţitul era nefolositor, iar ursul se întorsese deja spre noul său adversar.

Iată ceea ce se întâmplase:

În momentul când Rocambole văzu pe duce trăgând asupra ursului, pe urs căzând şi urlând, iar calul ridicându-se în două picioare, fiind prea departe pentru a fi sigur de focul său, îşi părăsi postul şi se repezi pe puntea de brad.

În momentul însă când voia să pună piciorul pe punte ursul deja răsturnase calul; banditul înţelesese că se isprăvea cu ducele dacă mai ezita o secundă şi trase la rândul său.

Ursul, rănit pentru a doua oară, se ridică şi mai furios şi se întoarse spre el.

Rocambole crezu că are timp să traverseze prăpastia pe trunchiul de copac, să ajungă în partea cealaltă şi să tragă asupra ursului de la o depărtare de câţiva paşi.

Rocambole se înşelă.

Trunchiul se clătină sub picioarele lui şi această oscilaţie uşoară îl sili să meargă cu băgare de seamă; aşa că ursul ajunsese la celălalt capăt al punţii, lată de un picior, pe când marchizul era doar la jumătatea ei.

În timp ce ducele de Sallandrera îşi luase din nou puşca şi se grăbea să o încarce, fu martorul unui spectacol teribil.

În momentul când ursul puse piciorul pe punte, mergând pe picioarele dinapoi, Rocambole se opri şi trase al doilea glonţ pe care îl avea în puşcă.

Fiara se clătină, se opri o clipă şi scoase din nou un urlet teribil; dar nu căzu şi îşi continuă drumul, mergând spre imprudentul conte care nu mai avea timp nici să se retragă nici să fugă.

Probabil că Rocambole nu se gândise la această din urmă peripeţie a dramei pe care îndrăznise să o viseze.

Dar un bandit ca el care văzuse de atâtea ori moartea cu ochii, nu se mai temea de ea, aşa că nu îşi pierdu firea.

Aruncă puşca, luă pumnalul, pe care îl ţinea între dinţi, şi aşteptă ursul.

Timp de o secundă, ducele, care se înfiora de groază, văzu pe om şi pe animal, strânşi corp la corp, legănându-se pe trunchiul de copac deasupra prăpastie, apoi auzi un ultim urlet urmat de un strigăt de triumf.

Ursul, lovit în inimă de pumnalul adversarului său, îţi întinse membrele enorme, şi căzu cu zgomot în prăpastie, în timp ce Rocambole rămăsese în picioare.

Rocambole se luptase corp la corp cu un urs, îl omorâse şi se alesese cu două-trei zgârieturi fără nici o gravitate; în acelaşi timp scăpase şi viaţa ducelui de Sallandrera.

Falsul marchiz aşteptă un minut să-şi vină în fire din cauza emoţiei pe care o simţise, traversă puntea şi căzu în braţele domnului de Sallandrera care îi spuse:

— Fiul meu!

Spaniolul, înspăimântat, cu o voce care cu greu se putea înţelege, murmură trăgând pe Rocambole departe de prăpastie.

— Ah!… Copilul meu, cazi în genunchi şi mulţumeşte lui Dumnezeu, care mi-a ascultat rugăciunea…

— Ce rugăciune i-aţi adresat, domnule duce?

— Ce rugăciune? zise ducele, a cărui emoţie atinsese culmea; vezi, aici în locul acesta, acum două minute, când monstrul te strângea în braţe, am rugat pe Dumnezeu să-ţi dăruiască viaţa, jurându-i să te fac fiul meu.

— Fiul… dumneavoastră…?

— Da, zise ducele cu însufleţire… ştiu totul; ştiu că iubeşti pe fata mea, şi că ea te iubeşte.

Rocambole scoase un ţipăt de bucurie şi, deşi rămăsese cât se poate de liniştit după ce scăpase din ghearele fiarei, găsi că este foarte nimerit momentul să leşine.

Ducele îl sprijini şi crezu că nenorocitul tânăr este rănit.

Când falsul marchiz de Chamery crezu că e momentul oportun să deschidă ochii, văzu în jurul său pe vicontele d’Asmolles şi pe duce, înconjuraţi de servitorii lor, pregătindu-se să-i dea să inspire săruri.

Fusese dezbrăcat şi se constatase că strânsoarea teribilei fiare nu îi produsese nici o leziune gravă.

În momentul când se prefăcea că îşi vine în fire, ducele de Sallandrera vorbea cu Fabien.

— Scumpe viconte, până acum toţi pretendenţii pe care i-am prezentat fiicei mele au sfârşit atât de rău încât mi-a fost teamă pentru bietul nostru marchiz.

— Ce idee!… domnule marchiz.

— Vedeţi, continuă domnul de Sallandrera, lăsaţi-mă să mă supun primei inspiraţii. Fiindcă marchizul, căruia îi datorez viaţa, trebuie să devină fiul meu, aş fi de părere să ne lipsim de formalităţile preliminare. Dumneavoastră sunteţi primarul acestei comune?

— Da, zise Fabien.

— Ei bine!… mâine este duminică. Veţi afişa căsătoria marchizului de Chamery; preotul va face anunţul; seara, notarul satului va întocmi contractul, iar luni se va face căsătoria.

„Mare poftă am să mai leşin încă o dată”, se gândi Rocambole.

Capitolul XXXIX.

A doua zi, fiind duminică, preotul satului Haut-Pas publică apropiata căsătorie a domnului marchiz Albert-Frédéric-Honoré de Chamery, fost ofiţer în marina anglo-indiană, cu domnişoara Conception de Sallandrera.

În dimineaţa aceleiaşi zile chiar, aceeaşi publicaţie era afişată la primăria satului.

Notarul satului vecin, Gaucher, fusese invitat de viconte la masă şi după masă se închise într-o odaie cu domnul de Sallandrera, cu care stătu timp de două ore.

La ora patru, salonul cel mare al castelului Haut-Pas avea un aspect solemn.

În mijlocul salonului fusese adusă o masă.

În faţa acestei mese, pe care era hârtie, condei şi cerneală, notarul satului stătea maiestuos, scoţându-şi în

relief respectabilul său pântec strâns într-o vestă albă de ceremonie.

În jurul lui stăteau vicontele Fabien d’Asmolles şi Blanche de Chamery, ducele şi ducesa de Sallandrera şi, în sfârşit, sir Williams, orbul. Acesta, sub pseudonimul Walter Bright, căruia fostul său ofiţer de marină îi datora viaţa, voise să contribuie cu prezenţa lui la această sărbătoare de familie.

Sir Williams era superb ca ţinută, imobilitate şi demnitate.

Îmbrăcat într-o redingotă lungă, cafenie, pe cap cu o bonetă de mătase neagră, el se aşezase într-un fotoliu, la trei paşi de notar şi figura lui oribilă exprima o fericire atât de mare, încât expresia privirii îi mai micşora din urâţenie.

La câţiva paşi, Rocambole şi Conception, unul lângă altul, se ţineau de mână şi vorbeau încet.

Notarul scria.

— Domnule, zise în cele din urmă ducele, după ce notarul termină de scris, binevoiţi să citiţi contractul.

Notarul se ridică şi citi contractul de căsătorie al domnului de Chamery cu domnişoara de Sallandrera.

În rezumat, contractul acesta atribuia domnişoarei de Sallandrera o zestre de două milioane, constata averea marchizului, care se ridica la un venit de şaptezeci şi cinci de mii de livre, prevedea ca marchizul de Chamery să ceară ministerului de externe francez şi celui spaniol dreptul de a adăuga la numele lui şi pe acela de Sallandrera, adăuga că ducele va solicita reginei autorizaţia de a transmite ginerelui său titlul de Mare-duce şi se termina printr-o donaţie reciprocă între soţi a tuturor bunurilor lor.

Fabien, care reprezenta pe Rocambole, şi domnul de Sallandrera discutară câteva puncte asupra cărora trebuiau să cadă de acord şi Rocambole, care începuse să-şi ia rolul în serios, jură domnişoarei Conception să o facă cea mai fericită dintre femei.

După ce se termină cu citirea contractului, toată lumea iscăli.

Matelotul Walter Bright, adică sir Williams, căruia Rocambole îi puse mâna pe hârtie, semnă cel din urmă.

Emoţia acestui bandit, care sfârşise prin a-şi iubi elevii ca pe o reîncarnare a lui însuşi, fu atât de mare în momentul acesta, încât mâna lui, care ţinuse pe vremuri cu atâta hotărâre pumnalul, tremură când scrise, şi, din ochii lui stinşi alunecară două lacrimi.

„Biet bătrân!… se gândi Rocambole, eşti prea naiv de-ţi închipui că tu te însori cu Conception.”

Apoi luă pe orb de mână şi îl conduse la fotoliu, strângându-i mâinile cu un fel de recunoştinţă.

Capitolul XL.

În seara aceleiaşi zile ce încoronase intriga îndelungată şi plină de peripeţii a lui Rocambole, cerul, care fusese înnourat toată ziua, luă o culoare plumburie, şi imediat ce se înnoptă începu să fie brăzdat când şi când de fulgere.

La ora zece seara, atmosfera deveni apăsătoare, un vânt arzător începu să sufle şi aproape de miezul nopţii începură să se audă tunete.

Începea furtuna, una din acele furtuni cum nu se văd decât prin părţile muntoase şi care se transformă în adevărate uragane.

În castelul Haut-Pas, Fabien şi soţia lui, ducele, ducesa şi Conception ocupaseră primul etaj.

Când sosiră falsul marchiz şi sir Williams, li se oferi etajul al doilea.

Fiecare fereastră a etajului de sus da pe terasă.

În odaia orbului erau uşi cu ferestre; acestea deschizându-se se putea ajunge direct pe terasă.

Marchizul ţinuse să se culce într-o cameră vecină aceleia care o ocupa scumpul său matelot.

De două zile de când veniseră la castel cei doi bandiţi se plimbau seara, după ce se culca toată lumea, pe terasă,

Rocambole vorbind de afacerile sale, iar sir Williams ascultându-l cu bunăvoinţa unui profesor indulgent.

Cu toate acestea, în seara aceea, sir Williams intrase în casă devreme, iar Rocambole făcu la fel.

La miezul nopţii, dacă nu toată lumea din castel dormea, cel puţin era în pat.

Singur, falsul marchiz de Chamery se plimba de colo până colo prin camera sa, cu braţele încrucişate, cu fruntea plecată, întunecat, preocupat, ca un om care susţine o luptă cu el însuşi.

Uneori se oprea, încrunta din sprâncene, lăsa capul în jos, şi îşi lua fruntea în mâini.

Apoi îşi continua mersul său inegal şi sacadat, sub influenţa gândurilor sale tulburi.

Din când în când însă, se apropia de fereastră, îşi lipea figura palidă de geam şi contempla bolta întunecată a cerului, care se brăzda de fulgere aproape continuu.

Ce putea să aibă Rocambole de era aşa de agitat?

Nu fusese semnat contractul de căsătorie?

A doua zi, la aceeaşi oră, nu trebuia el să devină soţul domnişoarei Conception?

Se întâmplase oare ceva nou de la semnarea contractului, ceva care să întârzie realizarea visurilor falsului marchiz?

Nimic din toate acestea.

Rocambole era pradă unei vii agitaţii pentru că, în momentul acela trebuia să ia o hotărâre teribilă, hotărâre împărţită între interes şi inimă, dacă se poate spune că sceleratul acesta mai avea inimă, fără a se profana cuvântul.

După o oră, două forţe se luptau în el.

Una, care inspira egoismul teribil, egoismul feroce al banditului, care vrea să distrugă dovezile crimei sale.

Alta, care încerca să sădească în sufletul său sămânţa remuşcărilor, instinctul de milă şi poate de recunoştinţă.

Dar orice luptă are un sfârşit.

„La dracu! murmură falsul marchiz, ridicându-şi fruntea palidă, trebuie cu orice preţ să termin o dată. Mâine voi fi mare duce de Spania, şi, pentru întreaga lume, marchizul de Chamery, soţul domnişoarei Conception, trebuie să fie cel mai desăvârşit gentilom dintre toţi gentilomii.

Atunci Rocambole, care ezitase atât de mult, nu mai stătu pe gânduri. Îşi încheie redingota până la gât, deschise o uşă şi intră la sir Williams.

Orbul era în pat, dar nu dormea, părând că se gândeşte adânc la vreuna din acele combinaţii misterioase, cum numai el ştia să le conceapă.

Afară, furtuna se dezlănţuise în toată puterea ei.

Nu începuse încă să plouă, dar tunetele se succedau repede, şi sufla un vânt violent.

— Cum! zise Rocambole, punând lumânarea pe masa de noapte a orbului, nici tu nu dormi?… Furtuna te plictiseşte, nu-i aşa?

„Da”, zise sir Williams făcând un semn din cap.

— Eu m-am suit în pat, dar a trebuit să mă scol. Mă înăbuşeam.

„Şi eu tot aşa”, răspunse orbul.

— Şi pe urmă, unchiule, cum dracu vrei să dorm? Se poate dormi în ajunul nunţii?

Un surâs binevoitor, indulgent, flutură pe buzele lui sir Williams.

— Uite, zise Rocambole, fiindcă nici tu n-ai chef de somn, îţi voi pune halatul pe tine şi vom ieşi pe terasă să fumăm. Tot e mai răcoare afară, decât în casă.

„Fie” făcu orbul semn din cap.

— Mai întâi, vreau să-ţi vorbesc de planurile mele de viitor.

Orbul surâse în aşa fel, încât avea aerul să întrebe: „Nu cumva vrei să te faci om de treabă…?”

— Ba da, răspunse banditul, înţelegând surâsul lui sir Williams.

Şi-l îmbrăcă cu halatul, îi puse pantofii în picioare, îi dădu o ţigară şi îl luă de braţ.

— Vino moşule, îi zise el pe un ton aproape batjocoritor, să ne plimbăm pe terasa acestui castel gotic, care este al nostru, fiindcă l-a cumpărat ducele, iar eu, fiind ginerele ducelui îmi va aparţine. Vom vorbi, dacă vrei, de război sau de dragoste.

Vorbind astfel, Rocambole deschise uşa cu geamuri.

— Mergi fără teamă, zise el.

Când orbul ieşi pe terasă, Rocambole, a cărui inimă bătea cu violenţă, suflă în lumânarea pe care o lăsase pe masa de noapte din camera orbului.

Apoi se întoarse, îl luă pe sir Williams de braţ şi îl aşează pe parapetul terasei, înalt de două picioare.

— Unchiule, zise el atunci, silindu-se să dea vocii sale o intonaţie nepăsătoare, ştii că mi-am împlinit cel mai frumos vis?

„Ştiu…” făcu orbul din cap surâzând.

— Nu ştiu unde m-am născut, continuă Rocambole, dar probabil pe un maldăr de paie; tatăl meu a fost ghilotinat, am fost băiat de prăvălie, hoţ, asasin, mai ştiu eu ce am fost?

Sir Williams clătina din cap cu un aer aprobator care părea a spune: „Da, dragul meu, da, ai fost toate astea… om rău, pungaş încântător…”

— Descoperindu-se numai două pagini din viaţa mea, aş putea fi trimis pentru restul zilelor în închisoarea din Tulon, iar alte două pagini mi-ar face cunoştinţă cu domnul de Samson, regizorul doamnei Ghilotină. Tu înţelegi bine că aceste patru pagini ale istoriei vieţii lui Rocambole, continuă elevul, pe când maestrul râdea de modul cum înnobilase şi calificase pe călău, înţelegi bine că marchizul de Chamery Sallandrera se va feri să le dea în vileag.

„Fireşte…!” părea că zice fizionomia lui sir Williams.

— Ah! frumoasă idee mi-ai dat unchiule, continuă Rocambole. Făcând aluzie la drama care se desfăşurase în

pivniţa de la Clignancourt. Am scăpat de trei persoane care îmi încurcau foarte rău planurile: Zampa, Venture şi mama Fipart. N-ai mai rămas decât tu, moşule…

Un fulger arătă din nou banditului figura profesorului său.

Sir Williams surâdea cu un aer naiv, care cu siguranţă voia să zică: „Tu ştii că eu nu te voi trăda niciodată… că eu m-am încarnat în tine… că te iubesc ca pe copilul meu…”

Surâsul acesta îl făcu pe Rocambole să tresară ca şi cum ar fi avut un moment de ezitare.

— Oh! Ce noapte! Ce furtună! zise el în momentul când trăsnetul căzu pe una din coline. Vântul face un zgomot infernal, unchiule. S-ar părea că dracul ne trimite cadoul său de nuntă.

„Bravo…!” păru că zice sir Williams bătându-l cu mâna pe umeri.

— Noi suntem aici într-o aripă locuită a castelului, şi ai putea asasina în voie un om fără să bănuiască nimeni; şi chiar dacă apartamentele de jos ar fi locuite, vântul şi furtuna sunt destul de puternice pentru a împrăştia strigătele.

Şi pentru că orbul nu avea tăbliţa pentru a răspunde şi nu putea decât să asculte, Rocambole, obligat să vorbească numai el, continuă cu nepăsare:

— Este curios, unchiule, să se ivească în viaţa oamenilor ca noi un moment în care să începi să-ţi placă să devii om de treabă. Oh! moşule, virtutea este lucru mare, lucru frumos, şi este necesară unui om ca mine, care a debutat în lume atât de rău. Vreau să devin virtuos, vezi tu, vreau ca soţia mea Conception să fie cea mai fericită dintre femei, vreau să mă respecte lumea întreagă, iar săracii să mă binecuvânteze… Voi face bine, voi fi generos, magnific… Titlurile şi mărirea mea mă obligă să fiu astfel…!

Sir Williams nu se putu opri să nu bată din palme în semn de aprobare, în timp ce pe buzele lui flutura un surâs batjocoritor.

— Pe cinstea mea! continuă Rocambole, sunt momente în care am convingerea că sunt născut marchiz de Chamery, că n-am fost niciodată Rocambole, şi că n-am cunoscut niciodată pe acea mare canalie, care se numea sir Williams.

Rocambole râdea vorbind astfel şi orbul nu se supără deloc de epitetul pe care i-l dăduse, cu toate că era cam aspru.

Banditul continuă:

— Cred că am făcut o afacere bună în ziua când te-am întâlnit, împopoţonat cu penele acelea de papagal şi costumul de şef de trib australian. Mi-ai dat sfaturi frumoase şi am reuşit să ducem la bun sfârşit întreita afacere don José, Artoff şi Chamery.

Sir Williams dădea din cap şi surâdea cu bunăvoinţă.

— Căci nu se poate tăgădui, continuă Rocambole, tu ai o imaginaţie foarte bogată şi ştii să legi bine faptele. De asemenea, însă, ai şi două mari păcate. Primul este că urăşti pe acel nenorocit conte de Kergaz, fratele tău şi, dacă nu m-aş opune, ai fi în stare, chiar acum, să încurci în vrea nouă afacere un gentilom, pe marchizul de Chamery, un om care vrea să trăiască liniştit, cu fruntea în sus, cum şade bine tuturor acelor care în toată viaţa lor n-au arătat decât virtute.

Şi Rocambole se întrerupse un moment pentru a râde în voie.

— Apoi, continuă el, nu eşti nici sincer, fiindcă ai avut totdeauna nişte principii deplorabile, căci mi-ai spus odată un lucru de care trebuie să-ţi pară rău acum; mi-ai spus că, atunci când doi oameni au fost complici, cel mai tare dintre cei doi este acela care se poate desface de celălalt.

La aceste din urmă cuvinte, orbul făcu o mişcare, voi să se scoale şi simţi o nelinişte vagă.

— Prostule! zise Rocambole, lasă-mă să glumesc.

El continuă:

— Ascultă!… îţi voi povesti o legendă, pentru a mai schimba subiectul, fiindcă sunt silit să pun tot eu şi

întrebările şi răspunsurile. Noi suntem aici pe terasa turnului de la nord, ca în romane, şi stăm pe un parapet de pe care pe vremuri s-au aruncat în prăpastie două sute de oameni. Prăpastia care este la picioarele castelului, este adâncă de o sută de metri şi plină de stânci. Te rog să mă crezi că aceluia care i-ar da în gând să facă un salt mortal de aici, nu i-ar merge deloc bine până jos.

Sir Williams încruntă din nou din sprâncene şi din nou voi să se scoale.

Dar Rocambole îi zise:

— Lasă-mă să termin, unchiule.

Şi banditul îşi încolăci braţele de gâtul lui sir Williams şi îl apucă cu mâinile cum făcuse pentru a sugruma pe mama Fipart.

— Nu-ţi poţi închipui, zise el atunci, schimbându-şi deodată tonul, nu-ţi poţi închipui ce greu îmi vine să mă despart de tine, iar dacă n-ar fi la mijloc obligaţia faţă de marchizul de Chamery, ca să nu fi cunoscut niciodată pe banditul acela de sir Williams…

De data aceasta sir Williams înţelese, în sfârşit, planul lui Rocambole, se desfăcu repede din mâinile lui, îl dădu la o parte şi voi să fugă.

Dar Rocambole, care îl lăsă un moment să scape, puse mâna pe el din nou, îl trânti la pământ şi îl ţinu de picioare şi de mâini murmurând:

— Oh! de data asta s-a sfârşit, s-a sfârşit de-a binelea cu tine, moşule.

Şi Rocambole, care era foarte voinic, tânăr, şi vedea ce face, ţintui pe sir Williams, care cu toate acestea se zbătea cu o rară energie; apoi îl apucă de gât pentru a-i înăbuşi sunetele nearticulate pe care le scotea şi îl urcă deasupra parapetului, unde îl ţinu un moment nemişcat.

— Ascultă, moşule, îi zise el atunci cu o voce infernală, să-ţi spun cum se va explica moartea ta: ţi-a fost prea cald, te-ai dat jos din pat pe dibuite, ai deschis fereastra, ai ieşit

pe terasă, ai mers la întâmplare şi, împiedicându-te de parapet, ţi-ai pierdut echilibrul şi ai căzut. Înţelegi?

Şi sceleratul adăugă:

— Oh!… fi liniştit, voi plânge moartea ta şi, după ce vei fi înmormântat, mă voi însura cu Conception.

Pronunţând aceste din urmă cuvinte, Rocambole făcu vânt lui sir Williams în prăpastie.

Un ţipăt, sau mai bine zis un urlet, se auzi din fundul abisului, apoi Rocambole auzi un zgomot surd, zgomotul căderii corpului maestrului său, care se sfărâmase de stânci.

În acelaşi moment însă se auzi un bubuit de trăsnet care zdruncină castelul din temelii; fulgerul învălui cerul şi pământul luminând în acelaşi timp şi prăpastia, şi privirea înspăimântată a banditului zări cadavrul lui sir Williams.

Imediat acele cuvinte profetice: „Eu sunt geniul care conduce steaua ta, şi în ziua când eu nu voi mai fi lângă tine, steaua ta nu va mai lumina”, acele cuvinte veniră imediat în gândul mizerabilului, care căzu în genunchi, murmurând:

— Mi-e frică!… Oh!… Mi-e frică…!

În momentul acela, fără îndoială, banditul presimţea pedeapsa teribilă care îl aştepta, pedeapsă care va fi deznodământul acestei povestiri, deznodământ pe care îl vom vedea în paginile următoare.

SFÂRŞIT